2

NUMISMATA
IMPERATORUM ROMANORUM
PRÆSTANTIORA
A JULIO CÆSARE
AD
TYRANNOS USQUE.

Per JOANNEM VAILLANT *Bellovacum, Doct. Med. & Seren. Ducis Cenomanenſium Antiquarium.*

TOMUS SECUNDUS.

DE AUREIS ET ARGENTEIS.

Editio tertia plurimis rariſſimis Regum & Urbium nummis ut & maximis & quinariis auctior.

CUI ACCESSERE
EORUM OMNIUM INTERPRETATIONES.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

LUTETIÆ PARISIORUM.
Apud JOANNEM JOMBERT.

M. DC. XCIV.
CUM PRIVILEGIO REGIS.

LECTORI.

JAm ſubjiciebatur prælo de nummis æreis tomus prior, cum ſenſimus amice provocari nos, ut majus aliquid auderemus. Prodiit ſcilicet Latine Caroli Patini Introductio ad Hiſtoriam Numiſmatum., ubi nos non ſolum honorifice appellari vidimus, eos inter qui nummos Antiquos ſcriptis illuſtrarunt ; verum etiam invitari, ut quorum indicem tradidiſſemus, eorum etiam interpretationem adderemus, alioqui Doctorum virorum votis numquam plene ſatisfactum iri. Inde nobis primum injecta mens tentandi quid hac parte poſſemus, in eruditorum gratiam. Mox igitur aggreſſus ſum explicare Auguſti Numiſmata, futurum veluti ſpecimen longioris in aliorum Cæſarum nummos operæ, ac laboris. Paulatim, ut fit, crevit & amicis aviditas ſciendi, & nobis ſcribendi animus. Inſtare illi ut pergerem paro lucem addere ut tamque præclaris Hiſtoriæ Romanæ monumentis: Ego quamvis ſciebam quam periculoſæ plenum

opus aleæ ſuſciperem; cedere tamen non invitus eorum precibus, & quæ largo uſu mihi pepereram, liberaliter cum aliis communicare.

Habes igitur, Lector, hac in ſecunda Editione Argenteorum & Aureorum nummorum ſeriem ad Tyrannos uſque, tum numero, tum interpretatione inſignem, eam enim locupletare ſtuduimus Græcis illis nummis qui ad Imperatores pertinent, quique exterorum Principum vultus, aut Urbium Typos referunt, unde magnum operi ornamentum accedit. Habes præterea nummos Argenteos maximi moduli; eoſque pariter quos quinarios dicimus, qui ſunt in minimo modulo maximæ Elegantiæ. Nam cum ex neutris perfecta ſeries Componi poſſit, nihil melius fieri poterat, quam ut ad illuſtrandam Argenteam ſeriem adhiberentur. Nemo enim hactenus præter ſereniſſimum Cenomanenſium Ducem aggreſſus eſt, minimos quos diximus nummos ad ſeriem revocare.

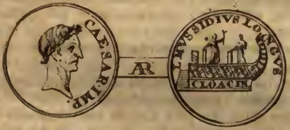
Erant ex amicis non pauci in ea ſententia, ut Aureorum nummorum ſeriem ab Argenteis ſepararem, paruiſſem ſane non invitus, ſi abſolutam eam ab omni parte repræſentare potuiſſem. Sed cum id & ſpem Principum, & rei nummariæ ſtudioſorum facultates longe ſuperet, viſum

eſt commodius utramque ſeriem conjungere. Nam præter LUDOVICUM MAGNUM, nemo unquam tot aureos nummos, non dico colligere, ſed ne videre quidem potuit.

Eſſet quidem longe facilius Argenteorum nummorum continuam ſeriem texere, cum ex iis à Cæſare, ad Tyrannos uſque nullus omnino deſit. Quare non mirum ſi inter eruditos plures reperiantur qui id moliti ſunt ſucceſſu non infelici. Teſtis poſt Regem, Regiorum libellorum magiſter, & apud Cadomenſes rei judiciariæ Præfectus *D. Foucault*. Teſtis hìc Pariſiis Clariſſimus *Comes de Vaux*. In Italia vero poſt Magnum Etruriæ Ducem, tum Venetiis *Antonius Capellus* ſenator nobiliſſimus: tum Bononiæ illuſtriſſimus *Da Via* nunc Innocentii XII. Pont. Max. Coloniæ Nuntius.

Bonum erit ex iis quæ hactenus dicta ſunt intelligere, cur tertius Tomus qui ad Heraclium uſque ſeriem nummorum producturus eſt, ex omni metallo Nummos repræſentet, hoc eſt Aureos, Argenteos, & Æreos, ſcilicet perfectam voluimus & abſolutam exhibere ſeriem. At illam neque ex ullo ſeparatim metallo confici poſſe ſciebamus; & ex tribus ſimul collectis nullo negotio comparari, habebamus pro certo. Imò

vero quod jucundius eſt, ex Æreis nummis eos tantum adhibemus qui ſunt minimi moduli, adeoque ejuſdem pene magnitudinis cum Aureis atque Argenteis, ut iiſdem loculis contineri ſine difficultate poſſint. Quod quam gratum ſit rei nummariæ ſtudioſis facile intelliget, quiſquis cogitabit continua ſerie nec interrupta omnes omnium Principum ac Tyrannorum vultus poſſe repræſentari. Fruere igitur noſtro labore, LECTOR, teque benevolum, ſi probas; ſin minus, æquum ſaltem, & non infenſum exhibe. Nam & in magnis tentaſſe ſat eſt: Et qui placuiſſe ſperat omnibus, parum ſapit. Vale.

JULII Cæſaris nummi ex argento rari ſunt, ex auro inter præſtantiſſimos collocantur.

CAESAR IMP. *Caput Julii laureatum.*

L. AEMILIVS BVCA. *Figura muliebris ſeminuda, ſtans dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam gerit.*

Senatus propter victoriam de Pompeio relatam Julio Cæſari inter alios honores decrevit ut *Imperatoris* nomen, non antiqua tantum pro conſuetudine gereret; ſed eo modo, quo poſtea, ii qui ſummum imperium obtinuerunt, tanquam ipſi proprium. Mulier ſeminuda Venus eſt, ex qua originem ſe trahere gloriabatur.

Hic nummus argenteus, ſi caput attendas pro raro habetur, ſi partem averſam, obvius eſt.

L. AEMILIVS BVCA IIII. VIR. *Orbis, ſecuris, manus juncta, caduceus, & faſces.*

Æmilius Buca IIII vir fuit ex numero minorum magiſtratuum quos Jul. Cæſar auxit, & Auguſtus ad Triumviros poſtea, ut primum erant, reduxit. Orbis, imperium Cæſari delatum ſignificat : cætera, quæ in eo optanda ſunt, per ſecurim, religionis cultus : per manus, concordia : per caduceum, pax : per faſces, juſtitia.

Hic nummus argenteus inter rariores cenſetur.

M. ANTON. IMP. *Caput M. Antonii, pone quod lituus.*

M. Antonio Triumviro cuſus eſt hic nummus in memoriam quod ille Julii Cæſaris partium fuiſſet ſtudioſus : ideo inter ſecundos heredes ab eo teſtamento aſcriptus eſt. Lituus pone ejus caput, quod ille eſſet Augur ; lituus autem Augurum ſymbolum eſt.

Hic nummus ex argento rarus, ex auro eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

L. BVCA. *Venus victrix ſtans dextra victoriolam ; ſiniſtra haſtam gerit.*

Lucius ille Buca Æmiliæ gentis erat, & ut IIII. vir Venerem exhibuit, ex qua Julius Cæſar originem ſe trahere ab Julo Æneæ filio prædicabat ſed illa Victrix eſt, ut victoria, quam manu gerit, deſignat.

Hic nummus ex argento inter rariores collocatur.

L. BVCA. *Figura muliebris ſedens, dextra victoriolam; leva haſtam tranſverſam.*

Sedentem Victricem Venerem repræſentat Æmilius Buca, poſt omnes Julii Cæſaris victorias tanquam tranquillam. Ejus templum erat in theatro Pompei.

Hic nummus argenteus, quo ad partem anticam rarus, quo ad averſam, obvius eſt.

L. BVCA. *Orbis, ſecuris, manus, caduceus, faſces.*

Symbola hæc ſunt imperii Romani deinceps per Julium

Cæſarem rite adminiſtrandi : de quibus in pagina ſuperiore dictum eſt.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

C. CAESAR. COS. PONT. AVG. *Caput Auguſti ſine laurea.*

Caput Julii Cæſaris ab Auguſto exhibetur in memoriam adoptionis ſuæ, cum tunc Caïus Cæſar vocaretur & Conſul primum eſſet, ut & Pontifex & Augur. Annos natus 14. in collegium Pontificum adſcriptus eſt in locum L. Domitii qui è vivis abierat ex Nic. Damaſc. p. 476.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

P. CLODIVS M. F. *Mars nudus & galeatus ſtans dextra haſtam, ſiniſtra parazonium.*

P. Clodius ſub Julio Cæſare IIII. vir monetæ cudendæ factus, in ejus memoriam nummum percuſſit ſub Auguſto cum ſigno Martis Ultoris, quod ille in prælio Philippenſi ei votum pro paterna ultione feciſſet.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus.

CAESAR PARENS PATRIAE. *Caput Julii velatum pone quod, apex : ante vero, lituus.*

C. COSSVTIVS MARIDIANVS A. A. A. F. F. *In area nummi.*

Coſſutius Maridianus IIII. vir monetæ cudendæ ex auro, argento & ære præfectus à Julio factus, nomen ei à Senatu conceſſum inſcripſit, ut narrat Dio. Poſt hæc *Parentem Patriæ* illum nuncuparunt, & in ejus numiſmatibus monetarii illud exhibuerunt.
Hic nummus argenteus inter rariores annumeratur.

L. FLAMINIVS IIII VIR. *Figura muliebris ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra haſtam.*

L. Flaminius Chilo ex IIII. virorum numero, ſignum Pacis cum caduceo exhibuit civilibus bellis paſ-

ſim compoſitis. Pacem, Veneris ſociam appellat Ariſtophanes.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

C. MARIDIANVS. *Figura muliebris ſeminuda ſtans, dextra victoriolam, ſiniſtra Clypeo globo impoſito innixa.*

Maridianus Coſſutiæ gentis erat, equeſtris ſcilicet, affinis forſan Coſſutiæ, cui prætextatus adhuc Jul. Cæſar fuerat deſponſatus, ſed quam patre amiſſo in ſponſalibus dimiſit. Venerem etiam ille in Julii nummis, ad indicandam ejus originem, exhibuit.

Hic nummus argenteus, pro raro notandus. Aureus vero præſtantiſſimus eſt.

M. METTIVS. *Figura muliebris tunicata & ſeminuda ſtans, dextra victoriolam, læva haſtam tranſverſam, cubito clypeo globo impoſito, innixo.*

M. Mettius etiam IIII. vir pariter Venerem ſignavit, ſeu ad originem Julii arguendam, ſeu ad cultum quo eam proſequebatur Cæſar, de quo Dio lib. 44. *Omnino vero Venerem totus colebat.*

Hic nummus argenteus frequens, ſed ex auro rariſſimus eſt.

M. METTIVS. *Figura muliebris in bigis, dextra ſpiculum vibratura, læva clypeum gerens.*

Mulier in bigis, Juno Soſpita eſt, Lanuvii culta; à Mettio ſignata ad indicandam ex iſto oppido originem ſuam, & quod ex municipio vetere an. 606. Colonia à Jul. Cæſare facta eſſet, ut tradit Frontinus.

Hic nummus argenteus, inter rariores ſcribendus eſt.

L. LIVINEIVS REGVLVS. *Bos cornupeta.*

Livineius Regulus Taurum in nummo ſignavit, quod primum Cæſar an. 708. illum in ſpectaculum edidiſſet Plinio teſte lib. 8. cap. 45. vide Triſtanum tom. I. p. 30.

Hic nummus argenteus, inter rariores collocatur.

MVSSIDIVS LONGVS. *Temo, orbis, apex, cornucopiæ, caduceus.*
Hæc ſymbola ſunt quibus imperium Cæſari delatum & res ſub eo florentes expreſſæ videntur, temo in mari potentiam & globus in terra denotant: per apicem religio: per cornucopiæ, abundantia: & per caduceum, felicitas deſignantur.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

L. MVSSIDIVS LONGVS. CLOACIN. *Cancelli comitiorum in quibus ſtant duæ figuræ togatæ, ſortes in urnas immittentes.*
Muſſidius Longus IIII. vir cancellos comitiorum in quibus ſcriptum *vox Cloacin.* unde Venus Cloacinæ nomen ſumpſit, ad indicandam ſuam è Sabinis originem, in nummo expreſſit, illa autem à Tatio Sabino conſecrata eſt: ſic Cæſari gratulans, quod ille à Venere originem haberet.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

TI. SEMPRONIVS GRACCVS Q. DESIG. *Signum cohortis, aquila legionis, aratrum, & decempeda.*
Sempronius Gracchus coloniæ ſymbola expreſſit, ob Carthaginem à Julio Cæſare deductam teſte Dione, ad quam ejus avus Gracchus deſtinatus fuerat III. vir an. V. C. 633. ſed ex Aruſpicum reſponſo tunc non deducta eſt. Gracchus, Quæſtor Cæſaris deſignatus in nummo perhibetur.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

P. SEPVLIVS MACER. *Fig. muliebris ſeminuda ſtans, dextra victoriolam, læva haſtam inverſam.*
Mulier illa, Venus eſt Victrix de qua Dio Caſſ. in Julio. *Venerem armatam annulo inſculptam geſtabat eaque teſſera in rebus ſummis plerumque utebatur.* Ut in pugna Pharſalica.

Hic nummus, quo ad caput rarus eſt, quo ad partem averſam tritus, & frequens.

Q. VOCONIVS VITVLVS. *Vitulus.*
Voconius Vitulus ad cognominis originem indicandam Vitulum in nummo ſignavit. Voconia gens, erat plebeia in plures diviſa familias, Voconii autem ex Aricino municipio in Urbem venere. Cicer. Philip. 13.
Hic nummus argenteus pro rariſſimo habetur, & aureus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

Q. VOCONIVS VITVLVS Q. DESIGNATVS. *Vitulus.*
Voconius ſe Quæſtorem à Cæſare deſignatum ſcribit in nummo, quod S. C. comprobatum notat, cum ille poſt Pompeium in Hiſpania victum minores auxiſſet magiſtratus, in quorum numero erat Quæſtura, ſi quidem ea erat ad majores dignitates primus gradus.
Hic nummus argenteus, anteriorem raritate ſuperat.

DIVVS JVLIVS. *Caput Julii ſine laurea.*
IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST.
Victoria ſtans bullam oſculari videtur, dextra caduceum alatum: pro pedibus, ſerpens.
Trajanus hunc reſtituit Julii Cæſaris nummum, cum Victoriæ typo ad deſignandas illius victorias felicitate per caduceum, & prudentia per ſerpentem, partas: Victoria bullam in qua, ut plurimum erat ſignata, principis effigies deoſculari videtur.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Figura muliebris nuda ſtans dextra galeam, ſiniſtro cubito columnæ innixo, haſtam inverſam geſtat: pro pedibus, clypeus.
Veneris etiam Victricis typus à Trajano in Julii Cæſaris nummis reſtitutus eſt, cum ille ſe ab ea originem habere prædicaret. De qua ſupra dictum eſt.

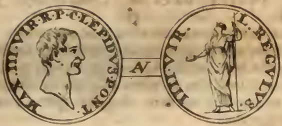
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

DIVOS JVLIVS DIVI F. *Capita adverſa Julii & Auguſti.*

M AGRIPPA. COS. DESIG. *In areâ nummi.*

M. Vipſanius Agrippa ab Auguſto inter familiares & amicos allectus, tandem Coſ. deſignatus an. 716. & Auguſto gratulans ejus & patris effigiem in nummis à ſe editis exhibuit : nondum Auguſti gener erat, vide Patinum in theſ.

Hic nummus ex argento rariſſimus eſt : ex auro, eximiæ raritatis & præſtantiæ.

M. LEPIDI, nummi ex argento rari habentur, ex auro eximiæ ſunt ſingularitatis & elegantiæ.

M. LEPIDVS PONT. MAX. III. VIR. R. P. C. *Caput Lepidi.*

C. CAESAR. IMP. III. VIR. R. P. C. *Caput Auguſti.* M. Lepidus poſt mortem Julii Cæſaris à M. Antonio in defuncti locum anno 710. Pontifex Maximus conſtitutus eſt: at inter eos & Auguſtum, Triumviratus junctus eſt, & Lepidi effigies cum Auguſto in eadem moneta, ad indicandam eorum concordiam percuſſa eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

REGVLVS IIII. VIR. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam gerit.*

Livineius Regulus IIII. vir à Julio factus ſub Triumviratu in averſæ partis nummi Lepidi concordiam ſignavit, ad ſummam inter alios Triumviros ὁμόνοιαν denotandam.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt & præſtantiæ.

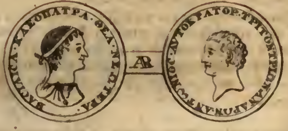
L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. *Mars*

Mars nudus & galeatus ſtans pede ſin. clypeo impoſito, dext. haſtam, ſin. flagrum ſeu ſcuticam.

Muſſidius Longus IIII. vir à Julio conſtitutus, eo mortuo, ſub triumviratu in nummis Lepidi Martem Ultorem ut in Antonio & Auguſto ſignavit, ob votum pro morte Julii Cæſaris ulciſcenda ab iis factum.

Hic nummus ex argento & auro ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

Duo ultimi nummi inprima editione deſcripti, non Lepidi, ſed M. Antonii ſunt.

M. ANTONII nummi ex argento frequentes ſunt, ex auro inter rariores collocantur.

M. ANTON. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. *Caput M. Antonii.*
C. CAESAR IMP. PONT. III. VIR. R. P. C. *Caput Auguſti.*
Auguſtus ſub nomine Caii Cæſaris ex altera parte nummi M. Antonii ſignatur ad arguendam cum eo in triumviratu concordiam.
Hic nummus argenteus rarus eſt, aureus inter rariores habendus.
Diverſi ſunt typi & epigraphæ.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. M. BARBAT. Q. P. *Caput M. Antonii.*
L. ANTONIVS COS. *Caput L. Antonii fratris M. Triumviri.*
M. Antonius fratrem habuit L. Antonium Conſulem cum P. Servilio Vatia 11. an. 713. quem in nummis, ob pietatem erga fratrem, ſimul ſociavit M. Valerius Barbatus Antonii Quæſtor provincialis. Hic tandem à Marco dimiſſus eſt. Ap. Appianum lib. 5. Bel. Civ.
Hic nummus argenteus, è rariorum numero eſt.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. M. NERVA. PROQ. P. *Id eſt Marcus Antonius Imperator, Augur, Triumvir Reipublicæ conſtituendæ. Marcus Nerva Proquæſtor provincialis. Caput M. Antonii.*

L. ANTONIVS COS. *Caput L. Antonii fratris.* Superiorem nummum cudit M. Barbatus M. Antonii Quæſtor provincialis, hunc M. Cocceius Nerva Proquæſtor: illi Quæſtores & Proquæſtores pecuniam pro ſtipendiis legionum adminiſtrabant, imo & nummos cudere curabant: Proquæſtor autem mortuo aut decedente ex Provincia Quæſtore id gerebat.

Hic nuumms argenteus inter rariores computandus.

M. ANTONIVS III. VIR. R. P. C. *Caput radiatum.* Caput illud radiatum Solis eſt, quem eundem cum Oſiride ſcribunt Herodotus, Diodorus & alii: ideo eum monetarii cum M. Antonio ſociarunt, cum ille ſe Oſirim appellaret: apud Dionem lib. 50.

Hic nummus ex argento non obvius eſt.

ANTONIVS AVG. IMP. III. *In area nummi.* M. Antonius Imperator III. appellatus eſt, cum Ventidius ejus legatus Labienum & Parthos profligaſſet an. 719. in cujus memoriam cuſus eſt ille nummus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

M. ANTONIVS M. F. *Caput Antonii Triumviri filii.* M. Antonius cum ex Fulvia filium majorem M. Antonium, poſita prætexta, togam virilem ſumere cum Cæſarione, & eos Reges regnique hæredes ſalutari juſſiſſet, illum ideo in nummo ſecum ſignari curavit. Vide Seguin.

Hic nummus aureus à Petr. Seguino vulgatus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt, ſed non unicus.

CAESAR. DIC. *Caput Julii laureat. pone quod vas.*
Vas pone Julii Cæſaris caput, ad notandum illius ſummum Pontificatum ſignatur, ut lituus pone M. Antonium, ad ipſius Auguratum arguendum: vas autem illud videtur eſſe præſericulum quo utebatur Pontifex maximus in ſacrario Opis Conſivæ, cui illuc tantum cum Veſtalibus aditus erat permiſſus.
Hic nummus ex argento, pro raro notatur: ex auro inter rariores numerandus.

CAESAR IMP. *Caduceus alatus.*
In monumentum pacis cum Auguſto an. 714. Fulvia Antonii uxore mortua compoſitæ, cujus ſymbolum eſt caduceus: imo & in aliis nummis, duæ dexteræ caduceum complectuntur ad concordiam eorum indicandam.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. L. GELL. Q. P. *Caput M. Antonii pone quod vas.*
CAESAR IMP. PON. COS. III. VIR. R. P. C. *Caput Auguſti pone quod lituus.*
Gellius Publicola M. Antonii Quæſtor provincialis Auguſti caput, ad eorum concordiam indicandam ſignari juſſit. Conſulatum geſſit cum Cocceio Nerva an. 718. Bello Actiaco Antonianarum partium dux dextrum cornu tenuit anno 723.
Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

M. ANT. IMP. III. VIR. R. P. C. *Caduceus alatus inter duo cornucopiæ, in imo globus.*
Cum Antonius & Auguſtus an. 714. mortua Fulvia pacem inter ſe compoſuiſſent, imperium diviſere: de quo Dio l. 48. *Hæc tum denuò imperii diviſio facta, bellique contra Sex Pompeium ſocietas inter Cæſarem & Antonium inita.* Unde globus, imperium denotat; caduceus, pacem; hinc & inde cornucopiæ, ex quibus abundantiam.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

P. CLODIVS M. F. IIII. VIR. *Figura Martis nuda & galeata ſtans, dextra haſtam, leva parazonium.*
Clodius IIII. vir à Julio Cæſare factus in III. virorum nummis Martem Ultorem ſignavit ad indicandum de ulciſcenda illius morte inter eos initum conſilium.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

P. CLODIVS M. F. IIII. VIR. A. P. F. *Figura nuda radiata ſtans dextra caduceum, ſiniſtra palladium, pede ſup. globum : prope Aquila, à ſiniſtris clypeus, pone hum. clava.*
Has notas A. P. F. interpretantur Antiquarii *Auro publico feriundo.* quod maximè convenit aureæ monetæ, cum Clodius eſſet ex numero IIII. virorum monetæ cudendæ. Quæ ſit illa figura & ſymbola adjacentia dijudicent eruditi.
Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt.

CLEOPATRAE REGINAE REGVM FILIORVM REGVM. *Caput Cleopatræ ante quod prora navis.*
Cleopatra titulis honoratur quos Antonius concione apud Alexandrinos habita an. 720. illi conceſſit, poſtquam Julium ejus ex Cæſare filium, Regem Regum vocaſſet, & Ptolomæo ejus ex ſe filio, Armeniæ regnum donaſſet.
Hic nummus argenteus, inter rariores habetur.

IMP. CN. DOMIT. AHENOBARBVS IMP. *Prora navis, in vertice aſtrum.*
Domitius Ænobarbus claſſem à Bruto & Caſſio ſibi commiſſam poſt eorum mortem M. Antonio commiſit, unde prora in ejus nummis & aſtrum; forſan Julii, ut eorum partes qui illius mortem ulciſcerentur, ſe ſequi tunc indicaret : M. Antonius ei filiam deſpondit.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. TER. *Trophæum, in imo duo clypei & duo tela, in aliis, clypeus & prora navis.*

Trophæum illud ad Armeniacam victoriam ſpectat, cum Antonius de Artavaſde Armeniæ rege capto, Alexandriæ triumphavit : unde prora ad imum trophæi, ut eum maris dominum denotet, quod ſymbolum Cleopatra in nummis ſignabat, cum ille tiaram pone caput ſuum, Armeniæ inſigne poneret.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. TERTIO III. VIR. R. P. C. *Tiara Parthica cum telo.*

Tiara ſeu cidaris monimentum eſt Armeniæ regni ab Antonio ſubacti, ea autem utebantur pro capitis inſigni, ejus reges. Tigranes Artavaſdis hujus ab Antonio capti pater, ad Pompei pedes eam appoſuit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ANTONIVS M. F. M. N. AVGVR. IMP. TER. *Antonius ſtans velatus habitu augurali, dextra lituum gerit.*

III. VIR. R. P. C. COS. DESIG. ITER. ET TER. *Caput Solis radiatum.*

M. Antonius ſtat augurali habitu veſtitus quod ſacerdotium commendatione Julii Cæſaris impetravit poſt Tribunatum plebis. In altera parte caput Solis ſeu Oſiridis, qui idem eſt apud Diodorum : Antonius autem Oſiridem ſe ſcribebat ac fingebat, teſte Dione.

Hic nummus ex argento frequens : ex auro, rariſſimus eſt.

III. VIR. R. P. C. *Caput Solis in templo diſtylo.*

Templum eſt Solis vel Oſiridis ab Antonio Alexandriæ extructum, in quo erat ejus imago corona radiata inſignis, ut repræſentatur in Antonii nummis : templum non adeo magnificum fuiſſe teſtantur duæ tantum pro ejus fronte columnæ.

Hic nummus argenteus, obvius eſt, ex auro rariſſimus.

Eadem epigraphe, caput Cleopatræ ciſtæ impoſitum, in medio duorum ſerpentum.

In averſa parte M. Antonii, cuſum eſt ab Aſiæ populis caput Cleopatræ ciſtæ impoſitum, unde nummi illi maximi, ciſtophori erant dicti: ciſta hæc ad Bacchi myſteria ſpectat, hinc M. Antonii caput, qui ſe Bacchum appellabat, in corona hederacea poſitum eſt. Angues inſignia ſunt Aſiæ minoris, ut fidem facit Auguſti nummus cum iis, & epigraphe *Aſia recepta.*

Hic nummus argenteus maximi moduli, rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe, cum capitibus M. Antonii & Cleopatræ jugatis in parte antica.

Bacchus muliebri habitu dextra cantharum, ſiniſtra thyrſum, ſtans ſupra ciſtam, hinc & illinc ſerpens.

Nummus hic tetradrachmus, appellatur ciſtophorus, de illis meminit Livius in triumpho quem egit Man. Acilius de Antiocho Syriæ Rege. *Prælata ſunt in eo argenti infecti tria millia pondo: ſignati tetragmum Atticum* 113. *millia: ciſtophorum* 242. Bacchus inſiſtit ciſtæ in qua ipſius arcana erant recondita: angues ex ipſis myſteriis deſumpti ſunt.

Hic nummus argenteus maximi moduli, elegantia & ſingularitate anteriorem ſuperat.

L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. *Figura virilis nuda & galeata ſtans, dextra haſtam, ſin. flagrum: pede clypeo impoſito.*

Muſſidius Longus IIII. vir à Julio Cæſare factus ſub triumviratu in Lepido, Auguſto, & Antonio Martem Ultorem ſignavit ad indicandam eorum de morte Julii Cæſaris ulciſcenda ſocietatem.

Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt.

PIETAS COS. *Fig. muliebris ſtolata ſtans dext. temonem tranſverſum, læva cornucop. pro pedibus ciconia.*

Pietas, cognomen eſt L. Antonii Fratris M. Antonii Triumviri, quod Conſulatum gerens anno 713. in bello Peruſino adſumpſit, cum diceret ſe illud in gratiam fratris abſentis ſuſcepiſſe, teſte Dione.
Hic nummus aureus, rarior argenteo eſt.

PIETAS COS. *Fig. muliebris ſtolata ſtans dextra lampadem accenſam, læva cornucopiæ, cui inſiſtunt duæ ciconiæ.*
Pietatis Deæ effigies in hoc & in ſuperiore nummo M. Antonii, in memoriam cognominis L. Antonii fratris quod pietate erga eum in bello Peruſino acceperat. Pietatis templum erat in circo Flaminio, teſte Jul. Obſequente. Ciconia Pietatis ſymbolum eſt.
Hic nummus aureus & argenteus, ejuſdem eſt raritatis & elegantiæ ac ſuperior.

L. REGVLVS IIII. VIR. A. P. F. *Figura virilis nuda inſidens rupibus dextra haſtam, ſiniſtra innixa clypeo in quo caput Herculis.*
L. Livineius Regulus IIII. vir à Julio Cæſare factus, in hoc Antonii nummo, ut ipſi gratularetur Anteonem Herculis filium Romæ montibus inſidentem expreſſit, læva clypeum inſiſtit in quo viſitur caput Herculis pelle leonina ornatum, à quo Antonius gentis originem referebat. *Ipſe etiam videbatur Herculis imaginibus picturiſque perſimilem aſpectum habere.* Plutarch.
Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt.

Caput M. Antonii, Auguris more velatum, ante quod lituus hujus ſacerdotii ſymbolum, pone illud, vas præfericulum.
P. SEPVLIVS MACER. *Figura in equo decurrens altera ad latus, dextra flagrum.*
Hæc decurſio equeſtris ſpectat ad ludos quos Triumviri pro bello contra Cæſaris percuſſores voverant, exeunte an. 714. factos : quorum memoriam Sepulius Macer conſignavit in nummo M. Antonii, ideo velati quod

quod cum VII. viri tunc abeſſent, eorum munus Pontifices obierint.

Hic nummus argenteus ab Urſino & ejus ſequacibus pro Lepido exiſtimatus ad M. Antonium ſpectat, ut probati Antiquarii agnoverunt, & inter elegantiores recenſetur.

M. SILANVS AVG. Q. PRO COS. *In area nummi.*

M. Junius Silanus Augur, Julii Cæſaris in Gallia legatus, poſt ejus cædem Lepido adhæſit; deinde ad Antonium ſe contulit, cujus Quæſtor in hoc nummo inſcribitur & quidem *Procoſ.* id eſt qui provinciam cum Proconſulari poteſtate adminiſtravit, cum Antonius in ea non eſſet. Ejus partes tandem deſeruit ob Cleopatram.

Hic nummus argenteus, nec rarus nec obvius eſt.

SOSIVS IMP. *Trophæum, in imo hinc & inde captivus manibus poſt terga revinctis.*

C. Soſius Quæſtor fuit M. Lepidi, Prætorius in bello civili, Julii partes ſequutus eſt: poſt hujus cædem Antonio adhæſit, à quo Syriæ & Ciliciæ adminiſtrationem poſt Ventidium accepit: Antigonum Jeroſolymis expugnatis cepit, inde Imperator dictus & trophæum cum captivis in nummo: de Judæa an. 717. triumphavit.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

D. TVR. *Victoria gradiens, dext. coronam, ſin. palmam.*

M. Antonius III. in hoc nummo dicitur Imp. IIII. & Conſul III. Conſulatum Alexandriæ ſuſcepit an. 723. ubi cuſus hic nummus fuit cum victoria & Imperatoris IIII. titulo, in victoriæ augurium, nam ut ait Dio. *Victoriam quidem ſibi certam promiſerat.*

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

Caput Antonii ſine inſcriptione, olim Lepido adſcriptum.

C. VIBIVS VARVS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra victoriam, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*

C. Vibius Varus M. Antonio & Auguſto nummos cudit ſine eorum nominum inſcriptione, ideo à Fulv. Urſino hic M. Lepido neſcio qua ratione adſcriptus eſt, cum hujus macilenta ſit facies, & Antonii plurimum venuſta. Concordia victoriam gerens, nummum poſt pugnam Philippenſem cuſum fuiſſe denotat.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores recenſetur.

P. VENTI. PONT. IMP. *Figura virilis nuda ſtans dextra haſtam, ſiniſtra pateram.*

A Ventidio Antonii legato cuſus eſt nummus cum ille Imp. II. ob victoriam ab eo de Parthis relatam, eſſet appellatus: Ventidius autem Imperator etiam ob id vocatus, cum jam eodem anno Prætor, Conſul, & Pontifex exeunte anno 711. Syriæ ac Ciliciæ ab eo præfectus eſt an. 716.

Hic nummus, eximiæ ſingularitatis & elegantiæ eſt.

Sine epigraphe. Arcus & ſpicula in pharetra quam gyris complectitur hinc & inde ſerpens.

Nummus eſt tetradrachmus vulgo Ciſtophorus dictus, in Aſia minori ad Antonii honorem cuſus, ſine epigraphe. In averſa parte pharetra arcus & ſpicula, ſunt arma quibus utuntur Aſiani; ſerpentes, Aſiæ ſunt inſignia.

Hic nummus argenteus maximæ formæ rariſſimus eſt.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΡΙΤΟΝ ΤΡΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. *Cap. M. Antonii.*
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΘΕΑ ΝΕΩΤΕΡΑ. *Caput Cleopatræ.*

Cleopatra Dea nova dicitur & ut Antonius Διονυσος νεος apud Plutarchum, ſic nova Iſis appellata eſt, de

qua Dio lib. 50. τὴν δ᾽ ἄνθρωπον ἐκείνην κατάπερα τινὰ Ἶσιν Σελήνην προσκυνοῦντα. *Mulierem iſtam pro Iſide vel Luna adorare.*

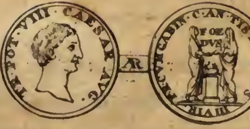
Hic nummus argenteus maximi moduli ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

M. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΥΤ. ΤΡΙΤΟΝ ΤΡΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. *Caput M. Antonii.*

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput diadematum Polemonis Zenonis F. Ponti & Boſphori regis.*

Polemo hic eſt, Zenonis filius quem Antonius poſt pugnam Philippenſem Ponti regno donavit, à quo poſtea Armeniam minorem recepit. Bello Actiaco militavit Antonio, brevi poſt Cæſari reconciliatus, Boſphori etiam regnum ab eo accepit.

Hic nummus en argento eximiæ raritatis & elegantiæ eſt: ab erud. Patino vulgatus in Suetonio.

AUGUSTI nummi ex auro & argento vulgares ſunt, & triti.

CAESAR DIVI F. *Caput Octaviani Caeſaris.*
AEGYPTO CAPTA. *Crocodilus.*
In memoriam captæ Ægypti an. v. c. 724. menſe ſextili qui ob id dictus eſt *Auguſtus.*
Hic nummus argenteus rarus eſt, ſed ex auro rariſſimus cum hac epigraphe Imp. Cæſ. Trajan. Aug. Dac. P. P. Reſt.

ARMENIA CAPTA. *Victoria domans taurum.*
Ob Tigranem Armeniæ majoris regem ab Auguſto conſtitutum anno v. c. 734. proptereáque ſacrificia ei decreta ſunt ex Dione lib. 53. pag. 526.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

Eadem epigraphe. Arcus & pharetra.
Arma quibus utuntur Armenii, hîc tanquam eorum ſpolia ſunt appoſita.
Hic nummus argenteus pro raro numeratur.

ARMENIA CAPTA CAESAR DIVI F. *Figura muliebris cum tiara Armeniaca in capite, genuflexa manus elevat.*

Armenia ſupplex interfecto rege ſuo, alterum illius principis fratrem ab Auguſto ex Ægypto Romam abductum poſcit.

Hic nummus argenteus pro raro computandus.

ARMENIA RECEP. IMP. CAESAR. DIVI F. *Figura veſtitu Armeniaco dextra haſtam, læva clypeo impoſita.*

Armenia in poteſtatem Romanorum per Artaxiæ mortem recepta, cui Auguſtus regem dedit.

Hic nummus ex argento inter rariores adſcribitur.

HISPANIA. *Figura muliebris tunicata ſtans dextra ſpicas, læva cornucopia & duo tela.*

Ob pacatam Hiſpaniam anno v. c. 732.

Hic nummus aureus, elegans & rarus eſt.

M. AGRIPPA COS. DESIG. *In area nummi.*

Quod M. Agrippa an. 716. deſignatus eſſet in annum ſequentem cum L. Caninio Gallo.

Hic nummus argenteus pro raro numerandus eſt.

C. ANTIST. REGINVS III. VIR. *Simpulum, lituus, tripus, & patera.*

Cum Auguſtus Pontificatum maximum mortuo Lepido an. v. c. 740. accepiſſet, in nummo enim *Auguſtus Cæſar* vocatur.

Hic nummus argenteus inter raros collocatur.

C. ANTIST. VETVS III. VIR. FOEDVS P. R. CVM GABIN. *Duo viri ſtantes togati dextras jungunt ſuper aram, ſub qua porca occiſa, immolanda eſt.*

Typus hic in memoriam patriæ ab Antiſtio triumviro ſignatus, cum Antiſtii, cognomine Veteres, ex Gabiis urbe Latii eſſent oriundi.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

C. ANTIST. VETVS III. VIR. ACTIO APOLLINI. *Apollo muliebri ornatu ſtans, dextra pateram ſuper aram ignitam, læva citharam gerit.*
In memoriam victoriæ Actiacæ, cùm Auguſtus aram Apollini in loco, in quo caſtra metatus erat, conſecraſſet.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, ac præſtantiſſimus.

ANTONIVS IMP. *Duæ dexteræ caduceum tenentes.*
Ob pacem inter Auguſtum & Antonium initam.
Hic nummus argenteus, pro raro computatur.
ANTONIVS IMP. *Caput M. Antonii Triumviri.*
Ad concordiam Auguſti cum Antonio indicandam.
Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. L. GELL. Q. P. *Caput M. Antonii.*
L. Gellius Quæſtor Provincialis Antonii nummum cudit ad denotandam illius cum Auguſto in triumviratu ſocietatem.
Hic nummus argenteus cum hoc nomine Gell. *rarus eſt, cum* Barbatus Q. P. *obvius eſt.*

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. *Flos.*
Alludit ad nomen, ut denotet antiquitatem à Flore deſumptam, nam C. Aquilius Florus Quæſtor militaris perhibetur anno V. C. 423.
Hic nummus argenteus, inter præſtantiores numeratur.

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. SICIL. *Figura militaris galeata & paludata ſtans, dextra ſervum ſeminudum proculcat, læva clypeum gerit.*
Aquilius nummum cudit in quo memoriam avi ſui Manii Aquilii Flori renovat qui Procoſ. Siciliæ bellum ſervile confecit an. V. C. 654.

Hic nummus argenteus inter elegantiſſimos reponitur.

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. *Tria crura cum capite Meduſæ.*

Hæc triquetra Siciliæ ſymbolum eſt, quod cudi curavit Aquilius in memoriam avorum ſuorum Caii & Manii Siciliæ Proconſulum.

Hic nummus aureus, raritatis eximiæ eſt.

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. *Scorpio.*

Scorpio Africæ ſymbolum, in nummo appoſitum eſt abi Aquilio Floro in memoriam proavi C. Aquilii Flori, qu de Pœnis triumphum egit anno v.c. 494.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

BALBVS PROPR. *Clava inverſa.*

L. Cornelius Balbus Gaditanus, Proprætor clavam Herculis percuſſit ad indicandam originem ſuam à Gadibus urbe, apud quam ſummopere deus ille colebatur.

Hic nummus argenteus pro raro habetur.

L. CANINIVS GALLVS III. VIR. *Figura Parthi genuflexa, dextra ſignum militare elevat.*

Quod Phraates Parthorum rex anno v. c. 734. ſigna militaria ſub Craſſo & Antonio capta, Auguſto remiſerit.

Hic nummus argenteus inter raros collocatur.

L. CANINIVS GALLVS III. VIR. *Cippus in quo* C.C. AVGVSTI.

Ob 200000. hominum millia quibus frumentum publicum conceſſit Auguſtus anno v. c. 748. Ex Dione p. 554. *Cæterum Auguſtus multitudinem eorum, qui frumentum ex publico accipiebant, ad hominum* C. C. *millia redegit.*

Hic nummus argenteus, eximiæ ſingularitatis eſt.

L. CANINIVS GALLVS AVGVSTVS TR. POT. *Prætorium tabernaculum cum haſta.*
Ad oppidi cujuſdam oppugnationem denotandam ex Ful. Urſino pag. 61.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

P. CARISIVS LEG. PROPR. *Trophæum inter ſcuta & haſtas.*
Aſturibus ac Cantabris in Hiſpania à P. Cariſio Auguſti Proprætore domitis.
Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

Ead. epigraphe. Haſta, clypeus, & gladius.
Arma quibus Hiſpani utebantur.
Hic nummus ex argento, rarior eſt ſuperiore.

Eadem epigraphe. Victoria coronans trophæum.
Quod confecto bello Hiſpanico, trophæum in loco altiſſimo ſit impoſitum.
Hic nummus nec obvius, nec rarus eſt.

Eadem epigr. Porta urbis in cujus frontiſpicio. Emerita.
Auguſtus bello confecto urbem in Luſitania Emeritam condidit anno v. c. 729. in qua milites emeritos locavit, unde illi nomen.
Hic nummus argenteus, inter rariores reponitur.

Eadem epigr. Perſona, aliis *buccula, pugio*, & *quid aliud.*
Qui perſonam putant, ad ludos ſcenicos referunt, perſona enim ad comœdiam attinet. Qui bucculam galeæ, Hiſpanorum arma pro Victoria Cantabrica contendunt.
Hic nummus ex argento, ſingularis eſt elegantiæ & raritatis.

P. CLODIVS M. F. *Figura Martis galeata nuda ſtans: in aliis paludata, dextra haſtam, læva caduceum gerit.*
Ob votum Marti Ultori ab Auguſto in prælio Philippenſi pro ultione paterna factum.

Hic

Hic nummus argenteus, inter elegantiſſimos numeratur.

Eadem epigraphe. Bacchus muliebri ornatu ſtans, dextra racemum, ſiniſtra thyrſum.
Clodius, Bacchum in gratiam M. Antonii, cujus erat etiam triumvir monetalis, percuſſit; quia ille genus ad hunc referebat.
Hic nummus ex argento eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

COSSVS CN. F. LENTVLVS. *Equeſtris ſtatua dextra trophæum gerit.*
Statua eſt A. Corn. Coſſi, qui propria manu Tolumnium Veientium regem occidit, & ejus ſpolia Jovi Feretrio tulit, cujus ædes Auguſtus reſtituit.
Hic nummus argenteus, inter rariores ſcribitur, ſed rariſſimus eſt, cum epigraphe Imp. Cæſ. Trajan. Aug. Ger. Dac. P.P. Reſt.

COSSVS LENTVLVS M. AGRIPPA COS. TERT. *Caput M. Agrippæ corona roſtrata inſignitum.*
Quod Auguſtus Agrippæ Tribunitiam poteſtatem communicaſſet, cum hic Conſulatum ageret cum Coſſo Lentulo an. V. C. 736.
Hic nummus ex argento rariſſimus eſt, ſed à Trajano reſtitutus, eximiæ raritatis & elegantiæ habendus.

M. DVRMIVS III. VIR. *Aper ſpiculo transfixus.*
In memoriam ludorum Sæcularium in Dianæ honorem celebratorum, cui aper dicatus, ut arguunt ΕΦΕΣΙΩΝ nummi in quibus idem aper telo transfixus.
Hic nummus argenteus, inter rariores computatur.

Eadem epigraphe. Leo diſcerpens Cervum.
Pugna Leonis cum Cervo ad ludos eoſdem ſpectat.
Hic nummus ex argento ejuſdem raritatis eſt ac ſuperior.

Eadem epigr. Taurus coronatur à victoria per aëra volitante.
Sacrum ob aliquam Auguſti victoriam peractum denotat.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & ſingularitatis eſt.

Ead. epigraphe. Pagurus papilionem volantem acetabulis apprehendens.
In memoriam ſententiæ ab Auguſto ſæpius prolatæ: *Feſtina lente.*
Hic nummus aureus inter elegantiores adnumeratur.

LENTVLVS SPINT. *Lituus & præfericulum.*
Lentulus ille, Spinter cognominatus, auguratus inſtrumenta appoſuit ad ſuum indicandum ſacerdotium: vide Dionem pag. 99. Conſul fuit anno v. c. 751.
Hic nummus ex argento inter præſtantiores habendus eſt.

L. LENTVLVS FLAMEN MARTIALIS. *Duæ figuræ ſtantes, altera ſeminuda dextra victoriolam gerit, ſin. haſtam puram: altera major togata, dextra extenſa aſtrum Martis, ſiniſtra clypeo impoſita, in quo* C. V. *id eſt:* clypeus votivus.
L. Cornelius Lentulus Flamen Martialis fuit; ut & ipſius pater. adſtat habitu ſacerdotis prope Martis ſimulachrum, dextra ſuper ejus caput Martis ſidus manu tenet, læva innititur clypeo votivo: idque, ad indicandum ſacerdotium.
Hic nummus argenteus, in elegantiorum numero ſcribitur.

L. LIVINEIVS REGVLVS. *Victoria gradiens dextra protenſa coronam gerit, ſiniſtra palmam.*
Ob victoriam Philippenſem, cum Cæſar in nummo III. *vir* R. P. C. adhuc appelletur: ab eodem Auguſto, Livineius poſtea motus eſt. Dio lib. 54.
Hic nummus ex argento inter rariores reponendus eſt.

C. MARIVS TRO. III. VIR. *Capita Caii & Lucii Cæſa-*

rum, Julia eorum matre intermedia. Non autem Triumvirorum capita, ut hactenus creditum eſt.

C. Marius omnem Auguſti familiam in hoc nummo percuſſit, matrem nempe & filios, ipſam Agrippæ conjugem, hos vero ab Auguſto adoptatos.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

Ead. epigraphe. Caput Dianæ pone quod arcus.

Caput Juliæ Auguſti F. ſub Dianæ effigie, cum hæc eſſet Jovis filia, & Auguſtus, pro Jove ab adulatoribus haberetur.

Hic nummus ex argento inter rariſſimos & elegantiſſimos collocatur.

C. MARIVS C. F. TRO. III. VIR. *Figura virilis prætexta induta, dextra ſympulum, ſiniſtra lituum gerit.*

L. Cæſar Agrippæ F. ab Auguſto adoptatus in Augurum collegium cooptatus eſt: lituus autem Auguris eſt ſymbolum.

Vox, Tro, Conſtanter legitur, non, Pro: quam, Protriumvir interpretabantur: ſed cognomen eſt hujus Marii qui videtur, *Trogi* cognomen habuiſſe, Pompeiis, Quintiis & Sauffeiis commune.

Hic nummus argenteus, in rariorum numero deſcribendus eſt.

Eadem epigraphe. Duæ Senatorum figuræ quorum capita videntur turribus inſignita, ut vulgo Cybele depingitur, dextra ſcipionem, ſiniſtra chartam involutam gerunt: pro cujuſque pedibus, modius.

Duo illi Senatores videntur eſſe Triumviri deducendæ coloniæ, ut apud Fulvium Urſinum C. Marius Capito perhibetur: quare, turribus cincta habere videntur capita. Decempeda, eſt ad terram metiendam; charta involuta, deductionis coloniæ Senatuſconſultum, modius Tritici plenus, pro terræ uniuſcujuſque ſemine.

Hic nummus ex argento, inter rariores collocatur.

Eadem epigraphe. Quadrigæ triumphales ſupra quas palmæ ramus.

Monumentum triumphi M. Agrippæ ab Auguſto decreti an. v. c. 734. quem moderatione recuſavit. Ideo, palmæ ramus, triumphantis loco poſitus: Auguſtus enim poſtquam Auguſti nomen accepit, nullum triumphum egit.

Hic nummus argenteus, pro raro habendus eſt.

L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. *Mars Galeatus ſuper cippum, in quo* S. P. Q. R. V. S. P. RED. CAES. *Dextra haſtam gerit.*

Senatus Populuſque Romanus votum ſolvit, cum Valerius Meſſala ex Kal. Juliis an. v. c. 725. Conſul ſuffectus, primo magiſtratus die Marti votum feciſſet, ut victor rediret Cæſar.

Hic nummus ex argento rarus eſt & elegans.

CAES. AVG. CONS. S. C. OB R. P. CONS. *id eſt:* Cæſari Auguſto conſecrata Senatuſconſulto ob rem publicam conſervatam. *Subauditur ſtatua, cujus caput directa fronte videtur in laurea.*

L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. *Mars ſupra baſim cum haſta & parazonio. In ea* S. P. Q. R. V. S. P. S. ET R. AVG. *id eſt, Senatus Populuſque Romanus votum ſolvit pro ſalute & reditu Auguſti.*

Cum Auguſtus Tarracone ægrotaſſet an. 729. Romam rediit anno ſequente, & votis ſolutis, nummus in rei memoriam cuſus eſt.

Hic nummus ex argento, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. *Cippus in quo:* Imp. Cæſ. Aug. lud. ſæc. *In area, hinc* XV. *inde,* S. F. *id eſt,* Cæſar Auguſtus ludos ſæculares, *ſubauditur,* fecit,

Quindecimvir ſacris ſaciundis.

Auguſtus ludos ſæculares reſtituit an. v. c. 737. cum ipſe eſſet Quindecimvir ſacris faciundis; unde memoria in cippo, ut in Domitiani & Philippi nummis.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus eſt.

L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. *Mars galeatus ſtans lævo pede clypeo impoſito, dextra haſtam, ſiniſtra flagrum, ſeu ſcuticam.*

Mars in omnibus Triumvirorum nummis percuſſus eſt, ob votum Marti ultori pro ultione cædis Julii Cæſaris ab illis ſuſceptum. Literas, A. P. F. interpretari ſolent, *Auro publico feriundo.*

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

P. PETRONIVS III. VIR. *Figura nuda humi deſidens ſuper ſtrophium, dextra ſuper genua, ſiniſtra caput ſuſtentat.* Figura Provinciæ ab Auguſto ſubactæ, mœſta ac lugens.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

P. PETRON. TVRPILIAN. III. VIR. *Pegaſus cum alis.*

Pegaſus, Corinthi coloniæ ſymbolum, cuſus à Petronio videtur, ob colonos iterum in urbem ab Auguſto tranſmiſſos.

Hic nummus ex argento, rarus eſt.

Ead. epigr. Siren dextra tubam inflat, ſiniſtra femori admota. Cumas coloniam ab Auguſto deductam arguit Siren in nummo cælata. Parthenopes autem Sirenis corpus, Cumis ſepultum fuiſſe, dicitur.

Hic nummus argenteus, ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

TVRPILIANVS III. VIR. *Creſcens Luna, in cujus medio aſtrum.*

Ad Byzantium ſpectat, cujus, creſcens luna ſymbolum eſt. Tacitus id innuere videtur dum ait lib. An. XIII. de Byzantio: *Mox recentia in Cæſares merita.*
Hic nummus ex argento, non obvius eſt.

Eadem epigr. Mulier in acervo clypeorum pectore tenus, manus in altum attollit.
Tarpeia virgo clypeis obruta, ad indicandam gentem Petroniam è Sabinis ortam, illa enim, ab iis in eam conjectis ſcutis, necata eſt.
Hic nummus argenteus nec obvius, nec rarus eſt.

Eadem epigraphe. Cythara.
Hæc, Apollinis ſymbolum, ob templum ejus in monte Palatino ab Auguſto extructum, à Turpiliano cælatur.
Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt.

Q. SALVIVS IMP. COS. DESIG. *Fulmen alatum.*
Illud providentiæ ſymbolum ſignatur à Salvio, quod fuiſſet conſul ab Auguſto deſignatus. Sed conſulatum non iniit, & necatus eſt, cùm nova molitus eſſet.
Hic nummus argenteus, non obvius eſt.

M. SANQVINIVS III. VIR. *Caput inſignitum laurea, cujus vertici ſtella eſt adjecta.*
Caput Caſtoris eſt, ob Circenſes ludos ab Auguſto celebratos, qui huic Deo dicati erant, ex Iſidoro.
Hic nummus ex argento, rarus eſt & elegans.

TI. SEMPRON. GRACCVS IIII. VIR. Q. DESIG. *Vexillum, aquila legionaria, aratrum, & decempeda.*
Hæc coloniæ conditæ ſymbola ſpectant ad Carthaginem, ad cujus deductionem avus Sempronii Gracchi deſtinatus fuerat olim Triumvir, & in quam Auguſtus colonos iterum an. 725. ex Dione, tranſmiſit.
Hic nummus argenteus, inter rariores numeratur.

TI. SEMPRON. GRACCVS IIII. VIR. Q. D. *Fortuna ſtans dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*
Ob votum Fortunæ reduci pro Auguſto ſuſceptum & ſolutum.
Hic nummus ex auro, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

AVGVSTVS DIVI F. *Statua Auguſti equeſtris.*
P. STOLO III. VIR. *Apex inter ancilia.*
Hæc Auguſti ſtatua menſe Martio cum Salii ſolemnia celebrarent, videtur erecta.
Hic nummus argenteus, inter rariſſimos computatur.

AVGVSTVS TR. POT. *Caput Auguſti nudum.*
Typus idem ac ſuperior.
Ob tribunitiam poteſtatem ad v. Kal. Julii ab Auguſto in perpetuum acceptam: Ancilia, ad ludos ſæculares refert Fulv. Urſinus.
Hic nummus argenteus, potius inter raros quam obvios collocandus eſt.

CAESAR AVGVSTVS. *Caput Auguſti nudum.*
M. AGRIPPA. *Caput Agrippæ.* Platorinus III. vir.
Hinc Auguſtus, inde Agrippa in eodem nummo cuſi ſunt à Platorino Triumviro, quod ambo eſſent conſules anno v.c. 727. & eodem, Cæſar, Auguſti nomen & Tr. poteſtatem acceperit.
Hic nummus ex argento, rariſſimus eſt.

C. SVLPITIVS PLATORIN. III. VIR. *Duo viri togati in roſtris ſedentes.*
Hæc ſunt nova roſtra, dicta Julia, ab Agrippa in Auguſti honorem facta, an. 726. quæ roſtris ex Actiaca pugna ornavit, cum eſſet Conſul II. cum Auguſto VI.
Hic nummus argenteus inter elegantiores adſcribendus eſt.

C. VIBIVS VARVS. *Minerva galeata & tunicata ſtans,*

dextra haſtam , læva victoriolam : pro pedibus, clypeus. Minerva Vibone oppido culta , in hoc nummo à Vibio Varo, ad ſuam ex ea urbe originem indicandam, cælata videtur. Dea victoriam gerit, ob victoriam Philippenſem, de qua dictum eſt in M. Antonio.
Hic nummus ex argento pro rariſſimo habetur.

L. VINICIVS. *Arcus cum duabus fornicibus in cujus periſtylio* S. P. Q. R. Imp. Cæſ. *ſupra, quadrigæ triumphales, hinc & inde figura cum haſta.*
Arcus hic , in Auguſti honorem erectus eſt , ob viam Flaminiam propriis ſumptibus ab eo refectam, per quam tranſibant triumphales, ideo ſupra eum quadrigæ in quibus vehebantur.
Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus eſt.

AVGVSTVS TR. POT. VIII. *Caput Auguſti.*
M. VINICIVS L. F. III. VIR. *Cippus in quo* S. P. Q. R. Imp. Cæſ. quod V. M. S. EX EA P. Q. I. AD A. DE. *id eſt Senatus Populuſque Romanus Imperatori Cæſari quod viæ munitæ ſint ex ea pecunia quam is ad ærarium detulit.* Cum Auguſtus viarum reficiendarum curam ex manubiis triumphalibus , & ille Flaminiam ſuis ſumptibus ſternendam ſumpſiſſet , anno 738. in quo trib. pot. VIII. numerabat, perfectæ illæ videntur.
Hic nummus ex argento inter rariores, ſed ex auro rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

Statua equeſtris Auguſti ſuper baſim in qua S. P. Q. R. Imp. Cæſ. *ante portam urbis.*
L. VICINIVS L. F. III. VIR. *Cippus, vt ſupra.*
Equeſtris Statua Auguſto poſita ante portam Flaminiam , Ob ejus viam Ariminum uſque, propriis illius ſumptibus refectam.
Hic nummus argenteus, inter rariſſimos reponitur.

ACT.

ACT. *Apollo Actiacus muliebri habitu ſtans, dextra lyram gerit.* Statua Apollinis in monte Palatino ab Auguſto poſita : de qua Propertius. Actius in longa carmina veſte canit.

Hic nummus ex argento obvius, ex auro rarus eſt.

APOLLIN. *Templum ſex columnarum in cujus aditu Apollo cippo impoſitus, dextra pateram, læva lyram.* Eſt Icon Templi ſupra deſcripti. Auguſtus autem ſe Apollinis filium exiſtimabat, quod menſe Auguſto natus eſſet.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos habendus.

AVGVSTVS. *Ara.* Ob Auguſti reditum Fortunæ reduci erecta eſt hæc ara.

Hic nummus argenteus ex ſolito modulo tritus eſt, ſed ex maxima forma inter rariores adſcribitur.

Eadem epigraphe. Sphinx. Illud animal hîc cælatum videtur in memoriam ſigilli Auguſti, in quo id erat expreſſum.

Hic nummus maximi moduli argenteus inter elegantiores numerandus eſt.

Eadem epigraphe. Capricornus cum cornucopiæ. Ob felices Auguſti ſub Capricorni ſidere natales.

Hic nummus argenteus cum ſimili typo ex ſolita magnitudine obvius eſt, ſed ex maximo modulo, in rariorum numero collocatur.

AVGVSTVS TR. POT. *Statua equeſtris Auguſti.* Statua equeſtris decreta eſt Auguſto à Senatu, quod viam Flaminiam ſumptibus ſuis reficiendam ſuſcepiſſet anno 731. quo Trib. poteſtatem in perpetuum accepit.

Hic nummus ex argento, rarus eſt.

AVG. DIVI F. *Creſcens Luna circa quam ſeptem triones. In area nummi* Imp. x.

Ob bellum Pannonicum feliciter ab Tiberio geſtum, Auguſtus Imperator x. appellatus eſt. An eo anno Auguſtus anni dies ordinaverit ad quos ſpectare videntur hæc aſtra?

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos locandus eſt.

CAESAR AVGVSTVS. *Duo rami lauri.*

In memoriam duarum victoriarum anno 742. relatarum, altera in Pannonia à Tiberio, altera à Druſo ejus fratre in Germania.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

CAESAR DIVI F. *Figura equeſtris Auguſti.*

Equo ovans in urbem invectus eſt Auguſtus poſtquam ex Syria anno 735. rediiſſet, apud Dionem lib. 53.

Hic nummus argenteus rarus, ſed aureus, inter rariores locandus eſt.

Eadem epigraphe. Quadrigæ triumphales.

Cæſari ob bellum Siculum confectum, magno omnium conſenſu ſtatuæ & currus triumphales decreti, apud Dionem. Niſi malis ob triumphos ejus poſt Antonium devictum.

Hic nummus ex argento frequens eſt, ſed ex auro rarus eſt.

Eadem epig. Victoria in bigis.

Nummus ad Circenſes ludos à Cæſare editos ſpectat.

Hic nummus argenteus vulgaris eſt, ſed aureus, inter raros habetur.

Eadem epigraphe. Apollo ſedens in rupibus, cytharam pulſat.

Auguſtus Apollini cujus filium ſe jactabat, templum in monte Palatino extruxit.

Hic nummus ex argento, nec rarus, nec obvius eſt.

CAESAR IMP. *Quadrigæ triumphales aurigante Cæſare, dextra lauream gerente.*
Ad triplicem triumphum quem egit anno 725. devicto anno ſuperiore M. Antonio, unde coronam lauream gerit tanquam omnium victor.
Hic nummus argenteus, nec rarus nec obvius eſt.

CAESARI AVGVSTO. *Quadrigæ triumphales in quibus aquila legionaria.*
In memoriam ſignorum militarium à Phraate Parthorum rege, Auguſto in Syria moranti anno 734. remiſſorum, quæ ille quaſi bello aliquo Parthum viciſſet, accepit. Dio l. 53.
Hic nummus ex argento nec frequens nec rarus eſt.

C. CAESAR AVG. F. *Caius Agrippæ filius in equo pone quem tria ſigna militaria.*
Caii Cæſaris Agrippæ filii ab Auguſto adoptati, profectio ad bellum Armeniacum an. 754.
Hic nummus argenteus vulgaris eſt; aureus, inter raros ponitur.

CIVIBVS ET SIGN. MILIT. A PARTHIS RESTITVT. *in aliis*, Recuper. *Arcus triumphalis ſupra quem Auguſtus in quadrigis.*
Cum anno v. c. 734. Auguſtus in Syriam veniſſet, Phraates Parthorum rex ſigna ei militaria & captivos omnes miſit. Senatus ejus rei cauſa arcu triumphali eum honoravit. Dio lib. 53.
Hic nummus ex argento rarus, ex auro inter rariores recenſetur.

IMP. IX. TR. POT. V. *Caput Auguſti.*
COM. ASIAE. *Templum quatuor columnarum in cujus periſtylio*, Rom. & Aug.
A Pergamenis qui templum Romæ & Auguſto anno 735.

extruxerunt, cuſus eſt nummus nomine communitatis Aſiæ. De his Tacitus Ann.4. *Pergamenos, eo ipſo nitebantur, æde Auguſto ibi ſita, ſatis adeptos creditum.*

Hic nummus argenteus maximi moduli inter rariſſimos collocatur.

CONCORDIA AVG. *Mulier ſtolata ſedens, dextra pateram, ſiniſtra ramum.*

In memoriam Concordiæ templi anno 764. ſacrati cui Tiberius & fratris Druſi vita pridem functi, nomen inſcripſit.

Hic nummus argenteus, inter elegantiſſimos numerandus.

DE PARTHIS. *Tiara Parthica, Arcus, & Pharetra.*

Phraates Rex Parthorum cum Armeniam invaſiſſet, Caius Cæſar in Orientem miſſus eſt. Ea conditione ut Armeniam miſſam faceret, in gratiam rediit, an. 748. unde nummi percuſſi.

Hic nummus argenteus, in rariorum numero recenſetur.

DIVO JVLIO EX S. C. *Julius Cæſar ſtans in templo tetraſtylo, dextra ſimpulum gerit, in frontiſpicio ſtella crinita.*

Icon templi Julio Cæſari in foro ab Auguſto Senatuſconſulto extructi.

Hic nummus ex argento, frequens : ex auro rarus.

FORT. RED. CAES. AVG. S. P. Q. R. *Ara.*

Auguſtus, cum ipſi multa ac varia à Senatu decreta eſſent ob ea quæ abſens egiſſet, nihil accepit, niſi quod Fortunæ Reduci aram conſecrari paſſus eſt an. v. c. 735. cujus hoc eſt monumentum.

Hic nummus argenteus, ſoliti moduli obvius eſt, ſed maximi moduli inter rariſſimos adſcribitur.

IMP. CAESAR. *Columna roſtrata in cujus ſummitate ſtatua Auguſti.*

Hæc in foro Romano poſita eſt & roſtris ex Actiaca pugna relatis ornata. Appian. lib. 5.
Hic nummus argenteus pro raro æſtimandus eſt.

Eadem epigraphe. Trophæum inſiſtens proræ navis in templo.
In memoriam belli Siculi contra Sext. Pompeium confecti.
Hic nummus ex auro, rarus eſt; ex maximo modulo, rariſſimus.

Eadem epigr. Terminus capite radiato inſiſtens fulmini.
Symbolum ſententiæ Auguſti, Σπεῦδε βραδέως, Feſtina lente.
Hic nummus ex argento, rarus eſt.

IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Crocodilus.*
Ægypti captæ monumentum ab Imperatore Trajano in gratiam Auguſti reſtitutum.
Hic nummus aureus, eximiæ raritatis & elegantiæ.

IMP. X. *Duæ figuræ viriles, lauri ramum Auguſto in ſella ſedenti porrigunt.*
Tiberius & Druſus ejus frater, laurum Auguſto proferunt; prior ob Pannonios, alter ob Germanos devictos.
Hic nummus ex argento, tritus, ex auro, rarus eſt.

IMP. XIIII. *Parthus chlamide ornatus puerulum ambabus manibus profert Auguſto in curuli ſedenti.*
Tyridates, poſtquam Parthorum regnum occupaſſet, à Phraate in fugam actus, cum ipſius puerulo ad Auguſtum confugit, quem patri remiſit, & cujus hiſtoria in nummis ſignata eſt cum Phraates pater in Armenia præſidia miſit & Auguſtus tunc Imperator XIIII. appellaretur.
Hic nummus argenteus inter rariores collocatur, ex auro rariſſimus eſt.

IOVI OLY. *Templum ſex columnarum in conum deſinens.*
Icon templi Jovis Olympii Athenis antiquitus inchoati, quod reges P. Romani ſocii communi ſumptu perfecere & genio Auguſti dedicarunt. Ex Sueton. num. 60.
Hic nummus ex argento, inter raros dinumeratur.

IOVI TON. *Jupiter nudus ſtans in templo exaſtylo, dextra fulmen gerit, ſiniſtra haſtam.*
Auguſtus periculo quod ex fulgure vitaverat in expeditione Cantabrica, liberatus, Romæ in Capitolio templum Jovi Tonanti dedicavit. an. 732. Dio lib. 53.
Hic nummus argenteus non obvius, ſed aureus inter rariores computatur.

IVNONI MARTIALI. *Templum rotundum in quo Juno ſedet dextra ſpicas.*
Icon templi Junonis Martialis in VIII. regione extructi, nec longe diſtabat à templo Julii Cæſaris in foro Romano. Auguſtus multa Junoni conſecravit ex Dione lib. 51.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

M. LEPIDVS PONT. MAX. III. VIR. R. P. C. *Caput Lepidi.*
Ob Auguſti cum Lepido in triumviratu cóncordiam.
Hic nummus argenteus, inter raros admittendus eſt.

MART. VLTO. *Templum rotundum in quo Figura Martis.*
Icon templi Martis ultoris in Capitolio ab eo extructi.
Hic nummus argenteus ſolita forma obvius eſt, ſed maximi moduli rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Templum idem in quo ſignum militare.
Id Martis ultoris templum Auguſtus conſtrui juſſit ad imitationem Jovis Feretrii, in quo ſigna militaria à Parthis reſtituta ſuſpenderentur.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus, ex ſolita forma, obvius.

O. C. S. Ob cives ſervatos, *in corona quercea, deſuper* Cæſar, *infra* Auguſtus.
Corona quercea eſt ob cives ſervatos Auguſto ſæpe decreta.
Hic nummus aureus, inter elegantiſſimos dinumerandus eſt.

IMP. CAESAR DIVI F. COS. VI. LIBERTATIS P. R. VINDEX.
Pax. *Mulier ſtolata ſtans, dextra caduceum gerit, læva cornucopiæ.*
Cuſus eſt anno 726. nummus ob pacem, confecto civili bello, Antonii morte partam, unde ait Paterculus. *Inita anno 20. bella civilia, ſepulta externa, revocata* Pax.
Hic nummus ex auro, rarus eſt; ex argento maximi moduli pro rariſſimo habetur.

PACI PERP. *Templum exaſtylum, in cujus medio ara.*
Bis Jani templum ab Auguſto clauſum eſt, prima vice anno 725. altera anno 729. inde locus nummo, *Paci perpetuæ.*
Hic nummus argenteus, pro raro notandus eſt.

POPVLI JVSSV. *Figura equeſtris dextram attollens.*
Statua equeſtris Cæſari anno 710. populi juſſu in roſtris decreta, & tandem poſita. Vell. Pat.
Hic nummus ex argento, inter elegantiores cenſetur.

QVOD VIAE MVN. SINT. *Arcus cum duabus fornicibus ſupra quem quadrigæ triumphales. Diverſi ſunt typi.*
Arcus in ponte Arimini, Auguſto, ob viam Flaminiam Roma ad hanc urbem ſtratam, erectus.
Hic nummus argenteus, ex rariorum numero eſt.

S. C. *Equeſtris ſtatua pacificatoris habitu.*
Statua eſt equeſtris Senatuſconſulto Cæſari erecta.
Hic nummus ex argento, inter rariores etiam reponitur.

S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. *in area arcus, ſupra quem quadriga, in periſtylio autem* Imp. IX. Tr. Pot. V. Arcus ille triumphalis Auguſto erectus eſt anno 735. cum ex Syria rediens ſigna militaria à Phraate reſtituta Romam retulit. Ex Dione.
Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento maximi moduli pro rariſſimo computatur.

S. P. Q. R. SICNIS RECEPTIS. *Mars nudus ſed galeatus, ſtans dextra aquilam legionariam, ſiniſtra ſignum militare gerit.*
Hic nummus argenteus, ſoliti moduli frequens eſt, ſed maximi rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

S. P. Q. R. *Cupido inſidens Delphino, hinc & inde ſtella.*
Ad familiæ Juliæ originem indicandam P. Seguinus nummum eſſe cuſum exiſtimat.
Hic nummus ex argento pro rariſſimo habendus.

SICIL. IMP. VIII. *in aliis* IX. X. XI. XII. *Diana arcum tenet, pro pedibus canis venaticus. Diverſi ſunt eorum typi.*
Auguſto, rebus in Sicilia ordinatis anno 733. cum eſſet Imperator VIII. plurimi nummi deinceps cuſi cum Dianæ ſigno quæ eadem eſt ac Proſerpina cui inſula conſecrata erat, Cicerone teſte.
Hi nummi ex argento triti, ex auro pro raris habentur.

TI. CAESAR AVG. F. TR. POT. XV. *Tiberius in curru triumphali.*
In monimentum triumphi quem egit Tiberius ad VI. Id. Maii an. 765. de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis & Germanis,

Germanis, cujus memoria hoc anno in nummo renovata.
Hic nummus ex auro & argento pro raro habetur.

Eadem epigraphe. Caput Tiberii ſine laurea.
Tiberius cum Auguſto copulatur ob Tribunitiam poteſtatem ab Auguſto prorogatam Tiberio an. 766.
Hic nummus ex auro, rarus eſt: ex argento, inter elegantiores habetur.

CAESAR DIVI F. PAT. PA. *Caput Auguſti.*
VOTA PVBLICA. *Figura velata ſacra faciens ſuper tripidem Camillo, & tibicinibus & victimario aſſiſtentibus.*
Sacrum peragit Auguſtus ob nomen *Patris Patriæ* à Senatu Populoque Romano per Valerium Meſſalam ſibi delatum. Sueton.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

VOT. P. SVSC. PRO. SALVTE ET REDITV I. O. M. SACRVM. *Mars nudus ſtans galea ornatus, dextra vexillum, læva parazonium.*
Ob vota ſuſcepta à Populo dum Auguſtus Tarracone ægrotavit, anno 729. quæ ſoluta ſunt anno 730.
Hic nummus ex argento non obvius eſt, ſed ex auro, rarus eſt.

ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Auguſti.*
ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ.
Caput Tiberii in area L. ΙΔ. anno 14.
Cuſus eſt hic nummus ab Ægyptiis Auguſto gratulantibus ob Tiberii triumphum de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis & Germanis actum an. 765. cum hic Trib. pot. 14. ageret.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΖΚ. ΝΙΚΗΣ. *In aliis* ΘΚ. *In aliis* Λ.

anno 27.29.30. Victoriæ. *Mulier capite turrito inſidet monticulis, dextra palmæ ramum gerit; pro pedibus Fluvius brachiis extenſis.*

Genius eſt urbis Antiochiæ ad Orontem ſitæ quæ poſt diverſas æras, novam ab anno victoriæ Actiacæ, in gratiam Auguſti, computat.

Hi nummi maxima forma argentei, inter elegantiſſimos numerandi ſunt.

ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΚΡΗΤΕΣ. *Caput Auguſti radiatum.*

ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Tiberii nudum.*

Nummus à Cretenſibus cuſus ob Auguſtum à Tiberio inter Deos relatum.

AGRIPPAE nummi ex argento, inter rariores computantur. Ex auro unicum obſervavimus in Muſeo Chriſtinæ Reginæ.

M. AGRIPPA PLATORINVS III. VIR. *Caput Agrippæ ſine corona.*

CAESAR AVGVSTVS. *Caput Auguſti.*

C. Sulpitius Platorinus III. vir Auguſtum & Agrippam in nummo copulaſſe videtur ob conſulatum quem ſimul geſſerunt anno 726. ille ſeptimum, hic ſecundum.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores habendus eſt.

M. AGRIPPA COS. TER. COSSVS LENTVLVS. *Caput Agrippæ corona roſtrata inſignitum.*

AVGVSTVS COS. XI. *Caput Auguſti laureatum.*

Cn. Coſſus Lentulus Conſul cum Lentulo Marcellino anno 736. Agrippam ter Conſulem cum Auguſto XI. nummo copulavit, quod hoc an. Auguſtus eidem Agrippæ genero ſuo Tribunitiam poteſtatem communicaſſet. Trajanus nummum hunc reſtituit.

Hic nummus ex argento, inter rariores collocatur, aureus vero, eximiæ raritatis & elegantiæ; at argenteus cum his litteris Imp. Cæſ. Trajan. Aug. Ger. Dac. P.P. Reſt. *Duplicato circulo ejuſdem eſt raritatis ac aureus.*

TIBERII nummi ex auro & argento frequentes & obvii ſunt.

TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *Caput Tiberii ſine corona.*

CAESAR AVGVSTVS DIVI F. PATER PATRIAE. *Caput Auguſti laureatum.*

Tiberius poſt mortem Auguſti cum eum inter Divos referri curaviſſet ſe Divi Auguſti filium inſcripſit, & nummos in patris, qui eum adoptaverat, honorem percuſſit, ut populi gratiam ſibi conciliaret, Tiberius Auguſti nomen non uſurpabat, ſed referente Dione, ſcribi ferebat.

Hic nummus ex auro inter rariores, ex argento rariſſimus eſt.

DIVOS AVGVST. DIVI F. *Caput Auguſti cum ſtella in capite.*

Auguſtus appellatur Divus poſtquam conſecratus eſt, & Flamines ei decreti. Stella, Julii Cæſaris divinitatem denotat, ideo Auguſtus ſe *Divi* filium vocabat.

Hic nummus aureus, inter rariores collocatur.

DRVSVS CAESAR TI. F. TR. P. *Caput Druſi Tiberii filii ſine laurea.*

Druſus Tiberii filius cum patre in eodem nummo apponitur, ob Tribunitiam poteſtatem quam ei decrevit Senatus, petente Tiberio, anno 774. qui ſequente cuſus eſt, cum Tiberius Tribunitiam poteſtatem ageret XXXV.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

IMP. VII. TR. POT. XVI. *in aliis* XVII. *Quadrigæ triumphales.*

Triumphus Tiberii de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis, & Germanis actus eſt anno 765. cum ille accepiſſet *Tr. P.* XIII. quam ob cauſam vidimus ſupra percuſſos Auguſto nummos cum Tiberii triumphi typo; ſed mortuo Auguſto, iidem typi cum effigie Tiberii renovati ſunt. Ideo in iis *Tr. P.* XVI. *&* XVII.

Hic nummus ex auro & argento non obvius eſt.

IMP. T. CAESAR DIVI VESP. AVG. REST. *Mulier ſedens dextra haſtam, ſiniſtra ramum.*

Titum Veſpaſiani filium æreos Tiberii nummos reſtituiſſe norunt & tyrones, ſed aureos hactenus non obſervaveram. Mulier illa, eſt Julia Tiberii mater cujus ſtatuam in nummis aureis & argenteis cum epigraphe vulgari *Pontif. Maxim.* cælari curavit, cum Auguſtarum vultum nondum Imperatores exhibere ſolerent.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

TR. P. XVII. *in aliis* XXII. *in aliis* XXV. *Victoria globo inſidens, utraque manu palmam.*

Ob victoriam à Germanico de Cheruſcis, & Arimino relatam an. 769. cum Tiberius ageret *Tr. P.* XVII. Ob victoriam de Treviris ac Æduis per C. Silium in Gallia reportatam an. 774. in *Trib. Pot.* XXII. Ob victoriam de Tacfarinate in Africa per Dolabellam an. 777. cum Tiberius ageret Tr. p. XXV.

Hic nummus aureus, inter raros numerandus.

Quinarii omnes aurei, pro raris habentur.

Sine epigraphe. Pegaſus.
Pegaſus cum Africæ ſymbolum ſit, in nummo ſignatur ob eam Provinciam morte Tacfarinatis pacatam per Dolabellam anno 777.
Hic nummus aureus, inter rariores collocandus eſt.

ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Tiberii laureatum.*
ΘΕΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΥΙΟΣ. *Imperator ſupra montem Argæum ſtans.*
Tiberius monti Argæo ſuper ponitur à Cappadociæ populis, cujus eſt mons altiſſimus, ob eam in Romanorum provinciam morte Archelai ipſius Regis ſine prole defuncti à Tiberio anno 770. redactam. 2. Veranius ei præpoſitus eſt, & Mazaca urbs Metropolis dicta eſt Cæſaræa.
Hic nummus argenteus, inter rariores.

ΤΙΒΕΡΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. *Caput Tiberii laureatum.*
ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΡΗΤΕΣ Ε. ΚΟΡ. ΛΥ. ἐπὶ Κορνηλίυ Λύπυ. *Caput Auguſti radiatum.*
Cretenſes ſub Cornelio Lupo, ut puto, Proconſule, Tiberio nummum cudunt, ipſi gratulantes quod Cæſius Cordus antea Cretæ Proconſul quem Ancharius Priſcus, eorum nomine, de repetundis poſtulatum accuſaverat, damnatus eſſet an. 775. Gortyna urbs Cretæ præcipua nummum percuſſit quod pecuniam à Cordo exactam recepiſſet.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

ΤΙ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ Ε. ΚΟΡ. Λ. *id eſt*, ἐπὶ Κορνηλίυ Λύπυ. *Caput Tiberii laureatum.*

ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΕΛΕΥΘ. *id eſt* Ἐλευθερναίων.
Caput Auguſti radiatum.
Eleutherna urbs Cretæ proxima Gortynæ, ejuſdem Corn. Lupi Proconſulis permiſſu, pariter Tiberio gratulatur ob Cæſium Cordum de repetundis condemnatum cum ideo pecuniam ab ipſo ablatam recuperaſſet.
Hic nummus argenteus, inſignis elegantiæ & raritatis eſt.

ΤΙ. ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΥ. *id eſt* Κυδωνεάτων.
Caput Tiberii laureatum.
ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΡΗΤΩΝ Ε. ΚΟΡ. ΛΥ.
Caput radiatum Auguſti.
Cydonia una ex tribus præcipuis Cretæ urbibus etiam per nummos Tiberio gratulatur permiſſu Corn. Lupi Proconſulis ob condemnatum Cordum qua de cauſa pecuniam recepit. Cornelius Lupus vir Conſularis apud Senecam dicitur, qui ſub Claudio P. Suillii dolo circumventus apud Tacit. lib. 13.
Hic nummus ex argento, pro rariſſimo habendus.

ΤΙΒΕΡΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ ΚΟΡ. ΛΥΠΟ.
Caput Tiberii laureatum.
ΣΥΝΚΛΗΤΩ ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔ.
id eſt Κυδωνεάτων. *Caput Senatus barbatum & velatum.*
Tiberio & Senatui Romano cujus caput in averſa parte Principis effigie repræſentavit, gratulatur Cydonia, quod ejus ſententia Cæſius Cordus de repetundis fuerit condemnatus & exactam ab eo pecuniam ipſa receperit.
Hic nummus argenteus maximi moduli, rariſſimus eſt.

ΤΙΒΕΡΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ· ΛΑΧΗΤ.
Caput Tiberii ſub Lachete Pratore.

ΣΥΝΚΛΗΤΩ ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔΩΝΕΑΤΩΝ.

Caput Senatus barbatum & velatum ut ſupra.

Cydonia Senatus Romani effigiem hic exhibuit cum Tiberio propter æquum illius judicium contra Cæſium Cordum de repetundis condemnatum, urbs nummum ſub Prætore Lachete percuſſit.

Hic nummus argenteus, maximi moduli, rariſſimus eſt.

Caput Tiberii ſine epigraphe.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΥΘΟΔΩΡΙΣ ΚΟΤΥΟΣ.

Cum Bilance.

A Pythodori Cotyos Thraciæ Regis uxore poſt mariti mortem cuſus eſt hic Tiberii nummus, ipſique appoſuit bilancem juſtitiæ, in memoriam quod cum Reſcuporis ejus frater, cum quo paternum regnum diviſerat Auguſtus, Cotym occidiſſet, ille ab ipſa in Senatu accuſatus, damnatus ſit & regno privatus.

Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

DRUSUS

DRUSI junioris nummi ex argento rariſſimi ſunt, ex auro non obſervantur.

DRVSVS CAESAR TI. F. TR. P. *Caput Druſi ſine corona.*

TI. CAESAR AVG. P. M. TR. P. XXV. *Caput Tiberii laureatum.*

Druſus in averſa patris nummi parte ponitur, poſtquam Senatus ipſi Tribunitiam poteſtatem, petente per litteras Tiberio, decreviſſet, at cum per eam poteſtatis ſupremæ conſors eſſet, ideo Senatus ei nummos æreos cum effigie percuſſit, ut prius M. Agrippæ: at tunc Tiberius agebat Trib. p. xxv. ut nummus denotat.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

DRUSI ſenioris nummi ex auro & argento non obvii ſunt.

NERO CLAVDIVS DRVSVS GERMANICVS IMP. *Caput Druſi laureatum. In aliis corona quercea inſignitum.* DE GERMANIS. *Duo clypei cum ſpiculis & ſigno militari.* Clypei oblongi, ſpicula, & vexillum inſigne equitum in hoc nummo cælantur in memoriam eorum quæ Druſus Tiberii frater de Germanis victor retulit, cum ob id, decretis ſibi triumphalibus ornamentis, ovans Romam ingreſſus ſit, anno 743.
Hic nummus ex argento & auro pro raro habetur.

Arcus Triumphalis ſupra quem figura equeſtris inter duo trophæa in ejus peryſtilio de Germ. *In aliis*, de Germanis. Arcus ille in honorem Druſi erectus eſt poſt ejus mortem in regione prima, verſus portam Capenam, de illo Sueton. *marmoreum arcum cum trophæis via Appia decrevit.* Ille ſupra arcum eques, ut Romam ovans ingreſſus erat; hinc & inde trophæum, in memoriam eorum quæ in Germania ut & trans Rhenum erexerat.
Hic nummus argenteus & aureus ejuſdem eſt pretii ac ſuperior.

ANTONIAE Druſi nummi ex argento & auro non obvii ſunt.

ANTONIA AVGVSTA. *Caput Antoniæ cum corona ſpicea.* CONSTANTIAE AVGVST. *Figura mulibris dextra facem oblongam, læva cornucopiæ gerit.*
Antonia ſpicea corona ornatur tanquam altera Ceres, in prima fronte nummi, qui à Claudio filio cuſus videtur ob *Conſtantiæ* ſymbolum quo uſus eſt. In averſa parte ſtat illa cum face quam quærendo Proſerpinam filiam gerebat, & cornucopiæ habet; cum illa frumenti ſationem docuerit.
Hic nummus ex auro & argento, rarus eſt.

SACERDOS DIVI AVGVSTI. *Duæ tædæ cum corollis.* Caligula aviam Antoniam Auguſti Sacerdotem fecit more Græcorum, cum hæc eſſet abſtemia: prius illa tantum Flamines & Sodales habebat: aviæ etiam Caius omnes Veſtalium honores tribuit, ideo illa coronatur ſpicis, cum eadem Veſta ſit & Ceres, faceſque in averſa parte, ad myſteria Cereris ſpectant, quæ ipſis agebantur accenſis, niſi ſint ignis æterni à Veſtalibus ſervati ſymboli.
Hic nummus aureus & argenteus, ejuſdem eſt raritatis ac ſuperior.

GERMANICI nummi ex auro rariores ſunt argenteis, omnes à C. Caligula ejus filio ſignati.

GERMANICVS CAESAR P. C. CAES. GERM. AVG. *Cap. Germanici.*
C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. *Caput Caligulæ laureati.*
Germanici caput ex altera parte filii Caligulæ, in honorem patris à filio cuſum nos edocet nummum. In ejus memoriam Septembrem menſem *Germanicum* etiam appellavit.
Hic nummus argenteus & aureus, rarus eſt.

GERMANICVS CAES. P. C. CAES. AVGV. COS. II. IMP. *Caput Germanici.*
Divus Auguſtus. *Caput Auguſti radiatum.*
Inſcriptio patris Caii Cæſaris Auguſti ex altera nummi parte, in qua Germanici effigies exhibetur, eum à filio in patris memoriam cuſum arguit, cui proavum Auguſtum ſociavit corona radiata inſignem, ut inter Divos relatum.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

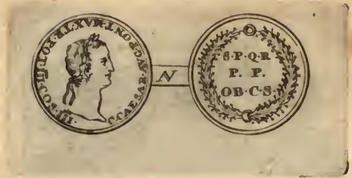
AGRIPPINAE nummi ex auro raritate inferiores ſunt nummis Germanici : ex argento, ejuſdem præſtantiæ.

AGRIPPINA MAT. C. CAES. AVG. GERM. *Caput Agrippinæ.*

C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. *Caput Caligulæ laureati.*

Caligula in matrem pius, ejus memoriam in nummis reſtituit, cujus cineres, mox cum imperium adeptus eſſet, ex Pandataria confeſtim retulit, ad quam venerabundus properavit, tempeſtate turbida, quo magis pietas emineret.

Hic nummus aureus, & argenteus, rarus eſt.

CALIGULAE nummi ex auro & argento rari ſunt.

C. CAESAR AVG· GERM. P. M. TR. POT. *Cap. Caligula laur.* AGRIPPINA MAT. C. CAES. AVG. GERM. *Caput Agrippinæ.* Caligula, ut imperium adeptus eſt, ad Pandatariam inſulam ſe tranſtulit, & inde collectos Agrippinæ matris cineres in urnam condidit, ipſi Circenſes inſtituit, Carpentumque, quo in pompa traduceretur: ejus memoriam per nummos etiam reſtituit.
Hic nummus aureus & argenteus, rarus eſt.

DIVVS AVGVSTVS PATER PATRIAE· *Caput Auguſti radiatum.*
Auguſti proavi memoriam in nummis reſtituit Caligula, cum ejus templum à Tiberio inchoatum triumphali habitu & maxima pompa dedicaſſet.
Hic nummus aureus, inter rariores habendus.

DRVSVS. *Caput Druſi avi.*
In Antoniæ aviæ honorem nummos cuſiſſe Caligulam noverant antiquarii, ſed in Druſi avi memoriam aliquos reſtituiſſe hactenus ignoraveramus, unde ingens eſſe nobis debet ſtudium nummorum qui nos quotidie nova edocent.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

GERMANICVS CAESAR. P. C. CAES. AVG. GERM.
Caput Germanici.
Caius in patrem pius nummos ejus reſtituit, cujus cara erat apud populos memoria, auxerat enim gloriam deſideriumque defuncti etiam atrocitas inſequentium temporum, ut ait Suetonius in Caligula.
Hic nummus aureus & argenteus, ſuperiore rarior eſt.

S. P. Q. R. P. P. OB C. S. *In corona quercea.*
Corona quercea ob ſervatos in bello cives concedebatur, ſed cum nullum bellum geſſerit Caligula in quo ille cives ſervaverit, adulationis cauſa id in nummis appoſitum eſt à principibus, ut viderentur à clementiæ laude & paternæ curæ imperium auſpicari, ut alii deinceps Imperatores obſervarunt.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus, ut & aureus.

P. M. TR. POT. ITER. *Victoria inſidens globo, dextra lauream.*
Victoria in nummis tanquam ſymbolum relatæ de hoſtibus, non ſemper cælata eſt, nullum in Trib. II. per ſe aut per legatos bellum geſſit, ſed ut Dea in iis appoſita eſt, cujus templum erat ut in regione fori Romani: hæc inſidet globo, tamquam totus orbis terrarum per eam Romano imperio eſſet acquiſitus.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

Sine epigraphe. Caput Auguſti radiatum.
Nil mirum ſi Auguſti proavi effigiem in nummis ſecum ſociaverit, cujus acta initio imperii, imitari volebat.
Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

Sine epigraphe. Caput Auguſti radiatum, hinc & inde ſtella.
Caput Auguſti corona radiata divinitatis ſymbolo ornatum eſt, hinc & inde ſidus, avum Druſum & Germanicum patrem denotare videntur, tamquam ex divina ſtirpe ortos.

Hic nummus ex auro & argento, ſuperiore rarior eſt.

Γ. ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. ΑΡΧ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞΟΥ. ΥΠΑ. Τ. *Caput Caligulæ nudum. Sine epigraphe. Caput Auguſti ſeptem ſtellis circumdatum.* Auguſti caput radiatum ejus divinitatem denotat, & ut duo ſuperiora ſidera Druſum & Germanicum indicant, illa ſeptem Auguſti caput circumdantia, præter Druſum & Germanicum, quinque Caligulæ fratres arguunt, niſi exiſtimes Auguſtum in arctoo ſidere collocatum, ut ait Manilius.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus eſt.

ΓΑΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΑΡΧ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞ. *Caput Caligulæ nudum.*

Sine epigraphe. Figura Auguſti togata ſedens inter ſeptem ſidera, dextrâ pateram, lævâ ſceptrum gerit.

Auguſtus ſedens cum divinitatis ſymbolis patera nempe & ſceptro; patera, ſacra ipſi facienda denotat, ſceptrum divinitatis inſigne eſt, de quo in Galba apud Suetonium. *Auguſtique ſceptrum è manibus excuſſum eſt*, ſeptem ſidera omnem Caligulæ familiam fato functam arguunt, ut ſupra diximus, vel alludunt ad arctoon ſidus.

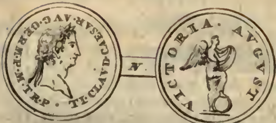
Hic nummus argenteus maximi moduli, rariſſimus eſt.

Sine epigraphe. Figura ut ſupra in curru à quatuor Elephantis tracto cum ſeſſoribus, ſeptem ſidera pariter eam circumdant.

Statua eſt Auguſti per Circum vecta ab Elephantis, cum inter Deos à Tiberio & Livia conſecratus eſt, quam reſtituit Caligula cum ſeptem ſideribus Druſum avum, Germanicum patrem, & quinque fratres denotantibus, ut pote divinitatis conſortes.

Hic nummus maximi moduli ex argento, pro rariſſimo æſtimandus eſt.

CLAUDII

CLAUDII nummi ex auro & argento obvii ſunt in Gallia, in Italia rari.

TI. CLAVD. CAESAR AVG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. *Caput Claudii laureatum.*

AGRIPPINAE AVGVSTAE. *Caput Agrippinæ uxoris.* Claudius Agrippinam neptem Germanici fratris filiam duxit uxorem an. 802. eam Auguſtam appellavit, primuſque Imperatorum in nummis argenteis & aureis ejus effigiem cælavit, qui honos à Senatu non illi tributus eſt, cum ille adhuc ſui juris nimis eſſet ſtudioſus.
Hic nummus argenteus & aureus, rarus eſt.

CONSTANTIAE AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Conſtantiam inter alias virtutes Claudius pro ſymbolo aſſumpſit, quæ tamen in eo non ſemper emicuit, Suetonius enim in ejus vita, in cognoſcendo autem ac decernendo, mira varietate animi fuit, modo circumſpectus & ſagax, modo inconſultus ac præceps, nonnunquam frivolus amentique ſimilis.
Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo, ſed aureus à Trajano reſtitutus, rariſſimus eſt.

TI. CLAVD. CAESAR AVG. P. M. TR. P. VI. IMP. XI. *Caput Claudii laur.*

DE BRITANNIS. *Arcus triumphalis cum trophæis.*

Claudius in Britanniam primus poſt Julium Cæſarem profectus eſt an. 796. ſine ullo prælio, parte inſulæ recepta, ſexto quam profectus erat menſe Romam rediit, triumphavitque maximo apparatu, & ei arcus in nona regione erectus eſt an. 799. cum ageret Trib. pot. VI. ſupra eum viſitur ejus ſtatua equeſtris inter duo trophæa ex Britannorum armis confecta.

Hic nummus aureus rarus eſt, argenteus inter rariores recenſetur.

TI. CLAVD. CAES. AVG. P. M. TR. P. *Caput Claudii laur.*

DE GERM. *Arcus triumphalis.*

Arcus ille eſt Druſi patris *de Germanis* in via Appia erectus, quem anno imperii primo in memoriam patris, in nummis ſuis cælari juſſit pius in parentem, de quo narrat Suetonius. *Parentibus inferias publicas & hoc amplius, patri Circenſes annuos natali die, matri carpentum quod per circum duceretur.*

Hic nummus aureus, inter rariores habendus.

DE GERMANIS. *Duo clypei cum haſtilibus & vexillo, ut in Druſo patre.*

Sunt & illa Germanorum arma de ipſis à Druſo Claudii patre Romæ in ovatione lata, de quibus in illo diximus, qui typus à monetariis in memoriam patris ut arcus ejus triumphalis in Claudio renovatus eſt.

Hic nummus argenteus, inter elegantiſſimos numerandus.

DIAN. EPHES. *Diana polymamma cum fulcris.*

Diana hæc polymamma, Epheſia eſt, & ab Epheſiis nummum illum ex maximo modulo cuſum Claudio denotat, ſed quænam illa fuerit, Hyeronimus indicat ep. I. ad Eph. *Dianam colentes non hanc venatricem,*

ſed illam multimammiam, quam Græci πολυμαστον vocant.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

DIANA EPHESIA. *Diana polymamma cum fulcris in templo quatuor columnarum.*

Quænam fuerit Epheſiæ Dianæ templi frons, oſtendit nummus ille Claudii maximus, quatuor columnæ illam ornant, in cujus aditu illius ſimulacrum ut ſupra viſitur. De illo qui primus templum Dianæ ſtruxit Epheſi, non conveniunt authores, vide Euſtathii comment. in Dionyſium.

Hic nummus ex argento maximus rariſſimus eſt.

DIVVS CLAVDIVS AVGVSTVS. *Caput Claudii laur.*
EX S. C. *Carpentum a quatuor equis vectum.*

A Nerone percuſſus eſt in memoriam apotheoſeos Claudii nummus, & carpentum exhibet quod in pompa funebri per circum traducebatur, Imperatorum nempe, à quatuor equis aut elephantis trahebatur: Auguſtarum vero, à duabus mulis. Voces *ex S. C.* illud Senatuſconſulto decretum arguit.

Hic nummus argenteus & aureus inter rariores numerandus.

DIVVS CLAVDIVS. *Caput Claudii laureatum.*
IMP. CAES. TRAJAN. AUG. GER. DAC. P. P. REST. *Figura muliebris ſtolata ſedens dextra pateram, læva duplex cornucopiæ*

Cum mos ſacra faciendi Claudio, ab ipſo Nerone eſſet abolitus, apud Suetonium: hunc deinde honorem teſte hoc autore per Veſpaſianum recepit, cujus memoriam etiam Trajanus per mulierem pateram ad ſacra ipſi facienda gerentem, reſtituit.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

IMPER. RECEPT. *Caſtra Prætoria.*

Caſtra ſunt Prætoria in nummis Claudii repræſentata in memoriam quod à Prætorianis pro Imperatore ſalutatus ſit, & ab iis ut ait Suetonius *Receptus intra vallum pernoctavit.*

Hic nummus aureus, & argenteus, rarus eſt.

NERO CLAVD. CAES DRVSVS GERM. PRINCIP. IVVENT. *Caput Neronis.*

Nero Agrippinæ matris artibus, à Claudio adoptatus & princeps juventutis factus eſt, cum ille Troiæ luſum exhibuit teſte Suetonio : Princeps autem juventutis vocabatur, qui præſidebat pueris majoribus & minoribus hunc ludum in circo agentibus.

Hic nummus aureus, inter elegantiores computandus, argenteus, rariſſimus eſt.

PRAETOR RECEPT. *Imperator togatus & Prætorianus militari habitu de xtras ſibi jungentes.*

Claudius à Prætorianis Imperator primum appellatus eſt, cujus rei monimentum in ejus nummis expreſſum eſt, Prætorianus autem aliorum nomine data ipſi manu, fidem obſtringit, cum ſingulis quindena H S pignoratus eſſet.

Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

ROM. ET AVG. COM. ASI. *Templum diſtylum in cujus medio figura muliebris ſtolata ſtans, dextra imponit coronam Imperatori paludato, læva cornucopiæ gerit.*

Jam in Auguſti nummis templum Romæ & Auguſto dicatum vulgavimus, quod Pergami extructum ex Tiberio ſuſpicati ſumus: at cum illud exaſtylum ſit, & hoc diſtylum, idem eſſe non exiſtimamus. Alabandenſes templum Romæ anno 534. extruxerunt, forſan idem & Auguſto conſecrarunt, vide nummum toti familiæ Auguſti dicatum in Cenot Piſan. pag. 93.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

SACERDOS DIVI AVGVSTI. *Duæ tædæ cum corollis, ut in Antonia.*

An pars averſa nummi Antoniæ à quodam monetario in Claudio ſubſtituta ſit, an Claudius ipſe matris ſacerdotii memoriam reſtituere voluerit, incertum eſt. Vide quæ diximus in nummis Antoniæ.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

VICTORIA AVGVST. *Victoria, pede dextro globo impoſito, ſcribit ſupra clypeum.*

Victoriæ typus ſpectat ad victoriam quam Claudius in Britannia retulit anno 796. ob quam triumphavit maximo apparatu, illa pedem globo imponit quaſi novum orbem ſub ditione Romana redegerit: nam Britannia toto orbe diviſa, tanquam alter Romanis videbatur.

Hic nummulus aureus inter rariores habendus.

ΤΙ. ΚΛΑΥ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑ. ΓΕΡΜΑΝΙ ΑΥΓ. L. Γ. *Caput Claudii laureatum.*

ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ ΚΑΙΣ.-ΣΕΒ. *Meſſalina ſtans ſtolata, dextra duos filios ſuos ſuſtinet, ſiniſtra ſpicas.*

Mulier ſtolata illa in nummo cælata, Meſſalina eſt Claudii uxor, ex qua Octaviam & Britannicum tulit, hunc vero in Conſulatu II. quem inivit cum Licinio Cæcinna an. 796. ideo nummus ille Alexandriæ cuſus an. ejus imperii 3. ut literæ L. Γ. indicant.

Hic nummus maximi moduli ex argento inter elegantiſſimos habendus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. *Diana ſtans dextra ramum, ſiniſtra veſtem colligit.*

Imperator & Germanicus in hoc Græco nummo appellatur Claudius, Germanici nomen in memoriam Druſi patris tulit, de quo Suetonius in ejus vita. *Senatus . . . . &*

Germanici cognomen ipſi poſteriſque ejus. Quod non permutare voluit in Britannicum, redacta à ſe Britannia, ſed filio nomen Britannici dedit. Diana colitur in urbe ubi cuſus eſt nummus, quæ ignoratur cum nomen in eo non ſit appoſitum.
Hic nummus argenteus, inter præſtantiores ponendus.

ΑΥΤΟΚΡΑ. *Duo capita muliebria cornucopiæ impoſita ſunt, alterum puerile intermedium.*
Similem nummum Colonia Patrenſis repræſentat: duo illa capita muliebria ſuper duplex cornucopiæ, Antoniam & Octaviam Claudii filias exhibent, majorem nempe, quam ex Ælia Petina tulit, Cn. Pompeio magno deinde Fauſto Sullæ nuptam, minorem Neroni, poſt ejus adoptationem: medium vero, infelicis Britannici eſt. Hic nummus ab Urſino in gente Antonia num. 9. falsò tribuitur M. Antonio.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

ΕΤΟΥΣ ΙΑ. *Anno undecimo caput Claudii laureatum.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput Polemonis Regis diademate inſignitum.*
Polemo Rex Ponti & Boſphori poſt mortem Polemonis patris in utroque regno à Caligula confirmatur anno 701. apud Dion. *Polemoni Polemonis filio paternum imperium ex Senatuſconſulto videlicet tribuit.* Claudius vero Mithrydati, eodem Dione teſte. *Boſphorum largitus eſt, pro eo parte Ciliciæ Polemoni data*, anno 794. Polemo nummum Claudio cudit regni anno. XI. reſpondente v. c. 805. poſtquam ſedati eſſent Clitæ in Cilicia.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

AGRIPPINAE junioris nummi præſtantia inferiores Agrippinæ ſenioris ſunt.

AGRIPPINA AVGVSTA. *Caput Agrippinæ ſpicea corona ornatum.*

NERO CLAVD. DRVSVS GERM. PRINC. JUVEN. *Caput Neronis nudum.*

Agrippina in nummis argenteis & aureis tantum occurrit, non autem in æreis Senatuſconſulto percuſſis, Senatus ſui juris adhuc nimis ſtudioſus fœminis principibus ſub Domitiano tantum nummos cudere cœpit. Nero in Claudiam gentem adoptatus, Neronis Druſi cognomina vivente Claudio tulit.

Hic nummus ex argento, eximiæ raritatis & elegantiæ.

AGRIPPINA AVGVSTA MATER AVGVSTI. *Caput Agrippinæ.*

NERO CLAVD. DIVI CLAVD. F. CAESAR AVG. GERMAN. *Caput Neronis.*

Agrippinæ cuſus eſt hic nummus poſt mortem Claudii cum Nero in averſa ejus parte Divi F. appelletur, ille initio imperii teſte Suetonio. *Matri ſummam omnium rerum publicarum privatarumque permiſit.*

Hic nummus argenteus ex maximo modulo, ſingularis & eximiæ elegantiæ eſt.

AGRIPPINAE AVGVSTAE. *Caput Agrippinæ.*

TI. CLAVD. CAESAR AVG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. *Caput Claudii.*

Claudius cum Neronem, Agrippinæ uxoris artibus, biennio tantum majorem natu, filio antepoſuiſſet adoptione, Agrippinam appellavit Auguſtam, ut narrat Tacitus Ann. 12. *Augetur & Agrippina cognomento Auguſtæ*, & mox nummi in rei memoriam cum ejus effigie percuſſi ſunt.

Hic nummus aureus & argenteus, pro raro habetur.

AGRIPP. AVG. DIVI CLAVD. NERONIS CAES. MATER. *Capita Agrippinæ & Neronis adverſa.*

NERONI CLAVD. DIVI F. CAES. AVG. GERM. IMP. TR. P. *Corona quercea in qua* ex S. C.

Agrippina nobiliorem nummi partem occupat ſe Claudii uxorem & Neronis matrem vocans, quaſi penes eam eſſet imperii dominatio & filius tantum Cæſar haberetur, quare ait Tacitus Ann. 23. *Quod Subſidium in eo, qui à fœmina regeretur.* Nil mirum igitur ſi corona quercea ipſi & filio, ut Caligulæ & Claudio, ob cives ſervatos, decreta eſt à Senatu quem in palatium vocaret, ubi velo diſcreta aſſidebat.

Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

NERO CLAVD. DIVI F. CAES. AVG. GERM. IMP. TR. P. COS. *Capita jugata Neronis & Agrippinæ.*

AGRIPP. AVG. DIVI CLAVD. NERONIS CAES. MATER EX S. C. *Quadrigæ elephantorum currum vehunt in quo figura virilis togata radiata ſedet dextra haſtam puram: prope eam mulier, dextra aquilam legionariam tenet.*

Claudius, ut narrat Suetonius *Aviæ Liviæ divinos honores & Circenſi pompa currum elephantorum Auguſtino ſimilem decernendum curavit.* Nero & Agrippina nummum cuderunt ut quo utrumque exhiberent, Auguſtus corona radiata inſignitur, Livia tanquam mater caſtrorum

aquilam

aquilam legionariam gerit : Nero ipſis ſtatuas conſecravit , quæ in ejus nummis viſuntur cum epigraphe *Auguſtus Auguſta.*

Hic nummus aureus & argenteus inter raros & elegantes reponuntur.

ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Agrippinæ.*

ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ. *Caput Neronis juvenile.*

Ut Romæ, in nummis Latinè inſcriptis, Claudius permiſit ut Agrippina tanquam Auguſta ſignaretur, & Nero tanquam Cæſar & ad imperium deſtinatus, in iis etiam cælaretur : ita Græci adulatores ut eorum vultus in eodem nummo ſignarent ab illo obtinuerunt.

Hic nummus argenteus, maximi moduli, eximiæ raritatis eſt.

NERONIS nummi ex auro & argento vulgares & triti ſunt.

NERO DIVI CLAVD. CAESARIS F. . . . . *Caput Neronis laureatum.*

ARMENIAC. *Victoria gradiens dextra coronam, ſiniſtra lauream.*

Initio imperii Neronis, Vologæſes Parthorum Rex Armeniam invadere conatus eſt pulſo Rhadamiſto; ſed Nero Corbulonem huic provinciæ retinendæ præpoſuit, qui cum Vologæſe pacem inivit, & ille obſides tradidit: inde ſignatus Neroni nummus cum divi Claudii filii adhuc nomine, & typo victoriæ Armeniacæ.

Hic nummus argenteus, etſi mole exiguus, elegantia tamen, & raritate præſtantiſſimus eſt.

AVGVSTVS AVGVSTA. *Duæ figuræ ſtantes, altera radiata divi Auguſti, dextra pateram, læva haſtam puram; altera Liviæ, dextra pateram, ſiniſtra duo cornuc. geſtantis.*

Suetonius narrat Claudium ad officia pietatis converſum, jusjurandum neque ſanctius ſibi, neque crebrius inſtituiſſe quam per Auguſtum, & aviæ Liviæ divinos honores decernendos curaſſe. Nummus Neronis nos docet eum Clau-

dium æmulatum, ipſis ſtatuas conſecraſſe, quas in rei memoriam in nummis expreſſit.
Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

CONCORDIA AVGVSTA. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Ad indicandam ſummam Neronis cum matre Agrippina concordiam, ſignata eſt Dea Concordia; ſedens quidem, tanquam firma: effingebatur pateram tenens, quoniam ea libabatur, à Romanis culta eſt, qui & ejus diverſa templa habuere, ut plane ex hiſtoricis cognovimus.
Hic nummus aureus, rarus eſt.

EQVESTER ORDO PRINCIPI JVVENT. *Supra clypeum.*
Cum Romæ Claudius Troiæ luſum exhiberet, Neronem à ſe adoptatum, principem juventutis declaravit, ut iis præſideret: at cum ille ludus eſſet equeſtris, ideo equeſter ordo clypeum Neroni vovit, quod *Troiam favorabiliter & conſtantiſſime luſit*, teſte Suetonio.
Hic nummus aureus, ut & argenteus, rarus eſt.

JVPITER LIBERATOR. *Figura Jovis ſedentis dextra fulmen gerentis.*
Nero nummum cudit in quo effigies Jovis ſedentis viſitur cum epigraphe *Jupiter Liberator*, quod conjuratione Piſoniana Romæ detecta, Jupiter eum à tanto periculo liberaverit, ut in aliis nummis *Jovis Cuſtos* quod illum cuſtodierit.
Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus.

LIBERTAS. *Caput libertatis.*
Nero primis imperii ſui temporibus, cum multa Senatus arbitrio conſtitueret & graviora vectigalia aboleviſſet, aut minuiſſet, libertas publica videbatur quaſi reſtituta: ideo caput Libertatis in ejus nummis exhibitum eſt.

Hic nummus aureus, inſignis elegantiæ & raritatis eſt.

PACE P. R. TERRA MARIQVE JANVM CLVSIT. *Templum.*

Corbulo, Armenia anno v. c. 811. ſubacta, Tiridatem à Nerone regnum accipere coegit: ideo ille Romam magnis pollicitationibus venit ſollicitatus, quem Nero ad genua procumbentem ſublevavit & deoſculatus eſt: poſteaque, ut ait Suetonius, *Janum geminum clauſit*, in cujus rei memoriam, illius templum in ejus nummis ſignatum eſt.

Hic nummus aureus, non obvius eſt.

SACERD. COOP. IN OMN. CONL. SVPRA. NVM. EX S. C. *Patera, tripus, ſimpulum, & lituus.*

Principis juventutis titulus Neroni, tanquam ad imperium deſignato, datus eſt, & etiam ſacerdotiorum dignitates adjunctæ, ut illis reverentia ipſi quodammodo præſtaretur: ideo cooptatus eſt in omne conlegium ſacerdotum, unde appoſitum eſt in nummo *Ex S. C.* quo opus erat, quando ſupra numerum cooptabantur. Vide Spanhemii diſſ. 8.

Hic nummus ex auro & argento inter præſtantiores adſcribitur.

VESTA. *Templum rotundum.*

Veſtæ templum à Nerone reſtauratum fuiſſe docet nummus, nam illud an. v. c. 817. arſerat in magno illo urbis incendio, teſte Tacito lib. 15. *Numaque regia, & delubrum Veſtæ cum penatibus P. R. exuſta*, Nero autem Veſtam colere videbatur, nam cum proficiſci in Achaiam meditaretur, Capitolium veneratus deos & templum Veſtæ iniit.

Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Claudii radiatum.*

ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗΣ ΝΕΡΟ-ΝΩΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ. *Capita adverſa Agrippinæ & Neronis.*

Non modo Romæ, ſed in Græciæ urbibus nummi Claudii apotheoſim denotantes, percuſſi ſunt, hic cum corona radiata divinitatis ſymbolo ornatum exhibet, adſunt in altera parte Neronis & Agrippinæ effigies, quorum opera ille conſecratus fuerat.

Hic nummus maximi moduli, inter raros & elegantes reponendus eſt.

ΚΑΙΣΑΡ ΘΕΟΣ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ *Caput Claudii laureatum.*

ΝΕΡΩΝ ΑΓΡΙΠΠ. *Capita Neronis & Agrippinæ adverſa.*

Claudius per adulationem dicitur Θεῦ υἱὸς divi filius, cum pater ejus Druſus non conſecratus fuerit.

Hic nummus maximi moduli inter elegantiores habendus.

ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑ. *Caput Neronis laur.*

ΔΡΑΓΜΗ ΕΦΕ. *Tripus cui involutus eſt ſerpens.*

Vox Εφε. id eſt Εφεσίων, nummum arguit Epheſi cuſum eſſe, & altera δραγμὴ, nummum argenteum denario Romano correſpondere: quatuor ille valebat ſeſtertios, ſeu duos quinarios: ita dictus quod pro decem aſſibus in ſolutionem cedebat. Tripus ad Apollinem pertinet ideo cuſa ab Epheſiis quod Nero ſe Apollinem appellaret.

Hic nummus maximi moduli ejuſdem eſt pretii ac ſuperior.

ΔΙΔΡΑΓΜΟΝ. *Lituus, & ſimpulum.*

Videtur ex forma, idem nummus pariter Epheſi ſignatus, cum voce διδραγμὸν, ad indicandum nummi pre-

tium: moneta argentea Romæ, ad denarii ſeu drachmæ unius pondus ſignata eſt, in Græciæ urbibus ad duas drachmas, imo ad quatuor uſque, qui tetradrachmi ſunt appellati. Lituus & ſimpulum, ad Neronis ſacerdotia ſpectant.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ΕΤΟ. ς. *Aquila alis expanſis fulmini inſiſtit.*
Nummus ille tetradrachmus percuſſus eſt Antiochiæ Syriæ, ut ex ſequentibus ſimilis typi, magnitudinis, & formæ auguramur. Voces Ετο. ς. illum ſub anno Neronis ſexto cuſum arguunt. Aquila in nummo ſignata imperium Romanum denotat, inſiſtit fulmini, cum illa in bello Gigantum arma ſeu fulmina Jovi miniſtraverit.

Hic nummus ex argento, in rariſſimorum numero ſcribendus eſt.

ΕΤΟΥΣ. ΑΙΡ. Θ. *Anno æræ Antiochenæ* 111. *Imperii Neronis* 9. *typus idem: in area palmæ ramus.*
Æra in nummo ſignata cum typo aquilæ ut ſupra fulmini inſiſtentis, nummum Antiochiæ ad Orontem cælatum indicat; illa autem æra Juliana, Neronis tempore, utebatur; hæc ab autumno 706. initium habuit: itaque ſi ei addas annos 111. efficient v. c. 816. ad cujus prid. Id. Octobris Nero annum decimum numerare cœpit.

Hic nummus argenteus, inter rariores computandus.

ΕΤΟΥΣ. ΒΙΡ. Ι. *Anno æræ urbis* 112. *imperii Neronis* 10. *typus idem.*
Antiochia quatuor æras in nummis adhibuit, primam ſub regibus ſuis ab urbe condita: ſecundam ſub Pompeio à quo autonomiam obtinuit: unde epigraphe αυτονομυ in nummis: tertiam ſub Julio Cæſare: quartam ſub Auguſto, ab Actiaca pugna, unde in ejus nummis ΕΤΟΥΣ ΝΙΚΗΣ, ſed mortuo Auguſto Julianam anni 706. ſub Tiberio, recepit: quare ſi his

addas 112. habebis v. c. 817. in quibus Nero annum 11. computat.

Hic nummus ex argento, rariſſimus eſt & elegantiſſimus.

ET. IA. *Mons Argæus in cujus vertice Imp. cum globo & haſta.*

Cæſarienſes Cappadociæ, quorum urbs ſub Tiberio Mazaca vocabatur, ad Argæi radices ſita, nummum cuderunt: mons ipſe in eo ob peculiarem cultum quo illum proſequebantur, ſignatus eſt, in cujus vertice ſtatuam Imperatoris apponere ſoliti ſunt. Literæ I A annum indicant Neronis imperii undecimum, illi principi gratulantes, quod Pontum ipſis conterminum concedente Polemone in Provinciam Romanam redegerit.

Hic nummus ex argento rariſſimus eſt.

ETOΥ IH. *Anno* 18. *Caput Neronis laureati.*

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput Polemonis Regis diademate ornati.*

Polemo cujus effigiem in Claudii nummis vulgavimus, nummos etiam ſuos cum Neronis vultu expreſſit, ille paterni regni ſub Caligula an. v. c. 791. confirmationem S. C. obtinuit, ut ibi diximus: itaque ſi huic anno adjicias octodecim annos in hoc nummo ſignatos, numerabis annum v. c. 808. & primum Neronis annum, cum Claudius mortuus ſit A. D. III. Id. Octobris.

Hic nummus didrachmalis argenteus, eximiæ raritatis eſt.

ETOΥΣ ΚΓ. *An.* 23. *Caput Neronis laureatum.*

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput Polemonis Ponti Regis.*

Devotus Neroni fuiſſe videtur Polemo ille Polemonis filius, Zenonis nepos, cum tot nummos ipſi percuſſerit: en alter, in quo 23. regni annum ſignat, cujus initium tribuimus anno v. c. 791. quo ille in paternis

regnis à Caligula confirmatus fuit : hos ſi ſimul junxeris, efficient 813. in quo Nero gerebat Trib. pot. VI. & VII. *Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.*

Caput Neronis cum epigraphe latina.

ΒΑΣ. Π. ΚΔ. *id eſt* Βασίλεως Πολέμωνος, ἔτος κ. δ. *Cap. Polemonis Regis diademate ornatum. an.* 24.

Singularis eſt ille nummus, tum quod bilinguis & didrachmus ſit. Polemonem Neronis ſtudioſiſſimum fuiſſe denotat Suetonius, cum illi ſuum Ponti regnum, ut in provinciam Romanam redigeret, conceſſiſſe narrat, quod accidiſſe tradit Euſebius an v. c. 817. Neronis undecimo; hic vero nummus anno 814. ex litteris ΚΔ. 24. annum regni Polemonis denotantibus, cuſus eſt.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

POPPAEAE

POPPAEAE Neronis nummi, ex argento puro, eximiæ raritatis ſunt, nullos hactenus latinos, ſeu aureos inſpexi.

ΠΟΠΠΑΙΑ ΝΕΡΩΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *Caput Poppææ.*

ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Neronis laureati.*

Nero tres habuit uxores Octaviam, Poppæam, & Statiliam Meſſalinam quibus nullos Senatus percuſſit nummos, at quædam Græciæ urbes Poppæam cum Nerone conjunxerunt.

Hic nummus argenteus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

ΠΟΠΠΑΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. L. I. *In aliis* L. IA. *anno* 10. & 11. *Caput Poppææ.*

ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣ. ΓΕΡΜ. *Caput Neronis radiati.*

Poppæa Neroni nupſit, dimiſſa uti ſterili Octavia, an. v. c. 815. & hi nummi cum nota L. id eſt Λυκαβαντος in Ægypto ſignati ſunt, prior anni regni Neronis decimo v. c. 1. 817. alter undecimo. Porro annus imperii Neronis Prid. Id. Octob. anni ſuperioris inchoabat.

Hi nummi maximi moduli ex argento puro plerumque non extant, porro integri, inter rariores habentur.

GALBAE nummi, ex auro inter rariores habentur, ex argento, frequentes & obvii ſunt.

GALBA IMPERATOR. *Caput Galbæ laureatum.*

BONI EVENTVS. *Figura virilis nuda ſtans, dextra pateram, ſiniſtra ſpicas.*

Bonus eventus inter ruſticos deos recenſetur, qui agriculturæ præerat: nudus in nummo depingitur dextra pateram, læva ſpicas, ut ejus ſimulacrum ab Euphranore factum teſtatur Plinius: in Galbæ nummis videtur ſignatus ob agriculturæ ſtudium, quo ille delectabatur: cum in villa natus & educatus ſit, & Fundis prope Terracinam ſæpe moraretur.

Hic nummus argenteus, pro raro habetur.

CONCORDIA PROVINCIARVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Mulier illa ſtolata, Pax eſt quam ramus olivæ ejus ſymbolum ab ea prolatus dextra, denotat, ut & læva cornucopiæ, quo omnium rerum abundantia procuratur: illam autem conciliatam exiſtimat Galba *concordia Provinciarum* quæ ad ſuam electionem conſpiravere.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ſed ex auro rariſſimus eſt.

FORTVNA AVG. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopia.*

Fortunam in nummis ſuis exhibuit Galba, ob cultum quo hanc deam proſequebatur, cujus ſimulacrum æneum cubitali majus ad portæ limen invenerat, ut narrat Suetonius, poſtquam ea, illi ſumpta virili toga, in ſomno apparuiſſet: nec illi unicum futuri imperii præſagium fuit.

Hic nummus aureus & argenteus, rarus eſt.

GALLIA HISPANIA. *Duæ figuræ militares dextras ſibi jungentes, una clypeum cum duabus haſtis, altera ſpiculum tantum gerit.*

Hiſpania & Gallia provinciæ dextras ſibi jungunt in concordiæ ſignum, quod illæ primò Galbam pro Imperatore agnoverant: Gallia enim ſub Julio Vindice tumultuari contra Neronem cœpit, & in Hiſpania Galba conſalutatus eſt Imperator, omneſque fere Hiſpaniarum Galliarumque civitates, teſte Suetonio, ipſi acceſſerunt.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

GALLIA. *Caput muliebre ante quod duæ ſpicæ: pone, clypeus, & duo ſpicula ſeu ſariſſæ.*

SER. GALBA IMP. *Figura equeſtris Galbæ.*

Galliæ imago eſt, ante quam ſpicæ, ad denotandam in agris ſuis illarum abundantiam; pone eam duo tela quæ geſta Livio, & clypeus. Hæc Gallorum arma ſunt, quibus Gallia ſuam in re militari præſtantiam denotat. Figura Galbæ in equo ſtatua ejus videtur à Gallis ei decreta.

Hic nummus ex argento inter rariores numerandus.

HISPANIA. *Figura muliebris, dextra ſpicas & papavera, ſiniſtra clypeum.*

Hiſpaniæ effigies in nummis Galbæ exhibetur, in me-

moriam provinciæ quæ illi imperium primò detulit, illa ſub figura mulieris tunicatæ repræſentatur; dextra ſpicas, ob agrorum ſuorum fertilitatem, ſiniſtra parvum clypeum, ſeu cetram ex Livio, quibus armis utuntur Hiſpani.

Hic nummus argenteus, inter rariores recenſetur.

Eadem epigraphe. Caput muliebre cum duobus jaculis, in altera parte figura Imperatoris in equo.

Hiſpaniæ imago eſt humero tenus, cum cirris ex ejus coma ſupra collum dimiſſis; pone eam duo ſpicula & parvus clypeus qui à Livio Cetra dicitur. Hiſpania in Galbæ nummis cuditur quod in ea primum appellatus fuerit Imperator, & ab illa decreta ſit equeſtris principis ſtatua in iis cælata.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores notatur.

IMP. *Galba paludatus in equo.*

Equeſtris hæc Galbæ in equo figura, ad ſtatuas ipſi in Gallia & Hiſpania erectas ſpectare videtur, cum ille in equo pacificatoris habitu non ſit, ut ſolent eſſe Imperatores ad urbem venientes, ut videre eſt in tab. 90. Oiſelii, ſed decurrentis effigie, ut ad expeditionem properantes depinguntur.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IMP. AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum oleæ, leva clypeo terra affixo.*

Muliebris illa figura, Pax eſt, dextra oleæ ramum gerens, quæ peculiariter huic deæ dicata eſt, & in ſolemnibus pacificis ſupra caput geſtare ſolita, de qua Prudentius hymno 4.

Verticem Flavis oleis revincta. Hanc Galba, per provinciarum concordiam à quibus electus fuerat Imperator, P. Romano conciliatam prædicabat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GER. DAC. P.P. REST. *Libertatis typus.*

Libertas in Galbæ nummis vario modo inſcribitur, modo *Libertas Publica*, modo *Libertas Auguſti*, modo *Libertas Reſtituta*, quaſi voluerit ille denotare, extincta in Nerone Cæſarum familiâ, libertatem P. Romano eſſe reſtitutam, nam ait poſt Neronis mortem Tacitus Hiſt. 1. *ſed Patres læti, uſurpata ſtatim libertate.*

Hic nummus aureus, inter elegantiores reponendus.

REST. NVM. *Caput muliebre cum monili circa collum.*

Quid ſibi velint hæ voces *Reſt. num.* varias propoſuit opiniones Seguinus: porro à Reſtituta Numidia non alienus eſt. Spanhemius pro Numidia ſtetit. Mediobarbus ei acceſſit, Harduinus pugnax & contentioſus de Numantia interpretatur, ſed nulli Hiſpaniæ poſt Caligulam cuſi occurrunt nummi, Numidia à Clodio Macro vexata, à Galba reſtituta eſt.

Hic nummus argenteus à P. Seguino vulgatus, raritate & elegantia inſignis eſt.

ROMA RENASCENS. *Figura galeata ſtans, dextra victoriolam.*

Roma dicitur in nummis Galbæ, Renaſcens, quaſi apparens iterum libera: nam cum Senatus poſt mortem Caligulæ ob imperium in Cæſarum familia continuum de libertate aſſerenda cogitaſſet, videbatur progenie Cæſarum extincta, per Galbæ electionem libertas ejus renaſcens. Victoriam gerit, tanquam inſignem, morte Neronis, retuliſſet.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

ROMA VICTRIX. *Roma galeata ſtans, dextra ramum, læva haſtam, pede dextro globo impoſito.*

Victrix Roma perhibetur tanquam per mortem Nero-

nis inſignem retuliſſet victoriam de tyranno, nam hoſtis à Senatu judicatus fuerat.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ſed ex auro, rariſſimus habetur.

SALVS GEN. HVMANI. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram ſupra aram ignitam, læva temonem inverſum.*

Per humanum genus, intelligitur orbis terrarum, tanquam ſub imperio Romano ille comprehenderetur: unde Suetonius, narrat Jul. Vindicem Galliarum præſidem hortatum eſſe Galbam Hiſpanis præfectum, ut vellet ſe *humano generi* aſſertorem præſtare, id eſt P. Romanum in libertatem vindicare, quod Galba ſe præſtitiſſe gloriatur hoc ſchemate.

Hic nummus argenteus rarus eſt, aureus longe rariſſimus.

Sine epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Legionum hæc inſtrumenta, legionum à Galba imperio Romano additarum monimenta ſunt, ille autem legiones ex Tacito & Dione inſtituit. I. Adjutricem, quæ Romæ ab eo conſtituta eſt, alteram VII Galbianam, quam in Pannoniam tranſmiſit.

Hic nummus aureus inter rariores collocandus eſt.

SERG. GALBA IMPER. *Figura Galbæ equeſtris.*

TRES GALLIAE. *Tria capita muliebria.*

Gallia triplex dicta eſt, Togata, Comata, & Braccata, 1. quod toga Romanorum inſtar, uteretur: 2. à comæ nutriendæ ſtudio, 3. à braccis villoſæ veſtis genere appellata: ſed ſic olim, nam ſub Galba, altera erat nova appellatio; Belgica nempe, Celtica, & Aquitanica, quarum nomine ſtatua equeſtris Galbæ decreta eſt.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & præſtantiæ habetur.

VICTORIA GALBAE AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam gerit.*

Externa non fuerunt bella ſub Galba, ſed tantum civilia: cum quidam provinciarum legati res novas moliti eſſent, in Germania Fonteius Capito, & in Africa Clodius Macer, ſed mox oppreſſi ſunt: at cum illa victoria non P. Romanum ſed Imperatorem ſolum ſpectaret: ideo in ejus nummis victoria Galbæ inſcripta eſt.

Hic nummulus argenteus non obvius eſt.

VICTORIA P. R. *Victoria gradiens, dextra lauream, læva palmam.*

Mors Neronis videtur victoria de ipſo relata à populo, nam ille ejus hoſtis declaratus fuerat, de quo narrat Dio *P. Romanus ampla ſacra faciebat magnaque lætitia fruebatur, ferebantque pileos multi, quaſi eſſent libertatem conſequuti.* Ideo Galba Populo gratulans ſcripſit in ſuis nummis *Victoria P. Romani.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt, aureus longe rarior.

VICTORIA. *Victoria ſcribens in clypeo baſi impoſito* P. R.

Diverſus ille de victoria P. Romani typus, in æternum etiam de morte Neronis monimentum eſt ſignatum, tanquam in ære victoria illud ſcriberet. Ad imperium non ut plurimi ante ſe, progeniei gradu, ſed virtutis ſuæ dignitate tantum electum eſſe gloriabatur Galba, nam illud ſibi delatum eſſe & non ſe ſuſcepiſſe arbitrabatur, idque ſæpe numero confirmabat: militari quidem laude apud Germanos floruit.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

VIRTVS. *Figura virilis nuda, dextra parazonium, læva haſtam.*

VIRTUS. *Caput Virtutis galeatum.*

SER. GALBA IMP. *Imperator eques.*

Virtus pro dea & deo colebatur apud Romanos una voce apud eos dicta, ſed apud Græcos diſtinguitur

pro animi dotibus ἀρετὴ, nobis *vertu* dicitur, hic pro corporis fortitudine ἰσχὺς, nobis *valeur:* prior matronali habitu dextera ſerpentem gerit, alter militari habitu galea inſignis dextra parazonium, læva haſtam.
Hic nummus argenteus, pro raro notatur.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. *Caput Africæ aut Alexandriæ proboſcide inſigne.*
Africa proboſcide elephantis ornatur tanquam ejus ſymbolo, ut norunt Antiquarii, illa enim provincia multarum ferax earum belluarum fuit. Hæc nummos Galbæ, memor profert, quod ille teſte Tacito, Proconſul Africam moderate adminiſtraverit.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ΣΕΡΟΥ. ΓΑΛΒΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΣΕΒ. *Caput Galbæ* L. A. *In aliis* L. B.
Idem typus, ſed in area partis anticæ L. B. quod interpretantur *anno ſecundo:* porro Galba eum non attigit, ſi quidem 9. Junii an. V. C. 821. occiſus eſt Nero, ille vero 15. Januarii ſequentis, ſed Alexandrini videntur primum imperatorum annum uſque ad annum urbis ſuæ die Auguſti 28. exeuntem numerare, & illo poſtea ineunte, ſecundum principis computare, quod Hadriani nummo comprobatur in quo K B. cum Trib. pot. 21. tantum geſſerit. Alii id de Tr. poteſtate principis, & de ſolita Trib. plebis poſtea numerata accipiunt. Alii ſeptem menſes imperii Galbæ ex ejus Romam ingreſſu tantum numerari ſolitos aiunt, ſed in Hiſpania ante ſex alios menſes imperaſſe: ideo Ægyptios annum 2. in ejus nummis ſignaſſe, Hadrianum etiam in adoptione Tribun. poteſtatem accepiſſe à qua annum 22. Ægyptios numeraſſe perhibent: quod veriſimile videtur.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΡΩΜΗ

ΡΩΜΗ. L. A. *Roma galeata dimidio corpore tenus, dextra haſtam, ſiniſtra clypeum.*

Alexandria à M. Antonio, cum in ea tertium conſulatum geſſiſſet, *Roma* appellata eſt: ſub eo nomine, illius triumviri nummi apud Patinum cuſi ſunt, quod nomen in Galba & Othone retinuit: ejus effigies galeata, Romæ adinſtar, exhibetur, ipſa etiam novo Imperatori gratulans ſuos etiam ei nummos dedicat.

Hic nummus ex argento, maximus inter raros collocatur.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. L. A. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra coronam, ſiniſtro cubito columnæ innixo, cum haſta in manu.*

Non modo Roma libertatem in nummis ſignavit quaſi per Galbæ imperium eam recuperaſſet, ſed Alexandria etiam in ſuis ἐλευθερίας typum depinxit, illam quidem brachio columnæ innixam quaſi firmatam, & in perpetuum futuram, ſed ſpem fefellit Galbæ dominatio, & Piſonis adoptio.

Hic nummus argenteus, maximi moduli rariſſimus eſt:

OTHONIS nummi ex argento non obvii ſunt, ex auro rari.

IMP. M. OTHO. CAESAR. AVG. TR. P. *Caput Othonis laureati.*

PONT. MAX. *Imperator paludatus eques decurrens dextra haſtam v braturus.*

Typus ille eſt Othonis ad expeditionem contra Vitellianos proficiſcentis, qui equo veloce vectus haſtam contra hoſtes vibraturus depingitur: ſic enim expeditiones in Cæſarum nummis exarantur, de ipſius expeditione ſic ait Suetonius. *Expeditionem autem impigrè atque etiam præproperè inchoavit.* Vide Tacitum.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas, læva cornucopiæ.

Mulier illa cum ſpicis & cornucopiæ, Annona eſt, Othonis diligentiam in ea procuranda deſignans. Tacitus in ejus vita. *Fames in vulgus, inopia quæſtus, & pecunia alimentorum.*

Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rariſſimus.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.

Figura muliebris illa, Juſtitia eſt, dextra gerit bilancem, qua omnia ponderat, & læva cornucopiæ ad denotandam per eam omnium rerum abundantiam, milites enim ob ſeditionem Romæ etiam caſtigavit, de quo Tacitus Hiſt. I. *Et oratio... & ſeveritatis modus... gratè accepta.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, læva cornucopiæ.

Pax eſt, illa mulier ſtans cum olivæ ramo quem pro ſymbolo gerit, Otho autem illam in nummis ſignavit, quamvis civile bellum ipſum minaretur, ut tranquillus videretur, ita ut de illo Tacitus ibid. *Otho, ut in multa pace, munia imperii obibat.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe: Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam.

Juſtitia in nummis Hadriani & concordia militum in Gordiano Pio, ſimili modo depingitur per mulierem in ſella ſedentem dextra pateram, læva cornucopiæ gerentem: patera diis ſacra facienda denotat, ut vigeat Juſtitia, & concordia maneat inconcuſſa, unde per eas omnium rerum abundantia comparatur.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus.

PAX ORBIS TERRARVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra caduceum, læva ramum.*

Otho, licet civile bellum contra Vitellium ſibi ſuſcipiendum animadverteret, munia tamen imperii ut in multa pace obibat, teſte Tacito, & cum nullum adeſſet bellum externum Sarmatis repreſſis, nummum ſignavit, cum hac epigraphe *pax orbis terrarum.*

Hic nummus ex argento rarus eſt, ex auro inter rariores numeratur.

VICTORIA OTHONIS. *Victoria ſtans, dextra lauream, ſiniſtra palmam.*
Ob victoriam à ſuis contra Vitellianos relatam, nam apud Suetonium *ex tribus prœliis vicit*, licet mediocribus. Plutarchus narrat penes Othonem fuiſſe victoriam, ſed non completam fraude ducum, & tandem apud Bebriacum ejus copiæ fraude adhuc fuſæ ſunt.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Μ. ΟΘΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Othonis laureatum.*
ΕΤΟΥΣ Α. *Aquila alis extenſis roſtro coronam gerens, lauri ramo inſiſtit.*
Antiochiæ Syriæ cuſus eſt hic ex maximo modulo nummus, id denotat lauri ramus cui inſiſtit aquila: laurus enim Apollini illius urbis tutelari deo ſacra erat. Syria autem Mucianum ipſius præſidem ſequuta, Othonem Imperatorem noſcebat Tacito & Plutarcho teſtibus: Aquila autem imperii ſymbolum in plurimis Syriæ urbibus ſignabatur, ſed cui rei inſiſtit, urbis, in qua nummus cuſus eſt, pro ſymbolo habetur, fulmen Seleuciæ, clava Tyri, & laurus Antiochiæ.
Hic nummus argenteus maximi moduli eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.
Tres porro Lutetiæ obſervavimus, unum in Theſauro Regio, alterum in Cimelio Ill. Harlai Senatus Pariſienſis Principis, tertium in Muſeo R. P. de la Chaiſe Regi à Confeſſionibus.

VITELLII nummi ex auro rari, ex argento triti ſunt.

A. VITELLIVS IMP. GERMAN. AVG. *Caput Vitellii laureatum.*

CLEMENTIA IMP. GERMAN. *Figura ſedens, dextra ramum gerit.*

Vitellius cognomen *Germanici* ſibi delatum ab exercitu ſuperioris Germaniæ cupidè recepit, mortuo Othone pepercit ejus fratri Titiano quem, ob pietatem excuſavit, Mario Celſo Othonis duci conſulatum ſervavit: nec ultra in defectores aut bona cujuſcumque ſæviit: de quo Tacitus *Vitellius victor* clementiæ *gloriam tulit.*

Hic nummus argenteus, inter rariores computandus: ex auro, rariſſimus eſt.

CONCORDIA P. R. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum.*

Ut Othonis mors Romæ audita eſt, populus Vitellio plauſit: in Senatu, cuncta longis aliorum principatibus compoſita, ſtatim ei decernuntur, teſte Tacito, inde in ejus nummis *Concordia Pop. Romani.*

Hic nummus aureus, rarus eſt: argenteus, obvius & frequens.

CONCORDIA PRAETORIANORVM. *Figura muliebris ſtans, dextra ramum, læva cornucopiæ.*

Mortuo Othone, earum quæ Brixelli egerant, cohortium preces, Rubrius Gallus tulit, & per Vitellii ducem venia ſtatim iis impetrata. Romam vero cum ejus mortis nuntius allatus eſt, quod erat in urbe militum, ſacramento Vitellii adactum eſt, ſic Vitellius concordia Prætorianorum, Imperator receptus eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

CONSENSVS EXERCITVVM. *Mars gradivus, dextra haſtam, ſiniſtra trophæum humeris impoſitum.*

Nummus hic Vitellii, ante mortem Othonis, cuſus eſt: Martem autem exhibet gradivum, id eſt bellatorem ad arcendos hoſtes; quem ominis gratia Vitellius adhibuit, cum quidam ei D. Julii Cæſaris enſem ex Martis templo extractam attuliſſet, teſte Tacito, poſtquam ex utriuſque exercitus Germanici conſenſu, Imperator fuiſſet electus.

Hic nummus ex argento & auro rarus eſt.

I. O. M. CAPITOLINVS. *Jupiter ſedens in Templo.*

Vitellius in nummis templum Jovis Capitolini, quod milites incenderant Veſpaſiani fratrem in arce obſidentes, tanquam à ſe mox ædificandum ſignari juſſit: cauſatus quod hoc facinus luctuoſiſſimum fœdiſſimumque P. Romano non culpa ſua accidiſſet.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

JVPITER VICTOR. *Jupiter ſedens, dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam.*

Jupiter Victor, cognominatur, quod omnia vincere putaretur, teſte Livio: ejus templum erat in Palatino monte; ille in nummis Vitellii videtur cuſus, quod die ejus feſti Idibus Aprilis Romæ celebrati, ipſius exercitus victor, Othonis copias ad Bebriacum fuderit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

L. VITELLIVS COS. III. CENSOR. *Caput L. Vitellii, ante quod ſcipio eburneus, in cujus vertice aquila.*
L. Vitellius in hoc nummo ſignatus, Imperatoris pater eſt, non autem frater, ille conſul III. dicitur: primum geſſit ſub Tiberio an. 787. ſecundum ſub Claudio an. 796. tertium vero ſub eodem principe an. 800. Id confirmat Tacitus Hiſt. I. *Vitellius aderat cenſoris ac ter conſulis filius.*
Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus.

L. VITELLIVS COS. III. CENSOR. *Figura virilis togata ſedens, dextram extendit, læva ſcipionem eburneum.*
Eximium eſt cenſuræ L. Vitellii, patris Imperatoris monumentum, quod in nummis luculenter exprimere voluit filius, cum cenſura omnium honorum apex eſſet ex Plutarcho, ille in ſella curuli ex ebore viſitur, qua cenſores in publico & privato loco ſedendi cauſa utebantur, cenſuram ille geſſit anno 801. ſcipio eburneus conſulum inſigne eſt.
Hic nummus argenteus inter rariores habetur, aureus rariſſimus eſt.

LIBERI IMP. GERM. AVG. *Duo capita filiorum Vitellii adverſa.*
Filiorum Vitellii in hoc nummo ſcalptorum nomina ignorantur. De uno loquitur Tacitus Hiſt. II. cum Vitellio allata ſunt de morte Neronis nuntia. *Mox univerſum exercitum occurrere infanti filio jubet: perlatumque & paludamento opertum, ſinu retinens*, Germanicum *appellavit.* Periit ille cum patre & patruo teſte Suetonio.
Hic nummus ex auro & argento inter elegantiores recenſetur.

PRAETORIANORVM *ſubintellige* CONCORDIA. *Duæ dexteræ junctæ.*

Prætoriani, dicebantur cohortis prætoriæ milites, ab Imperatore, corporis ſeu cuſtodiæ cauſa delecti: duodecim cohortes ſub Galba erant, quæ Othoni acclamarunt, at Vitellius in Germania Imperator appellatus, ſibi alias elegit, quæ poſt Othonis mortem cum aliis concordiam inierunt.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos collocandus.

VESTA P. R. QVIRITIVM. *Figura mulìebris ſedens; dextra pateram, ſiniſtra facem ardentem.*

Triſtanus Veſtam in Vitellii nummo cuſam exiſtimat, quod cum eſſet ille Pontifex Maximus jus ſe in Veſtales habere denotaret; illas narrat Tacitus Hiſt. 3. Antonio Veſpaſiani duci obvias ad pacem pro illo impetrandam miſſas. *Obviæ fuere & virgines Veſtales cum epiſtolis Vitellii ad Antonium ſcriptis.* Videant eruditi ne ad Veſtæ templum ſub Nerone exuſtum quod Vitellius reſtaurare cœpiſſet, illud pertineat, quod tamen ſub Veſpaſiano tantum perfectum eſt, ut ejus docent numiſmata.

Hic nummus argenteus, rarus eſt: ex auro inter rariores reponendus.

XV. VIR SACR. FAC. *Tripus cui impoſitus eſt delphin, infra corvus.*

Vitellius ſacerdotiis ornatus fuiſſe dicitur à Suetonio antequam imperium arripuiſſet. *Sacerdotiis ampliſſimis auctus*, nummus ejus unum ex Quindecim viris fuiſſe denotat; ii curam habebant Sibyllinorum librorum & ſacra faciebant Apollini, quod ille eas vaticinari docuerat. Tripus huic deo ſacer, ſicut corvus ex avibus erat, qui apud Statium l. 3. Theb. dicitur *Corvus non obſcurus tripodum.* Delphin vero ex piſcibus, Apollo enim in Delphinum tranſmutatus eſt ex Homero: vide Spanhemium pag. 197.

Hic nummus ex auro tantum rarus eſt.

VESPASIANI

VESPASIANI nummi ex auro & argento triti ſunt.

AETERNITAS. *Figura muliebris ſtans velata, una manu ſolis caput, altera lunæ ſuſtinet.*
Alludit Veſpaſianus per hæc duo ſidera ſolem & lunam tanquam æternitatis ſymbola, ad æternitatem imperii Romani per duos filios Titum & Domitianum à ſe proſpectam, hoc modo imperium in æternum domui & familiæ alligaſſe exiſtimans.
Hic nummus ex auro, rarus eſt.

IMP. CAESAR VESPASIAN. AVG. *Caput Veſpaſiani.*
CONSENS. EXERCIT. *Duæ figuræ togatæ dextras ſibi jungentes, utraque læva ſcipionem eburneum gerunt.*
Duo ſunt hi provinciarum præſides Syriæ nempe & Ægypti qui dextras ſibi porrigunt ad Veſpaſianum ſuarum legionum conſenſu procreandum Imperatorem, Tiberius Alexander præfectus Ægypti, apud Suetonium primus in verba Veſpaſiani legiones adegit Kal. Julii, qui principatus dies in poſterum obſervatus eſt, Mucianus paulo poſt, in Syria.
Hic nummus ex auro & argento, rariſſimus eſt.

CAESAR AVG. F. COS. CAESAR AVG. F. PR. *Capita Titi & Domitiani adverſa.*

Percuſſus eſt hic nummus patris cum capitibus Titi & Domitiani filiorum, quando Senatus conſulem cum patre majorem deſignaſſet anno 823. & præturam juniori Domitiano decreviſſet. De quibus Tacitus Hiſt. 4. *Ipſi conſulatus cum Tito filio, pretura Domitiano & conſulare imperium decernuntur.*

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

DE JVDEIS *Trophæum.*

Cum Judæi ſub Nerone rebellaſſent, cæſo Romano præpoſito, ad quem motum comprimendum cum exercitu ampliore miſſus fuerat Veſpaſianus, qui iis oppreſſis & capta eorum urbe Hieroſolyma, triumphum egit: hoc de illis appoſitum eſt trophæum.

Hic nummus aureus ut & argenteus, rarus eſt.

DIANA EPHESIA. *Diana Polymamma ſtans cum verubus, ſeu adminiculis.*

Diana polymamma cum fulcris cælata, nummum in Veſpaſiani honorem ab Epheſiis, ubi hæc præcipue colebatur & unde hæc cognominata eſt Epheſia, percuſſum indicat: ſimilem ex ære poſſidemus cum epigraphe Εφεσίων. Horatius 1. Carm.

Urbs Aſiana Epheſus, templo celebrata Diana.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS. *Ex* S. C. *Carpentum à quatuor equis tractum.*

Mortuo Veſpaſiano, ille à Tito filio conſecratus eſt, cujus rei teſtes, Eutropius lib. 7. *Atque inter divos relatus eſt*, & nummi in quo ejus carpentum per pompam circenſem tractum, & quidem ex ſenatuſconſulto. Flamen ipſi decretus eſt, & M. Bæbium ejus ſacerdotio initiatum fuiſſe docet vetus inſciptio apud Onuphrium.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST.
Sedes curulis ſupra quam fulmen.
Fulmen nemo neſcit imperii ſymbolum fuiſſe, illud autem in hoc nummo ſellæ curuli in memoriam Veſpaſiani conſecrati impoſitum eſt: hæc in templo ponebatur in ſignum ſummæ erga novum deum reverentiæ, cujus honoris memoriam Trajanus tanto principi reſtituit.
Hic nummus aureus, pro raro habendus eſt.

Ead. epigraphe. Trophæum.
Trophæum illud de Judæis eſt, quod in nummis Veſpaſiani ob hanc ab eo principe gentem penitus deletam jam ſupra vidimus, cujus etiam monumentum in nummis huic Imperatori à ſe reſtitutis Trajanus renovare voluit.
Hic nummus ex auro, rarus eſt.

Ead. epigr. Captivus genuflexus manibus poſt terga revinctis.
Vir ille, Judæus eſt; genuflexus ut ſuplex, manibus poſt terga revinctis ut captivus, forſan Simon Gioræ, qui ſolus in triumpho capitis ſupplicium tulit teſte Dione. Porro quiſquis ſit ad arguendam Judæam à Veſpaſiano captam fuiſſe exhibetur, cujus egregium belli facinus Trajanus in nummis à ſe reſtitutis iterum expreſſit.
Hic nummus ex auro, rarus eſt.

IMP. T. CAES. VESP. *In aliis* IMP. CAES. VESPAS. TR. P. II. COS. II. *Caput Titi, ſine laurea.*
Titus in averſa patris nummi parte ſignatus eſt ob conſulatum primum, quem cum patre geſſit an. 823. de quo Dio lib. 76. *Præterea Veſpaſianus & Titus abſentes conſularem dignitatem accipiunt. Horum alter in Ægypto, alter in Palæſtina erat.* Titus nudum habet caput, cum adhuc Cæſar eſſet.

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

IMP. V. P. P. COS. II. DESIG. III. *Roma galeata ſedens, dextra porrigens victoriolam figuræ togatæ ſtanti, dextra haſtam gerenti.*

Roma ſedet ut dea quæ victoriam Veſpaſiano togato porrigit, cum de Hieroſolyma à Tito capta nuntium accepit, ſic patri ob filium gratulata: nam urbem octavo die Septembris, ſecundo Veſpaſiani principatus anno cepit, cum pater eodem menſe ſe conſulem deſignaſſet ut notat nummus, & ob eam rem Imperator V. appellatus fuiſſet.

Hic nummus aureus inter præſtantiores adſcribendus eſt.

JUDAEA DEVICTA. *Mulier lugens ſtat juxta palmam arborem.*

Judæa, per mulierem hanc manibus revinctis juxta palmam arborem ſtantem, exprimitur; ob provinciam rebellem à Veſpaſiano per Titum devictam. Palma pro ejus ſymbolo apponitur ex Levit. 23. Palma ideo Judæam deſignat, quod ea potiſſimum regio palmis abundaret, & quod Judæi in ſacris ſuis ejus foliis uterentur. Vide Patinum.

Hic nummus argenteus obvius eſt; aureus vero, rarus.

LIBERI AVG. VESPASIAN. *Capita adverſa Titi & Domitiani.*

Titus & Domitianus dicuntur in hoc nummo Liberi Auguſti Veſpaſiani, quorum mater fuit Flavia Domitilla ut apud Suetonium declarantur. *Inter hæc Flaviam Domitillam duxit uxorem. . . . Ex hac liberos tulit, Titum & Domitianum*, uterque alternis vicibus poſt patrem regnavit, ſed ambo ſine prole mortui ſunt.

Hic nummus argenteus, inter rariores locandus.

LIBERI IMP. AVG. VESPAS. *Duæ figuræ velatæ ſtantes, dextra pateram.*

Velati ſtant cum patera Titus & Domitianus, ſacerdotiis à patre in ſpem futuri imperii ſucceſſionis honorati; qui mos ab Auguſto petitus, cùm Caium & Lucium à ſe adoptatos, illum inter Pontifices, & hunc inter Augures cooptaſſet.

Hic nummus argenteus, rarus eſt, & elegans.

MARS VLTOR. *Mars gradivus, dextra haſtam, ſiniſtra tropһæum.*

Martis Ultoris templum Auguſtus vovit pro paterna ultione & illud in capitolio conſtruxit teſte Dione lib. 53. cum autem à Vitellianis capitolium fuiſſet incenſum, pariter & hoc templum videtur crematum, quod Veſpaſianum reſtauraſſe indicat nummus: quippe ex Suetonio. *Ipſe reſtitutionem capitolii aggreſſus, ruderibus purgandis manus primus admovit.*

Hic nummus ex auro, rarus eſt.

PACIS EVENT. *Figura virilis nuda, dextra pateram, ſiniſtra ſpicas & papavera.*

Bonus eventus inter Conſentes deos à Romanis cultus, ut pote qui agriculturæ præeſſet, de quo egimus: illius ſtatua à Praxitele facta, ſimilis erat huic figuræ quæ ſub epigraphe *Pacis Eventus* dicitur, quaſi Veſpaſianus inſinuare voluerit, per proſperum pacis eventum majorem eſſe ad agriculturam diſpoſitionem.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores numeratur.

PACI ORBIS TERR. AVG. *Caput muliebre* EPE.

Deæ Pacis effigies eſt, quam maxime coluit Veſpaſianus, & in cujus honorem templum à Claudio inchoatum foro proximum abſolvit: quod ipſomet VI. & Tito IV. conſulibus dedicavit anno 828. teſte Dione: in eo repoſita ſunt ſi Hieronymo fides, vaſa & donaria templi Hieroſolymitani à Tito Romam allata.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

TITVS CAES. DOMIT. CAES. PRINC. JVVENT. *Duæ figuræ equeſtres dext. haſtas gerentes.*

In equis ſunt Titus & Domitianus ut juventutis principes, nam hi pueris majoribus & minoribus in ludis præerant: non erant illi proprie magiſtratus ſed tamen ad eos capiendos deſignabantur: De ipſis Dio lib.66. *His rebus geſtis, Veſpaſianus etiam à ſenatu creatur Imperator, Titusque & Domitianus Cæſares deſignantur.*

Hic nummus argenteus & aureus, inter raros adſcribitur.

TITVS ET DOMITIAN. CAESARES PRIN. JVVEN. *Titus & Domitianus ſedentes, dextra olivæ ramum tenentes.*

Sedentes in curulibus Titus & Domitianus in nummo exhibentur, ut in muneribus conſtituti, ille enim conſul factus fuit, hic prætor, utriuſque dignitatis ſella eburnea quæ curulis dicta, inſigne fuit, quibus jus illis magiſtratibus competebat.

Hic nummus argenteus, inter rariores reponendus eſt.

T. CAESAR. *Titus in quadrigis dextra ramum, ſin. ſcipionem eburneum.*

Titus Hieroſolyma capta, in urbem reverſus cum patre, de Judæis triumphavit anno 824. ideo in parte averſa Veſpaſiani quadrigis triumphalibus invectus exhibetur: dextra rami laurum gerit ut Orientis pacificator, ſiniſtra ſcipionem eburneum, conſulum inſigne.

Hic nummus argenteus rarus eſt & elegans.

TRIVMP. AVG. *Currus triumphalis in quo Imperator coronatus à Victoria, canente buccinatore, & duobus captivis manibus poſt terga revinctis præeuntibus.*

Veſpaſianus & Titus eodem die de Judæis ſeorſim triumpharunt, ideo nummi ſeorſim cum triumphalibus quadrigis iis cuſi ſunt, prout utrique triumphum Senatus proprium decreverat teſte Joſepho. Duo illi captivi, Simon & Joannes inter alios 70 duces præcipuè electi videntur.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

VESTA. *Templum rotundum cum tribus figuris ſtantibus.*
Veſtæ templum, ob ejus à Veſpaſiano reſtaurationem exhibetur, nam in illo magno Romæ incendio arſerat: rotundum eſt ut referret terræ globum, ita à Numa Pompilio conſecratum fuerat, teſte Feſto Pompeio. Veſta cippo impoſita in aditu templi cernitur, hinc & inde ſtatua ad ejus ornamentum.
Hic nummus aureus, rarus eſt.

VICTORIA IMP. VESPASIANI. *Victoria cippo impoſita, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Victoria illa eſt Judaica, quam Veſpaſianus de hac gente reportavit, Imperatores autem extincta Juliæ gentis progenie, victoriam de nomine ſuo appellarunt, ut ſupra vidimus. *Victoria Galbæ*, *Victoria Othonis* & nunc *Victoria Imp. Veſpaſiani*, ut quiſque eorum familiam ſuam commendaret.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. IIII. *Caput Auguſti laureatum.*
Quadrigæ triumphales in quibus Imperator paludatus, ſine epigraphe.
Diverſi ſunt cuſi de triumpho Judaico typi, quem Veſpaſiani cum magna fama egerunt, ut loquitur Suetonius, hi autem nummi, certa ſunt gloriæ gentis Flaviæ & P. Romani lætitiæ monumenta: neuter tamen *Judaicus* appellatus eſt, ob religionis odium & gentis contemptum.
Hic nummus aureus, rarus eſt, ex argento obvius.

ΑΥΤΟΚΡΑ. ΚΑΙΣ. ΠΕΥΣΟΑΣΙΑΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Veſpaſiani laureatum.*

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. ΥΙΟΣ. ΕΤ. Θ. *Domitianus togatus ſtans dextra ramum gerit.*

Urbs Græca ſi nomen non appoſuit, porro annum ſignavit, in quo nummum cudit ΕΤ. Θ. nono ſcilicet imperii Veſpaſiani, hæc principi gratulatur per filium Domitianum, quem dextra rami laurum gerentem exhibet, pace nempe cum Sarmatis inita, poſtquam anno 729. eos legione cum legato ſimul cæſa tumentes profligaſſet, ut ex Suetonio diſcimus.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Α. *Aquila inſiſtens fulmini roſtro coronam.*

Plurimi obſervantur nummi imperiales argentei cum hac epigraphe ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ & anno addito; diverſi ſunt typi, prout in variis urbibus percuſſi, omnes ſunt tetradrachmi, primuſque occurrit ſub Veſpaſiano cum nota A. id eſt *anno primo*, quem de *anno novi Templi* interpretatus eſt doct. Seguinus, æra nempe computata à reparato ſub Veſpaſiano Jovis Capitolini templo; ſed cum hæc ſtare nequit, de *anno novo ſacro primo* intelligendum videtur. Fulmen aquilæ pedibus ſubjectum, nummum Seleuciæ ad oſtia Orontis ſignatum denotat.

Hic nummus tetradrachmus ex argento inter rariores reponendus.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Β. *Aquila alis expanſis inſiſtit clavæ.*

Aquila Jovis ales, hujus dei frequens ſymbolum, forſan III. Spanhemium pag. 881. in Seguini ſententiam *anni novi templi* traxit; ſed Jupiter in nummo ab eo vulgato, Capitolinus non eſt, ſed Salaminius ut infra videbimus: nec aquila in hoc, cum anni ſecundi nota, ad Jovem ſpectat, imperii Romani inſigne eſt in variis

Syriæ

Syriæ & Phœniciæ urbibus, ut norunt tyrones, obvium: quæ pro nomine urbis ſæpe illius ſymbolum poſuere, quale clava cui inſiſtit aquila, Tyrum denotat, ob Herculem ibi cultum.

Hi nummi ex maximo modulo apud Tyrios cuſi, inter rariores habendi ſunt.

ΦΛΑΥΙ. ΟΥΕΣΠ. ΚΑΙΣ. ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ.
In area Β̄ *Caput Titi laureatum pone illud ſtella.*
Caput Titi in averſa Veſpaſiani parte exhibetur cum epigraphe *anno novo ſacro ſecundo.* Veſpaſianus autem cum poſt tres principes ſub quibus afflicta nutanſque Reſpublica fuerat, Imperator fuiſſet ab omnibus appellatus, in omen & augurium fauſti ſanctique ejus imperii, quod ille rem Romanam renovaturus atque reſtauraturus eſſet, anni ejus ſacri vocati ſunt, cujus memoriam Syriæ, Phœniciæ & Cypri aliquot urbes in nummis ſuis conſecrarunt. Stella in area nummi, hunc Aradi Phœniciæ cuſum, ut in noſtra Regum Syriæ Hiſtoria notavimus, indicat.

Hic nummus tetradrachmalis, eximiæ raritatis eſt.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Δ.. *Aquila baſi inſiſtens inter alam dextram caduceum gerit, pro illius pedibus, ex modio duæ ſpicæ prodeunt.*
Per aquilam aræ encarpis ornatæ inſiſtentem, & per caduceum pacis ſymbolum, urbs quæ nummum cudit anno novo ſacro (id eſt imperii Veſpaſiani) quarto, ad templum Pacis quod ille princeps ſub Claudio inchoatum, perficere curabat, reſpexiſſe videtur: niſi mavis typum ad pacem in orbe Romano deſignandam referre. Palmæ ramus nummum Apamææ cuſum denotat, ut in noſtra Regum Syriæ Hiſtoria diximus.

Hic nummus maximi moduli, inter rariores locandus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. *Templum Veneris Paphiæ in cujus medio Dea ſub meta forma.*

Templum Veneris Paphiæ ab omnibus Antiquariis notum in Veſpaſiani nummis cum epigraphe *anno novo ſacro octavo*, nos edocet Paphios Cypri nummos ſuos Veſpaſiano dedicaſſe ut & Syros & Phœnices cum ſimili elogio principis, præſertim cum ab eo pecuniam ad reparandam urbem terræ motu hoc anno afflictam accepiſſent; de quo Euſebius, *tres civitates Cypri terræ motu occiderunt. Unde Sibyll. Carmina.*

Καὶ τότε δὴ Σαλαμῆνα Παφονθ᾽ ἅμα σεισμὸς ὀλέσσει
Κύπρον ὅταν περίκλυστον ὑπερκλονέῃ μέλαν ὕδωρ.

Ex inundatione terræ motum ſequuturum innuunt. *Hic nummus tetrachmalis, elegantiſſimus & rariſſimus eſt.*

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Η. *In aliis* Θ. *Jupiter barbatus, dextra pateram, ſiniſtra innixa ſcipioni, cui aquila inſiſtit.*

Salamin Cypri urbs eodem terræ motu quo Paphos, vexata, à Veſpaſiano etiam aliquid ad urbem reſtaurandam accepiſſe videtur, cujus memor Jovem ſuum Salaminium in nummo expreſſit: de quo Tacitus Ann. 3. cum tria Cypriorum templa laudat. *Et Jovi Salaminio Teucer Telamonis patris ira profugus, poſuiſſet.* Non ille eſt igitur Jupiter Capitolinus ut exiſtimavit P. Seguinus. Vide Druſi nummum in noſtro de Colon. lib. pag. 135. *Hic nummus argenteus maximi moduli, rarus eſt.*

DOMITILLAE nummi ex argento inter rariores, ex auro rariſſimi ſunt.

DIVA DOMITILLA AVG. *Caput Domitillæ.*
DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS. *Caput Veſpaſiani radiatum.*
Domitillæ Veſpaſiani uxoris nummi, à Tito filio in ejus memoriam percuſſi ſunt, quando ille matrem cum patre conſecravit anno 632. ideo Veſpaſianus ab una parte nummi corona radiata divinitatis ſymbolo ornatur, & ex altera cum divæ nomine, Domitilla inſcribitur.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

FORTVN. AVGVSTAE. *Fortuna ſtans cum temone & cornucopia.*
Fortunæ Auguſtæ typus, Domitillæ inter divos relatæ minimè convenit: ideo mihi ſuſpectus omnino factus eſt hic nummus, quem à novo artifice eximiè elaboratum auguror.
Hic nummus ex argento, niſi ſuſpectus eſſet pro rariſſimo haberetur.

PACI AVGVSTAE. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra florem, læva veſtem ſublevat.*

Frequens eſt hic Veſpaſiani typus, quem à monetario in averſa Domitillæ nummi parte adhibitum opinor; cum Domitillæ inter divas relatæ non conveniat. Veſpaſianus hunc Pacis Auguſtæ typum in Claudio obvium renovavit, ob templum hujus deæ ab eo principe inchoatum, à ſe tandem perfectum.

Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

PIETAS AVGVST. *Figura muliebris ſedens, pro pedibus puerulus.*

Pius in matrem Titus eam inter divas retulit, ob pietatem quam illa in ipſo educando & tutando adhibuit; cujus memor, illam Pietatis habitu velatam ſedentem repræſentari juſſit, cui puer adſtat prætexta toga veſtitus, quam gerere ſolebant nobiles uſque ad 17. annum.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus eſt.

TITI VESPAS. nummi ex auro & argento frequentes & obvii ſunt.

T. CAES. VESPASIANVS AVG. *Caput Titi laureatum.*
IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Trophæum.*
Inter Imperatorum nummos à Trajano reſtitutos, Titi præ cæteris crebrius parantur, quod ejus memoria præcipuè apud Trajanum culta ſit. Trophæum illud de Judæis eſt, quos Titus ſubegit, & illi teſte Dione lib. 66. *juſſi ſunt quotannis didrachmum pendere Jovi Capitolino.*
Hic nummus aureus, inter elegantiores habendus eſt.

Eadem epigraphe. Sella curulis ſupra quam fulmen.
Fulmen, imperii ſymbolum omnes eſſe norunt, ut & ſellam auream à Senatu decretam; hæc autem in theatra inferebatur atque in circum introducebatur, ut meminit Dio lib. 46. Sella quidem eburnea Romanos magiſtratus deſignabat, ſed aurea ſupremi honoris inſigne fuit.
Hic nummus aureus, ejuſdem eſt raritatis & præſtantiæ ac ſuperior.

JVLIA AVGVSTA DIVI TITI. F. *Caput Juliæ ejus filiæ.*
Julia Titi filia in averſa patris nummi parte cælata eſt, poſtquam Domitianus fratrem inter deos retuliſſet, & neptem marito Sabino, conceſſo ei Auguſtæ nomine, abſtuliſſet; de qua Dio lib. 667. *Palam cum fratris ſui filia Julia, tanquam cum uxore cohabitabat.*
Hic nummus aureus, ſummæ raritatis & elegantiæ eſt.

P. M. TR. P. VIII. COS. VII. *Imperator in quadrigis, dextra ramum, læva ſceptrum in cujus apice globus.*
Triumphi Judaici typus in nummis Titi renovatur, tanquam æternum ejus rei monumentum : cum ille imperium patre mortuo anno 832. ſuſcepit ; ille autem tunc trib. poteſtatem VIII gerebat, & conſulatum VII hoc anno cum parente inibat, ut teſtantur nummi ejus cum his titulis percuſſi.
Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rarior.

Eadem epigraphe. Quadrigæ ducentes currum in quo flos quidam.
Pro Tito in quadrigis triumphante, ſuper eas flos ſeu herba quam gerere ſolet dea ſpes, collocatur, ad denotandam Reipublicæ ſpem in armis Titi victricibus poſitam eſſe per triumphum de Judæis actum. Ter à Romanis ducibus capta eſt Hieroſolyma ; nam ante Titum, Pompeius illam ceperat, & Soſius ſub Antonio.
Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rarior.

PONT. MAX. *Imperator eques, dextra ſpiculum gerens.*
Pontificis maximi dignitatem in ſe perpetuam tranſtulerunt Imperatores, quæ ut conſulatus & trib. poteſtas non renovanda, quia erat ad vitam. Paludatus in equo eſt Titus cum hoc titulo, tanquam ad Britannicam expeditionem promptus, quod ſacra facere poſſet tam uti Pontifex, quam ut Imperator, ut liquet ex Lampridio in Severo.

Hic nummus ex argento inter elegantiores recenſetur.

PRINCIP. JUVENTUTIS. *Figura togata equeſtris, dextra erecta.*

Principis juventutis dignitas, in eos, quos Imperatores ſibi ſucceſſores deſtinabant, primum ab Auguſto tranſlata eſt; his, depoſita prætexta, toga virilis dabatur, ſi eam nondum accepiſſent; hac autem ſumpta, ſtatim in capitolium ad Jovis ædes ibant: ideo Titus toga indutus in equo ſignatur.

Hic nummus maximi moduli eximiæ raritatis eſt.

VENUS VICTRIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra galeam, ſiniſtra haſtam.*

Venus Victrix à vincendo dicta, cui ædem dedicavit Pompeius M, in Titi nummo exhibetur, in gratiam Berenices Judæorum Reginæ ab eo maxime dilectæ, quam in palatio cum fratre Agrippa collocaverat; ei nupturus erat, niſi P. Romanus id ægre tuliſſet; illam porro invitus dimiſit, ex Sueton. & Tacito.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

VESTA. *Templum rotundum cum tribus figuris, ut in patre Veſpaſiano.*

Veſtæ templi icon in nummo Titi, ut in patre, repræſentatur, ob ipſius ab iis reſtaurationem, cum illud in magno illo Romæ incendio conflagraſſet, ex Tacito, ut ſupra diximus.

Hic nummus ex auro pro raro habetur.

T. CAES. IMP. VESP. PONT. TR. POT. *Caput Titi laureatum.*

Sine epigraphe. Domitianus togatus eques dextram elevat, læva ſcipionem eburneum.

Domitianus in nummis Titi, ut in patre, eques repræſentatur, qualis in pompa triumphali de Judæis

progrediebatur : de quo Joſeph lib. 7. de bell. Jud. cap. 17. *Veſpaſianus prior ibat, & Titus deinde ſequebatur. Domitianus autem adequitabat, ipſe quoque ornatus pulchritudine, dignumque ſpectari exhibens equum.*
Hic nummus ex argento inter rariores adſcribendus.

Sine epigraphe. Columna roſtrata ſupra quam figura paludata ſtans, parazonio & haſta inſignis.
Columna illa roſtrata videtur ea fuiſſe, quam narrat Suetonius in fori parte Galbæ à Senatu decretam, in cujus imperatoris loco, poſita eſt Veſpaſiani ſtatua: ob victoriam contra Judæos ab eo relatam in lacu Genaſar; de qua vide Joſephum bell. Jud. lib. 3. c. 19. & cujus meminit in triumpho ejuſdem principis lib. 7. c. 17. *Multæ etiam ſequebantur naves.* Unde in patris & filii nummis *victoria navalis.*
Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

Sine epigraphe. Roma augurium captans, clypeis inſidet inter duas aquilas, aut vultures, cum lupa & puerulis.
Roma inſidet clypeis ut victrix, adſtat lupa cum puerulis, tanquam ejus ſymbolum, advolant duo vultures, in memoriam illorum quos viderat Romulus, qui typus in nummo Titi ſignatus videtur, quod ille Judæos ſubegerit fauſtis captis auguriis ; Roma autem adhibetur cum Romulo, quod primi Augures ab illo Romæ conditore inſtituti ſint.
Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. *Fabrica pulcherrima.* Icon eſt templi à Tito in honorem patris extructi in regione VII. quod dictum eſt templum Flaviæ gentis, ſed P. Victor de regionibus Urbis innuere videtur Domitianum illud poſtea Minervæ, ab eo ſuperſtitioſè cultæ, & dictæ Flavianæ, dedicaſſe. *Templum Minervæ Flavianæ, alias templum gentis Flaviæ.*

Hic

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis & elegantiæ.

ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Β. *Aquila roſtro coronam inſiſtens fulmini.*

Obſervavimus Veſpaſiani nummum cum epigraphe ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Α. id eſt anno novo ſacro primo, & Aquila fulminiinſiſtente, quem, ob fulmen Seleuciæ ad Orontis oſtia ſymbolum, ab ipſa urbe cuſum protulimus. En alter Titi anno ſecundo ſignatus, qui ſub patre cælari potuit cùm iidem typi in utroque frequentes ſint, teſtis nummus in quo pater hinc, & inde filius, cum eodem anno novo ſacro ſecundo in Veſpaſiani nummis, à nobis deſcriptus.

Hic nummus didrachmalis, pro rariſſimo habendus.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. *Templum Veneris Paphiæ ut in patre Veſpaſiano.*

Templum Veneris Paphiæ in hoc Titi nummo, illum à Paphiis inſulæ Cypri percuſſum arguit, ut ſimilis æreus in patre cum lemmate ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΤΟΥΣ Α. ſed in argenteis additum eſt ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η, id eſt *anno novo ſacro octavo*: at cum in illis ſolis hoc ſchema occurrit id explicabit vir erud. Nicolaus Toinardus qui de his nummis parat diſſertationem.

Hic nummus maximi moduli inter rariſſimos & elegantiſſimos reputandus eſt.

JULIAE TITI nummi ex argento rari, ex auro ſunt rariſſimi.

IVLIA AVGVSTA DIVI TITI F. *Caput Juliæ.*
CONCORDIA AVGVST. *Pavo cauda expanſa.*
Nomen divi Titi filiæ quod ſibi aſſumit Julia, nummum poſt patris mortem denotat percuſſum, quando illa à Domitiano patruo accepta eſt in conjugem, exemplo Claudii cum Agrippina nepte. Pavo ad ejus concordiam cum Domitiano conſorte indicandam exhibetur; ille enim ſacratus erat Junoni, quæ nuptiis præeſſe exiſtimabatur.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*
DIVI TITI FILIA. *Pavo cauda expanſa.*
Idem Pavonis typus, licet ſine epigraphe, ad concordiam Juliæ cum Domitiano denotandam percuſſus eſt; ob eorum nuptias quibus præfuiſſe Junonem denotat ejus ales, huic deæ ſacra; quod in Samo, ubi illa adoleverat & Jovi nupſerat, primi Pavones, l. 14. c. 20. teſte Athenæo fuerant editi, ac educati.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

DIVVS TITVS AVGVSTVS. *Caput Titi radiatum.*

Titum à Domitiano conſecratum tantùm narrat Suetonius, *Defunctumque nullo præterquam conſecrationis honore dignatus.* Ideo nullos cum ſymbolis ejus conſecrationis nummos ab eo cuſos obſervavimus, hic videtur tantum in gratiam Juliæ filiæ ſignatus cum divi epigraphe, & corona radiata inſignis.

Hic nummus aureus eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

VESTA *Figura velata ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam tranſverſam gerit.*

Veſta exhibetur pro pudicitiæ typo, Auguſtæ enim nihil ſanctius habebant, quam ut caſtæ apud populos exiſtimarentur, ſacerdotes autem quæ Veſtæ ſerviebant dictæ erant Veſtales caſtitatem ut moniales ſervantes per 30. annos, poſt quos iis nubere licebat. Palladium tenet, quod in Veſtæ fano id eſſet depoſitum.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus eſt.

Sine epigraphe. Thenſa à duobus elephantis vecta.

Julia patruo Domitiano oblata à patre, alteri collocata eſt, ſed Tito mortuo ille eam ita dilexit, ut à marito abſtulerit, & loco uxoris habuerit: defunctam inter divas retulit cujus thenſa ſymbolum eſt, ut & elephantes æternitatis, ob diuturnitatem vitæ.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

DOMITIANI nummi ex auro & argento triti & frequentes ſunt.

CAES. DIVI VESP. F. DOMITIAN. COS. VII. *Caput Domitiani.*

CONCORDIA AVG. *Mulier velata ſtans dextra ſpicas; ſiniſtra cornucopiæ.*

Cuſus eſt poſt Veſpaſiani mortem nummus, cum Titus fratri Domitiano conſulatum contuliſſet anno 833, quem hic geſſit VII. In eo nummo expreſſa eſt Concordia ad illam inter fratres denotandam: unde per ſpicas annona populo abundans demonſtratur, quod nihil optabilius ab eo requiratur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

COS. II. *in aliis* III. *Figura equeſtris dextram protendens.*

Figura illa equeſtris Domitiani cum toga, non videtur ſtatua ipſi erecta, nam figuræ equeſtres togatæ, in equo repræſentari non ſolebant; ſed ille ſic exhibetur, ut in pompa triumphi Judaici proceſſit. Scipionem eburneum gerit, ad indicandum ipſi à ſenatu perpetuum proconſulare imperium, teſte Tacito Hiſt. 4.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

DIVVS CAESAR IMP. DOMITIANI F. *Infans globo inſidens, circumdatus ſtellis.*

Suetonius Domitianum in ſecundo ſuo conſulatu anni 826. filium ex Domitia uxore tuliſſe refert : nummi vero eum ad annum fere nonum perveniſſe ſuadere videntur : ſi quidem tantum à patre conſecratus eſt, poſtquam imperium ille ſuſcepiſſet A. D. Id. Sept. an. 735. Stellæ ſeptem illæ, Arctoiſideris ſunt, pro æternitatis ſymbolo habitæ, apud Manilium lib. 1.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos collocandus eſt.

DOMITIA AVGVSTA DOMITIAN. IMP. *Caput Domitiæ.*

Domitia Domitii Corbulonis filia, L. Ælii Lamiæ uxor, à conjuge per Domitianum occiſo abducta, ei nupſit, cui ille Auguſtæ nomen in gratiam pueri in lucem editi dedit : de qua Suetonius. *In ſecundo ſuo conſulatu filium tulerat, alteroque anno conſalutaverat* Auguſtam. Inde nummus.

Hic nummus aureus & argenteus rariſſimus eſt.

GERMANICVS COS. XV. *Quadrigæ triumphales aurigante Imperatore, dextra ramum, læva ſceptrum.*

Bis de Germanis triumphavit Domitianus, ſi fides Suetonio, *poſt autem duos triumphos, cognomine* Germanici *ſibi aſſumpto* : At vero licet ille poſt priorem, Germanici nomen acceperit, nulla in nummis ejus de ipſo triumpho memoria, omnes in hoc ſecundo percuſſi occurrunt.

Hic nummus ex auro, rarus eſt, ex argento rariſſimus eſt.

IMP. CAES. *Templum tetraſtylum pulcherrimum, in conum deſinens, in cujus medio Jupiter ſedet cum haſta.*

Templum eſt Jovis in capitolio à Domitiano extructum, ubi domus erat Æditui qui eum ſervavit, cum Vitelliani arcem incenderunt. De illo Sueton. *Novam*

autem excitavit ædem in capitolio Cuſtodi Jovi. Tacitus in eo loco narrat Domitianum primò modicum ſacellum & aram poſuiſſe, ſed addit. *Mox imperium adeptus Jovi Cuſtodi templum ingens ſacravit.*

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus eſt.

Eadem epigraphe. Templum ut ſupra, in cujus medio ſtat Minerva cum clypeo & haſta.

Minervæ templum eſt, cui nomen erat Flavianæ, quod in ejus honorem in regione Urbis ſeptima excitavit, ob cultum quo hanc deam præcipue proſequebatur, ut narrat Suetonius, *Minervam quam ſuperſtitiosè colebat*, ipſi etiam in Albano quotannis quinquatria celebrabat, cui collegium inſtituerat.

Hic nummus argenteus, ejuſdem elegantiæ & raritatis eſt.

Eadem epigraphe. Templum exaſtylum in cujus aditu tres figuræ, Veſpaſiani nempe & filiorum ſtantes.

Templum eſt quod Titus in honorem patris Veſpaſiani erexit poſt ejus apotheoſim, & in quo repoſitus eſt: à Domitiano fratre inter deos etiam relatus, in eo pariter videtur ſtatua Domitiani collocata, tanquam deus etiam, nam ille in epiſtolis ſcribebat ap. Sueton. *Dominus & deus noſter ſic fieri jubet.*

Hic nummus argenteus, ſuperiores præſtantia ſuperat.

IMP. XXII. COS. XVII. CENS. P. P. P. *Ara in qua duæ figuræ cum haſtis inſculptæ ſunt, hinc & inde aquila legionaria.*

Hæc ara videtur eſſe quam Domitianus poſuit in eo loco ubi ſervatus, dum capitolium arſit in bello Vitelliano, ut narrat Tacit. Hiſtor. 3. *Ac potiente rerum patre, disjecto Æditui contubernio, modicum ſacellum Jovi Conſervatori, aramque poſuit*, cui tamen tempus, quo cuſus eſt nummus, dubium afferre poteſt.

Hic nummus ex argento, rariſſimus eſt.

DOMITIANO CAESARI PR. JVVENT. *Caput Domitiani nudum.*

IMP. T. CAES. *ſupra clypeum ſub quo duo ſpicula decuſſatim.*

Clypeus ille votivus eſſe videtur quem Domitianus ob bellum Judaicum à Tito fratre ſuſceptum vovit, & poſtea appenſus eſt in ædibus Jovis Capitolini cum ſupra eum ſcriptum ſit *Imperator Titus Cæſar* quem titulum ob hanc expeditionem accepit in cujus memoriam Domitiano Cæſari nummus percuſſus eſt.

Hic nummus aureus inter rariores computandus.

JVPPITER CONSERVAT. *Aquila expanſis alis fulmini inſiſtens.*

Aquila pro ipſo Jove hic accipitur. Aglaſtotenes dicit Jovem in Aquilam transfiguratum, Naxum ubi nutritus fuerat, petiiſſe & regnum accepiſſe: egreſſo vero de inſula, cum adverſus Titanas proficiſceretur, & ſacra faceret, Aquilam ei auſpicio apparuiſſe & fulmina miniſtraſſe, quam bono omine acceptam, tutelæ ſubjecit.

Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

LVD. SAEC. FEC. COS. XIIII. *Corona quercea, in cujus medio cippus cum hac inſcriptione.*

In memoriam ludorum ſæcularium, quos ille edidit anno 841. cum ageret Trib. poteſtatem VIII. & conſul eſſet XIIII. de quibus Suetonius ait, *Fecit & ludos ſæculares, computata ratione temporum ab anno, non quo Claudius, ſed quo olim Auguſtus ediderat.* Plurimi occurrunt nummi ærei, in quibus eorum ritus obſervantur.

Hic nummus argenteus nec obvius nec rarus eſt.

Eadem epigraphe. In cippo, ante ſtat Salius, dextra caduceum alatum gerit, læva clypeum.

Cippus ille videtur baſis ſtatuæ Domitiano conſecratæ, ob ludorum ſæcularium celebrationem ab eo factam, in qua eorum inſcriptio ponebatur ut in Auguſto vidimus. Salius adeſt, ob ſaltationem militarem, quam illi in his agebant Salii Sacerdotes, à Numa inſtituti: hi apicibus ornati & puniceas tunicas induti, clypeum gerebant.

Hic nummus argenteus, rarior eſt ſuperiore, diverſi ſunt typi.

PIETAT. AVGVST. *Figura muliebris ſedens ante quam puerulus prætextatus ſtans.*

Mulier illa ſedens Domitia eſt ſub pietatis figura, ad denotandam illam quam mater in puero Domitiano educando adhibet, ſed ille novennis obiit; ita ut oſtenſus raptuſque ſimul ut herba ſolſtitialis, Domitianus pater in filium etiam pius inter deos conſecravit, de quo vide Statium lib. 1.

Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

TR. POT. IMP. II. COS. VIII. DES. IX. P. P. *Pallas medio corpore humeris haſtam.*

Pallas in nummis Domitiani ſæpe occurrit, ut peculiare ejus principis numen cujus filius credi volebat, at cum ille ſe deum prædicaret, nec id diſſuadere poſſet Joſephus, dixit ei apud Judæos vulgare eſſe vaticinium, deum ex virgine aliquando naſciturum, ſic Minervæ cum illa eſſet virgo, ſe filium eſſe prædicaret. Ex Apollon.

Hic nummus aureus inter raros habendus.

DOMITIAN. CAES. AVG. F. *Caput Domitiani laureatum.*
VESTA. *Templum rotundum cum tribus figuris ut in Veſpaſiano & Tito.*

Veſtæ templum in nummis Domitiani cælatum, non tanquam ab illo extructum repræſentatur, in eo enim tantum ille Cæſaris nomen habet; ſed cum id à

Nerone

Nerone inchoatum perfeciſſet Veſpaſianus, ipſi & filiis hujus templi icon dedicata eſt : porro cum eſſet Domitianus Coſ. II. anno 826. illud videtur abſolutum.
Hic nummus aureus, inter rariores habendus eſt.

IMP. CAES. DOMITIANVS AVG. GERM. *Caput idem.*
VICTORIA AVGVST. *Victoria habens in clypeo* S.P.Q.R.
Domitianus primis imperii annis Germanici titulum accepit, etiam ſi nullam adhuc ſuſcepiſſet expeditionem, ut vox *Germ.* circa caput in ejus nummis confirmat, ſed poſt triumphos teſte Suetonio Germanici cognomen tulit, quod in averſa eorum parte repetitur unde ad priorem triumphum ſpectare hanc victoriam conjicimus.
Hic nummulus aureus, rarus eſt.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ.
Caput Domitiani laureatum.
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. *Aquila alis extenſis inſiſtit fulmini, ante eam palmæ ramus.*
Renovata in Domitiano ab urbe Seleucia Syriæ, epigraphe ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ, ſententiam eorum qui annos ſacros à reparato Romæ templo Jovis Capitolini putarunt, penitus explodit : ſed annos Veſpaſiani, in felix ejus imperii omen poſt nutantem rempublicam reſtitutam, novos & ſacros fuiſſe dictos confirmat, quos etiam adulatoriè in ejus filio Domitiano appellavit Seleucia.
Hic nummus maximi moduli, eximiæ raritatis eſt.

ΑΥΤ. ΔΟΜΙΤ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΓΕΡ.
Caput Domitiani laureatum.
ΕΤΟΥΣ ΙΔ. ΥΠΑΤΟΥ ΙΖ. *Lyra & ramus lauri.*
Lyra & ramus lauri, Apollinis ſymbola nummum à Lappæis in Creta percuſſum arguunt, alios enim poſ-

ſideo æreos Domitiani cum epigraphe ΛΑΠΠΑΙΩΝ in quibus ſtat Appollo cum lyra, & ſimiles Auguſti cum nomine ΑΠΟΛΛΩΝ : hic Lappæis libertatem conceſſit ex Dione, quam iis confirmaſſe videtur Domitianus.

Hic nummus argenteus rarus & conſpicuus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΙΔ. ΥΠΑΤΟΥ ΙΖ. *Duæ lyræ caduceo intermedio.*

Similis fere typus à Lyttiis Cretæ in Nerva ſignatus, hunc etiam Domitiano cuſum arguit. Lyræ & caduceus Apollinem & Mercurium Lytti cultos indicant, ſed an duæ, quod ambo de lyra contenderunt ut narrat Pauſanias lib. 9. Anno imperii Domitiani decimo quarto cuſus eſt nummus, cum ille conſulatum XVII. gereret.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

DOMITIAE nummi ex argento inter rariores habentur, ex auro rariſſimi ſunt.

DOMITIA AVGVSTA IMP. DOMIT. *Caput Domitiæ.*
CONCORDIA AVGVST. *Pavo.*
Pavo in Domitiæ nummis ſignatur, ut in Julia Titi filia, ad deſignandam cum Domitiano conjugalem concordiam; hic Junoni quæ nuptiis præerat, unde illi pronubæ nomen, ſacer erat.
Hic nummus argenteus & aureus, inter rariores habendus.

DIVVS CAESAR IMP. DOMITIAN. F. *Infans globo inſidens, circumdatus ſtellis.*
Cum filius Domitiæ, quem Domitiano peperit in ſecundo ejus conſulatu, puer novennis mortuus eſſet, à patre Domitiano inter deos relatus eſt, cujus memoria, in matris nummis, ut in patre, conſignata eſt. Vide quid de ejus Apotheoſi dixerit noſter Triſtanus tom. 1.
Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus, ex auro præſtantiſſimus eſt.

IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. P. M. *Caput Domitiani laureatum.*

Initio imperii Domitiani videtur hic nummus cum Domitiæ vultu in averſa conjugis parte ſignatus, ille enim Germanici titulum non præfert, quem anno primo non elapſo uſurpavit, quod etiam denotat eorum conjugium ante Domitiani imperium, fuiſſe celebratum.

Hic nummus aureus & argenteus rariſſimus eſt.

PIETAS AVGVST. *Figura muliebris ſedens, pro pedibus puerulus.*

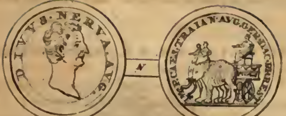
Non ob pietatem, quam Domitia in Domitiano filio educando adhibuit, nummus hic videtur cuſus; ſed ob illam quam in puero ſuo poſt mortem conſecrando teſtata eſt; ſimilis enim typus in æreo primæ formæ occurrit cum epigraphe *Divi Cæſaris matri*, quem illi ſenatus dedicavit.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores adſcribendus.

VENVS AVG. *Venus ſtans ſeminuda columnæ ſiniſtra innixa; dextra galeam, ſiniſtra haſtam.*

Venus illa, Victrix eſt, quæ ita ſeminuda & aperta depingitur, ut ejus corporis pulchritudo & concinnitas conſpiciatur, qua ſummi etiam belli duces capti in medio victoriarum curſu arma abjecerunt; unde illa eorum galeam & haſtam gerit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

NERVAE nummi ex auro rari ſunt, ex argento frequentes.

IMP. NERVA CAES. AVG. P. M. TR. P. *Caput Nervæ laureatum.*

COM. ASI. *Mulier ſtolata ſtans in aditu templi duarum columnarum in cujus periſtylio* Rom. & Aug. *dextra coronam imponit figuræ paludatæ, ſiniſtra cornucopiæ. Imperator læva haſtam gerit.*

Sub Aſiæ proconſularis provincia, continebantur Lydia, Ionia, Caria, Myſia, Phrygia, & Helleſpontus; quod autem earum omnium nomine fiebat, id ab Aſiæ communitate factum dicebatur. Templum hoc ab ea Romæ & Auguſto extructum apud Alabandenſes Cariæ conjecimus in Claudio, & cujus typus renovari videtur in Nerva tanquam templo ejuſmodi digno.

Hic nummus argenteus, maximi moduli, rariſſimus eſt.

COS. II. *in aliis* COS. IIII. *Faſciculus ſex ſpicarum.*

Qua in urbe cuſus ſit nummus, cum illius nomen in eo deſit, conjicere difficile videtur; ſed cum ſimilis typus frequens in Ægyptiis occurrat, illum Alexandriæ ſignatum fuiſſe pronuntiare audemus. Faſciculus

ille ſpicarum, magnam frumenti in agris Ægypti provinciæ abundantiam denotat.

Hic nummus argenteus maximus inter rariores habendus eſt.

COS. II. DESIGN. III. P.P. *Diana venatricis habitu, dextra telum, pro pedibus canis.*

Dianæ Venatricis typus in nummis Romanis inſolens, ad diſignandam Nervæ patriam percuſſus videtur; de qua Victor. *Quid enim Nerva Cretenſi prudentius atque moderatius.* Nemo neſcit Dianam à Cretenſibus maxime cultam, quæ & ipſis modo *Dictynna* modo *Venatrix* dicta eſt. Vide Triſtanum tom. 1. pag. 409.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

COS. III. *Simulacrum Dianæ Pergeæ in templo duarum columnarum, in cujus periſtylio* Diana Pergenſis.

Perge urbs Pamphyliæ nobiliſſima in Nervæ nummis, Dianæ templum ab oppidi nomine dictæ Pergeæ, exhibet, ob prærogativam Aſyli huic templo olim conceſſam, ab eo forte confirmatam, unde illud Cicero 1. Verr. appellat *Sanctiſſimum & antiquiſſimum.* In Græcis nummis epigraphe hæc legitur ΠΕΡΓΑΙΑΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΑΣΥΛΟΥ.

Hic nummus argenteus maximi moduli, præſtantiſſimus eſt.

IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Thenſa à duobus elephantis vecta ſupra quam figura Imperatoris ſedentis.*

Thenſa hæc deorum vehiculum à Trajano in Nervæ nummis apponitur ad conſecrationis ejus memoriam poſteris relinquendam : imago autem principis ærea thenſæ impoſita cum ſolemni pompa per circum in Martium campum ferebatur, ubi corpus cremabatur. Elephantes thenſam vehebant ob eorum vitæ diuturnitatem.

Hic nummus aureus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

Eadem epigraphe. Duæ dexteræ junctæ.

Duæ dextræ fidei teſtes in Nervæ nummis ſignatæ ſunt, & ſæpe cum hoc lemmate *Concordia exercituum occurrit*, ad indicandam eorum ſub hoc principe concordiam, & ipſi fidem præſtitam; qui typus à Trajano reſtitutus eſſe videtur, ob eorum ſimilem erga ſe concordiam.

Hic nummus aureus, inter præſtantiores adſcribendus.

IMP. II. COS. IIII. P. P. *Victoria gradiens dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

Ob victoriam in Pannonia à Trajano tunc Nervæ legato relatam, Nerva ipſe Imperator II. appellatus eſt, in cujus memoriam percuſſus videtur hic nummus, & quidem renovatus cum Nerva conſulatum IIII. cum Trajano à ſe adoptato cos. II. accepiſſet anno v. c. 851. ſed bonus ille princeps paucis abhinc diebus mortuus eſt.

Hic quinarius argenteus, inter rariores numerandus.

SALVS PVBLICA. *Mulier ſedens dextra ſpicas.*

Cum frumenti penuria Romæ Domitiani tempore plurimum populo Romano incommodum attuliſſet, Nerva vix imperium ſuſcepit cum ex omnibus provinciis frumentum Romam aſportare juſſit, unde Salus publica in annonæ procuratione, ejuſque abundantia conſiſtere, ejus typo ſignificarunt.

Hic nummus aureus, rarus habendus.

S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, læva cornucopiæ.*

Pacis typus ille eſt, ut ab optimo principe procurata, cum autem hunc titulum à Senatu Nervam accepiſſe non legimus, ſed è contrà omnium applauſu Trajano inditum, exiſtimamus caput Nervæ pro Trajani effigie à monetario eſſe adhibitum.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VICTORIA AVG. *Victoria ſedens, dextra palmam, ſiniſtra cornucopia.*

Nerva quidem nullum per ſe bellum geſſit, ſed Trajanus ejus legatus in Pannonia de hoſtibus victoriam reportavit, ex qua Nervæ allata eſt laurea, ex Plinio in Paneg. In cujus memoriam ſignati ſunt cum typo victoriæ nummi.

Hic nummulus aureus, inter elegantiores adſcribendus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑΤ ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤ. ΑΥ. *id eſt* Αυττίων. *Caput Nervæ laureatum.*

ΥΠΑΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ. *Duæ lyræ, ſupra eas noctua.*

Similis fere typus prodiit in Domitiani nummis, quem Lytti Cretæ ſignatum diximus, ut indicant primæ litteræ ΑΥ. id eſt Αυττίων, quemadmodum in Tiberio ΚΥ. pro Κυδωνεάτων, vidimus: ſed in Domitiano caduceus, in hoc autem noctua inſiſtit lyris, an hæc avis, Minervæ in hac urbe cultum indicet, ut caduceus Mercurii ſymbolum denotat.

Hic nummus argenteus, inter rariores computandus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑ ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΥΠΑΤ. Γ *Caput Nervæ laureatum.*

ΕΛΕΥΘ. ΔΗΜΟΥ. *Mulier ſtolata ſtans & tutulata dextra palmam, ſiniſtra haſtam.*

Inſcriptio Ελευθέρȣ Δήμȣ, & Dea libertas in nummo repræſentata, cum à populo qui libertatem à Nerva accepit, percuſſum indicat, nos Cretenſes auguramur, quod Cretenſis fuerit Nerva ex Victore, & frequentes occurrant deinde Trajano percuſſi Cretenſium nummi cum lemmate ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ, quaſi tanti beneficii memores illi.

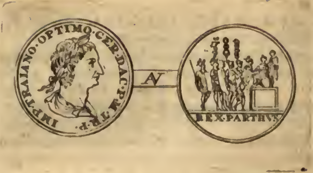
Hic nummus ex argento, maximi moduli rariſſimus eſt.

ΑΤΤ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. *Caput Nervæ laureatum.*

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Α. *In aliis* B. *Aquila inſiſtens fulmini: ante, palma ramus.*

Ut quædam urbes annum Imperatorum quo nummos ſuos cuderint, in iis inſcripſere Seleucia ad Orontis oſtia, cujus inſigne, fulmen eſſe omnes norunt, in Nervæ nummis primum & ſecundum ejus annum etiam ſub nomine *novi* & *ſacri* ut in Veſpaſiano & filiis fecerat, notavit, quod princeps ille ab omnibus pro bono haberetur.

Hic uterque nummus maximi moduli ex argento, rariſſimus eſt.

TRAJANI nummi ex auro & argento triti ſunt.

IMP. CAES. TRAJAN. AVG. GERM. DAC. P.P. *Caput Trajani laureatum.*

ALIM. ITAL. *Figura muliebris ſtans, pro pedibus duæ icunculæ, diverſi ſunt typi.*

Trajanus mortuo Nerva ut primum Romam rediit, Reipublicæ curam geſſit, teſtis eſt nummus in memoriam alimentorum Italiæ, pueris ab illo præſcriptorum, ſæpius ſignatus: de quibus Plinius in Panegyr. c. 26. *Hæc prima parvulorum civium vox aures tuas imbuit, quibus tu daturus* Alimenta, *hoc maximum præſtitiſti, ne rogarent.* Vocati ſunt Ulpiani.

Hic nummus ex auro rarus, ex argento obvius eſt.

BASILICA VLPIA. *Ædificium pulcherrimum, ſtatuis exornatum.*

Ex tot præclaris ædificiis publicis ad Urbis ornamentum & utilitatem à Trajano conſtructis, nobis ſupereſt in nummis, Baſilicæ Ulpiæ memoria, quam P. Victor in ejus foro regionis VIII collocat. Baſilicæ autem ita ædificari ſolebant, ut in una parte judicia, in al-

tera negotia exerceri poſſent. De hac Nicephorus l. 7. c. 26. *Porro Senatu in Baſilicam quæ Ulpia, convocato.*
Hic nummus aureus, ſingularis & eximiæ raritatis eſt.

COM. ASI. *Templum in cujus periſtylio* Rom. & Aug. *in aditu victoria lauream imponit Imp. loricato ſtanti.*
Provincia Aſiæ conſularis nummos Trajano dedicat cum templo, quod Romæ & Auguſto Pergami communitatis nomine erexit, nihil illi ſanctius & jucundius offerre arbitrata: quem typum in aliis Imperatoribus cum ſimulacro Romæ coronam Auguſto proferentis; at in hoc pro Roma, ſubſtituta eſt victoria, ob illas inſignes quas Trajanus retulit.
Hic nummus argenteus maximi moduli, præſtantiſſimus eſt.

COS. II. *Faſciculus ſex ſpicarum.*
Alexandriæ hunc nummum diximus in Nerva fuiſſe ſignatum, ob frumenti copiam in hac Provincia per ſpicas denotatam: Alexandrini Trajano, ut mox ſolus imperavit, nummos protulere gratulantes, quemadmodum conſulis II titulus teſtatur, nam ille hunc vivo adhuc Nerva, anno 185. ſuſceperat.
Hic nummus maximæ formæ argenteus, elegantiſſimus eſt.

COS. II. DIAN. PERG. *Signum Dianæ in templo diſtylo, in cujus Zophoro* Diana Pergæa.
Perga Pamphyliæ urbs, qualem in Nerva, Dianæ templi typum ſignavit, Trajano, cum imperium mox ſuſcepit, eundem dicat, utrique gratulans quod Aſyli privilegia templo confirmaſſent ambo: Diana ab urbe, dicitur Pergæa, quod in ea peculiariter effigiata coleretur: hujus iconem videas, apud Patinum in Theſ. pag. 64.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

DIVI NERVA ET TRAJANVS PATER. *Capita adverſa Nervæ & patris Trajani.*

Trajanus ut pietatem erga parentes ſuos denotaret, patrem Trajanum & patrem adoptivum Nervam inter divos conſecravit, & ut hujus rei memoriam redderet æternam, nummis pluſquam codicibus duraturis memoriam conſignavit; ejus enim geſta ab hiſtoricis ſcripta, potius quam nummos, tempus obliteravit.

Hic nummus aureus, inter rariores computandus eſt.

DIVI NERVA P. ET PLOTINA AVG. IMP. TRAJAN. *Capita adverſa Nervæ & Plotinæ.*

Grati erga parentes animi monumentum eſt hic nummus ab Hadriano cuſus, Trajani enim monetam reſtituit, & Nervæ Plotinæque conſecrationem commendat: ſe autem Nervæ nepotem, etſi raro in nummis appellat, ſæpe in inſcriptionibus ut pote longioribus nominat. Dio lib. 69. ait *Plotinæ vita functa ampliſſimos honores tribuit.*

Hic nummus aureus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

DIVVS PATER TRAJANVS. *Caput Trajani patris.*

Trajanus ex Ulpia gente oriundus erat, & pater ejus in bello Judaico legioni x Geminæ præfuit, in quo triumphalia ornamenta obtinuit conſul, ſed ut conjicitur, ſuffectus, proconſulatumque Aſiæ adminiſtravit, ſub Domitiano mortuus eſt, memor eximii parentis Trajanus, ut inter divos à Senatu collocaretur, poſtulavit.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

FORVM TRAJANI. *Ædificium pulcherrimum ſtatuis undique adornatum.*

Fora Romæ plurima negotiis civilibus tractandis extructa ſunt, Romanum nempe, at cum alterum conſtituiſſet Jul. Cæſar, illud vetus appellatum eſt: tertium condidit Auguſtus: quartum incepit Domitianus à Nerva perfectum: quintum denique à Trajano,

ex manubiis Dacicis, per Apollodorum in regione VIII abſolutum eſt.

Hic nummus aureus inter rariores computatur.

P. M. TR. P. COS. V. P. P. *Quadriga triumphales aurigante Imperatore.*

Duos egit de Dacis triumphos ex Plinio jun. in ep. 4. lib. 8. at cum ambo in conſulatu v. inciderint, Raph. Fabrettus de Col. Trajana p. 309. ingenioſè alterius nummi ab altero dignoſcendi modum proponit, tribuendo priori ſcipionem eburneum, quem dextra gerit, cum tunc eſſet conſul, & poſteriori laurum, ſed in omnibus utrumque tenet.

Hic nummus argenteus & aureus rarus eſt.

P. M. TR. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. *Caput radiatum Orientis, ut in Hadriano viſitur.*

Oriens cum capite comato & radiis inſigne, repræſentat Provincias, nempe Armeniam & Meſopotamiam, quas Romano imperio recens Trajanus addidit in ea mundi parte ex qua ſol Romæ reſpectu oriri videtur, quam Vopiſcus in Aureliano, *Orientis* ſtatum appellat.

Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

PROVID. TR. P. COS. II. P. P. *Figura togata porrigens globum figuræ paludatæ.*

Monumentum eſt adoptionis Trajani à Nerva, hic pacificus, terræ globum, hoc eſt imperium tradit, unde providentia in nummo inſcribitur, ſeu quod Nerva imperio ita providerit, ut ei talem ſucceſſorem daret; ſeu quod deorum providentia illum ſelegerit, teſte Plinio, *Nec judicium hominum, ſed deorum etiam in conſilium aſſumpſit.*

Hic nummus argenteus in elegantiorum numero adſcribitur.

PLOTINA AVG. IMP. TRAJANI. *Caput Plotinæ.*

Æquum fuit optimum Imperatorem cum uxore ſanctiſſima repræſentare in eodem nummo, & eorum memoriam ejuſmodi lemmate poſteris commendare; quis enim Trajano melior, fuit alius imperator, quæ alia princeps fœmina, illa dignior, cum tanti conjugis gloriam modeſtia, & factis auxerit.

Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

PONT. MAX. TR. POT. COS. II. *Mulier ſedens habitu patrio ornata, clypeo inſiſtit: alter pro pedibus ejus.*

Hæc mulier ſub habitu Germaniæ provinciæ tanquam pacificæ ſedentis repræſentatur, quam deſignant clypei illi oblongi & exagoni, quibus utebantur Germani: ut videre eſt in eorum ſpoliis ſæpe in nummis conſignatis: nam Trajanus ob bellum feliciter in Germania geſtum, Germanici nomen, priuſquam Dacici appellationem tulit.

Hic nummus ex auro inter rariores collocatur.

IMP. CAES. NER. TRAIANO OPTIMO AVG. GER. DAC. *Caput Trajani laureatum.*

PROFECTIO AVGVSTI. *Imperator eques præeunte milite, & tribus aliis ſequentibus.*

Profectio illa Trajani, Parthica eſt, quam *optimi* cognomen indicat ab illo receptum poſt Armeniam captam: uti Xiphilinus & Zonaras referunt, nec illi excuſandi ſunt, ut videtur Raph. Fabretto pag. 296. ſed potius ipſe excuſandus, qui ob nummorum penuriam illud poſt VI. conſulatum à Trajano acceptum contendit, cum id in V. conſulatu ſæpius occurrat.

Hic nummus aureus ex rariſſimis habendus.

REGNA ADSIGNATA. *Imperator ſedens in ſella caſtrenſi duabus figuris militaribus aſſiſtentibus, diademata largitur tribus Regibus infra ſtantibus.*

Trajanus in Oriente longe lateque imperii fines pro-

pagavit, plurimos reges vicit, alios in fidem Romanæ ditionis accepit, quibuſdam regna ademit, aliis aſſignavit. Xiphilinus ex Dione, Trajanum Parthis regem Parthamaſpatem dediſſe refert, Eutropius alterum Albanis conſtituiſſe memorat, ſed nummi tres exhibent.

Hic nummus aureus inter rariores recenſetur.

REST. ITAL. *Imperator togatus ſtans, dextram porrigit fœminæ genuflexæ, duobus puerulis nudis aſſiſtentibus.*

Merito Trajanus Italiæ Reſtitutor appellatus eſt, qui ipſius liberis alimenta adſignavit, de quo Xiphilinus ex Dione. *Civitatibus Italiæ multa largitus eſt ad educationem liberorum; in quos magna beneficia contulit.* Quinque ingenuorum millia ſelecta ſunt, quibus alendis conſtituta eſt ex publico pecunia.

Hic nummus ex argento & auro rarus eſt.

REX PARTHVS. *Imperator ſedet in ſuggeſtu aſſiſtente Præfecto prætorii, in imo Rex Parthorum genuflectens adſtantibus quinque figuris militaribus, quarum tres, ſigna militaria geſtant.*

Ille eſt Parthamaſpates Artabani filius, cum Trajano conjunctus contra Coſrhoem fratrem Parthorum regem, qui Parthamaſiri, Armeniam dederat; eos regnis exuit Trajanus, Armeniam in Provinciam Romanam redegit, Parthamaſpatem Parthorum regem conſtituit. Vide Dionem lib. 68.

Hic nummus aureus, ſingularis & eximiæ raritatis eſt.

SALVS GENERIS HVMANI. *Figura muliebris ſtans ante aram, dextra pateram, læva temonem, dextro pede globo impoſito.*

Deſignatur hoc ſchemate ſalutem humano generi partam, ac ſtabilitam pietate & imperio Trajani, ideo Imperator dicitur Salus generis humani, ut in Galba

dictum eſt, & ut Nerva apud Plinium in Panegyr. appellatur *Imperator & parens generis humani.*
Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus eſt.

S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. *Imperator paludatus ſtans, dextra haſtam, ante quem fig. genuflexa globum humeris ſuſtinet.*
Trajanus Herculem colebat: domus Ulpiorum, Hercules conſervator in veteri inſcriptione dicitur apud Gruterum. Fingebatur autem is humeris globum terræ ſuſtinere, tanquam dignus qui tam grave pondus ferret, & hic globum ad pedes Trajani devolvit, cum illum ſe ipſo, imperio digniorem exiſtimet.
Hic nummus argenteus, præclarus & ſingularis eſt.

Eadem epigraphe. Imperator paludatus ſedens, cui figura militaris ſupplicem exhibet.
Parthamaſiris eſt Pacori filius, quem patruus Coſrhoës Parthorum rex, Armeniæ Regem nominaverat, hic ſupplex pro diademate Elegiam in Armenia ad Trajanum venit, eum Præfectus prætorii præſentat, ſed cum nihil eorum quæ volebat impetraſſet, ipſi Cæſar abeundi, quo vellet, poteſtatem fecit.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

VIA TRAJANA. *Fig. muliebris humi decumbens, pro pedibus rota.*
Omnes in Italia vias reſtaurari curavit Trajanus, teſte Galeno lib. 9. de Meth. med. *Itaque cum ſe ita haberent omnes in Italia viæ, eas Trajanus ille refecit.* Appia autem quæ Brunduſium uſque ducit, ab eo verſus paludes Pontinas reſtituta fuit, ut refert Dio. *Iiſdem temporibus ſtravit paludes Pontinas.* Illa vocata eſt Trajana.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

VIRTUTI ET FELICITATI. *Duæ figuræ ſtantes. Illa galea*

galea inſignis cum haſta & parazonio, hæc caduceum & cornucopia gerit.

Virtus & Felicitas mirè ſub Trajano copulantur, quis enim illo bellicoſior inter Cæſares fuit, nam feros Imperii Rom. hoſtes, Germanos, Dacos, & Parthos contudit, & tamen ſub eo ſumma Felicitas, qui teſte Juliano illo Auguſtorum cenſore, ſubjectis manſuetus & hoſtibus formidoloſus, præ cæteris extitit.

Hic nummus ex auro rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

VOTA SVSCEPTA P. M. TR. P. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. *Duo Genii ſacrificantes ara intermedia.*

Ad bellum Parthicum profectus eſt Trajanus in conſulatu VI, & ut illud felix fauſtumque eſſet, duo hic Genii vota ſacrificio ſuſcipiunt; ille nempe Trajani, qui cornucopiæ gerit, alter ſenatus cum ſcipione eburneo Conſulum inſigne: unde quis dubitet Trajanum ne ſenatus, an Senatum magis ipſe ſalvum eſſe voluerit.

Hic nummus aureus, rarus eſt & inſignis.

Sine epigraphe. Templum octo columnarum in cujus medio figura ſtans, dextra caduceum, læva cornucopiæ.

Mulier in templo dextra caduceum, læva cornucopiæ gerens, illud deæ Felicitatis eſſe indicat, cujus hæc ſunt ſymbola: ſenatus id Trajano videtur dicaſſe, ob pacem & abundantiam, quibus ſub hoc principe fruebatur. Felicitatis ædes memorat P. Victor in v. regione Eſquilina, juxta Honoris ædes.

Hic nummus aureus, rarus & ſingularis eſt.

HT. *id eſt anno* 408. *Caput Trajani laureati, ſine aliis literis.*

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput juvenile Regis Sauromatis diademate redimiti.*

Libertas in nummis Imperatorum adhibetur ; quorum temperata & moderata dominatio & plurimum ſenatui deferre videtur, quaſi antiquæ illius ſub qua vivebant Romani, inanis eſſet umbra.

Hic nummus argenteus inter rariores cenſendus.

Duæ dextræ tenent aquilam legionariam proræ navis impoſitam. Dextræ illæ duæ cum aquila legionaria & prora navis, concordiam terreſtrium & navalium copiarum ſub Trajano indicant.

Hic nummus ex argento, rarus eſt.

Eadem epigraphe. Noctua ſuper duas lyras. Similem typum Nervæ procuderunt Lyttii in Creta, ob beneficia à Nerva accepta, quem & Trajano filio ejus adoptivo iterum ſignant. Ad Apollinis & Minervæ cultum apud eos, tribuuntur noctua & lyræ.

Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Γ. *Caput Jovis Ammonis cum cornu.* Caput Jovis Ammonis nummum in Ægypto percuſſum denotat, ubi ille præcipuè colebatur, ut & Tyrones norunt. Alexandrini gratulantes Trajano quod conſulatum II accepiſſet, illum cuderunt.

Hic nummus ex argento, rarus eſt.

ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙΣ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡ. ΔΑΚ. *Caput laureatum Trajani.*

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Ε. *Arabia ſtans dextra ramum, læva elephantis dentem ſeu cornu: pro pedibus camelus.* Arabia à Trajano, ſub finem ſecundi belli Dacici, imperio Romano addita eſt per Palmam Syriæ rectorem, cujus monumentum eſt hic nummus in aliqua Græciæ

urbe cuſus, ad eorum imitationem qui Latina epigraphe gaudent, cum inſcriptione ARAB. ADQ. quos prætermiſimus ut obvios omnino & frequentes.

Hic nummus maximi moduli argenteus ex rariorum numero eſt.

Eadem epigraphe. Figura turrita inſidens rupibus dext. ſpicas, pede ſuper fluvium.

Genius eſt Antiochiæ in nummis frequens, montibus inſidet ad indicandum urbis ſitum: fluvium Orontem proculcat, quia ille eam alluit: dextra ſpicas, ad frumenti copiam in agris ſuis arguendam. Antiochenſes ob adventum Trajani in urbem ſuam nummum dedicarunt.

Hic nummus ex maxima forma inter rariores recenſetur.

ΑΥΤΟΚΡ. *&, ut ſupra. In aliis* ΤΡΑΙΑΝΩ ΑΡΙΣΤΩ. ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟ. ς. *Fortuna ſtans dextra temonem, læva cornucopiæ.*

Fortuna in nummis exhibetur cum diverſis nominibus quæ eam deſignant, ut Fortuna Auguſti, Pop. Romani, obſequens, Felix, Manens, & Redux: ea tanquam dea à Romanis culta eſt, cujus templa ſeu ædes in urbe triginta ſex numerat Victor: nam per cornucopiæ, opes tribuere: per temonem, humanarum rerum regimen obtinere dicebatur.

Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Figura militaris & paludata ſtans ſupra montem Argæum in quo antrum, dextra haſtam.

Cappadociæ Metropolis Cæſarea, provinciæ nomine, ſuos Trajano nummos profert, ipſi gratulans quod bellum Parthicum ſuſcepiſſet & Armeniam ſibi conterminam feciſſet provinciam Romanam: hæc Argæum montem in iis tanquam peculiare numen exhibere

ſolita, in cujus vertice ſtat Imperator, tanquam Deus loci.
Hic nummus ex argento rarus eſt.

Eadem epigraphe. Arabia ſtans ut ſupra dextra ramum, ſiniſtra dentem ſeu cornu elephantis; pro pedibus camelus.
Mulier hæc cum ramo & dente ſeu cornu elephantis, Arabia eſt provincia à Palma Syriæ rectore ſubacta, quæ ramum gerit quem alii provinciæ peculiarem, alii pacis ſymbolum exiſtimant: dens ſeu cornu elephantis, eorum in hac provincia copiam denotat, ex quibus fiunt opera eburnea.
Hic nummus pro raro notandus.

Eadem epigraphe. Camelus cum duobus in dorſo tuberculis.
Camelus Arabiæ ſymbolum eſt, quod is in ea frequens ſit, ſed Arabicus ut plurimum duo habet in dorſo tubercula, unde à quibuſdam dromedarius appellatur: ille autem in Trajani nummis repræſentatur, ad indicandam Arabiam ab eo in provinciam Romanam eſſe redactam.
Hic nummus argenteus inter raros locatur.

Eadem epigraphe. Clava.
Clava, fuſtis teres ad clavi ſimilitudinem capitatus, Herculis inſigne eſt, quod ea pro armis ille uteretur: hæc autem in Trajani nummo exhibetur, exemplo ſenatus qui clavam in nummo etiam ſecundæ formæ expreſſit, ad indicandam Imperatoris virtutem Herculi ſimilem, aut ſingularem hujus principis, erga hunc cultum: de quo alias diximus.
Hic nummus ex argento rarus eſt.

Eadem epigraphe. Diana Pergæa ut ſupra, in templo duarum columnarum.
Jam prodiit ejuſmodi Dianæ Pergææ typus à Pergenſibus in Nerva ſignatus, ſed cur illi modo latinè mo-

do græcè nummos ſcribant. De græca epigraphe, nulla quæſtio, cum lingua ſit eorum vernacula, ſed ut nummos maximos latinè inſcribere poſſint, id iis à Senatu aut à Principe conceſſum videtur.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Faſciculus ſex ſpicarum.

Quod de nummis Pergenſibus utraque lingua inſcriptis, mox protulimus, idem de Alexandrinis pronuntiare poſſumus: nam idem ſpicarum faſciculus cum epigraphe latina *Cos* I I, à nobis ſupra exhibitus eſt, quem Alexandriæ percuſſum, tanquam ſolitum hujus urbis ſymbolum diximus, ad frumenti copiam in agris ejus arguendam.

Hic nummus è maximo modulo inter elegantiores reponitur.

Eadem epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Aquila legionaria inter duo ſigna militaria in nummis quorumdam principum s. c. cuſis occurrit, at obſervavimus illa tantum reperiri in Imperatoribus qui legiones quaſdam conſtituere, in quorum memoriam in nummis renovandam expreſſa ſunt: Trajanus autem addidit legionem I I Trajanam & xxx Ulpiam.

Hic nummus maximus inter rariores habendus.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. Ις. ΥΠΑΤ. ς. *Aquila alis expanſis inſiſtit clavæ, roſtro coronam.*

Aquilam pro imperii Romani inſigni ſæpius cælari diximus, cui ſe urbes præſertim Syriæ ſubjectas profitebantur: hæc autem à Tyriis expreſſa eſt, & quidem unguibus clavam ſolemne urbis ſymbolum ſtringens, nemo enim neſcit Herculem inde Tyrium appellari. Tyrii nummum ob Trajani in Syriam adventum cudere.

Hic nummus maximi moduli, ex elegantiorum numero eſt.

PLOTINAE nummi ex auro inter rariores, ex argento rariſſimi ſunt.

PLOTINA AVG. IMP. TRAJANI. *Caput Plotinæ.*
ARA PVDIC. *Ara, in circulo* CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P.P.
In Plotinæ nummis ſignata videtur hæc ara Pudicitiæ, à Virginia Romæ in vico longo erecta, cui nulla niſi ſpectatæ pudicitiæ matrona & uni viro nupta, jus ſacrificandi haberet, ad denotandam inſignem illius Auguſtæ caſtitatem, quam Plinius in Panegyrico ſanctiſſimam nominat.
Hic nummus ex auro, & argento rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P.P. *Figura muliebris velata ſedens, dextra palladium, læva haſtam tranſverſam.*
Veſta ſeu Veſtalis exhibetur ad indicandam pariter Plotinæ caſtitatem; nam ex tenera adhuc ætate capiebantur, ut conſtaret eos integras omnino eſſe, ideo pura & incorrupta ignis natura integris & impollutis credebatur corporibus. Palladium tenet, quod illud in earum templo aſſervaretur. Velata eſt, ad ſacra facienda.
Hic nummus aureus & argenteus inter rariores habetur.

CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*

Conſecrata eſt Plotina ab Hadriano cujus artibus is ad imperii ſucceſſionem perveniſſe dicebatur. Ut plurimum Aquila ad indicandam principis conſecrationem, Pavo autem pro Auguſta ſignabatur, cum illa Jovi, hæc Junoni ſacra eſſet, ſed hic Aquila æternitatis ſymbolum eſt, quod hæc renovari diceretur.

Hic nummus aureus, pro rariſſimo haberi debet.

DIVO TRAJANO PARTH. AVG. PATRI. *Caput Trajani laureat.* Caput Imperatoris ab una parte & Auguſtæ ex altera nummorum, ad indicandam eorum concordiam ſæpe exhibetur, ſed Trajanus in Plotinæ conjugis nummo, ad denotandam ejus conſecrationem ſignatus eſt, quam Hadrianus ei procuraverat. *Trajano divinos honores datis ad Senatum & quidem accuratiſſimis literis, poſtulavit.* Spartianus.

Hic nummus aureus rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

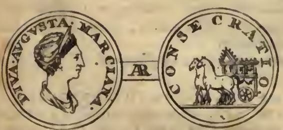
MATIDIAE AVGVSTAE. *Caput Matidiæ ejus neptis.* Ab Hadriano videtur cuſus hic Plotinæ & Matidiæ nummus, & quidem poſtquam Sabinam hujus filiam uxorem duxiſſet. Illa Auguſta fuerat dicta jam in conſulatu Hadriani ſexto, ut Marcianæ nummus denotat, ſed ſedens in eo tantum ſignata, nunc cum effigie ut pote principis mater.

Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

VESTA. *Figura muliebris capite velato ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam tranſverſam gerit.* De Plotina ſub figura Veſtalis ſedentis, in ſecundo ejus Auguſtæ nummo dictum eſt, cui addere liceat velum quod habet in capite ſuffibulum vocari de quo Feſtus. *Suffibulum veſtimentum album, prætextum, quadrangulum, oblongum, quod in capite Veſtales, cum ſacrificant, ſemper habent; idque fibula comprehenditur.*

Hic nummulus aureus, rariſſimus eſt.

MARCIANAE

MARCIANAE nummi ex auro & argento rariſſimi ſunt.

DIVA AVGVSTA MARCIANA. *Caput Marcianæ.*

CONSECRATIO. *Thenſa à duobus equis vecta.*
A fratre Trajano Marcianam fuiſſe conſecratam indicat inſcriptio in arcu hodie adhuc Anconæ ſuperſtite : ubi illa jam vocatur diva ſub Trajano & Plotina. Thenſa ejus conſecrationis ſymbolum eſt , ſed cum ſuper eam cerea illius figura non viſitur , & deſuper cooperta ſit , videtur ea eſſe in qua corpus ejus reconditum transferebatur ad rogum.
Hic nummus argenteus , rariſſimus eſt.

CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis ſcipioni inſiſtens.*
Aquilam in Plotina diximus conſecrationis eſſe ſymbolum ; in fœminis quidem principibus , ob æternitatem quam repræſentare dicuntur aquilæ , cùm illæ renovari dicantur : nam in iis aliquando pavones adſunt , quod Junoni ſub cujus tutela ſunt , comparentur.
Hic nummus argenteus , inter rariores habendus.

EX SENATVS - CONSVLTO. *Thenſa à duobus elephantis cum ſeſſoribus vecta , ſupra quam figura velata.*

Thenſa erat vehiculum ſacrum, ſupra quod imago cerea illius qui conſecrandus erat, per circum ſolemni pompa in campum Martium, deferebatur: illud trahebant elephantes æternitatis ſymbola, quod illi vivere trecentos annos dicebantur.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

MARCIANA AVG. SOROR IMP. TRAJANI.

MATIDIA AVG. *Fig. muliebris ſedens, dextra pateram. In ambitu* Caeſ. Aug. Germa. Dac Cos. VI. P. P. Marcianæ Trajani ſorori cujus eſt nummus, in memoriam quod ejus filia Matidia principis benignitate, Auguſtæ titulo honorata ſit, quem illam accepiſſe in ſexto Trajani conſulatu denotat ejus figura ſedens in averſa matris parte repræſentata. In prima editione noſtra Cos. III pro Cos. VI typographi errore excidit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

MATIDIAE nummi ex auro & argento inter rariſſimos collocantur.

MATIDIA AVG. DIVAE MARCIANAE F. *Caput Matidiæ.*

PIETAS AVGVST. *Figura muliebris tunicata ſtans; utraque manu puellas fovet.*

Matidia Marcianæ Trajani ſororis filia, ab eo dicta eſt Auguſta in conſulatu ſexto quando Trajanum ad Parthicum bellum cum Plotina comitata eſt. Sed Trajano Selinunte mortuo, ipſius cineres Romam cum Tatiano & Plotina navi dimiſſos detulit. Puellæ adſtantes, ejus ſunt filiæ Sabina, & Matidia junior.

Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

PLOTINAE AVG. *Caput Plotinæ.*

Plotinæ comes fuit Matidia in profectione Trajani Parthica, unde in ejus rei memoriam percuſſus videtur nummus, præſertim cum Auguſtæ nomen nuper recepiſſet, & forſan tunc mater defuncta eſſet: quo autem anno illa è vivis exceſſerit, ignoratur.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

DIVA AVGVSTA MATIDIA. *Caput Matidiæ.*

CONSECRATIO. *Aquila alis extenſis inſiſtens ſcipioni.*

Socrus fuit Hadriani Matidia, cum ille Sabinam ejus filiam natu majorem duxerit uxorem. Hadrianus eam ſummopere veneratus eſt, ut meminit Spartianus. *Socrui ſuæ honores præcipuos impendit ludis gladiatoriis, cæteriſque officiis.* Ita ut poſt ejus mortem, illam à ſenatu inter divas referri curaverit.

Hic nummus argenteus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

PIETAS AVG. *Figura muliebris coram ara dextram attollit, ſiniſtra pateram.*

Pietatis in ſuperiore nummo typus, Matidiæ pietatem erga filias Sabinam & Matidiam juniorem denotat; hic vero pietatem ejus erga Marcianam matrem, cujus forſan erat Sacerdos, nam illa inter divas fuerat relata, pro ea ſacra agere videtur, ara & patera id procul dubio indicant.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

HADRIANI nummi ex auro & argento, frequentes & obvii ſunt.

IMP. CAES. TRAJANVS HADRIANVS AVG. *Caput Hadriani.*

ADOPTIO. *Duæ figuræ togatæ dextras ſibi jungentes*; *in ambitu* Parth. divi Trajan. Aug. P. M. TR. P. COS. P. P. Plurima Hadrianus adoptionis ſuæ à Trajano factæ monumenta ſparſit, ut dubium de ea tolleret, nam inquit Spartianus. *Nec deſunt qui factione Plotinæ mortuo jam Trajano, Hadrianum in adoptionem adſcitum eſſe prodiderint.* Ideo diligens fuit initio imperii in aſſumendis patris adoptivi cognominibus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ADVENTVS AVG. *Roma galeata ſedens, in aliis ſtans, dextram porrigit Hadriano togato ſtanti.*

In memoriam ejus Romam adventus, poſt Trajani mortem quæ Selinunte Ciliciæ contigerat. Is tunc erat Antiochiæ à Trajano, Syriæ præfectus: ex qua inquit Spartianus; *Præpoſitoque Syriæ Catilio Severo per Illyricum Romam venit.*

Hic nummus ex argento tritus, ex auro inter rariores collocatur.

ADVENTVI AVG. AFRICAE. *Imperator togatus ſtans ; ſacrificat cum figura muliebri, dextra pateram, ſiniſtra ſpicas gerente.*

Totius fere imperii provincias luſtravit, cujus monimenta in nummis æreis ſenatus reliquit, ſed pauca ex auro nobis ſuperſunt ; hic vero nummus illius in Africam adventum an. 879. memorat : de quo Spartianus. *Quando in Africam venit, ad adventum ejus poſt quinquennium pluit.* Plurima beneficia contulit.

Hic nummus ex argento frequens, ex auro rarus eſt.

ADVENTVI AVG. ITALIAE. *Hadrianus ſacrificans cum figura muliebri ara intermedia.*

Ut tot nummi Hadriano cuſi occurrunt, quod ille provincias adiit : non mirum eſt, ſi in fauſtum felicemque ejus in Italiam mortuo Trajano adventum, hic ſignatus ſit.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

AEGYPTOS. *Figura muliebris humi decumbens ; dextra ſiſtrum, leva calatho ſpinis pleno innixa, pro pedibus Ibis.*

Non modo Hadriani in aliquam provinciam adventus memoria in nummis ſignata eſt, ſed ipſius provinciæ figura quam luſtravit, cum ſuis attributis expreſſa eſt. En Ægyptos ſiſtrum tenet, ob Iſidis cultum : innixa eſt calatho, ob frumenti abundantiam : Ibis pro pedibus, ob ſerpentum in hac provincia abundantiam, quos illa enecat.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro non obvius eſt.

AFRICA. *Figura muliebris cum proboſcide in capite humi deſidens, dextra leonis caput tangit, ſiniſtra innixa calatho ſpicis referto.*

Africæ ſymbolum eſt, caput illud elephantis proboſcide ornatum, ob eorum in ea abundantiam. Leo etiam in illius regionibus frequens eſt : ut & ſcorpio quo-

rum diverſas procreat ſpecies.

Hic nummus aureus, rarus eſt, nec ex argento occurrit, ead. fig. dextra ſcorpionem, læva cornucopiæ, ex argento obvius eſt, nec ex auro obſervatur.

ALEXANDRIA. *Figura muliebris tunicata ſtans, dextra ſiſtrum, ſiniſtra ſitulam.*

Alexandria gerit ſiſtrum ob Iſidis cultum, illo enim æreo crepitaculo utebantur ejus ſacerdotes in ſacris, ſed ex Servio in 8. Æneid. Iſis credita eſt Ægypti Genius, qui per ſiſtri motum, Nili acceſſum ſignificabat: per ſitulam, omnium lacunarum fluentiam oſtendebat.

Hic nummus argenteus non obvius eſt.

ANN. D. CCCLXXIIII. NAT. VRB. P. CIR. CONC. *Figura muliebris humi deſidens, dextra rotam.*

In memoriam ludorum Circenſium ab Hadriano conceſſorum P. Romano: illas enim notas interpretamur *anno* 874. *natalis urbis Populo Circenſes conceſſit.* Cum nulla ſit Circi ab Hadriano conditi mentio apud Hiſtoriæ ſcriptores. Mulier per rotam, curſus bigarum & quadrigarum certamen: per metas, illud in circo peractum denotat.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

ASIA. *Figura muliebris tunicata ſtans, pede dextro proræ navis impoſito, dextra acroſterium, ſiniſtra temonem inverſum.*

Per Aſiam, non una ex orbis partibus intelligitur, ſed illa eſt provincia conſularis imperii Romani, quam luſtravit Hadrianus, & ideo in ejus nummis depicta cum ſymbolis proræ & temonis, ad denotandum nullum eſſe ad eam niſi per mare, aditum.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

COM. BIT. *Templum octo columnarum in cujus frontiſpicio* ROM. S. P. AVG.

Bithynia erat una ex decem Populi provinciis ab Auguſto conſtituta, quam Hadrianus in gratiam Antinoi ſui Bithynienſis inter Cæſaris provincias adſcripſit, Pamphylia Populo in ejus locum conceſſa, ex Dione in Excerpt. Valeſii, ut obſervavit jam ill. Spanhemius. Nil mirum ſi memores Bithyni tot Hadriano nummos conſecrarint cum epigraphe ΚΟΙΝΟΝ ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ & templo 8. col. Romæ & Auguſto dicato.

Hic nummus maximus, raritatis eſt eximiæ.

CONSECRATIO. *Aquila globo inſiſtens.*

Ita in Senatores ſævierat Hadrianus, ut acta ejus irrita fieri voluerit ſenatus, ut narrat Spartianus in ejus vita, nec appellatus eſſet divus, niſi Antoninus rogaſſet, in cujus etiam memoriam nummos cudi curavit, unde Pii nomen tulit. Aquila globo impoſita, conſecrationis ſymbolum eſt, quod illa animam Imperatoris in cœlum deferre crederetur.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

COS. III. *Apex & inſtrumenta pontificalia.*

Inſtrumenta hæc pontificalia in nummis Imperatorum exhibentur, ad denotandum quod de ipſo Hadriano refert Spartianus. *Pontificis maximi officium peregit.* Ipſe autem vidi venalia omnia illa inſtrumenta quæ ad pontificatum Hadriani pertinebant in crypta Romæ reperta, in quibus omnibus nomen erat Hadriani inſcriptum.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus.

Eadem epigraphe. Genius ſenatus dextram porrigit Hadriano, Roma intermedia.

Magnam Hadriani cum ſenatu concordiam denotat, narrat enim Spartianus eum ſenatus faſtigium plurimum extuliſſe

extuliſſe & equites Romanos, nec ſine ſe de ſenatoribus, nec ſecum judicare permiſiſſe, denique execratum principes qui minus ſenatoribus detuliſſent.

Hic nummus aureus pro elegantiſſimo habendus.

Eadem epigraphe. Duæ Nemeſes ſtant, altera rhombum ſiniſtra, altera ſcipionem, utraque dextram ori admovent.

Nummi tetradrachmales argentei Romæ haud ſignati fuiſſe videntur, frequens eorum in Græcia & Aſia uſus, & ſi mihi conjicere liceat hunc Smyrnæ cuſum arbitror, ob duas illas Nemeſes hujus urbis numina. Vide Pauſaniam de fano Nemeſium, de quo Abbas Nicaſius de nummo Pantheo. Diſſert. 2.

Hic nummus maximus ſingularitatis eximiæ eſt.

Eadem epigraphe. Figura Minervæ galeatæ ſtantis, dextra ramum gerentis, ſin. clypeo innixa.

Athenienſes hunc tetradrachmum Hadriani nummum percuſſerunt, memores quod ipſis tam multa largitus eſſet beneficia, teſte Spartiano cum in eorum urbe hyemem anno 877. tranſegiſſet. Minerva tutelaris Athenienſium dea paciferæ habitu depicta eſt oleæ ramum gerens, demiſſo pro pedibus clypeo: cum Hadrianus literis potius quam bello vacaret.

Hic nummus maximi moduli argenteus, rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Minerva in templo duarum columnarum, dextra pateram ſuper aram, ſin. clypeo innixa.

Minerva in eodem templo duarum columnarum dextraque gerit pateram, ut in nummo depicta apud Patrenſes in libro noſtro Coloniarum tom. 1. pag. 275. ſub nomine Minervæ Panachæidis, ſuadet ut illum à Patrenſibus, communi Achæorum nomine, Hadriano percuſſum exiſtimemus.

Hic nummus maximus pro rariſſimo habendus.

Eadem epigraphe. Apollo muliebri habitu ſtans dextra plectrum, ſiniſtra lyram.

Omnes iſti nummi maximi, ut Romani non ſunt, ſed in urbibus Græciæ ſignati, per numina quæ exhibent, ubi cuſi ſint, indicare poſſunt, ut Nemeſes illos Smyrnæ ſignatos nos docuerunt; ita Apollo Actiacus muliebri veſte ſemper ornatus, hunc in urbe Epiri Nicopoli, ubi maxime colebatur, cuſum fuiſſe denotat.

Hic nummus ex maximo modulo rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Æſculapius dextra baculum, cui involutus eſt ſerpens.

Nemo neſcit Æſculapium Pergamenorum numen fuiſſe præcipuum & quidem tutelarem, non abs re igitur erit, ſi hunc nummum à Pergamenis percuſſum arbitremur.

Hic nummus maximi moduli, ex rariſſimorum numero eſt.

Eadem epigraphe. Figura barbata ſtans dextra tridentem, ſiniſtra aquilam: pro pedibus cerberus.

Typus ille inſolens tres nempe fratres Jovem, Neptunum, & Plutonem ſub uno quaſi trino exhibet, nam aquila ad Jovem ſpectat, tridens ad Neptunum, & cerberus ad Plutonem: qui quidem cerberus trinitatis ſymbolum eſſe dicitur à quibuſdam, cum in aqua, terra, & aere, in tribus his elementis verſetur.

Hic nummus maximus eximiæ raritatis eſt.

Eadem epigraphe. Faſciculus ſex ſpicarum.

Spicæ illæ in faſciculum conjunctæ, ſæpe in nummis maximis occurrunt, quos ob frumenti copiam, ſimilem in Ægyptiis æreis typum, Alexandriæ cuſum diximus: Hadrianus autem multa beneficia Africanis provinciis contulit, teſtes eorum nummi memores.

Hic nummus argenteus maximi moduli, pro raro habendus eſt.

DIANA EPHESIA. *Diana polymamma in templo quatuor columnarum.*

In Claudii & aliorum Cæſarum nummis, jam vulgatum eſt hoc Dianæ Epheſiæ templum, ab Epheſiis nempe ſignatum: ipſi quidem in Hadriano renovaſſe videtur illud præcipuum urbis ſuæ numen, cum ille in Aſiam venit anno V. C. 880.

Hic nummus maximi moduli pro rariſſimo habetur.

Eadem epigraphe. Aquila alis extenſis.

Aquila tanquam imperii ſymbolum frequens in maximis Syriæ & Phœniciæ urbium nummis occurrit, aquila autem fere ſemper aliquid unguibus gerit, aut ipſi inſiſtit tanquam ſymbolo, unde urbs in qua nummus cuſus ſit, denotat: ſed cum ea nihil habeat, ubinam hic ſignatus fuerit, incertum manet.

Hic nummus maximi moduli ex argento, pro rariſſimo habendus eſt.

Eadem epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Populi, qui nummum Hadriano cuderunt cum aquila legionaria & ſignis militaribus, ad diſciplinam reſpexiſſe videntur, quam ille in legionibus Romanis obſervabat & exercitus quos in omnibus provinciis maxime inſtitutos habebat, teſtes ſunt ipſi ærei nummi S. C. in hanc rem Hadriano ſignati. Ad colonias quas ipſe deduxit, referri poſſe exiſtimamus.

Hic nummus maximi moduli, rariſſimus eſt.

DISCIPLINA AVG. *Imperator gradiens paludatus, tribus militibus ſigniferis ſubſequentibus.*

Etiamſi Hadrianus nulla per ſe bella geſſerit, & ut inquit Spartianus pacis magis quam belli cupidus eſſet, militem, quaſi bellum immineret, exercuit: ſi quidem ille poſt Auguſtum, labantem *Diſciplinam*, incuria ſuperiorum principum retinuit, ordinatis & officiis, & imperatis.

Hic nummus aureus, elegantiſſimus eſt.

DIVIS PARENTIBVS. *Capita adverſa Trajani & Plotinæ, aſtris inſignita.*

Hadrianus non modo Trajanum ſed etiam Plotinam in deorum numerum retulit, pius in patrem & matrem à quibus adoptatus fuerat, cujus rei memoriam ut poſteris commendaret, eorum capita aſtris inſignita cum elogio *Divis Parentibus* in ſuis nummis cudi juſſit.

Hic nummus aureus inter præſtantiores adnumeratur.

Eadem epigraphe. Capita jugata Trajani & Plotinæ, aſtrum ſuper Trajani caput, alterum ante Plotinam in area.

Non modo conſecrationem Trajano & Plotinæ procuravit, ſed cum triumphum ei Senatus, qui Trajano debitus erat, detuliſſet, recuſavit ipſe, atque imaginem Trajani in curru triumphali vexit: in honorem vero Plotinæ, Baſilicam apud Nemauſum opere mirabili extruxit.

Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

DIVO TRAJANO PATRI AVG. *Caput Trajani patris.*

Mortuo Trajano Selinunte in Cilicia, cum rediret ex bello Parthico, Tatianus, Plotina, & Matidia ejus reliquias Romam tranſportarunt. Hadrianus conſtitutis in Oriente rebus, in urbem ſtatim venit, & Trajano divinos honores, datis ad Senatum acuratiſſimis literis, poſtulavit, & ſic inter deos Trajanus relatus eſt an. 872. Ex Euſebio.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

FORTVNA. SPES. *Duæ figuræ ſtantes, à dextris Fortuna cum temone & cornucopiæ, à ſiniſtris Spes cum flore.*

Fortuna & Spes in nummo Hadriani cælatæ ſunt poſt adoptionem L. Ælii, adinſtar ejuſdem typi, qui in ejus Cæſaris nummo, à ſenatu ſignatus eſt ad deſignandam Fortu-

nam & Spem quam Hadrianus conceperat de illius adoptione, nam frequens in nummis Auguſtorum *Fortuna*, ut *Spes* in Cæſaribus.

Hic nummus aureus, inter raros locum habet.

GERMANIA. *Figura tunicata cum pallio ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra clypeo exagono innixa.*

Germania ſtat, nec decumbens ut ſubacta omnino provincia hic exhibetur, & in eam provinciam potius Hadriani peregrinationem anno 875. denotat, de qua Spartianus. *Inde in Germaniam tranſit pacis magis quam belli cupidus.* Clypei exagoni Germanorum erant proprii.

Hic nummus argenteus pro raro & conſpicuo cenſendus.

HERC. GADIT. *Hercules innixus clavæ, ſiniſtra tria mala, hinc fluvius decumbens, illinc dimidia navis.*

Hercules dictus eſt Gaditanus, quod ex Syria Gades uſque victor pervenerit, ab Hadriano cuſus ad originem ſuam ex Italica urbe ad Bætim arguendam: nam ut præcipuum provinciæ numen hic exhibetur, cujus erat templum hoc tractu celeberrimum. Figura illa barbata, fluvius eſt Bætis; ad cujus litus Italica & Gades, verſus ejus oſtia ſitæ erant.

Hic nummus aureus, inter rariores collocandus.

HISPANIA. *Figura mulieris humi decumbentis, ſiniſtra rupibus innixa, dextra ramum, pro pedibus cuniculus.*

Decumbit Hiſpania ut pacata provincia, monticulis innititur, ad denotandam ipſius ſoli aſperitatem: ramus olivæ & cuniculus ejus ſymbola ſunt, ob eorum in ea abundantiam: in Hadriani nummis depingitur in memoriam ejus in illam peregrinationis, cujus meminit Spartianus. *Poſt hæc Hiſpanias petit & Tarracone hiemavit.*

Hic nummus ex argento frequens, ex auro non obvius eſt.

ITALIA. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra haſtam puram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Italia in memoriam beneficiorum ab Hadriano acceptorum hic repræſentatur; hæc memorat Spartianus. *Aurum coronarium Italiæ remiſit*, & paulo poſt, *infinitam pecuniam quæ fiſco debebatur privatis debitoribus in urbe atque Italia remiſit . . . . Pueris ac puellulis, quibus etiam Trajanus alimenta detulerat, incrementum liberalitatis adjecit.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LIBERAL. AVG. III. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, aſſiſtentibus aliis figuris.*
Septem congiaria populo diſtribuiſſe Hadrianum nos docent ejus nummi, ſed cum tertium fuerit duplex, ideo in iis frequens obſervatur, ut pote æternum tanti beneficii monumentum, ex Sarmatia dum rediret an. 874. de quo Spartianus, *Congiarium duplex præſens populo dedit, ternis jam per ſingulos aureis ſe abſente diviſis.*
Hic nummus argenteus in elegantiorum numero computatur. Diverſi ſunt hujus liberalitatis typi.

LIBERAL. AVG. III. P. M. TR. P. COS. III. *Imp. ſedet pro congiario, pone eum Præfectus prætorii, adſtat liberalitas: prope, templum diſtylum; aſcendit Romanus ſcalam.*
In Capitolio tribunal ad diſtribuendum Hadriani tertium hoc celeberrimum congiarium fuiſſe erectum denotat nummus, qui ædem Jovis Capitolini repræſentat, unde paſſim ex illo Romanæ Hiſtoriæ ſupplentur, quæ ejus largitionis, locum prætermiſere.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

NILVS. *Figura virilis ſeminuda humi deſidens, dextra arundinem, ſiniſtra cornucopiæ: pro pedibus crocodilus & hippopotamus.*
Nilus Ægypti ſymbolum eſt, Hadrianus in illo fluvio

naviganſ, amiſit Antinoum, teſte Spartiano. *Antinoum ſuum dum per Nilum navigat, perdidit.* Arundo, cornucopiæ, crocodilus, & hippopotamus, ejus ſymbola ſunt, quorum abundantiam in eo denotant; & cornucopiæ, per ejus tractum frumenti copiam deſignat.

Hic nummus argenteus obvius eſt, in auro inter rariores habendus.

OPTIMO PRINCIPI. *Mulier ſtolata ſtans dextra pateram, ſiniſtra haſtam.*

Optimi cognomen quod à Trajano adoptatus eſſet in titulis nummorum initio aſſumpſit, porro nummus ipſi conceſſum fuiſſe innuere videtur, adulatoriè forſan, & primis imperii temporibus.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

PATIENTIA AVGVSTI COS. III. *Figura muliebris ſedens, dextram extendit, ſiniſtra haſtam puram.*

Patientia in Ethnicis, non ut in Chriſtianis accipienda videtur; in his ea conſiſtit in perferendis contumeliis & adverſis, in illis rerum difficilium voluntaria ac diuturna eſt perpeſſio, de qua Suetonius in Claudio. *Adeo cauſidicos* Patientia *ejus ſolitos abuti.* Et Spartianus de ipſo Hadriano. *Frigora & tempeſtates ita* Patienter *tulit, ut nunquam caput tegeret.*

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. COS. III. *Figura muliebris tunicata & galeata dextram oliva arbori admovet, ſiniſtra haſtam gerit: pro pedibus cuniculus.*

Hæc mulier Hiſpaniæ provinciam deſignare videtur, cujus olivam arborem & cuniculum ob eorum in ea regione abundantiam, eſſe ſymbolum ſupra diximus, hic denotans Hadriani in Hiſpania peregrinationem, & beneficia Hiſpanis à liberaliſſimo principe collata, teſtis nummus *Reſtitutori Hiſpaniæ.*

Hic nummulus aureus, elegantiſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Hercules ſtans inter duas figuras muliebres in aditu templi, in imo figura fluvii. Diverſi ſunt typi.
Templum eſt Herculis Gaditani, ut indicat figura fluvii Bætis in imo nummi, de quo ſupra diximus, ad indicandam Hadriani patriam: vide hujus fani & ſacri deſcriptionem apud Silium Italicum Punicor. 3. in quo nullam effigiem, ſimulacraque nota deorum, forſan illius ævo.
Hic nummus aureus inter rariores recenſetur.

Eadem epigraphe. Fluvius decumbens dextra ancoram & cubito cymbæ innixo, lævam capiti duo cornua gerenti admovet.
Fluvius ille Rhenus eſt duo cornua gerens, unde *bicornis* dictus à Virgilio Æn. 8. quod ex duobus fontibus ortus, in mare per duo oſtia delabatur, Germaniam à Gallia diſterminans, ideo monimentum peregrinationis Hadriani, cum ex Gallia in Germaniam illum cymba tranſiit, Spartianus. *Poſt hæc profectus in Gallias. Inde in Germaniam tranſiit.*
Hic nummus argenteus, pro raro recenſetur.

Eadem epigraphe. Hadrianus togatus ſtans globum recipit à Jove ſeminudo, pro cujus pedibus aquila.
Jupiter Hadriano globum tradit, quem ille recipit, qui typus à principe exhibetur, ut denotet quandoquidem deorum providentia imperii regimen à Jove acceperit ſe illud ſancte religioſeque gubernaturum.
Hic nummus aureus, de præſtantiorum numero eſt.

PONT. MAX. TR. POT. COS. *Jupiter ſedet cum pallio divinitatis, dextra victoriam, læva haſtam.*
Ad victoriam de Judæis relatam ſpectat, quam, præ manibus tenet Jupiter Capitolinus, de cujus nomine dicta eſt Capitolina urbs, ſuper Hieroſolyma penitus everſa,

everſa; recens conſtructa & de nomine ſuo colonia Ælia eſt vocata. In Syria, aut in hoc tractu cuſus eſt nummus.

Hic nummus maximi moduli, inter rariſſimos recenſetur.

RESTITVTORI ACHAIAE. *Imperator togatus figuram muliebrem procumbentem ſublevans, vaſe intermedio.*
Spartianus Hadrianum viſitaſſe Achaiam narrat, *poſt hoc per Aſiam & inſulas ad Achaiam navigavit*, nullam autem provinciam adiit, quin eam ſublevarit, in cujus memoriam nummus cuſus eſt, & Hadriano poſita eſt ſtatua apud Pauſaniam lib. 5. *Statuas è Pario lapide urbes Achaici conventus.* In vaſe, apium Triſtanus, oleaſtri vero ramum Harduinus exiſtimat.

Hic nummus ex argento, rarior eſt aureo.

RESTITVTORI AFRICAE. *Imp. togatus ſublevat figuram muliebrem, proboſcidem in capite habentem, ſiniſtra ſpicas.*
In Africam navigaſſe Hadrianum refert idem Spartianus. *Inde Romam venit, atque ex ea in Africam tranſiit.* Ejuſque percuſſi nummi cauſam adjungit idem auctor. *Ac multum beneficiorum provinciis Africanis attribuit.* Africa proboſcide elephantis tanquam inſigni ornatur, ob eorum in hac regione frequentiam, ſpicas gerit ad fertilitatem deſignandam.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

RESTITVTORI GALLIAE. *Imp. fig. procumbentem ſublevans, ſiniſtra veſtem ſublevat.*
Spartianus hunc Hadriani Reſtitutoris Galliæ nummum omnino illuſtrat dum ait. *Poſt hæc profectus in Galliam, omnes cauſariis liberalitatibus ſublevavit.* Dicitur autem *cauſaria liberalitas*, ex Caſaubono, cui aliquis caſus, aut calamitas fuit cauſa, quale incendium, terræ motus, inundatio, aut bellica veſtatio.

Hic nummus argenteus, nec rarus nec obvius eſt.

RESTITVTORI HISPANIAE. *Imp. figuram procumbentem læva ramum gerentem ſublevat, pro pedibus cuniculus.*
De beneficiis Hiſpanis ab Hadriano collatis ſæpe diximus. Ex Bætica autem ille oriundus erat, Hiſpania in ejus nummis pro inſigni olivæ ramum gerere videtur, cum in ea præſertim illis plurimum abundet: unde apud Gruterum pag. 1116. *Mercator olei Hiſpani ex provincia Bætica.* Hiſpaniæ.
Hic nummus argenteus ejuſdem pretii eſt, ac ſuperior.

RESTITVTORI ITALIAE. *Typus idem.*
Hadrianum multa Italiæ beneficia contuliſſe diximus in hujus provinciæ nomine, ideo recte *Italiæ Reſtitutor* à ſenatu in nummis appellatur, de quo Spartianus. *Pueris ac puellulis, quibus etiam Trajanus alimenta detulerat, incrementum liberalitatis adjecit.* Unde conſtituti Curatores alimentorum Italiæ.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

ROMA AETERNA. *Roma inſidens ſpoliis pede calcat globum, dext. caput ſolis & lunæ.*
Roma ſub Hadriano dicitur æterna, ob plurima ab eo reſtaurata & conſtructa ædificia; ita ut in perpetuum inde duratura, in cujus rei memoriam tenet una manu caput ſolis, altera caput lunæ, tanquam æternitatis ſymbola, cum hæc ſidera, ex Ægyptiorum religione, æterna exiſtimarent Romani.
Hic nummus aureus inter rariores locandus.

ROMVLO CONDITORI. *Figura paludata gradiens, humeris trophæum geſtat.*
Tot ædificia Romæ conſtruxit & reparavit Hadrianus ut alter urbis Romulus conditor videretur. De iis Spartianus. *Romæ inſtauravit pantheum, ſepta, baſilicam*

Neptuni, ſacras ædes plurimas, forum Auguſti, lavacrum Agrippæ. Fecit & ſui nominis pontem & ſepulcrum, & ædem Bonæ deæ tranſtulit.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

SAEC. AVR. P. M. TR. P. COS. III. *Genius ſeminudus ſtans in medio circuli, cui dextram apponit, ſiniſtra globum tenens cui inſiſtit phœnix.*
Genius ſenatus videtur eſſe in hoc circulo, ad denotandum ſub Hadriano, quod Dio, ſub Commodo à ſenatu decretum eſſe narrat, ut id ævum quo principatum teneret, nominaretur *ſeculum aureum*; Ideo circulus æternitatis ſymbolum, ut & phœnix globo ſuperpoſitus. Vide Triſtanum tom. 1. pag. 475.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ, aureus vero rariſſimus eſt.

TELLVS STABIL. *Figura virilis tunicata ſtans pedibus ſuper antliam, cujus ſummitatem tenet, ſiniſtra raſtellum inverſum: pro pedibus à ſiniſtris exurgunt duæ ſpicæ.*
Ad Fucinum lacum ab Hadriano emiſſum ſpectat hic nummus. Claudius quidem hujus aquam, ex Spartiano *Fucinum lacum emiſit* per ſubterraneum ſpecum, in Lirim amnem deduxerat, ſed Hadrianus per antlias exſiccavit, unde Agricola pede unam calcat, cujus manu ſummitatem tenet, quarum uſu exhauſta eſt aqua, raſtrum habet, & exurgunt ſpicæ, unde terræ cultura, & frumenti perceptio indicantur.
Hic nummus ex argento obvius, ex auro inter rariores reponendus.

Eadem epigraphe. Mulier decumbens dext. globum genu ſuperimpoſitum tangit.
Mulier illa decumbens pro tellure, ſeu terræ Dea accipitur, ut cum ea rerum omnium mater & alumna hic poſita ſit cum epigraphe ſuperiori ſimili *Tellus ſtabi-*

lis, ex qua nummum etiam ad Fucinum lacum antliis, ab Hadriano emiſſum ſpectare putamus, unde exſiccato lacu tellus ſtabilita. Vide Raph. Fabrettum de Emiſſario Fucini.

Hic nummus argenteus, pro conſpicuo habendus.

TRIBVNIC. POTESTAS. *Duo Impp. dextras jungunt.* Cum plurimi Hadrianum à Trajano adoptatum fuiſſe non exiſtimarent, ſed id Plotinæ factione poſt ejus mortem actum, Hadrianus ut omnibus adoptionem ſuam perſuaderet, nummos cum adoptionis ſymbolo percuſſit, & hunc quidem, ut ab eo principe tribuniciam poteſtatem ſummi faſtigii indicem, ſibi etiam fuiſſe communicatam denotaret.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

VENERI GENETRICI. *Venus ſtans, dextra victoriolam tropheo onuſtam, ſiniſtra clypeo innixa haſtam gerit.* Venus Genetrix eadem videtur à Romanis exiſtimata quæ Victrix, cum hæc Genetricis nomen habeat & victoriam, haſtam & clypeum gerat. Julius Cæſar Genetrici Veneri templum dedicavit, quam Victricem appellat in teſſera à ſe in pugna Pharſalica data. Ad fæcunditatem ab ea Sabinæ uxori impetrandam.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

VOTA PVB. *Genius ſtans, ſacrificat ſuper aram ignitam, coram Jove togato.* Genius ſenatus ſacra facit Jovi pro Hadriano de ſenatu bene merito, de quo Spartianus. *Optimos quoque de ſenatu in contubernium imperatoriæ majeſtatis adſcivit.* Senatui enim legitimo cum in urbe vel juxta urbem eſſet, intererat, & ſententiam ſemper ex omnium deliberatione proferebat.

Hic nummus aureus inter rariores adnumerandus.

VOTA PVBLICA. *Imperator velatus dextra pateram ſuper aram ignitam: adſtant quatuor figuræ quarum una tibicinem exhibet, altera popam, cum Victima.*

Auguſtus, cum totius imperii poſſeſſionem adeptus eſſet, pontificatum maximum ſuſcepit, ut ſupremam etiam divinarum rerum auctoritatem quæ hoc ſacerdotio comprehendebatur, haberet: quod poſt eum, omnes principes retinuerunt. Itaque Hadrianus ut inquit Spartianus *Pontificis maximi officium peregit.*

Hic nummus aureus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

VOTA SVSCEPTA. *In corona quercea.*

Vota quidem decennalia pro novi Imperatoris incolumitate ſuſcipiebantur, quæ cum ſoluta eſſent pro decennio, alia pro altero decennio ſuſcipiebantur, cujus memoria in hoc nummo appoſita eſt in corona nempe quercea, uti moris erat, quod publica ſalus in Imperatore contineretur.

Hic nummus aureus rarus & elegans eſt.

ΕΤΟΥΣ ΗΙΥ. *Anno* 418. *Caput Hadriani laureatum.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput Regis.*

Ille eſt Sauromates Boſpori Aſiatici rex qui nummos ſuos Trajano cudit, Hadriano gratulans quod imperium poſt Trajanum ſuſceperit, annumque æræ anteceſſorum numerat ΗΙΥ. Id eſt 418. ipſa computata poſt Antigonum in prælio occiſum olymp. CXIX. anno IIII. reſpondente V. C. 453. & 454. quo ipſi regnum recepere. Hi anni ſimul juncti efficient V. C. 870. quo Hadrianus A. D. III. *Id. Aug.* imperium ſuſcepit.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΤΡΑ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. Π. Π. ΥΠ. Γ. *Caput Hadriani.*
ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ Ρ. Ξ. Γ.

Anno 163. *Pallas galeato capite ſtans, dextra extenſa victoriolam, ſiniſtra demiſſa clypeum.*

Amiſus urbs Ponti in nummis, ut apud Plinium, libera dicitur, ſed unde æram computet, magna inter Antiquarios contentio. Alii tres, alii duas, alii unam tantum ei adſtruunt: omnes quidem ex Strabone pag. 547. ab iis eruuntur, prior à Julio Cæſare, altera ab excuſſa Stratonis tyrannide, tertia ab Auguſto poſt Actiacam victoriam. Vide in ſequentibus. Pallas ſui cultum Amiſi indicat.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos locandus eſt.

Eadem epigraphe. ET. P. Ξ. Δ. *anno* 164. *Capricornus cum globo, deſuper cornucopia.*

Una tantum Amiſi æra ab anno 721. inter Maium & Septembrem cœpta eſt, ideo Juliana & Auguſtana expungendæ, & tertia, ab excuſſa nempe Stratonis tyrannide, retinenda, quam ex Sabinæ, Ælii Cæſaris, & Diadumeniani nummis probabimus. Capricornus, an ad natales Auguſti, aut Hadriani ſpectet, videant eruditi.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. ET. P. Ξ. ς. *anno* 166. *Mercurius nudus ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra pallium complicans.*

Stabilita à nobis Amiſi æra anno V. C. 721. ut illa Sabinæ, Ælii Cæſaris, & Diadumeniani nummis correſpondeat, unde firmatur, prior Hadriani nummus annum 163. exhibens, incidit in annum V. C. 883. alter cum Capricorno ann. 164. ſequenti correſpondet, hic vero cuſus anno 166. cum V. C. 886. copulatur. Mercurius ſui cultum Amiſi denotat.

Hic nummus argenteus, inter rariores recenſetur.

Eadem. epigraphe. ET. P. Ξ. Z. *an.* 167. *Mulier ſtolata ſtans, dextra extenſa, ſiniſtra haſtam, videtur Sabina.*

Mulier illa ſtolata, videtur eſſe Sabina Romanæ ma-

tronæ habitu, vel Genius urbis. Amiſeni à Trajano eranum obtinuerunt ex Plinio juniore lib. 10. ab Adriano autem plurima beneficia accepiſſe videntur, cum tot illi, Sabinæ, & filio adoptivo nummos dedicarint. Notæ P. Ξ. Z. ad annum 167. v. c. 787. correſpondentem ſpectant.

Hic nummus ex argento inter elegantiores numerandus eſt.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΤΡΑΙΑΝ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. *Caput Hadriani laureatum.*

ΥΠΑΤΟΣ Γ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. *Fortuna ſtans cum temone & cornucopia.*

Hadrianus conſul tertium dicitur in nummo, ſed cum poſt hunc, nullum alium geſſerit, annus quo cuſus eſt noſci nequit, ut & in qua urbe, cum illa nomen ſuum non appoſuerit. Fortuna in nummis imperatorum cælabatur, cum ea cuncta glorioſa deſerret & proſpera, ut refert Ammianus Marcellinus lib. 22.

Hic nummus argenteus, pro raro & elegante habendus.

ΔΗΜ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Γ. *Mons Argæus in cujus vertice Imp. paludatus ſtans, dextra haſtam.*

Mons Argæus nummum denotat Cæſareæ in Cappadocia cuſum in cujus ſummitate Imperatorem, ut plurimum ponebant, tanquam ille eſſet deus loci topicus, quem ſummo cultu proſequebantur.

Hic nummus argenteus, pro raro & conſpicuo recenſetur.

SABINÆ nummi ex auro & argento frequentes & obvii ſunt.

SABINA AVGVSTA. *Caput Sabinæ.*

INDVLGENTIA AVG. P. P. COS. III. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam tranſverſam.* Indulgentiæ typus ad Auguſtas non ſpectat, ſi quidem illa in nummis ut plurimum pro conceſſione aut permiſſione accipiatur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt, etiam ſi pars averſa ad Hadrianum pertinere videatur.

JVNONI REGINAE. *Figura muliebris ſtolata ſtans, ſiniſtra haſtam, pro pedibus pavo.*

Juno Regina ſæpe in nummis Auguſtarum ſignatur, illa ſic à Latinis dicta quod ſoror & conjux Jovis, deorum atque hominum regis eſſet: ita Sabina, ut conjux Imperatoris, adulatoriè Juno Regina appellatur. Pavo ipſius deæ ſymbolum eſt.

Hic nummus aureus, pro raro notandus eſt.

TELLVS STABIL. *Figura muliebris humi decumbens, dextram globo apponit, ſiniſtro brachio columnæ cippo innixo ſpicas gerit.*

Hæc

Hæc epigraphe & idem fere typus in nummis Hadriani occurrit, quem ad lacum Fucinum per eum principem emiſſum pertinere diximus: ſic tellus ſtabilita frumenti copiam producens Hadriano & Sabinæ gratulatur, tanquam ſub eorum imperio longa pace, totus orbis annona perpetua gauderet.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiſſimos adnumerandus eſt.

DIVA AVGVSTA SABINA. *Caput Sabinæ velatum.*
CONSECRATIO. *Aquila.*

Quantum Hiſtoriæ Auguſtæ ſubſidium afferant nummi, procul dubio ignorant, qui eos non tractant? unde enim Sabinæ conſecrationem, de qua ſilent Hiſtorici doceremur, niſi per illos. Aquilam jam diximus in Auguſtarum conſecratarum nummis adhiberi, tanquam æternitatis ſymbolum, quod hæ renovari dicantur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe. Aquila efferens in cœlum figuram Sabinæ velo circumdatam.

Artemidorus lib. 2. Oneirocrit. cap. 20. narrat vehi ſuper aquila, regibus quidem & magnatibus ac opulentis viris interitum prædicere. *Vetus enim mos eſt, hos mortuos tum ſingere tum pingere Aquilæ inſidentes.*

Hic nummus aureus, anteriore rarior eſt.

PIETATI AVG. *Ara.*

Pietati Sabinæ erecta videtur poſt mortem ara, ob pueros & puellas Alimentarios ab ea inſtitutos, ſi mihi conjicere licet, quos cum per teſtamentum decreviſſet, illos Antoninus Pius deinde curavit. Puellas hic etiam Fauſtinianas in Fauſtinæ uxoris gratiam inſtituit.

Hic nummus argenteus, inter rariores habetur, præſertim ſi caput eſt velatum.

ΣΑΒΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Sabinæ.*

ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ. Ρ. Ξ. Θ.

Figura Veneris nuda genuflexa pone aſpiciens, dextra velut ſpeculum tenet.

Amiſi æræ annus 169. in Sabina, initio anni v. c. 723. convenire nequit, ut aiunt; incideret enim in annum 891. cum jam mortua eſſet anno 789. ante adoptionem Ælii Cæſaris, ex Spartiano. *Sabina uxor non ſine fabula veneni dati ab Adriano defuncta eſt. Tunc Ceionium Commodum... adoptare conſtituit.* Ergo illum præcedit, ut in Hadriano diximus, & æra anno 721. aſſignanda. Venus aut ſui cultum Amiſi indicat, aut urbs ſub Veneris effigie Sabinam venerabatur.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

AELII nummi ex argento triti, ex auro rariſſimi ſunt.

L. AELIVS CAESAR. *Caput Ælii ſine corona.*
CONCORD. TRIB. POT. COS. II. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram.*
Mortua Sabina Hadrianus, ex Spartiano, L. Ceionium Commodum adoptare conſtituit, hic tunc erat conſul anno 789. cum Civica Pompeiano, eum itaque deſignavit conſulem II. ut moris erat menſe Septembri. *Decreto conſulatu cum ſumptibus, eumdem Commodum ſecundum conſulem deſignavit.* Itaque illum geſſit 790. in quo nummus ad ejus concordiam cum Hadriano arguendam cuſus eſt.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro inter rariores habendus.

FELICITAS AVG. *Figura muliebris ſtans cum caduceo & cornucopia.*
Felicitas populi Romani per adoptionem Ælii Cæſaris ab Hadriano factam indicatur hoc nummo, ut Hilaritas ejus in æreo primi moduli denotatur.
Hic nummus argenteus rarus, ex auro rariſſimus.

PIETAS TR. POT. COS. II. *Figura velata ſacrificans coram ara, dextra protenſa, ſiniſtra pateram.*

Pietas velata vota ſuſcipit III. Decennalia Hadriani, cum ille anno quo adoptavit Ælium Cæſarem TR. P. XXI. iniiſſet, L. Ælius vero tribunitiam poteſtatem ab Hadriano ſibi conceſſam inſcribit, quam an iterum computaverit, per nummos non probatur, cum Hadrianus annos tribunitiæ poteſtatis in eis non ſignaverit, nec etiam Antoninus Pius imperii initio.

Hic nummus argenteus obvius, ex auro rariſſimus.

Λ. ΑΙΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. *Caput Ælii Cæſaris.*

ΔΗΜ. ΕΞΟΥΣ. ΥΠΑΤ. Β. *Mulier ſtans ad aram, ſin. cornucopiæ.*

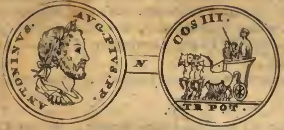
Cum nulli Ælii Cæſaris nummi cum epigraphe COS. DES. II. occurrant, quidam augurantur eum tantum anno 890. adoptatum fuiſſe, quo conſulatum II. geſſit. Mulier illa, Genius eſt pro Ælii ſalute ſacra faciens.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ Ρ. Ξ. Θ. *Figura muliebris ſtans dextra bilancem, læva cornucopiæ.*

Ælius Cæſar non ante annum 889. ab Hadriano adoptatus eſt, cum ille hoc anno conſul cum Civica Pompeiano in Faſtis L. Ceionius Commodus adhuc appellaretur, unde æra Amiſi initio an. 723. convenire nequit, tum quod Ælius Cæſar Kal. Januar. 891. mortuus ſit, & Antoninus Pius V. Kal. Martii poſtea adoptatus, ſed hæc in annum 721. rejicienda, inter Maium & Auguſtum menſem cœpta, ſic annus æræ Amiſi 169. in nummo Sabinæ & Ælii Cæſaris ſignatus utrique conveniet, prior anno 721. cuſus, paulo ante mortem Sabinæ in fine anni 889. alter 722. cum Ælius conſulatum II. gerebat, initio anni 890. qui annus 722. recte reſpondet Diadumeniani nummo anni 249. in V. C. 970. incidentis.

Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

ANTONINI PII nummi ex auro & argento, triti & frequentes ſunt.

IMP. T. AEL. CAES. ANTONINVS AVG. *Caput Antonini.*

APOLLINI AVGVSTO. *Apollo muliebri ornatu ſtans dextra pateram, ſiniſtra lyram.*

Apollo ille lyram gerens, Palatinus eſt, ſeu Actiacus muliebri veſte ornatus, ut Auguſti nummi exhibent, & ut Propertius cecinit.

Pythius in longa carmina veſte ſonat.

Huic templum in monte Palatino erexit Auguſtus, quod reſtituiſſe videtur Antoninus Pius.

Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. COS. *Caput M. Aurelii ſine corona.*

M. Aurelius in eodem nummo cum Antonino Pio copulatur, cum uterque conſulatum gereret anno 893. hic tertium, ille primum.

Hic nummus ex argento tritus & obvius, ex auro inter raros habetur.

BRITAN. *Victoria ſtans globo impoſita, dextra coronam gerens.*

Victoria illa Britannica vocatur, quod de Britannis relata ſit. De ipſa Capitolinus. *Nam & Britannos per Lollium Urbicum legatum vicit, alto muro ceſpititio ſubmotis barbaris ducto.* In cujus memoriam in nummis Antonini ſignata eſt.

Hic nummus aureus, inter præſtantiores numerandus.

CONSECRATIO. *Rogus.*

Antonini Pii conſecrationem denotat, de qua Capitolinus. *Cum jucunditate a ſenatu divus eſt appellatus, cunctis certatim adnitentibus.* Rogus, erat ſuggeſtus quidam ſpecie quadrangula, lateribus æquis aſſurgens, nulla præterquam lignorum ingentium materia compactus, in quo corpus cremabatur.

Hic nummus ex argento frequens & obvius, ex auro rarus & conſpicuus eſt.

COS. III. *Currus triumphalis, in quo Antoninus cum duabus icunculis prætextatis.*

Hic triumphus de Britannia eſt, in quo Antoninus ſecum ducit in quadrigis M. Aurelium & L. Verum filios, illum à ſe, & hunc à Marco adoptatos; ille autem triumphus in tertio ejus conſulatu actus eſt, ut nummi epigraphe COS. III. declarat.

Hic nummus aureus, elegantiſſimus eſt.

DIVO PIO. *Columna Antoniniana, cui Imperator inſiſtit, dextra haſtam gerens.*

Hæc columna erecta eſt in Antonini foro ad viam Flaminiam, M. Aurelii rebus geſtis inſignis, Germanis ſimul & Sarmatis, gemino bello devictis; ab eo in patris Antonini Pii memoriam dedicata eſt ex S. C. Alta 186. pedibus nunc adhuc extat.

Hic nummus argenteus inter rariores poteſt collocari.

FORTVNA OBSEQVENS. *Figura muliebris ſtolata ſtans,*

dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.

Fortunæ Obſequentis duæ ædiculæ memorantur à Victore, una in prima regione, Porta Capenà dicta; altera in VIII. cujus alteram Antoninus Pius reſtauraſſe videtur: cum ſub eo Romæ, ex Spartiano, plurimæ ædes arſerint. *Et Romæ incendium quod trecentas quadraginta inſulas vel domos adſumpſit.*

Hic nummus ex auro & argento, rarus eſt.

GENIO SENATVS. *Figura togata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.*

Nihil mirum ſi à ſenatu Antoninus, ipſius Genius fuerit dictus, & ſic in nummis depictus: ſi quidem de eo Capitolinus *Senatui tantum detulit Imperator, quantum cum privatus eſſet, deferri ſibi ab alio principe optavit.* Genius ramum gerit, ut pacis potius quam belli cupidus, ſcipio eburneus conſulis ſymbolum eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

JOVI STATORI. *Jupiter ſeminudus ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam gerit.*

Jovem Statorem à ſiſtendo volunt dictum, quod exercitum Romanum præ Sabinis fugientem, ſtiterit Romuli precibus; alii ſic appellatum volunt, quod beneficio ejus omnia; quo ſenſu Antoninum Jovi comparaſſe videntur, illum Romani imperii Statorem nominantes, ut Cicero in oratione priuſquam in exilium iret, Jovem appellavit.

Hic nummus aureus inter elegantiores adſcribendus.

ITALIA. *Italia capite turrito inſidens globo ſtellato, dextra cornucopiæ, ſiniſtra ſceptrum.*

Italia globo ſtellato inſidet, ad denotandum poſt Fauſtinam inter ſidera receptam, multa ſibi largitum eſſe Per Antoninum Pium ad educationem liberorum, de quo capitolinus. *Puellas alimentarias in honorem Fauſti-*

næ, Fauſtinianas conſtituit. Trajanus etiam alimenta Italiæ conceſſerat.

Hic nummus argenteus, non obvius eſt, præſertim cum adjuncta eſt trib. pot. *ex auro rarus.*

LIBERALITAS AVG. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, aſſiſtentibus aliis figuris.*

Nummi diligentius quam Hiſtorici Imperatorum liberalitates ſeu congiaria nobis indicant, illi Antoninum Pium octies ea populo diſtribuiſſe nos edocent, Capitolinus illa non numerat, *congiarium populo dedit, militibus donativum addidit.* Horum memoria in plurimis typis nobis ſupereſt.

Plures ſunt ex auro liberalitatis typi, inter raros & elegantes collocati, ex argento rariores ſunt. Tertia hujus metalli rariſſima eſt. Secunda, tertia & quarta in auro reperiuntur cum figuris, cum figura ſola ad octavam aliæ protrahuntur.

LIB. VI. COS. IIII. *Liberalitas ſtolata ſtans dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

In omni monetarum ſuarum forma, liberalitatum ſuarum notas apponebant Romani principes, ut in hoc quinario videtur: hic denarii pars erat dimidia, duos valens ſeſtertios, & pro quinque aſſibus in ſolutionem cedens. Horum ſeriem ſolus poſſidet ſeren. Princeps meus, Cenomanenſium Dux inclytus.

Hic nummus quinarius, inter raros adſcribendus.

PRIMI DECEN. COS. IIII. *In corona quercea.*

Votorum decennalium pro Imperatoris ſalute ſuſcipiendorum mos ab Auguſto originem duxit ex Dione, lib. 53. *Singulis decenniis feſtum pro ejus renovatione agunt, quod hodie etiam fit.* Eorum memoria in nummis conſignabatur, quæ pro Antonino ſoluta & ſuſcepta ſunt, in annum v. c. 901. incidunt.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro rariſſimus eſt.

TEMPL.

TEMPL. DIVI AVG. REST. COS. IIII. *Templum octo columnarum, in cujus medio duæ figuræ ſedentes.*

Quantam Hiſtoriæ lucem afferant nummi, dijudicent illi, qui apud Capitolinum tot ædificia Romæ ab Antonino Pio extructa aut reſtaurata legunt: de templo enim D. Auguſti ab eo reſtituto nullam haberent niſi per nummos notitiam. Duo erant Auguſti templa, unum in 4. regione ipſi & Romæ dicatum, alterum in VIII. à Tiberio cœptum: forſan illud ad prius ſpectat, ob duas illas figuras in nummo ſignatas. In nummo autem æreo, illa reſtitutio occurrit in tr. p. XXII. anno 913. reſpondenti.

Hic nummus ex argento rarus, ex auro rariſſimus eſt.

TR. POT. XV. COS. IIII. *Imperator eques pacificatoris habitu dextram attollit, ſiniſtra haſtam.*

Statua eſt equeſtris Antonino Pio erecta in ejus trib. poteſtate xv. à v. Kal. Martii anni 905. incœpta, ob annonæ abundantiam populo procuratam, ſi mihi conjicere liceat ex plurimis cum Annonæ typo nummis hoc anno percuſſis. Qua de re Capitolinus *Vini, olei, & tritici penuriam per ærarii ſui damna emendo & gratis populo dando, ſedavit.*

Hic nummulus aureus, rarus eſt.

ANTONINVS AVG. PIVS P. P. TR. P. XII. *Caput Antonini Pii laureatum.*

TEMPORVM FELICITAS. *Duplex cornucopiæ decuſſatim, cum ſpicis quibus impoſitum: hinc & inde caput, unum virile, & alterum muliebre.*

Capita puerilia maſculi & fœminæ in nummo integerrimo probe diſtinguuntur, & ſunt M. Aurelii & Fauſtinæ filii, quos illi habebant in trib. p. XII. Antonini Pii, anno 902. nam ait Capitolinus. *Poſt hæc ſuſcepta filia, Tribunitia poteſtate donatus eſt.* Illam autem accepit v. Kal. Martii an. 900. inde Temporum Felicitas,

cum Auguſtana domus duplici prole beetur.
Hic nummus aureus, inter præſtantiores collocandus.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΣΕΒ. ΕΥΣΕΒ.
Caput Antonini laureat.
ΠΡΟΝΟΙΑ. *Figura muliebris ſtans, dextra radium, ſiniſtra cornucopiæ; pro pedibus globus.*
In aliqua Græciæ civitate, quæ nomen haud ſignavit, nummus eſt cuſus, denotatque typus, imperium Romanum per Antoninum Pium, tanquam providentia deorum eſſe gubernatum, quod globus pro illius mulieris pedibus arguit; unde ſub illo rerum omnium abundantia per cornucopiæ deſignatur.
Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

ΥΠΑΤΟΣ Β. *Mons Argæus in cujus vertice fig. paludata ſtans, dextra pateram, læva haſtam.*
Conſulis II. epigraphe in hoc nummo, eum initio imperii Antonini Pii à Cæſarienſibus Cappadociæ cuſum fuiſſe indicat: ſiquidem eo anno, quo ille ab Hadriano adoptatus eſt, conſul II. deſignatus ſit. Cappadociæ Cæſarienſium mons Argæus, ſolemne eſt ſymbolum, de quo nos ſæpius.
Hic nummus argenteus, inter raros numerandus.

ΥΠΑΤΟΣ Δ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ.
Clava.
Simplex conſulis IV. inſcriptio, in quanam Græciæ urbe percuſſus fuerit nummus, non indicat, cum in eo nomen ejus non appoſitum ſit: porro clava, in illa Herculis cultum denotat. De nomine patris patriæ Antonino à ſenatu oblato, ait Capitolinus. *Patris patriæ nomen delatum à ſenatu, quod primo diſtulerat, cum ingenti gratiarum actione ſuſcepit.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ΑΥ. ΚΑ. Τ. ΑΙΛ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ.
Caput Antonini Pii laureatum,

ΚΛΑΥ. ΑΡΙΣΤΕΑΣ ΣΤΡΑΤΟ. *Id eſt* Κλαύδιος Αριςέας Στρατονικέων. *Imperator eques dextram attollens.*
Statua hæc equeſtris videtur eſſe Hadriani Imperatoris à Stratonicenſibus Cariæ ipſi erecta, quod ille eorum urbem inſtauraverit teſte Stephano. Εκτίσθη δὲ ὑπὸ Αδριανοῦ. *ab Hadriano inſtaurata.* Illa in nummo Antonini Pii ſub magiſtratu Claudii Ariſteæ ſignata eſt, quod hic ab eo adoptatus fuerit.

Hic nummus argenteus, raritatis eximiæ eſt.

FAUSTINAE ſenioris nummi ex auro & argento, frequentes & obvii ſunt.

DIVA AVG. FAVSTINA. *Caput Fauſtinæ velatum.*
AED. DIV. FAVSTINAE. *Templum pulcherrimum ſex columnis adornatum, in quo Fauſtina ſedens.*
Fauſtina Antonini Pii uxor mortua eſt tertio poſt aſſumptum ab eo imperium anno, inter divas relata eſt, & templum ipſi in via ſacra regionis quartæ erectum: de quibus Capitolinus. *Tertio anno imperii ſui, Fauſtinam uxorem perdidit: quæ à ſenatu conſecrata eſt, delatis circenſibus atque* Templo.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

AETERNITAS. *Bigæ elephantorum thenſam ducunt, in qua ſedet Fauſtina.*
Thenſa eſt, in qua Fauſtinæ cerea imago in circenſi pompa vecta fuit, cum illa inter divas à ſenatu relata eſt, de qua Capitolinus in nummo ſuperiore laudatus, imo & addit, *cum etiam ipſe hoc conceſſerit, ut imago ejus cunctis circenſibus poneretur.* Æternitatis ſymbola ſunt elephanti, cum ipſi trecentos vivere annos exiſtimentur.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

CONCORDIAE. *Duæ figuræ dextras ſibi jungentes.*
Antoninus Pius & Fauſtina uxor dextras jungunt, ad concordiam conjugalem denotandam: qui mos apud Perſas Philippi Macedonis ævo, pro firmiſſima fide habitus eſt, ex Diod. Siculo in ejus vita.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

CONSECRATIO. *Quatuor equi currentes currum trahunt in quo Fauſtinæ cerea imago, & altera figura muliebris equorum habenas moderatur.*
Ad conſecrationem Fauſtinæ ſpectat cerea ejus imago in curru à quatuor equis tracta, ipſa ad cælum veloci curru rapitur, illiuſque genius ſeu mulier ad id poſita, equorum habenas moderatur.
Hic nummus aureus, inter rariores recenſetur.

DEDICATIO AEDIS. *Templum exaſtylum, in quo Fauſtina ſedens ut ſupra.*
Illæ ſunt divæ Fauſtinæ ædes, quas primus ejus Auguſtæ nummus exhibet, eadem enim eſt templi forma: hîc ejus dedicationem vides, quarum cæremoniarum pompam, ritus, & ſolemnia lege apud Dionem in Caligula, cum divi Auguſti templum dedicavit, in quibus Imperator, ut Pontifex M. munia obibat.
Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

EX SENATVS-CONSVLTO. *Duo elephanti ducentes thenſam in qua ſedet Fauſtina habitu Cereris, dextra ſpicas gerentis.*
Fauſtina in thenſis vehitur, quas bigæ elephantorum cum ſeſſoribus trahunt: hæ erant vehicula ſacra in quibus Auguſtæ recens inter deas relatæ imago cerea in circenſibus pompis cum aliorum deorum ſimulacris vehebatur: thenſæ illæ à ſenatu tantum erant conceſſæ: unde in nummo *Ex Senatuſconſulto.*
Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

EX SC. *Carpentum à duabus mulis vectum.*

Carpentum à thenſa differre videbatur, quod illud coopertum eſſet, hæc aperta: ambo pro circenſium pompa à ſenatu decreta, ſed carpentum matronis, unde à mulis vehebatur, conceſſum: de quo Suetonius in Claudio. *Honos carpenti, quo per circum ducebantur matronæ.* Thenſa vero divis data, ab elephantis trahebatur.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

PIETAS. AVG. *Templum exaſtylum.*

Fauſtinæ templum rurſus prodit, ſed cum epigraphe *Pietas*, ad denotandam mariti erga uxorem pietatem, cum eam inter divas referre procuraſſet; idemque in æreis nummis ſub inſcriptione *Æternitas* occurrit, ad arguendum, quod eam per conſecrationem illa ſit conſequuta.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PVELLAE FAVSTINIANAE. *Imperator ſtans in ſuggeſtu, ex adverſo ſedet mulier ad menſam nummulariam, aſtante altera: in imo plurimæ figuræ, quarum duæ puellas habent in manibus.*

Diverſus occurrit puellarum Fauſtinianarum typus, amplior quidem ex auro habetur, Antoninus in eo, qui teſte Capitolino, *Puellas alimentarias in honorem Fauſtinæ, Fauſtinianas conſtituit*, ſtat præſens in ſuggeſtu, nomina earum quæ ad frumentationem admittit, matronæ Romanæ eas ſcribenti dictans.

Hic nummus ex auro & argento omni elegantia & raritate inſignis eſt: ex argento alius eſt typus, ſed minus elegans.

VOTA PVBLICA. *Duæ figuræ dextras ſibi porrigunt, tertia intermedia*

Antoninus Pius concordiam cum uxore Fauſtina, ita coluiſſe gloriabatur, ut ejus rei memoriam poſt ipſius mortem in ejus nummis reſtituere voluerit, occurrit

argenteus cum epigraphe *Concordia* & ambobus dextras jungentibus, in inſcriptione *Vota Publica*, quod ea pro felici ſucceſſu matrimonii ſuſciperentur.

Hic nummus aureus inter rariores recenſendus.

Sine epigraphe. Lectiſternium cum ſceptro, & pavone.

Ad Fauſtinæ conſecrationem ſpectat nummi typus, lectiſternium erat in templo ſacrorum gratia ſtratum, id Junonis eſſe videtur, quod ſceptrum tanquam reginæ ſymbolum, & pavo ipſius inſigne indicant, unde Fauſtina pro nova Junone exiſtimabatur, imo vivens, in nummis pro ipſa jam habita eſt.

Hic nummus argenteus quinarius, inter raros adſcribendus.

M. AURELII nummi ex argento & auro vulgares & triti ſunt.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII. F. *Caput Aurelii ſine laurea.*

ANTONINVS AVG. PIVS TR. P. COS. II. *Caput Antonini laureatum.*

Antoninus Pius conſulatum II. anno 892. ſuſcepit cum Bruttio Præſente collega, in eoque M. Aurelium Hadriani juſſu à ſe adoptatum pronuntiavit Cæſarem: ideo in averſa ipſius nummi parte exhibetur, ſed ſine laurea.

Hic nummus ex argento, vulgaris; ex auro, rarus eſt.

CONSECRATIO. *Rogus.*

Ad M. Aurelii conſecrationem ſpectat rogus. De illo principe, Eutropius ait, *Inter Deos relatus eſt & merito conſecratus.* Ipſi templa, columnas, & ſacerdotes decreviſſe ſenatum teſtatur Aur. Victor. Rogus erat, ſtrues lignorum ad cremanda principum cadavera: ita dictus quod in eo dii manes rogentur.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

AVRELIVS.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. *Caput Aurelii nudum.*

COS. II. *Figura in quadrigis dextra extenſa, ſiniſtra ſcipionem.*

Hæ quadrigæ triumphum M. Aurelii non deſignant, nullum enim egit cum Cæſar eſſet: ſed ſunt quadrigæ conſulares in memoriam pompæ, proceſſus, ob conſulatum II. cum Antonio Pio IIII. anno v. c. 898. ſuſceptum. Auguſti autem qua die magiſtratum inibant, in curru triumphali vehebantur, cujus memoria in eorum nummis conſignata eſt.

Hic nummus aureus inter rariores reponendus.

DE GERM. TR. P. XXX. IMP. VIII. COS. III. P. P. *Congeries armorum.*

DE SARM. TR. P. XXXI. IMP. VIII. COS. III. P. P. *Congeries armorum, ut ſupra.*

Cum M. Aurelius in trib. poteſtate XXX. die 22. Decembris anni 929. de Germanis & Sarmatis triumphaſſet, illi anno ſequente nummi cum earum gentium armorum congerie tanquam trophæo, in victoriæ memoriam percuſſi ſunt.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

HONOS. *Figura virilis ſtans, dextra ramum, ſin. cornucop.*

Honos in nummis aliquando pro Deo Virtutis ſocio exhibetur tunc haſtam gerit cum cornucopiæ, aliquando pro Genio ſenatus, qui modo juvenis, modo barbatus pro ætate principis depingitur, & tunc ramum olivæ geſtat, & cornucopiæ tenet, quaſi Genii ſit ſenatus, pacem alere ad abundantiam populis conciliandam.

Hic nummus ex argento non obvius, ex auro rarus eſt.

IMPERII FELICITAS. *Mulier ſtolata ſtans dextra ſubmiſſa caduceum, læva puerulum gerit.*

Nummus ille percuſſus videtur ob filium M. Aurelio natum ex Fauſtina Imperatoris filia, per quem *Felicitas imperii* deſignatur, cum hæres in eo tandem natus ſit, poſt tam multas adop tiones : hæc Dea ideo illum manu gerit, is fuit ſextus Verus, quem Aurelius poſtquam vocaſſet Cæſarem, ſeptennem amiſit.

Hic nummus argenteus, inter conſpicuos collocatur.

IMP. VI. COS. III. *Imperator eques dextram elevans.*
Figura illa equeſtris pacificatoris habitu videtur deſignare M. Aurelii adventum Romam, poſt L. Veri mortem, cum ille *Imperator* VI. eſſet & conſulatum III. ageret : niſi exiſtimemus ſtatuam eſſe illius equeſtrem, quæ hodie adhuc in Capitolii area extat; ipſi à ſenatu decreta.

Eadem epigraphe. Victoria ſtans, lauream imponit Imperatori ſtanti, dext. fulmen, ſin. haſtam gerenti.
Altera hæc eſt M. Aurelii ſtatua, ſed pedeſtris ab eodem ſenatu ipſi decreta, ob victoriam Germanicam, qua de cauſa Imperator VI. vocatus eſt. Imperator fulmen gerit, imperii Romani ſymbolum, ut videre eſt in plurimis aliis Imperatoribus: ipſi enim tanquam Joves Latii in ſtatuis repræſentabantur.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

PRIMI DECENNALES COS. III. *In corona laurea.*
M. Aurelius mortuo Antonino Pio Non. Martii anni 714. ſolus imperavit, nova imperii inde auſpicia petita: anno 924. finitum eſt primum ejus decennium, propter quod ludi agebantur, & ſacra fiebant : unde eorum in nummis memoria; poſtea, vicennalia à ſenatu & à populo ſuſcipiebantur.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter elegantiores admittendus.

TR. POT. XII. COS. II. *Apollo muliebri habitu ſtans dextra pateram, ſiniſtra lyram.*

Antonini Pii nummus occurrit cum epigraphe *Apollini Auguſto* & eodem Apollinis typo, ut hîc in M. Aurelio exhibetur cum nota trib. pot. XII, quos ſuſpicor in iis ſignatos ob Apollinares ludos ab illis editos, ut ſolebant quotannis ad prid. Nonas Quinctiles. Apollo pateram gerit, ob ſacra ipſi facta.

Hic nummus aureus, eſt rarus.

TRIB. POT. XV. COS. III. *Quadrigæ conſulares currum vehunt in quibus Imperator dextra ſcipionem gerit.*

Quadrigæ ſimiles jam prodierunt in M. Aurelii Cæſaris nummis, quæ ad pompam conſulatus II. ſpectant: hæ vero ad conſulatum III. quem iniit cum L. Vero II. anno V. C. 914. paulo ante obitum Antonini Pii, poſt quem ſuſcepit trib. pot. XV. & hic primus eſt M. Aurelii poſt patrem mortuum annus, in quo nullum egit triumphum: ſed memoria eſt proceſſus conſularis pompæ, de qua crebro in plurimis Auguſtis ſumus dicturi.

Hic nummus aureus, inter rariores collocandus.

TR. P. XX. IMP. IIII. COS. III. *Victoria ſtans dextra palmam, ſiniſtram apponit clypeo palmæ arbori appenſo, ſupra quam* Vic. Par.

Monumentum eſt victoriæ contra Parthos à L. Vero in Syria morante per legatos relatæ, cum M. Aurelius trib. pot. XX. gereret anno V. C. 919. inde Imperatoris IIII. titulus ipſi tributus, cum Romæ manſiſſet, ut inde conſtitueret omnia, ſive, ut ait Capitol. *Quod res urbanæ Imperatoris præſentiam poſtularent.*

Hic nummus aureus, pro raro numeratur, ex argento tritus & obvius eſt.

VOTA PVBLICA. *M. Aurelius & Fauſtina uxor dextras ſibi jungentes, figura intermedia.*

In gratiam matrimonii M. Aurelii & Fauſtinæ Antonini Pii filiæ, qui illum adoptaverat: dextras ideo jungunt dea Concordia intermedia, nam pro felici matrimoniorum ſucceſſu vota ſuſcipiebantur, quæ hic publica fuiſſe denotat nummus.

Hic nummus aureus, eſt rarus.

ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΡΩΜΑΙΩΝ. *id eſt,* pro victoria Romanorum, *Venus ſtolata ſtans dextra pomum, ſiniſtra haſtam.*

Hæc Græciæ urbs quæ nomen non appoſuit, Fauſtinam ſub Veneris effigie, nummorum Romanorum exemplo repræſentat, quaſi ſub illius auſpiciis M. Aurelius victoriam retulerit, eam autem caſtrorum matrem à ſenatu vocari poſtulavit, ut infra ex Capitolino dicturi ſumus. Venus pomum, pulchritudinis arrham à Mercurio acceptam gerit.

Hic nummus argenteus inter elegantiores reponendus.

FAUSTINAE junioris nummi ex auro & argento frequentes & obvii ſunt.

FAVSTINA AVGVSTA. *Caput Fauſtinæ.*

FORTVNAE MVLIEBRI. *Mulier ſedens dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Ut Virilis Fortuna à Romanis colebatur, ſic à Matronis dicata eſt Fortuna Muliebris, cujus templum erat in via Latina, quarto ab urbe lapide, ſed ejus ſignum nefas erat attingere niſi univiræ: at ipſi plurimum debebat Fauſtina, cum filia eſſet Imperatoris, & quidem prima, Imperatori nupta.

Hic nummus aureus, eſt rarus.

MATRI CASTRORVM. *Fauſtina ſedens dextra Phœnicem globo impoſitum, ſiniſtra haſtam gerit; ante, tria ſigna militaria.*

Fauſtinæ nummum penitus illuſtrat Capitolinus in vita Marci, quæ ibi *diva & mater caſtrorum* nominatur, ſiquidem ait ille. *Divam etiam Fauſtinam à ſenatu appellatam gratulatus eſt: quam ſecum in æſtivis habuerat, ut matrem caſtrorum appellaret.* Phœnix globo impoſitus, æternitatem denotat per conſecrationem conſecutam.

Hic nummus argenteus inter rariores adſcribendus.

MATRI MAGNAE. *Figura muliebris capite turrito ſedens inter duos leones, ſiniſtra innixa crotalo, dextra ſpicas.*

Fauſtina ſub Cybeles habitu depingitur, quam Strabo appellat lib. 10. *θεὰν μεγάλην*, *deam magnam*, hæc ſub nomine Opis culta, tympanum ſeu crotalum gerebat, per quod orbis terræ ſignificatur: per turres in capite, oppida; per ſpicas, hominum alimentum: per leones, maternam pietatem omnia poſſe ſuperare.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

VENERI FELICI. *Columba, aut cornix: in alio*, CONCORDIA.

Nulla Veneris Felicis niſi in nummis & antiquis inſcriptionibus mentio: in his vero ſacerdotes ipſi dicatas fuiſſe docemur; hanc nempe deam plurimum coluiſſe Fauſtinam, ob concordiam cum M. Aurelio ſervatam, ideo columba inſigne ipſius ſymbolum, in nummis cum concordiæ epigraphe expreſſum.

Prior nummus aureus, rarior eſt poſteriori.

DIVAE FAVSTINAE MATRI CASTRORVM. *Caput Fauſtinæ velatum.*

CONSECRATIO. *Rogus.*

De titulo matris caſtrorum à M. Aurelio Fauſtinæ uxori dato, narrat Capitolinus in illius vita, ut de hujus conſecratione poſt ipſius mortem. Rogus, lignorum ſtrues erat ad cremanda eorum corpora qui conſecrabantur: ita dictus, quod in eo dii manes rogentur.

Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

ΦΑΥΣΤΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Fauſtinæ.*

ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΡΩΜΑΙΩΝ. *Id eſt pro victoria Romanorum. Mulier ſtans cum quatuor puerulis, duos manibus gerit, in imo duo ſtant.*

Urbs quædam Græciæ quæ nomen non appoſuit, Fau-

ſtinæ fœcunditatem cum victoriis Romanorum æquiparat, nam quot pueros genuerat, tot victorias iis futuras auguratur, unde modo ſæculi Felicitas, modo Temporum Felicitas appellatur.
Hic nummus argenteus rarus, ex auro rariſſimus.

ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣ. *Id eſt pro victoria Auguſtorum. Venus ſtans ſtolata dextra pomum, ſiniſtra haſtam gerit.*
Ipſamet Græciæ urbs quæ M. Aurelii nummum cudit, & hunc ſignaſſe videtur, Fauſtinæ rurſus adulata, ipſam ſub Veneris Victricis effigie, ut in nummis Romanis exhibens, quaſi ſub ejus auſpiciis M. Aurelius & L. Verus Imperatores victoriam retulerint.
Hic nummus argenteus, eſt elegantiſſimus.

L. VERI nummi ex auro & argento frequentes & triti ſunt.

IMP. CAES. L. AVREL. VERVS AVG. *Caput Veri laureatum.*

CONG. AVG. IIII. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram frumentariam, læva cornucopiæ.*
Quantum nummis debemus, qui quot liberalitates ſeu congiaria ſub L. Vero data fuere, nos edocent ille nonum imperii vix annum tetigit, & tamen intra hoc tempus quatuor congiaria diſtribuit: ultimum hoc in triumpho Parthico ab utroque imperatore M. Aurelio & L. Vero conceſſum eſt populo.
Hic nummus aureus, eſt rarus.

HERC. PAC. *Hercules nudus ſtans, dextra ramum gerit.*
De Hercule Pacifero nulla alia, niſi in nummis antiquis, mentio: cum autem homines fortes, antiqui, Hercules appellarent, plurimi principes Romani ſub Herculis nomine & effigie prodierunt. Verus autem, tanquam poſt ſummos labores in Parthico bello exantlatos, Parthis pacem conceſſerit, Hercules Pacifer appellatur.
Hic nummus aureus, inter præſtantiores habendus.

LIB.

LIB. AVGVSTOR. TR. P. COS. II. *Duo Imperatores ſedentes in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, aſſiſtentibus aliis figuris.*

Primum congiarium à L. Vero datum eſt ob trib. poteſtatem ipſi à M. Aurelio communicatam Non. Aprilis 914. cum mortuus eſſet Antoninus Pius v. Kal. Martii ejuſdem anni & ille ſolus imperaret, unde ait Capitolinus. *Tumque primùm Romanum imperium duos Auguſtos habere cœpit.* Duo idcirco in ſubſellio ſunt.

Hic nummus aureus, præſtantiſſimus eſt.

PROFECTIO AVG. *Figura Imperatoris in equo dextra haſtam gerentis.*

Singularia Imperatorum geſta nobis repræſentant eorum ſuperſtites nummi, hic Lucii Verii ad bellum Parthicum expeditionem anno 915. exhibet. De qua Capitolinus. *Ad Parthicum vero bellum, ſenatu conſentiente, Verus frater ejus miſſus eſt.* Ideo ille in equo dextra haſtam hoſtes profligaturus, incedit.

Hic nummus aureus inter rariores computandus, ex argento eſt rariſſimus.

REX. ARMEN. DAT. *Imperator ſedens in ſuggeſtu duabus figuris militaribus aſſiſtentibus, Soæmo Armeniæ Rege inferius ſtante. Diverſæ ſunt epigraphæ.*

Armenia per Statium Priſcum L. Veri legatum recuperata, quam Vologæſes II. Parthorum rex occupaverat, expulſo ex ea Soæmo etiamſi ex Arſacidarum genere orto, quod ille regnum à Romanis principibus accepiſſet, L. Verus eum reſtituit ex Photio, unde nummus in hujus rei memoriam percuſſus. Vide Triſtanum pag. 687.

Hic nummus aureus inter rariſſimos reponendus.

TR. P. VI. IMP. III. COS. II. *Figura equeſtris jaculo impetens captivum.*

Cum L. Verus tantum per legatos bellum Parthicum gereret, unde titulum Imperatoris III. obtinuerat autumno præcedentis anni, quod Caſſius Seleucia capta Meſopotamiam penetraſſet, at cum Verus ipſe iterum ad Euphratem perveniſſet, ideo in nummis eques barbarum telo confecturus depingitur.
Hic nummus aureus ex rariorum numero eſt.

VIC. PAR. *In clypeo quem victoria palmæ imponit.*
L. Verus annis quinque bellum Parthicum, etſi per legatos, confecit; devicto ubique Vologæſe, unde *Victoria Parthica.* Et ille *Parthicus maximus* appellatus eſt: de Parthis triumphum cum M. Aurelio egit.
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento frequens & tritus.

Sine epigr. Imperator eques, telum dextra in hoſtem concitans.
Imperator eques ſpiculum in hoſtem vibraturus depingitur, quod ad Euphratem uſque contra Parthos iverit, ſed modo cum epigraphe TR. P. IIII. IMP. II. modo TR. P. VI. IMP. III. cum bis teſte Capitolino id feciſſet. *Ad Euphratem tamen impulſu comitum ſuorum ſecundo profectus eſt.* Modo ſine epigraphe.
Hic nummus aureus, ejuſdem eſt raritatis & elegantiæ, ac ſuperior.

ΑΥΤ. Κ. Λ. ΑΥΡ. ΟΥΗΡΟΣ ΣΕΒ. *Caput Veri laureatum.*
ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΣΕ. *Pallas galeata ſtans, dextra extenſa telum, ſiniſtra clypeum.*
A Græcia illa urbe quæ ſuos M. Aurelio & Fauſtinæ cudit nummos, prodit alter L. Vero dicatus cum eadem epigraphe ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ; ſed cum Pallade victoriæ quidem præſide, urbs autem nimium, adulatrix, Imperatores inſcribit Dominos, qui titulus à neceſſariis aut ſalutantibus voce tantum illis dabatur.
Hic nummus argenteus, elegantiſſimus eſt.

LUCILLAE nummi ex auro & argento triti & frequentes ſunt.

LVCILLA AVGVSTA. *Caput Lucillæ.*

FAECVNDITAS. *Figura muliebris ſedens, ulnis puerulum, alter ſtat pro pedibus.*

Lucilla filia fuit M. Aurelii & Fauſtinæ primogenita, quam pater L. Vero imperii conſorti uxorem dedit, eamque ad illum in Syria pro bello Parthico morantem, Epheſum uſque duxit. Nummus duos ejus filios exhibet; ſed alius, tres, unde meritò fœcunditas Lucillæ denotatur; ſi fuerit ex iis mas aliquis, paululum vixit.

Hic nummus argenteus & aureus, inter raros locum habet.

VOTA PVBLICA. *Corona cum literis in ambitu.*

Monumentum eſt votorum propter Lucillæ cum Vero matrimonium factorum, ſimilis quidem epigraphe viſitur cum M. Aurelio & Fauſtina dextras jungentibus Concordia dea intermedia, ſed nummus lauream exhibet, quam meritus eſt Verus ob bellum Parthicum, Lucilla autem ad eum ducta eſt cum illud gereret.

Hic nummus argenteus, rarus eſt: obvius, quando litteræ ſunt in medio corona.

ΛΟΥΚΙΛΛΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Lucillæ.*

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΑΝΝΟΣ ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΣ.

Figura muliebris ſedens, dextra ſpicas, ſiniſtra tædam ardentem.

Lucilla ſub Cereris effigie ſpicas & tædam ardentem gerente exhibetur, quales ut plurimum Principes Romanæ repræſentari ſolebant: huic nummum cudit Mannus Arabiæ regulus, Imperatori ſic gratulans ob titulum φιλορωμαίε ſibi ab illo conceſſum, dum ille Parthicum bellum gereret. Vide Seguinum.

Hic nummus eximiæ raritatis & elegantiæ habetur.

Diverſum paulo typum poſſidet Princeps meus Dux Cenomanenſium.

COMMODI nummi ex argento vulgares & triti, ex auro inter rariores habentur.

IMP. CAES. M. ANT. COMMODVS AVG. *Caput Commodi laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques.*

Commodus tribunitia poteſtate à patre accepta menſe Auguſto labentis anni 928. illo in Germania XVI. Kal. Apr. 933. mortuo, bello penè confecto Romam venit, fauſtis, ut ait Herodianus, omnibus acclamationibus & coronarum florumque ſparſionibus exceptus.

Hic nummus ex auro & argento, rarus eſt.

APOL. MONET. *in aliis* MONETAE P. M. TR. P. XV. *vel* XVI. COS. VI. *Apollo nudus ſtans, dextram capiti admovet, ſiniſtro cubito columnæ innixo.*

Ad Apollinares ludos ſpectat ob peſtilentiam Romæ ſævientem anno 943 in quo Commodus inivit tr. p. XV. & XVI. De hac Dio *tanta peſtilentia fuit, quantam nunquam fuiſſe cognovi.* Juno autem, ut Moneta dicta eſt ob vocem editam à templo, ſic ille Apollo videtur *Moneta* dictus, ob editam vocem non interruptæ religionis, in ipſis ludis ex Verrio Flacco.ap.Pomp.Feſtum.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

APOLLINI PALATINO. *in aliis* APOL. PAL. P. M. TR. P. XVI. COS. VI. *Apollo ſtans muliebri habitu, dext. pateram, ſin. lyram columnæ impoſitam.*
Apollo ille Actiacus, muliebri veſte erat indutus, Palatinus dictus, quod ab Auguſto in Palatio dicatus ſit poſt Actiacam pugnam, cujus ſtatuam à Scopa ita factam narrat Plinius; de qua Propertius

Actius in longa carmina veſte canit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

AVCT. PIET. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Figura muliebris ſacrificans ſupra aram ignitam.*
Commodus cum ſacra Iſidis colendo, religionem reſtituere videretur, *Auctor Pietatis* dici voluit: inde in nummis hac epigraphe gaudet.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

CONC. MIL. P. M. TR. P. XI. M. P. VII. COS. V. P. P. *Imperator paludatus ſtans inter quatuor milites.*
Non adlocutionem pro bello ſuſcipiendo, ſed concordiam militum & fidem exercitus erga Commodum renovatam indicat nummus: nam in bello Britannico objurgati ſunt milites quod ſeditionem feciſſent, ap. Dionem. Ex ſimili alterius nummi epigraphe tr. p. XI. Imp. VII. Cos. V. Commodum de Britannia triumphum egiſſe novimus.
Hic nummus aureus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

CONSECRATIO. *In aliis ara, in aliis aquila.*
Commodus etſi hoſtis à ſenatu poſt mortem appellatus ſit, à Severo tamen inter divos relatus eſt, de quo Capitol. *Commodum inter divos referendum eſſe cenſuit, quaſi hoc genere ſe de ſenatu poſſet ulciſci.* In cujus rei memoriam nummos ille cudit, ſed nullos S. C. ſignatos obſervavimus.

Uterque nummus argenteus rarus & elegans eſt.

COMMODO CAES. AVG. FIL. GERM. SARM. *Caput Commodi nudum.*

DE GERM. *Congeries armorum.*

Similes nummorum typi ob Germanos devictos Commodo ac M. Aurelio ſignati ſunt, quandoquidem ille ut narrat Lampridius. *Profectus eſt cum patre & ad Germanicum bellum.* Idem ſupra in M. Aurelio.

Hic nummus argenteus rarus, ex auro præſtantior eſt.

Eadem epigraphe. Caput Commodi ſine laurea.

DE GERMANIS. *Trophæum cum duobus captivis in imo.*

Commodus patre vivente *Germanicus* dictus eſt, ut M. Aurelius, quem in bello Germanico comitatus erat, ideo trophæum de Germanis in ejus nummis ut in patre.

Hic nummus aureus inter elegantiores conſtituendus.

Eadem epigraphe. Caput Commodi nudum.

DE SARMATIS. *Duo captivi in imo trophæi.*

M. Aurelius geminum contra Germanos & Sarmatas bellum geſſit, at quia Commodus eum ſequutus eſt, eoſdem Germanici & Sarmatici titulos ut pater, accepit, & trophæa de illis populis in ejus nummis ſignata ſunt.

Hic nummus aureus, ſuperiori rarior eſt.

FID. EXERC. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. P. P. *Imperator ſtans in ſuggeſtu adloquitur cohortes.*

Hic typus ad fidem militum erga Commodum indicandam, ut ſupra diximus, eſt ſignatus, & non propter allocutionem Imperatoris ad cohortes; nam in tr. poteſtate nullum ſuſcepit bellum, iis autem donativum diſtribuit & populo congiarium.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores numeratur.

FEL. AVG. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. P. P. *Felicitas ſtolata ſtans dextra globum cui impoſita eſt victoria, ſiniſtra caduceum magnum.*

Per fidem exercituum, & concordiam militum in Commodi nummis cum tribun. pot. XI. denotatas, Felicitas Auguſti, & ut in alio nummo, Felicitas ſæculi, indicantur. Felicitas Auguſti per victoriam orbi Romano inſiſtentem, ſtabilitur.

Hic nummus aureus, ex rariorum numero eſt.

FELICITAS PERPETVA AVG. *Imperator togatus ſtans, ſiniſtra cornucopiæ, dextram porrigit figuræ muliebri ſtanti, læva caduceum oblongum gerenti.*

Hoc lemmate indicatur annona ab imperatore procurata, & populi fames ſublevata, de qua Herodianus. *Sed & fames eodem tempore civitatem oppreſſerat.* Nam claſſem Africanam inſtituit: quæ ſubſidio eſſet, ſi forte Alexandrina frumenta ceſſaſſent: unde Felicitas populo perpetua.

Hic nummus argenteus, rarus & conſpicuus eſt.

FORTVNAE MANENTI. *in aliis* FORT. MANENT. TR. P. XIII. IMP. *Fortuna ſedens, dextra equum capiſtro retinens, ſiniſtra cornucopiæ.*

Fortunæ Reduci votum ſuſcipere ſolebat ſenatus, cum Imperator aliquam profectionem obibat, Lampridius autem ob non ſuſceptam à Commodo, votum Fortunæ manenti eum feciſſe indicat. *Tertio meditans de profectione à ſenatu & populo ſuo retentus. Vota pro eo facta ſunt Nonis Piis Fuſciano iterum Cos.* Fuſcianus autem conſulatum inivit, dum Commodus gereret Tr. pot. XIII. Fortuna Manens, equi ferocis freno coerciti ſchemate, denotatur.

Hic nummus agenteus, inter rariores numerandus.

HERCVLI COMMODO AVGV. *Clava in laurea.*

Commodus

Commodus, teſte Herodiano, eo vecordiæ petulantiæque proceſſit, ut paternum primo cognomen repudiaret ac pro Commodo Marci filio *Herculem ſe Jovis filium juſſerit appellari, depoſitoque principum Romanorum cultu leonis pellem ſubſterneret.* Ideo in laurea Herculis nomen adſcriptum eſt, & caput leonina pelle amictum.
Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

HERC. COM. P. M. TR. P. XVI. COS. VI. *Hercules ſacrificans ſupra arulam ignitam, ex adverſo arbor leonis ſpoliis onuſta.*
Statua videtur eſſe Commodo dicata ſub habitu Herculis, de quo narrat Lampridius. *Accepit ſtatuas in Herculis habitu: eique immolatum eſt ut deo,* nam prius dixerat. *Commodum Herculem & deum appellans:* Illi decernebantur omnia quæ vellet, nam ſenatus eum pertimeſcebat.
Hic nummus aureus, raritate & elegantia inſignis eſt.

HERCVLI ROMANO AVG. *Hercules dextram trophæo imponens.*
Commodus non modo Hercules dici voluit, ſed ut hic varia à diverſis locis cognomina tulit, ipſe tanquam Imperator Romanus, Hercules Romanus appellari ambivit, de quo Lampridius. *Appellatus eſt etiam* Romanus Hercules, *quod feras Lanuvii in amphitheatro occidiſſet,* & tanquam victorias longè extendiſſet, trophæum coronat.
Hic nummus aureus inter rariores habendus.

HERC. ROM. COND. COS. VII. P. P. *Hercules ſiniſtra clavam & ſpolia leonis, boves agit.*
Hæc eſt ſtatua Commodo à ſenatu decreta, uti narrat Dio, ob Romam ab illo factam coloniam. *Volebat enim omnino urbem, ſuam eſſe coloniam videri. Ad hæc ei ſtatua aurea mille librarum cum tauro & vacca facta eſt,*

ſic enim coloniæ conditor repræſentabatur, porro Herculis habitu.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

I. O. M. SPONSOR. SEC. AVG. *Jupiter cum pallio nudus ſtans, læva fulmen, dextram humero Commodi togati imponens; hic dextra globum, læva ſceptrum.*
Cum paratæ Commodo fuiſſent ſæpius inſidiæ, ut loquitur Dio, ſenatus ei adulans Jovem in nummis ſecuritatem ipſi orbem terrarum adminiſtranti ſpondentem exhibuit, cum titulo Optimi Maximi: Jupiter enim ita cognominatus eſt, quod velit & poſſit omnibus prodeſſe.
Hic nummus argenteus, inter rariores recenſendus.

JOVI DEFENSORI SALVTIS AVG. *Jupiter ſeminudus inter ſeptem triones, dextra erecta fulmen, læva ſceptrum.*
Quod multorum inſidias evitaſſet Commodus, ejus ſalutis defenſor, Jupiter ex cœlis ipſis perhibetur, quod triones illi teſtantur ſidus illud conficientes quod Arcton appellant: quaſi Jupiter ipſe jam illos nimis audaces & temerarios fulmine ſuo percuſſerit.
Hic nummus argenteus ſuperiori elegantior eſt.

JOVI EXSVP. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Jupiter ſedens, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*
Inter illa ſuperba nomina quæ veſanus Imperator ſibi impoſuit, Exſuperantem ſe nominaſſe narrat Dio. *Quaſi omnes homines longe in rebus omnibus ſuperaret.* At eo vecordiæ proceſſit ut deorum nomina uſurpaverit, & ſe Jovem Exſuperantem, quaſi alios deos etiam ſuperaret, appellaverit.
Car. Patin ex inſcriptione legit JOVI EXSVPERANTISSIMO.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LIBERALITAS AVG. *Commodus ſedet in ſubſtructione,*

adſtante liberalitate; Romanus ſcalam adſcendit pro congiario accipiendo.

Plurimas liberalitates ex nummis Commodum diſtribuiſſe novimus, ſed quando primam dederit, Lampridius nos docet: *adhuc in prætexta puerili congiarium dedit, atque in baſilica Trajani præſedit.* Unde nomen Cæſaris tantum in nummo præfert.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

LIBERAL. V. TR. P. VII. IMP. IIII. COS. III. P. P.

Quatuor figuræ pro congiario diſtribuendo.

Nummus liberalitatem v. Commodi exhibet in Tr. poteſtate VI. quam populo conceſſit cum ex Germania mortuo patre rediiſſet & de illa triumphum egiſſet anno 934.

Hic nummus ex auro & argento elegantiſſimus eſt.

LIB. AVG. VI. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V.

Quatuor fig. pro congiario.

Liberalitas VI. populo R. data eſt à Commodo propter victoriam Britannicam, ob quam ille Imperator VII. appellatus eſt, & eam diſtribuit, cum conſulatum V. iniit anno 939. Congiario VIII. largitus eſt: de eo autem Lampridius. *Congiarium dedit populo, ſingulis denarios ſeptingentos vicinos quinos.*

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

NOBILIT. AVG. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P.

Mulier ſtans dextra haſtam.

Nil mirum ſi primus Nobilitatem, de qua tantopere gloriabantur Romani, in nummis ſignare voluerit Commodus, ſi quidem teſte Herodiano: *Unus omnium ante ſe Imperatorum nobiliſſimus fuit*, quam ex victoriis ſuis magis inclaruiſſe gloriabatur, ideo Nobilitas haſtam & victoriam præfert.

Hic nummus argenteus obvius, ſed aureus rariſſimus eſt.

OPTIME MAXIME COS. V. P. P. *Jupiter ſeminudus ſtans, dextra fulmen.*

Jupiter ex Cicerone dictus eſt Optimus ob beneficia, & Maximus ob vim, hæc autem epigraphe *Optime Maxime* videtur in nummo appoſita ob ejuſdem acclamationem à ſenatu Commodo factam, nam inquit Dio. Tum nos magna voce dicebamus multa, ut juſſi eramus. Dominus es, vincis omnia feliciſſime, &c.

Hic nummus argenteus, inter rariores annumeratur.

PACI AETER. P. M. TR. P. XIIII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum oleæ, ſiniſtra haſtam gerit.*

Victis Mauris & Dacis, Pannoniiſque compoſitis: in Britannia, in Germania, & in Dacia imperium Commodi recuſantibus provincialibus ſedatis, quaſi pax æterna eſſet futura, percuſſus eſt hic nummus.

Hic nummus aureus maximi moduli, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

PATER SENAT. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Figura togata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Cum memor Pompeiani facinoris in ſenatum ſæviret Commodus, ille metu, ipſi adeo adulatus eſt ut ſenatus patrem appellaret, qui ſenatus carnifex dici merebatur, ſed vetere conſuetudine Imperator, ſenatus princeps cognominabatur, teſte Dione in Pertinace.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PIETATI SENATVS C. V. P. P. *Duæ figuræ togatæ dextras ſibi jungentes.*

Alterum eſt ſenatus erga Commodum adulationis monumentum hic nummus, cum ſuam verſus ejuſmodi ferocem Imperatorem declarat pietatem, ut innuit Dio

hujus temporis ſenator. *Is timor nobis erat cum cæteris communis*, Plurimos enim interficere quotidie ſolebat.
Hic nummus argenteus, rarus eſt: aureus rariſſimus eſt.

PRINC. JVVENT. *Figura paludata ſtans, dextra ramum, læva haſtam, à tergo trophæum.*
Ad primum bellum Germanicum ſpectat nummus, poſtquam finitum eſt, cum adhuc Commodus diceretur Princeps juventutis: nam ille olivam pacis ſymbolum gerit, & pone eum de Germanis trophæum.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

PROVIDENTIAE AVG. *Hercules pede dextro navis proræ impoſito, læva erecta clavam; ſtat ex adverſo figura mulieb. cum proboſcide in capite, dextra ſpicas, læva ſiſtrum gerens.*
Cum fames aliquando Romam vexaſſet, Annonæ plurimum providit Commodus, teſte Lampridio *ut claſſem Africanam inſtitueri: quæ ſubſidio eſſet ſi forte Alexandrina frumenta ceſſarent*, ideo ipſe Herculis effigie pede proræ inſiſtit, & ei Alexandria ſpicas ſubminiſtrat.
Hic nummus aureus & argenteus præſtantiſſimus eſt.

P. M. TR. P. VIIII. IMP. VI. COS. IIII. P. R. *Modius in quo ſpica & papaver.*
Tempus, quo fames Romæ ingens fuit, indicat Trib. pot. VIIII. in nummo conſignata, nempe annum V. C. 936. & 937. quando à Commodo ſublata eſt annona ei procurata, per modium ſpicis plenum deſignata.
Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

SAL. GEN. HVM. *Salus ſtans, dextra Commodum genuflexum ſublevat, ſiniſtra haſtam gerit.*
Cum ex aliquo morbo Commodus fuiſſet liberatus, vel cum peſtis Romæ admodum ſæviiſſet & magna homi-

num ſtrages inde conſequeretur, quaſi Salus generis humani à ſalute Commodi dependeret, quod ille ſalvus Laurenti ſervatus eſſet.
Hic nummus argenteus præclarus & elegans eſt.

SERAPIDI CONSERV. AVG. *Serapis ſtans, dextram elevat cum modio in capite.*
Commodus ſacra Iſidis coluit, cujus maritus erat Oſiris ſeu Serapis, ideo ab illo ſummo honore habitus eſt, at cum apud Tacitum deum ipſum à multis Æſculapium exiſtimatum legimus, quod ægris corporibus mederetur, in aliquo Commodi morbo, Conſervator Auguſti dicitur.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

TR. P. II. IMP. II. COS. II. P. P. *Figura virilis ſtans, dextra equum capiſtro retinet.*
Ad Circenſes ludos ſpectare videtur, quibus præerat Caſtor ex Iſidoro, nam ipſi equos à Mercurio diſtributos hiſtoriæ docent, Commodus autem tr. pot. III. agens, illos celebravit, & tanquam princeps juventutis decurſionem equeſtrem egiſſe veriſimile eſt, ut obſervatur in Getæ nummis. Quidam de Mauretania interpretantur.
Hic nummus argenteus, inter rariores computandus: aureus, rariſſimus eſt.

VICTORIA AVGVST. *Victoria ſtans dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Ad aliquam Commodi victoriam pertinet, at cum nullum ipſe geſſerit bellum, ſed tantum per legatos, porro Imperatoris titulum ſæpius ob eas de hoſtibus relatas tulit, at cum bellum Britannicum inter alia maximum fuit, in ipſius victoriæ monimentum hunc fuiſſe percuſſum nummum recte quis conjicere poſſet.
Hic nummus aureus inter rariores locandus.

VIRT. AVG. TR. P. VII. IMP. IIII. COS. III. P. P.
Imperator eques telo leonem impetens.
Ut in Hadriani nummis ipſe eques aprum telo confodiens exhibetur, ita Commodi virtus emicuit in occidendis propria manu feris, de quo Dio *magnum numerum hominum & belluarum publice ſæpe interfecit.* Ideo ob leonem conto transfixum in Trib. poteſtate VII nummus illi ſignatum eſt.
Hic nummus aureus, inter rariores habendus.

CRISPINAE nummi ex argento triti, ex auro inter præſtantiores reputantur.

CRISPINA AVGVSTA. *Caput Criſpinæ.*
DIS. GENITALIBVS. *Ara.*
Dii genitales dicti erant parentes & procreatores rerum omnium & animantium, de quibus meminit Auſonius in periocha lib. 4.

Juppiter in terra cum dis genitalibus, una
Concilium cogit ſuperum de rebus Achivis.

Iis aram, ut fœcunditatem obtinet, Criſpina dedicavit.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VENVS. *Figura muliebris ſtans, dextra pomum, lævam capiti admovet.*
Auguſtæ in nummis ſub dearum imaginibus ſæpe repræſentabantur, at cum corporis venuſtas iis maxime conveniret, Criſpina ſub Veneris effigie exhibetur, pomum pulchritudinis pretium præ manibus gerens.
Hic nummulus aureus, rariſſimus eſt.

VENVS

VENVS FELIX. *Figura muliebris ſedens, dextra victoriolam, lava haſtam gerit.*
Venus varie cognominata eſt, at in inſcriptionibus antiquis & nummis ſæpe *Felix* perhibetur, quaſi matrimonia reddat felicia, ſed id eventus ut plurimum manifeſtat contrarium, ut ipſi Criſpinæ evenit, quæ à marito primum Capreas relegata eſt, poſtea occiſa.
Hic nummus ex argento obvius, ex auro rarus eſt.

VENVS VICTRIX. *Venus nuda, dextra caduceum, ſiniſtro cubito columnæ innixo haſtam gerit: pro pedibus clypeus.*
Venus victrix eadem videtur fuiſſe ac Genitrix, ut ſupra diximus, cum illa eodem fere modo repræſentetur nempe ſeminuda, at cum Criſpina per fecunditatem & puerulum in nummis ejus depictum, Commodum feciſſe patrem indicatur, merito Venus Victrix nuncupatur.
Hic nummus aureus inter rariores adſcribendus.

PERTINACIS nummi ex auro & argento inter elegantiores adſcribuntur.

IMP. CAES. P. HELV. PERTIN. AVG. *Caput Pertinacis laureatum, in aliis radiatum.*

AEQVITAS AVG. TR. P. COS. II. *Figura muliebris dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Nil mirum, ſi Æquitas inter virtutes quæ Imperatoribus tribuuntur, ſæpe in eorum nummis frequens occurrat, cum ii jus publice ſæpe reddere ambiebant; ille bilancem æquatam manu gerit, tanquam omnia ponderans; ſiniſtra cornucopiæ, unde per rectam ipſius adminiſtrationem, rerum omnium abundantia.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

DIS CVSTODIBVS. *Mulier ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Inter Deos Cuſtodes, Fortuna præcipue ab antiquis culta eſt, ideo Aurea in principum cubiculo aſſervabatur ſucceſſori tradenda, teſte Capitolino in Ant. Pio. Hanc vero & Regiam Spartianus in Severo nuncupavit. Illi Pertinax ut novus Imperator ſe commendat.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IANO CONSERVAT. *Figura Jani bifrontis ſtantis.*
Novi Imperatores Jano ante fores curiæ poſito ſacra facere ſolebant, ut Xiphilinus de Juliano Pertinacis ſucceſſore narrat. *Tandem cum ille veniſſet in curiam, eſſetque Jano, qui erat ante ejus fores, ſacrificaturus.* Ideo in nummo tanquam deus conſervator ſignatur.
Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

LAETITIA TEMPORVM. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra coronam, ſiniſtra cornucopiæ.*
Commodo patriæ hoſte interfecto, magna de Pertinacis ut viri boni electione percepta eſt lætitia; inde apud Herodianum *læti omnes agitare; ſperantes ſe parentem adeo magis quam Imperatorem habituros.* Lætitia coronam gerit, ut refert Hyginus in Aſtron. *Homines in maxima lætitia victoriiſque coronas habere conſueverunt.*
Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

LIBERATIS CIVIBVS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*
Pro ſolita congiarii diſtributionis epigraphe *Liberalitas*, hæc exhibetur *Liberatis civibus*, quaſi populus cariorem habuerit libertatem poſt Commodum recuperatam, quam congiarium ipſis à Pertinace donatum. *Nam* ut ait Capitolinus, *donativa & congiaria quæ Commodus promiſerat, ſolvit.* Vide Seguinum edit. 2. ap. Jombertum.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

OPI. DIVIN. TR. P. COS. II. *Figura muliebris ſedens, dextra ſpicas.*
Pertinax, ut ait Capitolinus *Annonæ conſultiſſime providit*, de quo etiam Dio, *cum ipſe eſſet in mari, ut rei frumentariæ provideret.* Porro ut abundantiam rerum omnium à ſe partam divino auxilio tribueret, nummum *Opi* ſeu *Terræ* quæ frumenta profert, dedicavit. Vide Gruter. pag. 26.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus: aureus rariſſimus eſt.

PROVID. DEOR. COS. II. *Mulier ſtolata ſtans, dextram verſus globum elevat, ſiniſtra ad latus admota.*

Verè imperium providentia Deorum Pertinaci delatum eſt, cum is illud fortiter recuſarit, ut narrat Herodianus. At ille *recuſare inſtitit, tanquam rem invidioſam, omen imperii, excuſare ſenectutem, veniamque orare.* Ideo globum è cœlo delapſum indicat mulier.

Hic nummus argenteus, pro rariſſimo habendus.

PROVIDENTIA DEORVM COS. II. *Figura muliebris utramque manum verſus globum elevans.*

Ut orbis Romani imperium à diis ſibi commiſſum demonſtret Pertinax, mulierem ſub Providentiæ nomine illum è cœlo recipientem ſignavit; hæc mundi partes adminiſtrare tradebatur, ut optima & frugi materfamilias.

Hic nummus ex auro & argento inter rariores.

SAECVLO FRVGIFERO. *Caduceus inter ſpicas.*

Cum ſub Commodo caritas annonæ vel ſterilitate vel miniſtrorum artibus fuiſſet, Pertinax vix imperium ſuſcepit quin ipſe in mare conſcenderit, ut ipſi provideret, unde ad denotandum ſub eo omnium rerum abundantiam, hæc *ſæculi Frugiferi* epigraphe cum ſpicis & caduceo pacis ſymbolo.

Hic nummus argenteus, inſignis elegantiæ & raritatis eſt.

VOT. DECEN. TR. P. COS. II. *Figura velata ſacrificans ſupra tripodem.*

Ad vota decennalia pro ſalute principis, primis ejus imperii temporibus, ſuſcepta ſpectat; hic autem mos ab Auguſto manavit qui imperium in decennium acceperat, & deinde ſub aliis Imperatoribus obſervatus eſt.

Hic nummus aureus & argenteus inter præſtantiores collocandus.

L. A. *Juſtitia ſtans ſtolata dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.* Juſtitia in Pertinace adeo eminebat, ut in extremis provinciis & apud Barbaros noſceretur: qua de re Alexandrini illam in ejus nummis appoſuerunt, & Herodianus prædicat. *Quin barbari metu virtutis.... juſtitiæque fide, cum neminem ab illo ſcirent offendi, ſed gratiam cuique pro meritis referri, ſponte illi ſe dederunt.*
Hic nummus maximi meduli argenteus eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

DID. JULIANI nummi ex auro & argento rariſſimi ſunt.

IMP. CAES. M. DID. IVLIAN. AVG. *Caput Juliani.* CONCORDIA MILITVM. *Figura muliebris utraque manu ſignum militare.*

Illa fuit concordia militum ad imperium Did. Juliano conferendum, quod ille ab iis nundinatus erat; nummo ideo convenit quod refert Herodianus. *Tum ſignis ſublatis, impoſitiſque illius imaginibus deducere hominem tendunt.* Hæc illa ſigna mulier utraque manu gerit.

Hic nummus aureus & argenteus rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. COS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Cum Fortuna ex Lactantio, opes tribuere putaretur & humanarum rerum regimen habere: eam ob rem Imperatores eam præcipue colebant tanquam deam Conſervatricem, ideo inter deos Cuſtodes numerabatur, ut in Pertinace obſervavimus.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

RECTOR ORBIS. *Imperator togatus ſtans, dextra globum.* Julianus homo vanus, ubi ſenatus auctoritate ſe confirmatum vidit, ſe *orbis rectorem* auſus eſt appellare, quaſi imperio regendo dignus; quod minime præſtitit, nam Severo in Pannoniis Imperatore à militibus appellato, imperii ſocietatem obtulit, cum ſe ipſi imparem agnoſceret.

Hic nummus aureus & argenteus rariſſimus eſt.

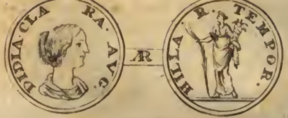
MANLIAE SCANTILLAE nummi ex argento inter præſtantiores collocantur, ex auro rariſſimi ſunt.

MANLIA SCANTILLA AVG. *Caput M. Scantillæ.*

JVNO REGINA. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam, pro pedibus pavo.*

Scantilla ſub Junonis Reginæ effigie in averſa nummi ſui parte cælatur, cum Julianus Imp. ejus maritus ſub Rectoris orbis titulo, qui Jovi adſcribitur, prodiiſſet, nam Regina, Juno cognominata eſt, quod ſoror & conjux Jovis, deorum atque hominum Regis, eſſet.

Hic nummus ex argento, rarus eſt: ex auro rariſſimus.

DID. CLARAE nummi ex auro rariſſimi, ex argento eximiæ raritatis & præſtantiæ ſunt.

DIDIA CLARA AVG. *Caput Didiæ Claræ.*

HILARITAS TEMPORVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra palmam oblongam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Deſignatur hoc ſchemate populi Romani Hilaritas in liberorum procreatione à Didia Clara Imperatoris unica filia; nam Artemidorus Principum liberos per ramos palmarum deſignari auctor eſt; ipſa autem Repentino patrueli nuper nupſerat. Vide quæ de palmarum ramis dixerit Triſtanus in Hadriano. tom. 1. pag. 480.

Hic nummus ex auro elegantiſſimus eſt, ex argento rariſſimus.

PESCENNII nummi ex argento, inter imperiales rariſſimi ſunt, ex auro non obſervantur.

IMP. CAES. C. PESC. NIGER IVST. AVG. COS. II. *Caput Peſcennii laureatum.*

AETERNITAS AVG. *Septem triones, inter quos creſcens luna.*

Vox illa Æternitas non ad conſecrationem Peſcennii ſpectat; ſed ad populorum adulationem, ut colligitur ex verbis Plinii jun. ep. 67. *per æternitatem tuam ſalutemque.* Peſcennius enim occiſus à Severo, qui per octodecim annos imperavit, nec conſecratus eſt, nec divi nomen in nummo gerit: luna igitur creſcens & ſeptem triones pro æternitatis ſymbolis apponuntur.

Hic nummus argenteus à me deſcriptus ſub epigraphe CONSECRATIO, *cujus non memineram, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.*

APOLLINI SANCTO. *Figura nuda ſtans, dextra cippo columnæ impoſita ramum tenet.*

Cognomen *Sancti* inter illa quæ Apollini tribuuntur

in nummis occurrit, cujus etiam mentio eſt in antiquis inſcriptionibus Romæ erutis apud Gruterum pag. 38. ex quibus illius templum colligitur fuiſſe ad Tiberim, ubi nunc ædes ſancti Stephani in Silice: ejus peculiaris cultor Peſcennius fuiſſe videtur.

Hic nummus argenteus, inſignis elegantiæ & raritatis eſt.

BONAE SPEI. *Figura muliebris ſtans, dextra florem, ſiniſtra veſtem ſublevat.*

Dea ſpes initio imperii Principum Romanorum ſæpe in eorum nummis cælabatur, ob bonam ſpem quam de iis conciperent populi, aut quam de ſe concitarant Principes, qua de cauſa Spes dextra florem gerit, quia ſpes eſt fructum ibi venturum, ubi flos apparuerit.

Hic nummus argenteus obvius eſt ſi partem averſam attendas, ſi caput, rariſſimus.

BONI EVENTVS. *Figura muliebris ſtans, dextra caniſtrum, ſiniſtra ſpicas.*

Bonus eventus inter Conſentes deos agricolarum recenſetur & ejus figura virilis eſt nuda, dextra pateram, læva ſpicam & papaver: ſed in nummo matrona caniſtrum & ſpicas gerit ob amplam meſſem Boni eventus dei auſpiciis collectam, cui ſacra Peſcennii juſſu facta fuerant.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus.

CERERI FRVGIFERAE. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas, ſiniſtra haſtam puram.*

Cum Peſcennius contra Severum pro imperio dimicandum eſſe animadvertit, Cererem frugum deam præcipue coluit, ut abundantia exercitui parta, bellum facilius gereret, ideo in ejus nummis Ceres ſub cognomine frugiferæ ſignata eſt, à Græcis Ανησίδωρα δημήτηρ dicitur.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores recenſetur.

FELICITAS TEMPORVM. *Caniſtrum floribus & fructibus refertum.*
Temporum Felicitas non magis obſervatur quam in rei frumentariæ abundantia, cui cum maxime provideret Peſcennius, ideo caniſtrum ſpicis refertum cum ſerpente Felicitatis ſymbolo in ejus nummis ſignatum eſt. Felix ſane imperium ſub ejuſmodi providentiſſimo Principe.
Hic nummus argenteus raritatis & elegantiæ inſignis eſt.

FORTVNAE REDVCI. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Cum Peſcennius auxilium ſuum Romæ contra Julianum implorari accepiſſet, ut narrat Dio lib. 73. *Qui ſe propterea efferebat, quod ejus fidem atque auxilium populus imploraverat.* Votum *Fortunæ reduci* fecit, ut ſolebant Principes ab Urbe abſentes, in cujus memoriam ſignatus eſt nummus.
Hic nummus argenteus inter elegantiores adnumerandus.

INVICTO IMP. TROPAE. *Trophæum, ad cujus imum duo clypei.*
In augurium victoriæ quam de Severo referre ſperabat Peſcennius, cuſum fuiſſe hunc nummum cum trophæo credere eſt; ideo *invictus* appellatur *Imperator*: ille enim in prælio ad Cilicias pylas legiones ſuas præſens inſtruxit.
Hic nummus argenteus à D. Morellio repertus eximiæ raritatis eſt.

IOVI PRAE. ORBIS. *Jupiter ſedens dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*
Epigraphen *Iovi Præfecto orbi* interpretamur, licet Vir eruditus *Iovi Præſidi orbi* alicubi dixerit; cum enim Jovi cœli & terræ imperium obtigerit, Præfectus orbis

dici quidem potuit; Fulmen gerit divinitatis ſymbolum, cui ab aquila porrectum fingunt, quod ictu fulminis illa non lædatur.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

IVSTITIA AVGVSTI. *Mulier ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Juſtitia inter præcipuas Peſcennii virtutes emicuiſſe videtur, ſi quidem *Iuſti* cognomen ipſi inditum nos docent ejus nummi: nam apud Herodianum dictum eſt, *ut Pertinacis vitam putaretur æmulari.* Præſertim forſan ejus juſtitiam, unde nomen ei impoſitum.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

MARTI VICTORI. *Mars galea ornatus graditur, dextra parazonium, ſiniſtra trophæum gerit.*

Mars cum bello præeſſet, *Victor* inde cognominatus videtur, cui ſacra feciſſe Peſcennium ad victoriam de Severo obtinendam veriſimile eſt, ut nummi denotant, in quibus gradiens, trophæum in victoriæ augurium geſtat.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

Ead. Epigraphe. Mars galeatus ſtans dextra haſtam, ſiniſtra victoriam: pro pedibus clypeus.

Mars in ſuperiore nummo gradivus eſt tamquam ad victoriam properans, ipſe tranquillus ut jam *Victor*; ideo ſimulacrum victoriæ gerit, & clypeus pro pedibus poſitus eſt, certam de Severo victoriam Peſcennio promittens.

Hic nummus ex argento inter rariſſimos locatur.

MINERVAE VICTRICI. *Figura muliebris tunicata galeato capite ſtans, dextra victoriolam, ſiniſtra clypeo innixa haſtam gerit.*

Minerva ſicut Mars bello præeſſe dicebatur, ideo ut

Marti *Victoris* cognomen inditum, ſic & Minervæ, Victricis appellatio data eſt, cui etiam ſacra à Peſcennio pro victoria contra Severum obtinenda, facta fuiſſe indicant nummi, in quibus tanquam certam pollicita victoriam, ejus ſignum dextra gerit.

Hic nummus argenteus, elegantiſſimus eſt.

MONETA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Moneta in Peſcennii nummis exhibetur ad denotandum jus ſummum per eam ad ipſum ſpectans: mulier autem bilancem tenet ad materiam metalli ponderandam, ut eam cuique juſtam rependat.

Hic nummus argenteus, pro rariſſimo habendus.

PIETATI AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram ſupra aram ignitam ſuſtinet.*

Pietas, cum nihil aliud ſit quam Juſtitia erga deos & peculiaris verſus eos cultus, qui in Peſcennio præſertim fuiſſe videtur: nam ubi Auguſtus appellatus eſt Antiochiæ, primum templa diis gratiam relaturus adiit, teſte Herodiano, unde ipſa Pietas ſacra faciens in nummis exhibetur.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

ROMAE AETERNAE. *Figura muliebris galeata ſedens, dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam: pro pedibus clypeus.*

Roma pro dea culta fuit, & templa non modo apud Græcos habuit, ſed in monte Palatino; ipſi ab Hadriano Imp. extructum eſt. Illa victoriam gerit tanquam in toto terrarum orbe Victrix, & Æterna dicitur, in perpetuæ dominationis augurium; in nummis Peſcennii cælata, quod ita à Romanis vocaretur.

Hic nummus argenteus Maſſiliæ à me repertus, elegantiſſimus eſt.

SALVTI AVGVST. *Mulier ſacrificat coram ara cui involutus eſt ſerpens.*

Salus in Peſcennii nummis exaratur, ut hæc dea conſervaret Imperatorem quem Syrii ſummo amore proſequebantur, ut refert Herodianus. *Amabant autem vehementer Nigrum, quod & imperium apud illos humaniſſime geſſerat.* Antiochiæ ejus nummi cælabantur ut in imperii ſede. *Hic nummus argenteus, pro rariſſimo habendus.*

VICTORIA. *Victoria ſcribens in clypeo* AVG. *tropheo appenſo.*

Plurimi reperiuntur cum victoriæ ſymbolis typi, quos ad Peſcennii victoriarum potius augurium cuſos, quis dixerit, quam ad certam de hoſtibus victoriam ſpectantes, porro de prælio in anguſtiis Nicææ & Cii ſecundum edito, Dio inquit, *Sed poſtea quam Nigriniani conſpecto Nigro Severianos inſequuti ſunt, victoria apud ipſos fuit.*

Hic nummus à me Smyrnæ inventus: in Theſaurum Regium depoſitus, rariſſimus eſt.

VICTORIA AVG. *Victoria ſtans, dextra coronam, ſiniſtra palmam geſtat.*

Cum nec apud Cyzicum, nec in anguſtiis Nicææ & Cii prælia inter Peſcennium & Severum inita, bellum abſolviſſent, victoria ab utraque parte incerta adhuc videbatur, & quiſque nummos cum victoriæ ſymbolis, ut ſuis animum adjiceret, cudere potuit; imo debuit. *Hic nummus argenteus, inter rariores ſcribendus eſt.*

VICTORIAE AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

Victoria gradiens ab amico depingi putatur tanquam ad alias properans, cum per eam belli controverſia non abſoluta ſit: ſtans effingitur, cum illa bello finem impoſuit, ſed hæc graditur, tanquam hoſtem devictum

per totum orbem diſſeminans.
Hic nummus argenteus, inter rariores adjungendus.

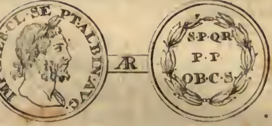
VICTOR. IVSTAE. *Victoria gradiens ad dextras coronam gerit, ſiniſtra palmam.*
Alludit ad cognomen *Juſti* Peſcennio impoſiti, ut percuſſus eſt nummus Galbæ cum epigraphe *victoria Galbæ:* adde quod cauſa Peſcennii juſta fuerit, cum ille à Romanis contra Julianum appellatus fuerit : de quo Dio, *tum vero auxilium cæterorum militum & præſertim Peſcennii Nigri implorant.*
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ Γ. ΠΕΣΚΕ. ΝΙΓΡΩ. Δικαιω. *Caput Peſcennii laureatum.*
ΠΡΟΝΟΙΑ ΘΕΩΝ. *Aquila alis expanſis inſiſtit clavæ.*
Nummos tetradrachmales argenteos in Syriæ urbibus, Imperatorum permiſſu ſignatos jam vulgavimus, eoſque ut plurimum aquilam Romani imperii inſigne exhibere diximus, & illam, cui rei inſiſtit, urbes in quibus cuſi ſint denotare : hæc autem clavæ Herculis Tyriorum innixa eſt, ſed poſtea Tyrus, nunciata Nigri fuga, Severo acclamavit, quam ideo incendi juſſit Peſcennius. Vide Herodianum.
Hic nummus argenteus maximi moduli Aleppi repertus incidit in manus Wihelmi Falkner Angli, qui mihi eum venundedit 30. Ludovicis aureis, ſtupendæ raritatis, elegantiæ, & ſingularitatis eſt.

MONITIO AD LECTOREM.

In fine tomi primi num. coloniarum æreum Peſcennii nummum in Gaza Parmenſi aſſervatum, forſan ſuſpectum eſſe diximus ob bilinguem ejus inſcriptionem, ſed periti qui eum tractarunt, indubitatæ fidei eſſe nobis aſſeverant.

CL.

CL. ALBINI nummi ex argento rari cum Cæſaris nomine, inter rariores cum Imperatoris titulo; ex auro, omnes eximiæ raritatis ſunt.

IMP. D. CLOD. SEPT. ALBIN. AVG. *Caput Albini ſine corona.*

AEQVITAS AVGVSTI. *Figura muliebris ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Æquitas in nummis Auguſtorum ſæpe occurrit, cum ea virtus in iis præſertim effulgere debeat, qui jus dicere ſolent: nec illa Cæſari facto convenit, ſed hæc adhibita eſt in nummis Albini cum is ſe Auguſtum, Imperatoremque appellavit; poſt quam Severus eum inſidiis aggreſſus eſt. Alii de cudendæ monetæ poteſtate exponunt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

APOLLINI AVG. COS. II. *Apollo ſtat muliebri habitu, dextra pateram, ſiniſtra haſtam.*

Id Albinum imprimis coluiſſe Apollinem nos docet, quod narrat Capitolinus, illum cornua bovis in ejus

ortu nati, ipſi imperii augurium portendentia, in templo Apollinis Bajani præſertim repoſuiſſe: Apollo autem, ob templum ipſi in palatio imperiali ab Auguſto extructum, dictus eſt *Auguſtus.*

Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, argenteus pro rariſſimo habendus.

CLEMENTIA AVG. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam puram.*

Severus crudelis admodum fuit, in Albino *clementia* prædicatur; ideo ille à Romanis odio habitus eſt, hic ſummopere expetitus; illum vocat Herodianus *immitem ſuapte natura & ſanguinarium*; hunc vero *ortum illuſtri genere ac bonæ indolis juvenem.* Clementia autem ſacrificantis habitu depingitur.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

FIDES LEGION. COS. II. *Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.*

Albinus, ubi Severum deſpecto fœdere ac jurejurando contra ſe copias movere accepit, in Galliam tranſiens legiones Germanicas accerſivit, quæ ipſi fidem obſtrinxerunt, unde concordia ſigna gerit militaria cum epigraphe *Fides legionum.*

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

Ead. epigraphe. Duæ dexteræ junctæ aquila legionaria intermedia.

Dexteræ junctæ pro notiſſimo fidei ſymbolo ponuntur, ſed illæ aquilam legionariam tenent ad indicandum fœdus eſſe inter legiones, quarum hæc inſigne eſt; legiones autem Germaniæ ſuperioris & inferioris pro Albino cum Britannicis contra Severum conjunctæ ſunt.

Hic nummus argenteus: ejuſdem raritatis & elegantiæ.

FORTVNA AVG. COS. II. *Fortuna ſtans dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Fortuna, ut credebatur divitiarum eſſe mater atque nutrix, ſicque in rebus omnibus dominans, in nummis Imperatorum frequens occurrit, ſed ſæpe cum lemmate Fortuna Auguſti, quaſi ut quiſque Genium ſuum haberet: ita quiſque ſuam Fortunam bonam vel malam.

Hic nummus argenteus, inter rariores locandus.

FORTITVDO AVG. INVICTA. *Hercules ſtans pelle leonina in pallii forma ornatus, dextra clava innixa, ſiniſtra globum.*

Albinus ob egregia facinora, Herculi comparatur, ſub cujus effigie exhibetur cum elogio *invicti*: quod habent inſcriptiones antiquæ apud Gruterum pag. 315. & 382. Herculem vero ita cognominatum exiſtimat Varro, quod animalium omne genus vicerit: Lucretius autem, omnia monſtra animi.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

FORTVNAE REDVCI. *Figura muliebris ſedens, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Auguſtis Romæ abſentibus, ſæpe nummi cum *Fortunæ reduci* epigraphe cudebantur, ob deſiderium quo Romani eos videre tenebantur; votum itaque huic deæ fiebat, quod poſt eorum reditum ſolvebatur in ejus templo in VI. regione à Domitiano, ut putant, extructo: nam in ea pro Auguſto, ara tantum fuerat erecta.

Hic nummus ex argento frequens, ex auro, raritate & elegantia præſtantiſſimus eſt.

GEN. LVG. COS. II. *Figura ſeminuda capite turrito, dextra haſtam, ſiniſtra cornucopiæ; pro pedibus aquila.*

Lugduni cuſum hunc nummum arguit Genius ejus urbis in eo repræſentatus, cum enim Albinus ex Britannia in Galliam contra Severum profectus tranſiiſſet, Lugdunum pervenit, ubi prælium inter eos com-

miſſum eſt, teſte Herodiano. *Donec poſtremo apud Lugdunum, magnam urbem atque opulentam, prælium in manibus fuit.*

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

IOVI VICTORI. *Jupiter ſedens dextra victoriam, ſiniſtra fulmen.*

IOVIS VICTORIAE. COS. II. *Jupiter ſtans dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam puram, pro pedibus aquila.*

Albinus primam ſuam de Severianis in Gallia victoriam etiamſi levem, Jovi tamen tribuit, tanquam ejus ope & auxilio eam reportaſſet, de iis Herodianus. *Sed ubi jam in Galliam Severi copiæ pervenerunt; leves quædam primo pugnæ quaſique velitares fuerint.*

Ideo Jupiter dextra victoriolam gerit: Jovi vero Victori diem feſtum Romani celebrabant Id. Aprilis.

Hic nummus argenteus inter rariores reponendus.

SALVTI AVG. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, ſerpentem paſcit.*

Cum Albinum pro Imperatore multi exoptarent, ſacra pro ejus ſalute ſæpe fiebant, quorum memoria in ejus nummis nobis remanſit. In iis exhibetur modo Æſculapius Medicinæ deus cum epigraphe COS. II. modo dea Salus ejus filia ſerpentem patri & ipſi ſacrum paſcens.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

SAECVLI FEL. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra ramum.*

Sæculi felicitatem ſub Albino, principe exoptato, populi prædicant, ſub Commodo enim exhauſtæ ut plurimum fuerant provinciæ, de quo Lampridius *vendidit etiam provincias & adminiſtrationes:* ita ut earum rectores illas expoliarent.

Hic nummus ex argento rarus eſt.

SAEC. FRVGIF. COS. II. *Genius ſeminudus cum ſtrophio ſtans, dextra caduceum alatum, ſin. inſtrumentum inſulcum.* Nummi Pertinaci cuſi ſunt, ob annonæ procurationem, cum epigraphe *Sæculo Frugifero*, & ſpicis cum caduceo, ad denotandam ejus abundantiam, ex qua populi felicitas. Pertinace autem mortuo, Severus idem fecit, unde ipſi & Albino ab eo Cæſari facto nummi cum eadem inſcriptione; ſed in iis Genius caduceum ad felicitatem indicandam gerit, & inſtrumentum inſulcum quo terra colitur, ut docet Jul. Pollux, ad ejus culturam arguendam.

Hic nummus argenteus, inter rariores reponendus.

SPES AVG. COS. II. *Spes dextra florem, ſiniſtra veſtem colligit.*

In Cæſarum nummis dea Spes, ut plurimum exhibetur, ad illam indicandam quæ de iis qui imperio deſignati ſunt, concipitur: at cum eorum meſſis adhuc in herba eſt, Spes depingitur cum flore quæ fructum arbori portendit.

Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

S. P. Q. R. P. P. OB. C. S. *In laurea.*

Corona civica concedebatur ei qui in bello cives ſervaverat, at cum ſenatus Albino plus faveret quam Severo, ſi Capitolino fides. *A ſenatu tantum amatus eſt quantum nemo principum, in odium ſpeciatim Severi, quem vehementer ob crudelitatem oderant ſenatores.* Ipſi, in victoriæ augurium, cuſus videtur nummus.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores referendus.

VICT. AVG. COS. II. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

Cum victoriæ ſimulacro cuſi ſunt Albino nummi, ob leves illas pugnas, quas cum Severianis ejus copiæ inierunt teſte Herodiano, ut ſupra diximus, cum ex

Britannia in Galliam contra eos tranſiiſſet.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VIRTVTI AVG. COS. II. *Figura militaris ſtans, dextra parazonium, ſiniſtra haſtam.*
De virtute Albini teſtes ſunt illius in Britannia & Gallia Victoriæ, ob quas Commodus Cæſaris nomen, quod recuſavit, ei detulit: de ipſo Capitolinus uno verbo, in ejus vita ait *Armis ſtrenuus prorſus.* Virtus enim hîc de bello intelligitur.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

SEVERI nummi ex argento frequentes, ex auro non obvii ſunt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIII. *Caput Severi laureatum.*

ADVENTVI AVG. FELICISSIMO. *Imperator eques praeeunte & ſubſequente milite.*

Ob primùm Severi in Urbem adventum, poſtquam Imperium arripuiſſet, percuſſi non ſunt ei nummi: ſed devicto Peſcennio, cum jam Imperator octavum fuiſſet ob victorias appellatus: ejus adventus nominatur feliciſſimus, ſed ut ait Capitolinus *Redeunti ſane Romam poſt bellum civile Nigri: aliud bellum civile Clodii Albini nuntiatum eſt.*

Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento frequens.

SEVERVS PIVS AVG. *Caput Severi laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques.*

Severus initio imperii nomen Pertinacis aſſumpſit, quod tantum in trib. poteſtate VIII. reliquit, qua de re Capitolinus. *Se quoque Pertinacem vocari juſſit: quamvis poſtea id nomen aboleri voluerit, quaerimonia amicorum.* Ille igitur nummus ob Severi adventum ſine Pertinacis

nomine, ſpectat ad ejus reditum poſt Parthos devictos.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe. Imperator eques dextram elevans, praeunte milite, ſeu virtute galeata.
Ad adventum Severi in Urbem poſt victoriam Parthicam, etiam ſpectat. Ante eum graditur Virtus, quod Severus armorum virtute Parthos devicerit. Signatur *Adventus Augg.* quod Caracalla in conſortium imperii cum patre à militibus, teſte Capitolino, appellatus fuerit.
Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

Eadem epigraphe. Severus, Caracalla, & Geta equites.
Pater & filii, Caracalla & Geta ſimul equites Romam advenientes in eodem nummo exhibentur, quod ille in imperii conſortium à militibus appellatus ſit, & hic etiam Cæſar factus, ex Capitolino *Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum 13. agentem, participem imperii dixerunt milites. Getàm quoque juniorem filium Cæſarem dixerunt.*
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento frequens.

SEVERVS AVG. PART. MAX. *Caput Severi laur.*
AEQVITAS. AVG. *Imperator laureatus & togatus ſedens, ſiniſtra haſtam gerit, ex adverſo mulier ſtans cum bilance & cornucopiæ.*
Imperatores Æquitatem in nummis ſuis apponere curabant, ut jus ſuum unicuique ſe reddere demonſtrarent: de ipſo narrat Herodianus. *Romæ deinde haud paucos moratus annos, jus dicebat frequenter, civilibus negotiis intentus*, unde ipſe togatus ſedens ad latera juſtitia ſtans exhibetur. Alii de jure monetæ cudendæ explicaret.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

AETERNIT. IMPERI. *Caput Caracallæ & Getæ adverſa.*
Severus

Severus per epigraphen *Æternitatis imperii* circa capita filiorum Caracallæ & Getæ, ſe per eos in familia ſua imperium Romanum in perpetuum locaſſe teſtatur, de quo Capitolinus. *Sept. Severum immoderatiſſime lætatum, quod duos Antoninos pari imperio reipubl. relinqueret.* Sed ſpem feſellit eventus: uterque ſine prole deceſſit.
Hic nummus ex argento & auro inter rariores adſcribendus.

AFRICA. *Figura muliebris ſtans cum proboſcide, in tunica ſpicas gerit, pro pedibus leo.*
In memoriam patriæ, Afer enim erat, teſte Capitolino. *Severus Africa oriundus.* Mulier proboſcide elephantis tanquam ejus ſymbolo ornatur, in gremio ſpicas gerit ad denotandam ejus fertilitatem: Leo pro pedibus, ob eorum in hac provincia abundantiam.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ nudum.*
In averſa Severi patris parte Caracalla ſignatus eſt, poſtquam Auguſti nomen & Imperatorios honores accepit, ut narrat Herodianus. *Tum Baſſiano, qui tunc honores imperatorios adeptus, Antoninus, accepto Marci prænomine, vocabatur, uxorem dedit.*
Hic nummus argenteus, inter præſtantiores locum habet.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. IIII. *Caput Severi laureatum.*
APOLLINI AVGVSTO. *Apollo muliebri ornatu ſtans, dextra pateram, læva citharam.*
Severus Peſcennio devicto & occiſo, unde Imperator IIII. appellatus eſt, ſacra diis feciſſe videtur, præſertim Apollini Palatino, & in memoriam Auguſti, *Auguſto* dicto, tanquam deo domeſtico, cum ejus templum in Palatio imperiali eſſet extructum; ejuſque memoria in ipſius Albini tunc Cæſaris nummis, Romæ etiam conſignata eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

CONCORDIA AVGVSTORVM. *Caracalla & Geta togati jungentes dextras, quibus inſiſtit victoria.*

Ad victoriam Britannicam ſpectat nummus, quandoquidem Caracalla & Geta dicti ſunt ambo Auguſti, cum priuſquam ad hoc bellum proficiſceretur Severus, Getam tunc Cæſarem, appellavit Auguſtum, & inter fratres concordiam conciliare volens, ut narrat Herodianus. *Ipſe ad pacem concordiamque revocari liberos, & reconciliare utrumque alteri conabatur.*

Hic nummus aureus, inter rariores computandus.

DIVO SEVERO PIO. *Caput Severi nudum.*

CONSECRATIO. *Aquila.*

Severo in Britannia mortuo, ejus cadaver Romam perlatum eſt à filiis, & ab iis pater conſecratus eſt, de quo Spartianus. *Ipſi à Senatu, à gentilibus, liberiſque ejus funus ampliſſimum exhibitum fuit, atque inter divos eſt relatus.* Aquila conſecrationis ſymbolum, teſte Herodiano, eſt. *Aſcenſura in ætherem aquila dimittitur.*

Hic nummus ex auro rarior eſt argenteo. Aquila inſiſtens cippo in altero argenteo, rarus habendus.

Ead. Epigraphe. Sella ſupra quam corona. In aliis rogus.

Rogus ex Herodiano, ſuggeſtus eſt ſpecie quadrangula lateribus æquis aſſurgens, nulla præterquam lignorum ingentium materia compactus, in tabernaculi formam: in eo autem lectus ſupra quem recumbit Imperatoris ſtatua, reponitur; cui imperii ſucceſſor facem admovet: ac tum ex illo cum cæteris numinibus Imperator colitur.

Uterque nummus argenteus, rarus eſt.

COS. III. *Arcus cum tribus fornicibus.*

Arcus ille eſt triumphalis Severo, ad radices montis

Capitolini in foro Romano erectus, in ejus tribun. poteſtate XI. cum Imperator eſſet XI. & conſulatum III. gereret, ob Parthos Arabas & Adiabenos devictos anno v. c. 956. Nunc adhuc extat, quem duodecies Romam profectus, ſæpe proſpeximus.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. II. *Caput Severi laureatum.*
DIS AVSPICIBVS. *Hercules & Bacchus ſtantes cum attributis.*

Initio Severi imperii cuſus eſt, ſiquidem Imperatoris II. titulum exhibet, cum ſacra feciſſet ſuis auſpicibus Diis Herculi & Baccho, quibus tandem templum ſuperbiſſimum erexit, ut narrat Dio. *Ædificia nova extruxit, vetera reſtituit: quippe tam Baccho quam Herculi templum maximum ædificavit.*

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

SEVERVS PIVS AVG. P. M. TR. P. *Caput Severi laureatum.*
FELICITAS SAECVLI. *Caput Juliæ directa fronte inter capita Caracallæ & Getæ adverſa.*

Felicitatem ſæculi denotare ſolebant Principes per filios imperii ſucceſſores, nam deficiente in iis prole, pro ſucceſſoris electione graviſſima oriebantur bella, ut nuper poſt Commodum evenerat: ideo Caracalla & Geta dicuntur, Felicitas ſeculi, ipſa matre intermedia, quæ inter eos concordiam conciliet.

Hic nummus ex argento inter rariores ponendus.

FELICIT. TEMPOR. *Duo cornucopiæ, ſpica intermedia.*

Temporum felicitas eſt rerum omnium abundantia, quæ per duplex illud cornucopiæ deſignatur: & præſertim annona quæ ſpica indicatur, de qua Spartianus. *Rei frumentariæ, quam minimam repererat, ita conſuluit, ut excedens ipſe vita, ſeptem annorum canonem populo Romano reliquerit.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. COS. II. *Caput Severi laur.* FORTVNA REDVX. *Imp. velatus ſacrificat ante Fortunam ſedentem, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Severum Apollini Auguſto, poſt Peſcennium devictum & occiſum, ſacra feciſſe ſupra diximus, quod idem Fortunæ Reduci eundem feciſſe nos docet nummus, ut felicem Romam reditum obtineret: de illius templo in VI. regione à Domitiano extructo, in Albino meminimus.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. *Caput Severi laur.* IMPERI FELICITAS. *Capita adverſa Severi & Caracallæ.*
Devicto & occiſo Albino Severus dictus eſt Imperator IX. eoque Cæſare, qui ſe Imperatorem dixerat, ſublato, Imperii, felicitas per patrem & filium, cui Auguſti titulum dederat, deſignatur.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

INDVLGENTIA AVGG. IN CARTH. *Cybele vecta leone currente, dextra tympanum, in aliis fulmen, ſiniſtra ſceptrum.*
Indulgentia hic pro tributi aut alterius rei remiſſione uſurpatur, at multa Severus beneficia Carthaginenſibus contulit, quorum meminit Spartianus: *itidem Carthaginenſibus plurima indulſit.* Dea hæc, eſt Carthaginis Aſtarte, quæ Plutarcho in Craſſo Juno aut Venus dicitur, à Didone in eam tranſlata, ab aliis Venus cæleſtis appellatur. Vide noſtrum de Coloniis librum.
Hic nummus ex auro rarus, ex argento tritus & obvius.

INDVLGENTIA AVGG. IN ITALIAM. *Figura muliebris capite turrito inſidens globo, dextra trophæum, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*
Memoria pariter eſt indulgentiæ Severi in Italiam:

quam deſignat, ſi mihi conjicere liceat, Spartianus his verbis. *Poſt hæc cum ſe vellet commendare hominibus, vehicularium munus à privatis adfiſcum traduxit.* Italiæ ergo vehiculatio ab eo remiſſa videtur, ut indicat alter Nervæ nummus. Italia globo inſidet, orbis imperium gerens.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

INVICTA VIRTVS. *Figura equeſtris proterens captivum.*
Virtus bellica in Severo merito *invicta* dici poteſt, ſi quidem de eo aſſerit Spartianus. *Prope à nullo congreſſu niſi victor.* Ille enim belli ſcientiam probe noverat, nam de illo cum Albino comparato, Xiphilinus ait ex Dione. *Scientia rei militaris, & peritia ducendi exercitus potior erat.*
Hic nummus argenteus, inter elegantiores adſcribendus.

IMP. CAE. L. SEP. SEV. PERT. AVG. COS. II. *Caput Severi laureatum.*
INVICTO IMP. TROPAEA. *Trophæum.*
Cum Invicti Imperatoris titulum in nummis accepiſſet Peſcennius trophæo in iis appoſito, typus idem Severo potiori jure datus eſt, cum eodem tropæo ſi quidem eum vicit, & de ipſo ut victoria trophæum erexit: de Severo narrat Herodianus. *Clariſſimus omnium Imperatorum bellicis operibus.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

JOVI CONSERVATORI. *Jupiter ſedens, dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam.*
Nil mirum ſi Severus poſt tot bella egregiè armorum virtute confecta, *Jovi conſervatori* ſacra perpetravit, cujus ope & auxilio conſervatus tot victorias retulerit, in quarum memoriam Jupiter ipſe victoriæ ſimulacrum gerit.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. CAE. L. SEP. SEV. PERT. AVG. COS. II. *Caput Severi laureatum.*

JOVI PRAE. ORBIS. *Jupiter innixus haſta, dextra victoriolam, pro pedibus aquila.*

Hæc inſcriptio inſolens *Jovi præfecto orbis* in Peſcennii nummis occurrit, quam Severus etiam in ſuis adhibuit, porro in Peſcennianis Jupiter ſedet fulmen gerens quo Gigantes profligavit, indicans hoc lemmate Severum deleturus, ſed ille in Severianis ſtat dextra victoriam gerens, tanquam de Peſcennio victor.

Hic nummus aureus, inter rariores collocandus.

JOVI VICTORI. *Caput Jovis Ammonis directa fronte.*

Jovi victori ſub effigie Jovis Ammonis ſacra fecit in ejus templo ob victoriam Parthicam, cum ex Syria Ægyptum adiit, ut narrat Dio. *Inde profectus in Ægyptum, totam regionem vidit, occultaſque res in ea & penitus abditas curioſe perquiſivit.* Unde caput Ammonis in rei memoriam ſignatum.

Hic nummus aureus, præſtantiſſimus eſt.

JVLIA AVGVSTI. *Caput Juliæ.*

Julia uxor Severi Syra erat, ex Emiſa urbe oriunda: De qua ait Spartianus. *Cum amiſſa uxore*, Marcia nempe, *aliam vellet ducere, genituras ſponſarum requirebat, & cum audiiſſet eſſe in Syria quandam, quæ id genituræ haberet ut regi jungeretur, eandem uxorem petiit, & accepit interventu amicorum.*

Hic nummus argenteus, inter elegantiores adnumerandus.

LAETITIA TEMPORVM. *Navis & currus, plurimaque circum circa, animalia.*

Ob Severi ex bello Parthico reditum & principatus ejus decennium, varia ſpectacula edita ſunt ex Dione quem nummus valde illuſtrat: cæſæ ſunt permultæ beſtiæ, *earum receptaculum in amphitheatro ædificatum*

erat inſtar navis, & mox quaſi ex navi ſubito diſſoluta, exilierunt urſi, leana, panthera, leones, ſtruthiones, onagri, biſſones. Unde Lætitia temporum.

Hic nummus aureus & argenteus, inſignis præſtantia & raritatis eſt.

LEG. I. ADI. TR. P. COS. *Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.*

Legiones in nummis Septimii Severi non ſignatæ ſunt, quod eum Imperatorem dixerint, nam illæ fuerunt ſolæ, quæ in Pannonia erant locatæ, in quarum numero fuit Legio I. Adjutrix à Galba inſtituta, ſed cum Severus tres novas, nomine Parthicas conſtituiſſet, eas omnes mutato ordine in provincias diſtribuit, & non Alex. Severus, ut quidam putant ex Dione, hic enim ſub utroque Imperatore vixit.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos reponendus.

LEG. I. MIN. TR. P. P. COS. *Typus idem.*

Legio I. Minervia à Domitiano Imperatore conſtituta eſt, nomenque ei ab illo inditum, ob cultum quo hanc deam, ut ſupra diximus, proſequebatur. Hæc in Germania inferiore collocata eſt, ut apud Dionem legimus. pag. 564.

Hic nummus argenteus inter rariores; & aureus inter rariſſimos collocandus.

LEG. II. ADIVT. TR. P. COS. *Idem typus.*

Legio II. Adjutrix à quo fuerit inſtituta, non comperi, in Dalmatia cum leg. VII. Gemina, ſub Auguſto hiberna agebat. In Syria ſub Galba, in hanc provinciam à Nerone pro bello Armeniaco tranſmiſſa. In Germania inferiore ſub Severo collocata eſt.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores adſcribendus.

LEG. III. ITAL. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio III. Italica cum II. hujus nominis à M. Aurelio inſtituta eſt, & in Rhetia ab illo collocata, quæ à Severo ibi relicta eſt. Italicæ nomen habuiſſe videtur, quod ex Italico jure gaudentibus compoſita fuerit.
Hic nummus argenteus, ejuſdem eſt raritatis ac ſuperior.

LEG. IIII. FL. *Typus idem.*
Legio IIII. Flavia à Veſpaſiano inſtituta de gentis ſuæ Flaviæ nomine nuncupata, ab eo in Syria conſtituta, & à Severo in ea provincia conſervata eſt.
Hic nummus argenteus, inter inſigniores conſtituendus eſt.

LEG. V. MAC. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio V. Macedonica in Germania inferiore in caſtris apud Vetera, ab Auguſto conſtituta, ſub Galba in Judæa hiberna habuit, & in Dacia à Severo collocata eſt. Macedonicæ nomen tulit quod primum ex Macedonibus compoſita ſit, ſed ex Gallis ab Auguſto ſuppleta.
Hic nummus argenteus inter elegantiores locatur.

LEG. VII. CL. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio VII. ab Auguſto in Mœſia ſuperiore locata, mutato nomine Claudiana vocata eſt, à Veſpaſiani ducibus contra Vitellium adducta, eo occiſo ad ſua hiberna remiſſa ex Dione lib. 55. in quibus etiam conſervata eſt: Claudiana appellata fuit, quod Camillum Scribonianum qui bellum civile Claudio intulerat, prima deſeruerit.
Hic nummus argenteus, inter elegantiſſimos habendus.

LEG. VIII. AVG. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio VIII. Auguſta ab Auguſto conſtituta, in Pannonia ab eo locata eſt, ex ea à Claudio in Mœſiam tranſmiſſa, ubi à Galba relicta eſt, ſed à Severo in Germaniam ſuperiorem tranſducta.
Hic nummus argenteus, pro raro cenſetur.

LEG. XI. CL. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XI. ab Auguſto in Mæſia inferiore locatâ; à Claudio dicta eſt *Claudiana*, & in Dalmatiam ab eo tranſmiſſa: at ita à Claudio nominata, quod Camillum Scribonianum, qui bellum civile illi intulerat, inter primas deſeruerit.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos numerandus.

LEG. XIII. GEM. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XIII. Gemina videtur ab Auguſto hoc nomen accepiſſe, cum ex duabusq; legionibus, bellis civilibus diminutas unam fecit, hæc ab eo in Germania ſuperiore collocata eſt, à Galba in Pannoniam tranſlata Pœtavionem, à Severo in Dacia denique conſtituta.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LEG. XIIII. GEM. M. V. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XIIII. Gemina Martia Victrix ab Auguſto etiam ex duabus in unam reducta eſt, & ab illo in Germania ſuperiore poſita: unde à Claudio in Britanniam miſſa, deinde in Dalmatia à Galba conſtituta, tandem in Pannoniam à Severo dimiſſa.

Hic nummus argenteus, obvius eſt, ex auro inter rariores.

LEG. XXII. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XXII. cognominata Primigenia, ab Auguſto conſtituta eſt in Ægypto, quam in Judæam vocavit Veſpaſianus, eam in Germaniam ſuperiorem Severus amandavit.

Hic nummus argenteus, de raris eſt.

LEG. XXX. VLP. V. *Typus idem.*

Legio XXX. Ulpia Victrix à Trajano inſtituta, & de Ulpiæ gentis ſuæ nomine cognominata, in Germania ſuperiore locata eſt, ubi à Severo relicta.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LIBERALITAS VI. *Severus ſedens inter liberos in ſubſtructione pro congiario, tribus aliis figuris aſſiſtentibus.*
Ex nummis quot congiaria quiſque Imperator diſtribuerit, tantum ediſcimus, ſcriptores enim, id vel prætereunt, vel paucis referunt, ut Herodianus de Severo ait, *Sed & congiaria dedit uberrima.* Severi nummi, illum ſeptem dediſſe nos edocent, & quare ſeptimi frequens ſit typus, quod ob ludos ſæculares diſtributum fuerit, cauſa videtur.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. *Caput Severi laureatum.*
LIBERO PATRI. *Bacchus ſtans, dextra cantharum, ſiniſtra thyrſum: pro pedibus tigris.*
Inter deos quos peculiariter coluit Severus, Bacchum ex eorum numero fuiſſe diximus, Liber quidem appellatur, ob diverſas cauſas ab Hiſtoricis recenſitas, unde ipſius feſta dicta ſunt Liberalia. Pater autem dictus eſt quod cæteri dii hoc Patris nomine vocarentur, ut Neptunus pater, Janus pater, & Mars pater.
Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*
L. SEPTIMIVS GETA CAES. *Caput Getæ.*
Severus in averſa nummorum argenteorum parte exhibetur, modo cum Julia uxore, modo cum Caracalla majore filio, & aliquando cum Geta, cum ille Cæſar eſſet ab eo appellatus, & ob hunc titulum in nummis repræſentari poſſet; hunc vero nummum cuſum fuiſſe anno 956. vel 957. docet Imperatoris XI. titulus, quem in iis annis tulit Severus.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LVDOS SAECVL. FECIT. COS. III. *Bacchus & Hercules ſtantes cum attributis.*

Ludos ſæculares à Domitiano celebratos, renovavit tantum poſt annos 116. cum eos forſan ob bella civilia, tempore quo erant præſcripti, edere non potuiſſet, eorum meminit Herodianus. *Vidimus item ſub illo quoſdam omnis generis ludos, cunctis editos theatris, ſimulque ſupplicationes & pervigilia ad formam Cereris initorum.* (Sæculares *hi tunc appellantur) celebratos.*

Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

MARS PACATOR. *Figura galeata ſeminuda, dextra ramum, læva haſtam.*

Mars ſummo honore apud Romanos colebatur, quod ipſe Romuli conditoris pater crederetur, quem modo gradivum appellabant, dum bella ſuſcepturi, ipſi ſacra faciebant: modo Pacatorem, inita cum hoſtibus pace: de quo Ovid. lib. 3. Faſtorum.

> Nunc primum ſtudiis *Pacis*, deus utilis armis,
> Advocor.

Ille olivæ ramum, pacis ſymbolum, gerit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PACATOR ORBIS. *Caput radiatum.*

Parthis à Severo debellatis *Parthici Maximi* nomen tulit, & pace illis data, *Pacator orbis* dicitur, ſimilem Herculi titulum tribuit Seneca. *Sed tu domitor magne ferarum, Orbiſque ſimul Pacator ades.* Caput radiatum, Orientis eſt, quod Parthi verſus Orientem, Romanorum reſpectu, ſiti ſunt.

Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

P. M. TR. P. X. COS. III. P. P. *Caput Palladis galeatum.*

Palladis ſeu Minervæ caput in nummo tribunit. poteſtate x. ornato ſignatum exhibetur, forſan quod cum illa etiam ut Mars bello præſit, & Severus hoc anno, devictis Parthis, Marti pacatori ſacra fecerit, ut ſupra diximus: etiam Minervæ Paciferæ ille quæ-

dam alia perpetraverit. Vel quod Pallas prudentiæ vel providentiæ numen ſit.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. XV. COS. III. P. P. *Imp. eques pacificatoris habitu.*

Figuræ equeſtres pacificatoris habitu, quales in Quintiliano deſcribuntur, in nummis occurrunt; at illæ in Adventum Principum, vel in memoriam ſtatuæ ipſis erectæ in iis cælantur: cum autem in trib. pot. xv. Severus in Urbe ante aliquot annos moraretur, ergo ad ſtatuam ipſi S. C. poſitam hic typus ſpectare videtur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

P. M. TR. XVI. P. COS. III. *Imperator paludatus in equo decurrit haſta demiſſa.*

Ad Britannicam expeditionem pertinet, quam cum filiis Caracalla & Geta in trib. poteſtate decima ſexta ſuſcepit, de qua Herodianus *expeditionem in Britanniam edicit, ſenex jam, & articulari morbo laborans, tanta animi virtute, quanta nemo unquam, vel juvenum.* Decurrens depingitur, barbaros nempe debellaturus.

Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

Eadem epigraphe. Portus duabus turribus præmunitus, figuris adornatus.

Pontem eſſe exiſtimat Com. Mediobarbus, quod Herodiani verbis confirmare conatur, dum Severus Britanniam ingreſſus eſt, *inprimis tamen cura habuit Pontibus occupare paludes*: unde ait *nil mirum ſi & hoc, & ſequentibus annis cuſi in nummis Pontes.* Nos portum maris putamus *Icium*, per quem ex Gallia apud Morinos in Britanniam tranſiit, quem inſtaurari curavit, unde vera nummi cudendi cauſa.

Hic nummus aureus, rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

P. M. TR. P. XVIII. COS. III. *Imperator eques proſternens captivum.*

Ad victoriam Britannicam ſpectat, unde Severo Britannici nomen, de qua Herodianus. *Pugnæ quadam tumultuariæ fiebant, & excurſiones, victore ubique Romano.* Interea ſenio confectum Imperatorem invaſit morbus, & mortuus eſt. Caracalla & Geta mox icto cum Britannis fœdere Romam cum Severi reliquiis reverſi ſunt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PRINC. IVVENT. COS. *Tres Figuræ decurrentes.*

Severus imperium arripuit poſt Pertinacis necem, nec unquam Cæſar fuit, ut Princeps juventutis dictus eſſe poſſit: itaque ad Getam filium hæc averſa nummi pars pertinet, monetariorum incuria in eo percuſſa, niſi quod Geta Principe juventutis declarato, ejus memoria in nummis patris ſignata ſit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. *Caput Severi laureatum.*

PROFECTIO AVG. *Severus eques dextra haſtam.*

Plurimi cum epigraphe profectionis Severi occurrunt typi, at ille cum titulo Imperatoris VIIII. conjuncta, ejus contra Albinum profectionem denotare videtur, in cujus memoriam cuſus eſt nummus.

Hic nummus argenteus & aureus, rarus eſt.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*

PROFECT. AVG. FEL. *Imperator eques decurrens, dextra haſtam.*

Altera Severi profectio prodit in nummo cum titulo Imp. XI. quem in bello Parthico reportavit; unde in eodem *Parthicus Maximus* renunciatur, hæc ad Profe-

ctionem Imperatoris in Britanniam ſpectat, ut & ſequens nummus.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

PROF. AVG. P. M. TR. P. XVI. COS. III. P. P. *Imperator eques praeunte milite.*

Eadem eſt, Severi quæ in ſuperiore nummo deſignata per titulum Imp. XI. in Britanniam profectio, at in hoc per trib. poteſtatem XVI. declaratur, nam ea reſpondet anno V. C. 962. quo Severus ad hanc expeditionem cum Caracalla & Geta filiis profectus eſt.

Hic nummus argenteus rarior eſt ſuperiore.

PROVIDENTIA. *Caput Meduſæ.*

Meduſæ caput hic pro Symbolo Providentiæ exhibetur, quod Minerva prudentiæ & providentiæ numen eſſet; hæc enim ſapientiæ & bonarum artium dea habebatur, quam Severus colebat, de quo ait Dio. *Erat acutiſſimo & excellentiſſimo ingenio, ſtudioſus bonarum artium: quarum ſcientiam cum eſſet conſecutus, conſilio pluſquam poterat.*

Hic nummus aureus & argenteus inter elegantiores collocandus.

IMP. CAE. L. SEV. PERT. AVG. IMP. II. *Caput Severi laureatum.*

S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. *Figura equeſtris pacificatoris habitu.*

Statuam Severo equeſtrem Senatuſconſulto, in ejus trib. pot. XV. erectam ſupra conjecimus ex pacificatoris habitu, quo ille in equo viſitur; at præter illam, jam unam ipſi, in primo ejus in Urbem ingreſſu, cum Imp. II. tantum eſſet appellatus, à ſenatu decretam confirmat illa Principis Optimi epigraphe.

Hic nummus argenteus, inſignis elegantia & raritatis eſt.

TR. P. III. IMP. COS. II. *Captivus humi ſedens manibus junctis ante congeriem armorum.*

Barbarus ille manibus poſt terga revinctis cum armorum congerie, ob vaſtatam Arabiam, Parthoſque, & Adiabenos à Severo devictos in nummo exhibetur, cum ille tunc inchoaſſet trib. poteſtatem III. anno v. c. 948.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

VICTORIAE AVGVSTI. *Victoria gradiens ad dextras, coronam gerit, ſiniſtra palmam.*

Ad quam ex victoriis à Severo relatis pertineat nummus, etiamſi mole inſignis ſit, nulla indicat inſcriptio, plurimas enim ille reportavit: de iis autem narrat Herodianus. *Clariſſimus omnium Imperator bellicis operibus: neque enim aut civiles quiſquam adverſus inimicos, aut externas adverſus barbaros totidem alius victorias reportavit.*

Hic nummus argenteus maximus inter rariſſimos locandus.

VICTORIAE AVGG. *Bigæ aurigante Victoria, dextra habenas equorum, ſin. flagrum.*

Victoria in bigis cum flagro non ad Severi de hoſtibus victorias, ſed ad præmium de bigis in agone Capitolino à Caracalla, ſuo & patris nomine relatum ſpectat: ideo in nummo *Victoria Augg.* Severus agonem Capitolinum anno v. c. 958. Caracalla & Geta coſſ. celebravit.

Hic nummus argenteus & aureus, rarus eſt.

VICTORIAE BRIT. *Victoria ſiniſtra trophæum humeris geſtat, dextra captivum trahit.*

Cum rebellaſſent Britanni, quorum erant duo præſertim genera, Caledonii & Mæatæ: incolebant Mæatæ juxta murum, qui inſulam in duas partes dividit, Caledonii poſt illos ſunt, Britanniæ pars paulo minus

quam dimidia, Romanorum erat; eam cum vellet integram Severus in ſuam poteſtatem redigere, ad extremam illius partem Victor pervenit, teſte Dione.
Hic nummus argenteus inter rariores adnumerandus.

IVST. AVG. *Victoria ſedens dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Plurimos nummorum Peſcennii typos imitatus eſt Severus, ut jam obſervavimus. Peſcennius victoriam de cognomine Juſtam inſcripſit, pariter Severus eam exhibuit in ſuis, quaſi Juſtam de Peſcennio victoriam retulerit, cum ille à Senatu populoque Romano eſſet electus.
Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

IMPP. INVICTI PII AVGG. *Capita Severi & Caracallæ jugata & laureata.*
VICTORIA PARTHICA MAXIMA. *Victoria gradiens dextra coronam.*
Severus cum prætextu vindicandi Barſemii Atrenorum regis, qui Nigri partes foverat, exercitum in Orientem duxit, Adiabenemque ingreſſus, eam depopulatus eſt, deinde Cteſiphontem Parthorum regiam cepit, & Parthicam victoriam adeptus eſt: ipſi ſenatus, Parthici Maximi cognomen detulit.
Hic nummus aureus, inter rariores ponendus.

VICT. PARTHICAE. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra trophæum: pro pedibus captivus.*
De Severo narrat Herodianus, *Fortuna magis quam conſilio, Parthicam victoriam adeptus eſt*, cum autem de ea litteras ad ſenatum populumque Romanum dediſſet, narrat idem ſcriptor. *Victoriaſque ſuas publice expoſuit, nihil non honorum decernente ſenatu, & ſuper his cognomina imponente devictarum gentium.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VICTOR

VICTOR. SEVER. AVG. *Victoria gradiens dextra pateram, ſiniſtra palmam.*

Victoria de nomine *Severi* inſcripta, videtur de bello civili vel contra Peſcennium vel contra Albinum relata; nam cum nomen eſt Imperatoris, diximus in Galba non ad P. Romanum victoriam ſpectare, Romanis enim non multum intererat quis eorum victor ſuperfuiſſet.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VIRTVS AVG. *Imperator eques captivum telo impetit.*

Virtus à viro dicta eſt, unde ſæpe peculiariter accipitur pro præſtantia in re militari, quam Severus demonſtrare voluit, dum in equo decurrens barbarum jaculo impetit, ac proſternit.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

VIRTVS AVGVSTORVM. *Severus, Caracalla, & Geta equites currunt.*

Ut Severus ſuam in re militari & Caracallæ Getæque filiorum virtutem palam demonſtraret, ſecum ad bellum currentes ſignari curavit in hoc nummo, cum omnes contra Britannos proficiſcerentur.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

VOTA SVSCEPTA. *Figura velata & altera paludata litantes, tibicine intermedio.*

Cum Auguſtus, imperium in ſuas provincias decennale ſuſcepiſſet, eo peracto, feſtum & vota, pro alio decennio ei decreta ſunt; ita ut ab aliis Imperatoribus nova quaſi imperii auſpicia inde petita: ut autem Severus Kal. Julii ann. 946. à ſenatu Imperator appellatus eſt, decennio peracto, eodem tempore anni 956. vicennalia ſunt ſuſcepta.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Inſcriptio hæc cum *votis decennalibus* in laurea, non ad illorum ſuſceptionem pertinet, cum in anteriore nummi parte Severus dictus ſit Imperator XI. ſed ad eorum ſolutionem, nam ipſa vota ſuſcipiebantur, finitoque imperii decennio ſolvebantur.

Hic nummus argenteus & aureus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Imp. togatus dextra pateram ſuper aram.

Sacrificandi ritum docet hic nummus poſt finitum Imperatoris decennium, ob ſolutionem votorum : illo autem exacto, Severus congiaria & annonas militibus diſtribuit, & populo Circenſes dedit, teſte Dione. *Severus autem poſtquam attigit decennium principatus ſui congiario populo prætorianiſque dato, eis tot aureos, quot annos imperaverat, dedit.*

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

ΑΥΤ. Λ. ΣΕΠΤ. ΣΕΟΥΗΡΟΣ. *Caput Severi.*

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑΡ. ΝΕΩ. ΕΤ. Β. *Victoria globo impoſita, dextra laurum, ſiniſtra palmam gerit.*

Ad victoriam de Peſcennio relatam anno imperii Severi ſecundo ſpectat, cum Cæſarienſes Cappadociæ ejus poteſtati ſe ſubjeciſſent, ut innuit Herodianus. *Interea Severi exercitus Bithyniam Galatiamque egreſſus, cum ſe mox in* Cappadociam *quoque incitaſſet.* Ipſi gratulantes Severo cum victoriæ typo nummos percuſſerunt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

Ead. epigraphe. ET. IΔ. *In aliis* ET. IE. *Mons Argeus cum aſtro in vertice.*

Cæſarienſes Cappadociæ auxilium exercitui Severiano tuliſſe videntur cum hiberna agerent in ea, Tauri

montis munitionem à Peſcennianis factam aggreſſuri. Quare Neocoriam iis contulit Severus, cujus memores ipſi nummos cuderunt. Mons Argæus, Cæſareæ Cappadociæ tanquam inſigne ponitur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe. ET. IZ. *Mulier ſeminuda inſidens monti Argæo, dextra ramum.*

Nummus annum 17. imperii Severi notat, cum ille in Britannia victor eſſet, quem Cæſarienſes Cappadociæ in ejus honorem cuderunt? An illa mulier ſeminuda rupibus inſidens, Britanniæ provinciæ debellatæ typus ſit: illa autem in nummis Antonini Pii ejuſmodi depingitur? An Genius urbis monti Argæo ipſius inſigni impoſitus: videant eruditi.

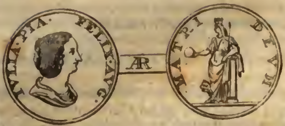
Hic nummus argenteus inter rariores locandus.

Caput Severi laureatum ante quod ſtella, & in imo ΔqΥ. *id eſt* anno 494.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput Regis Sauromatis.*

Sauromatum regum æram in Trajano computari diximus ab Olymp. cxix. anno 4. v. c. 453. reſpondente, à recuperato nempe eorum regno poſt Antigoni ducis Alexandri M. mortem; iis autem adjuncti anni in nummo ſignati 494. ſimul efficient an. v. c. 947. ſecundum vero imperii Severi, in quo ille Peſcennium devicit, cui gratulans rex Sauromates, nummos percuſſit.

Hic nummus aureus, raritate & elegantia præſtantiſſimus eſt.

JULIAE nummi ex argento vulgares, ex auro non obvii ſunt.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*

AETERN. AVGG. *Quadriga leonum cum Cybele ſuper currum.*

Julia Caracallæ & Getæ mater hic pro Cybele exhibetur, ut mater Deum, tanquam ejus filii in terra dii eſſent: Romani enim Imperatores, cum tantum poſt mortem inter divos referrentur, plerique tamen eorum, pro iis credi volebant: unde Julia pro Cybele repræſentatur tanquam æternos procrearit filios.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

AETERNIT. IMPERI. *Capita adverſa Severi & Caracallæ.*

Per capita Severi patris & Caracallæ filii in nummo Juliæ matris cælata, Æternitas imperii Romani deſignatur, quod ex conjugio Severi & Juliæ, natus ſit Caracalla jam Auguſtus, & trib. poteſtatis cum patre conſors, & ſic imperium, in familia Septimiorum æternum futurum ſit.

Hic nummus aureus & argenteus, rariſſimus eſt.

Ead. Epigraphe. Capita Caracallæ & Getæ.

Effigies Caracallæ & Getæ fratrum in averſa nummi Juliæ matris parte, eam liberis procreandis, *Æternitati imperii* proſpexiſſe denotant : præſertim cum illud poſt Commodi mortem, diverſis jactatum ſit dominis, & tandem per duos filios jam Auguſtos, ipſa in futurum ei provideril.

Hic nummus argenteus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ laureatum.*

Caracalla in nummis cum Julia matre licet conſociatus, Pii nomen ob pietatem erga eam non tamen aſſumpſit ; ſed ut pater ejus Severus in gratiam Commodi, cujus memoriam ſummopere colebat, hunc titulum ambivit, ſenatus patri adulans, filio in acclamationibus illum pariter tribuit.

Hic nummus argenteus, elegantiſſimus eſt.

CERERI REDVCI. *Ceres ſedens, dextra ſpicas, ſiniſtra tædam.*

Cum ſub Commodo Imperatore, miniſtrorum artibus annona Romæ gravis fuiſſet, quaſi Juliæ interventu rei frumentariæ abundantia populum exhilararet, ipſi nummos, ut alteri Cereri frugum Deæ procuderunt ; poſtquam Severus, ut narrat Spartianus ; *rei frumentariæ, quam minimam repererat, ita conſuluit, ut excedens ipſe vita, ſeptem annorum canonem P. R. relinqueret.*

Hic nummus argenteus, inter ſelectiores reponendus.

CONSECRATIO. *Pavo caudam expandens.*

Licet Caracalla à Macrino ſit conſecratus, Julia tamen illius mater inter deas ab illo non relata fuiſſe videtur, nam eam Antiochia expulerat, poſtquam audiiſſet ipſam regnum affectare, ut Semiramis altera, aut Nitocris : ſed ab Elagabalo qui Caracallæ filius & ideo Juliæ nepos credi volebat.

Hæc nummus argenteus, inter inſigniores reponendus.

FECVNDITAS. *Figura muliebris humi procumbens, ſiniſtra palmitem gerit qui & ſupra caput excrevit, dexteram ſuper globum extendit, circa quem quatuor puellulæ.*

Julia, ut in penultimo nummo pro Cerere exhibetur, ita in hoc, pro eadem, ſub Terræ typo, quæ nihil aliud eſt quam Ceres, cum Fæcunditatis nomine depicta prodit; nam illa, ſemina tanquam in utero ſervata, tandem fæcunda reddit, per quatuor anni tempeſtates, quæ hic per quatuor illas puellas deſignantur.

Hic nummus aureus & argenteus, inter præſtantiores collocandus.

HILARITAS. *Figura muliebris ſtans inter duas icunculas, dextra palmam oblongam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Jam diximus per Hilaritatem ramum palmæ oblongum gerentem, Auguſtorum fæcunditatem denotari : nam teſte Artemidoro, principum liberi per palmarum ramos deſignantur, Julia autem Caracallam & Getam in gaudium populi Romani procreaverat.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

LAETITIA. *Mulier ſtolata ſtans, dextra coronam, ſiniſtra temonem.*

Lætitiæ vox ut ſæpe occurrit in nummis, ita pro diverſis cauſis exhibetur ; at Julia, pro ipſa Lætitia ſignatur quod duos Auguſtos imperio Romano procreaſſet. Lætitia coronam pro ſymbolo gerit, quod in lætitia publica populus coronam geſtaret. Xiphilinus in Nerone de adventu Tiridatis. *Tota civitas ornatur luminibus & coronis.*

Hic nummus aureus, inter rariores locandus.

LVNA LVCIFERA. *Figura muliebris in bigis cum creſcente Luna in capite.*

Julia modo pro Cybele, modo pro Venere exhibetur, ſed hîc pro Diana, ita ab Oppiano coetaneo authore appellatur in Cyneget. ϗ ἡ λέιπουσα Σελήνη. Ut autem Severus *Pacator orbis* ſub ſolis capitis figura dicitur, ſic Julia ob fæcunditatem puerorum, Luna Lucifera vocatur: nam, ut ait Cicero lib. 2. de nat. Deorum, Diana Lucifera in pariendo invocabatur.

Hic nummus ex argento rarus, ex auro rariſſimus.

MATER. AVGG. *Cybele capite turrito, ſiniſtram crotalo imponens, dextra ramum: ſedet in curru à quatuor leonibus vecta.*

Sub Cybeles effigie depingitur Julia cum epigraphe *Mater Auguſtorum*, quod illa Deorum, hæc Imperatorum parens eſſet; in curru vehitur, quia ipſa credebatur, ut ait Servius, quæ pendet in aere: leones currum trahunt, ut oſtendatur, maternam pietatem omnia poſſe ſuperare.

Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

MAT. AVGG. MAT. SEN. MAT. PAT. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Julia magnifico inſignitur titulo, nam ille tres imperii Romani ordines complectitur; Mater magna, Fauſtina quidem dicta eſt, & Mater Caſtrorum. Julia Auguſti, ex Dione, Mater patriæ; ſed Julia Severi, Mater ſenatus dicitur; ut Commodus *ſenatus Pater*, ſed ridicule erat appellatus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt, ex auro inter rariores.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans cum ramo & haſta.

Nil mirum ſi Julia hos ſplendidos à ſenatu titulos habuerit, præſertim cum apud eum magnæ eſſet exiſtimationis; nam Dione loquente, juſta & utilia Caracallæ monebat, & ille nomen matris & ſuum, cum

maximis laudibus ponebat in epiſtolis, quas mittebat ad ſenatum, dum omnes valere ſcriberet: addit enim Dio. *Nec opus eſt referre, ab hac omnes primarios viros ſalutari, non ſecus quam ab illo conſueviſſe.* Ut ſic ſenatus gratias ſibi conciliaret.
Hic nummus argenteus, rarior eſt ſuperiore.

MATER DEVM. *Cybele ſedens capite turrito inter duos leones, dextra ramum, ſiniſtro cubito crotalo impoſito cum haſta tranſverſa.*
Non amplius Julia cum titulo *Mater Auguſtorum* tanquam Cybele depingitur, ſed ipſa Auguſta ſub Cybeles forma cum epigraphe *Mater Deum*, exhibetur, quaſi eadem eſſet Cybele, & Julia. Ut illa autem Tellus videbatur, ideo tympanum gerebat, quo orbis terræ ſignificabatur, & per turres in capite, oppida.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

MATRI CASTRORVM. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam tranſverſam: pro pedibus tria ſigna militaria.*
Hunc titulum *Matri Caſtrorum* jam datum Fauſtinæ juniori ex Capitolino, in gratiam M. Aurelii conjugis diximus, quem forſan ſenatus etiam Juliæ conceſſit, Severo ejus marito gratulans, quod ille Marci filius haberi vellet, & ita ſe in nummis appellaret, quod nomen poſtea aliis fæminis principibus etiam datum eſt.
Hic nummus argenteus, inter rariores conſtituendus.

MONETA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Monetæ typus in nummis Juliæ Piæ indicat ſummam apud maritum autoritatem, qui ipſius cudendæ monetæ jus concedere voluerit, viſitur & nummus Juliæ maximus; cum iiſdem monetis & epigraphe *Æquitas publica*: quod etiam in fæminis principibus ſub Elagabalo

balo & aliis Auguſtis obſervatur.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

SEVERVS AVG. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.* Effigies Auguſtæ in Auguſti nummis exarata, eorum concordiam præſertim denotat, & ii apud Antiquarios magnæ ſunt æſtimationis: non modo ob eorum raritatem, ſed quod eos doceant conjuges eſſe, ut Sall. Barbiæ imago in Alex. Severi nummo ſignata, & Etruſcillæ cum Traj. Decio ex adverſo percuſſa: quod prius ignorabatur.
Hic nummus argenteus, inter inſigniores numerandus.

VESTA MATER. *Sex figuræ ſacrificantes coram templo rotundo.*
Sub Commodo narrat Herodianus Veſtæ templum arſiſſe. Plurima inquit urbis ædificia conflagrarunt. Inter quæ etiam Veſtæ templum, ſic ut Palladium quoque nudum conſpiceretur. Illud reſtauratum fuiſſe videtur Juliæ munificentia, præſertim cum Palladium Veſtales in aulam Imperatoris tranſtuliſſent, in cujus memoriam Veſtales ſacra faciunt ante templum.
Hic nummus aureus, raritate & elegantia inſignis eſt.

VESTAE SANCTAE. *Figura muliebris capite velato ſtans, dextra pateram, læva haſtam.*
Julia in ſuperiore nummo *Veſta Mater* dicitur, in hoc autem *Veſta Sancta*, nam ut Veſta pro Terra accipitur ideo rerum omnium Mater dicta eſt, at hic Veſta appellatur *Sancta*, quia Veſtalis pura & impolluta eſſe debebat; ideo authore Gellio non minor annos ſex, nec major quam annos decem nata.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VICT. AETERN. *Victoria gradiens ambabus manibus encarpum, ad pedes ſcutum.*

Victoriæ typus Auguſtæ dedicatur quod Severus ad bellum uſus ſit eo conſilio, vel quod eum comitata ſit, aut cum ea communis ſit victoria : unde *Mater caſtrorum* appellata eſt, ſed de qua Severi victoria, inter tot ab eo relatas intelligendus ſit, videant eruditi.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores numerandus.

ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Juliæ.*

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙΣΑΡ. ΕΤ. Ε. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Cæſarienſes Cappadociæ frequentes Severo nummos propter beneficium ab eo haud dubiè acceptum ſignaverunt, quod ex frequentibus Juliæ ipſius conjugi dicatis confirmatur. Hic Juliam ſub Fortunæ typo, pro urbis Genio : uti illa ſæpe in lib. noſtro de Coloniis exhibetur ; anno Severi 5. procuderunt.

Hic nummus argenteus, ex rariorum numero eſt.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙΣΑΡ. ΕΤ. ς. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſtolam attolens, ſiniſtra ramum.*

Mulier illa ſtolata, Venus eſt, quam ita ſæpius in nummis Romanis exaratam obſervavimus : ſed pro pomo ſolito ipſi à Mercurio dato, olivæ ramum gerit, tanquam ſit Venus pacifera : hic autem nummus poſt devictos Adiabenos & Parthos cuſus eſt anno ſcilicet imperii Severi ſexto, cum Romam eſſet ex Oriente reverſus.

Hic nummus argenteus, inter rariores adnumerandus.

ΜΗΤΡΟ: ΚΑΙΣΑΡ. ΕΤ. ς. *Mulier ſtans, dextra pallium ſupra humeros attrahit, læva montem Argæum ſuſtinet,*

Fœmina illa quæ montem Argæum lævâ ſuſtinet, Genius eſt urbis Cæſareæ, forſan ſub forma Juliæ ; nec mirum ſi ipſi & Severo conjugi tot procuderit nummos, cum ille Neocoram feciſſet eorum urbem :

nam illi jam Metropolis titulum conceſſerat Antoninus Pius, ut ex nummis illius dignoſcitur in quo primum hæc dignitas inſcribitur.

Hic nummus argenteus, inter ſelectiores ponendus.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑΡ. ΕΤ. ΙΔ. *Mons Argæus in cujus vertice ſtella.*

De Monte Argæo in nummis Cæſarienſium Cappadociæ, ſæpe dictum eſt, cui ſubjacet urbs, prius Mazaca ſub regibus dicta, ſed poſt mortem Archelai ejus ultimi principis, in gratiam Tiberii, qui eam in provinciam Romanam redegit, Cæſarea eſt cognominata.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

CARACALLAE nummi ex auro & argento vulgares, & obvii ſunt.

IMP. ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ.*

ADVENTVS AVGVSTI. *Imperator eques dextram ſublevans, ſiniſtra haſtam.*

Percuſſus eſt nummus in memoriam adventus Caracallæ, quando cum patre ex Oriente reverſus Romam ingreſſus eſt, ſolus quidem ponitur, cum ipſi ſeorſim nummi ſignati ſint, jam trib. poteſtatem quartam & quintam gerenti.

Hic nummus ex auro & argento, rarus eſt.

ADVENTVS AVGG. *Tres figuræ equeſtres.*

Ut æterna eſſet adventus Severi & filiorum ex Oriente in Urbem memoria, diverſi ſunt ejus typi percuſſi : modo Caracalla ſolus, ut pater : modo cum patre & Geta fratre, qui Cæſar renuntiatus erat, cum ille à patre dictus eſt Auguſtus, & tribun. poteſtatem accepit.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

AEQVITAS AVGG. *Imperator ſedet, ex adverſo figura muliebris ſtat cum bilance & cornucopiæ.*

Idem Caracallæ cum Æquitate typus; qui patri Severo percuſſus eſt, dicatur; non quidem ob jus ab hoc Principe populis redditum, nam de illo narrat Dio. *Antoninus raro jus reddebat, aut numquam.* Sed ob eandem cudendæ monetæ cum patre poteſtatem, cujus ſymbolum eſt Æquitas cum bilance.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

AETERNITAT. IMPERI. *Capita Severi & Getæ adverſa.*

Per patrem & filios deſignatur Æternitas imperii Romani in familia Severi; nam per Æternitatem intelligitur, quod in ea diuturna & multo tempore duratura ſit imperii dominatio, à patre in filios & nepotes tranſitura.

Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

ARCVS AVGG. *Arcus vulgo Severi dictus.*

Arcus ille eſt ad radices rupis Tarpeiæ ex parte fori Romani erectus Severo & Caracallæ, imo & Getæ: ſed Caracalla fratris nomen auferri juſſit, pro quo additum eſt *Optimis fortiſſimiſque Principibus*, ſed litteris ex ære, à Gotthis ſublatis, obſervavimus cum erudito viro Adriano Auzout fuiſſe in eo *Publio Septimio Getæ Cæſari Pontif.* quæ eædem numero ſunt.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

CONCORDIAE AETERNAE. *Capita jugata Severi & Juliæ.*

Ut Concordia apprime in regnis neceſſaria eſt, ideo Romæ, huic deæ plurima fuere conſtructa templa, ad eam in populo conciliandam: ſed præſertim ad illam inter regnantes deſignandam, in eorum nummis cælata eſt ejus epigraphe cum elogio Æternæ, ut ſemper duraturæ.

Hic nummus aureus, inter rariores collocatur, ex argento rariſſimus eſt.

CONCORDIA FELIX. *Caracalla & Plautilla dextras jungentes.*

Concordia conjugalis per dextrarum conjunctionem inter Caracallam & Plautillam deſignatur, hujus matrimonii meminit Dio. *Eodem anno celebratæ ſunt nuptiæ Antonini filii Severi & Plautillæ Plautiani filiæ.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

CONCORDIA FELIX. *Caracalla & Plautilla dextras jungunt, concordia intermedia.*

Concordia exoptatur Felix inter Caracallam & Plautillam, nam ille eam odio habebat, & ut narrat Herodianus. *Parum lætus eo matrimonio ac neceſſitate magis quam voluntate impulſus, puellam ipſam pariter & puellæ parentem peſſime oderat.* Mulier intermedia; dea Concordia eſt.

Hic nummus aureus, inter rariſſimos habendus.

CONCORDIA FELIX. *Caracalla & Geta dextras ſibi porrigentes, Julia intermedia.*

Signatus videtur nummus in concordiæ inter fratres ſignum, nam ait Dio. *Simulabant hi mutuam inter ſe benevolentiam, collaudabantque ſe invicem, cum tamen agerent inter ſe contraria.* Senatus autem decreverat, ut pro concordia utriuſque ſacrificaretur diis ac præſertim ipſi Concordiæ.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

COS. II. *Imperator paludatus in quadrigis, dextra extenſa, ſiniſtra Scipionem gerit, in cujus ſummitate aquila.*

In memoriam triumphi à Caracalla acti non cuſus eſt nummus, cum in hoc conſulatu non triumphaverit, ſed in monumentum proceſſus conſulatus II. cum Sept. Geta fratre initi anno urbis conditæ 958. ideo ſcipionem eburneum conſularis poteſtatis ſymbolum gerit: in cujus apice, aquila Rom. imperii inſigne eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

COS. LVDOS SAECVL. FEC. *Bacchus & Hercules ſtantes cum attributis.*

Ludorum ſæcularium monumentum eſt hic nummus, hi anno v. c. 957. ſub patre ejus Severo celebrati ſunt cum magnifico ludorum apparatu, ut narrat Herodianus, at cum conſulatum jam tunc geſſiſſet Caracalla, cos. dicitur, hoc autem anno deſignatus eſt iterum. Adſunt Hercules & Bacchus, ut dii Auſpices Severi patris.

Hic nummus ex auro & argento, inter pretioſiores adnumerandus.

DESTINATO IMPERATORE. *Inſtrumenta Pontificalia.*

In Caracallæ nummis cælata ſunt inſtrumenta pontificalia, quando deſignatus eſt Imperator, ut iis denotaretur imperio deſtinatus, à rerum divinarum cura illud auſpicari, nam ipſe à patre factus eſt Pontifex, Auguſti exemplo apud Dionem, qui Caio & Lucio ſacerdotia contulit, cum eos Cæſares declaraſſet.

Hic nummus argenteus inter rariores ponendus.

DI PATRII. *Hercules & Bacchus ſtantes cum attributis.*

Hercules & Bacchus Dii Auſpices, à Severo in nummis appellantur, quod eorum auſpiciis & ductu omnia ſuſciperet, & Caracalla eos appellat patrios, quod eos Severus pater ſummopere coleret, quibus maximum templum ædificavit, teſte Dione lib. 76.

Hic nummus aureus, inter elegantiores addendus.

FELICIA TEMPORA. *Quatuor pueruli, quatuor anni tempora deſignantes.*

Sollicitì ut plurimum erant Auguſti, felicitatem ſuorum temporum non uno ſchemate exhibere: adſunt in hoc quatuor pueruli, quatuor anni tempeſtates de-

ſignantes, ut quæque totius anni pars, felix ſub eorum imperio videretur, cum omnes cujuſque partis ſymbolum fertilitatis & abundantiæ geſtarent.

Hic nummus argenteus, inſignis elegantia & raritatis eſt.

FELICITAS TEMPOR. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra caduceum, dextram porrigit Caracallæ, læva cornucopiæ gerenti.*

Altero hoc lemmate *Temporum Felicitas* ſub Caracalla deſignatur, ipſa dea Felicitas quæ poſſe univerſa transferre credebatur, Imperatoris dextram jungit, ut eum certum faciat non modo ipſum Felicem eſſe futurum, ſed etiam ſub eo temporum Felicitatem, cum cornucopiæ ſuum ei in fidem præbuerit.

Hic nummus argenteus, rarus & elegans.

IMP. ET CAESAR AVG. FIL. COS. *Severus ſedens inter Caracallam & Getam.*

Severus ſedet inter duos filios pro congiario diſtribuendo poſtquam rediiſſet ex Oriente, nam Caracalla Conſul dicitur, quod conſulatum Antiochiæ cum patre ſuſcepiſſet hoc anno v. c. 955. ideo cum eo in nummo nominatur. Sic enim in altero æreo ſedent omnes congiarium figuris ſcalas aſcendentibus diſtribuentes, cum epigraphe *Felicitas ſæculi.*

Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

INDVLGENTIA AVGG. IN ITALIAM. *Figura muliebris capite turrito inſidens globo, dextra cornucopiæ, ſiniſtra ſceptrum.*

Idem typus prodiit ſub patre, quem alicujus rei remiſſionem indicare diximus, forſan vehiculationis Italiæ, quam olim huic remiſerat Nerva, ut indicat inſignis ejus nummus, nam in Severo narrat Spartianus. *Vehicularium munus à privatis ad fiſcum traduxit.* Cujus onere Italiam ſublevaſſe videtur.

Hic nummus argenteus, inſignis eſt raritate & elegantia.

INVICTA

INVICTA VIRTUS. *Imperator paludatus equum concitans in captivum.*

Præſtantia Caracallæ in re militari per Virtutem deſignatur; nam ille equo veloci inſidet in barbaros decurrens; Virtus ejus *Invicta* dicitur, tanquam ab eo etiam ipſius victoriæ conditio devicta eſſet; unde *Dux Invictus* ab auctoribus dicitur.

Hic nummus ex auro & argento inter rariores collocandus.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, læva haſtam inverſam: pro pedibus aquila, à tergo duo ſigna militaria.*

Jupiter Conſervator, in Caracallæ nummis poſt mortem fratris cuſus eſt, quod Jovem ab inſidiis Getæ eum conſervaſſe palam ille diceret, & duo ſigna militaria in eo poſita ſunt, quod ad Prætorios confugerit, ut ait Spartianus. *Inde ad Prætorianos proceſſit & in caſtris remanſit*, ubi narrat Herodianus. *Procidens humi in ædicula, gratias agebat, votis quaſi pro ſalute ſuſceptis.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IOVI SOSPITATORI. *Jupiter in templo diſtylo togatus ſtans cum modio in capite.*

Jupiter Soſpitator, idem eſt ac Servator, cui templum Severus bellis civilibus extinctis, Romæ extruxiſſe videtur, cum ejus icon in Caracallæ & Getæ nummis cum Cæſaris titulum hic adhuc gerit, repræſentetur. De Severo ait Dio, *ædificia nova extruxit, vetera reſtituit*, at cum templum exiguum fuiſſe videtur, ex duabus tantum columnis ſuffultum, ejus non meminerunt Hiſtoriæ ſcriptores.

Hic nummus argenteus, inter rariſſimos locandus.

IVVENTA IMPERII. *Imperator paludatus ſtans, dextra globum cui inſiſtit victoria, læva haſtam: pro pedibus captivus.*

Caracalla, cum jam ſenem haberet Severum patrem, Juventa imperii dicitur, quia in ejus juventute ſpes magna erat: ipſe enim depingitur victoriam in manibus geſtans Parthis cum patre devictis, quorum captivus pro pedibus ejus, teſtis collocatur: unde in aliis ejus nummis *Imperii Felicitas.*

Hic nummus argenteus pro raro notatur.

LAETITIA TEMPORVM. *Navis circa quam plurima animalia.*

Communis eſt hic Caracallæ cum Severo patre nummus Dionem illuſtrans, qui inter varia populo ſpectacula edita, in quibus plurimæ cæſæ fuerant beſtiæ, inquit. *Earum receptaculum in Amphitheatro ædificatum erat inſtar navis, ut reciperet quadringentas feras, eaſdemque ſimul omnes redderet, quaſi ex navi diſſoluta exierunt,* ex omni ſcilicet genere.

Hic nummus ex argento pro rariſſimo reponitur: ex auro eximiæ raritatis eſt.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*

Pietatis filii in matrem argumentum eſt nummos ſuos cum ejus effigie copulare, nam ipſi curam libellorum atque epiſtolarum utriuſque generis, præter admodum neceſſarias commiſerat, & ut Dio inquit; *nomen pariter cum ſuo exercitus nomen poneret adjunctis multis laudibus in epiſtolis, quas mittebat ad ſenatum.*

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores adnumerandus.

LIB. AVG. II. *Imperator togatus ſedet in ſubſtructione adſtante figura Liberalitatis, in imo Romanus.*

Caracallam congiaria plurima dediſſe nos docent nummi: hujus epigraphe ſecundum exhibet, quod ab eo cum patre diſtributum arbitramur, quando Severus Auguſti titulum ipſi contulit, de quo Spartianus, *Anto-*

ninum qui Cæſar appellatus jam fuerat annum 13. *agentem, participem imperii. . . Harum appellationum cauſa donativum militibus largiſſimum dedit.* Primum vero fuit, cum Cæſar vocatus eſt.

Hic nummus aureus, inter rariores collocatur.

LIBERALITAS AVGG. VI. ET V. *Caracalla & Geta ſedentes in ſubſtructione aſtante liberalitate, in imo alia figura.*

Sextum Caracallæ congiarium cum quinto Getæ conjunctum eſt, uno enim fratrem ſuperabat, cum Cæſar ante eum fuiſſet factus; & Severus alterum ante Caracallam diſtribuerat, primo nempe imperii anno, cum Romam ingreſſus eſt: at cum ſeptem Severi tantum occurrant, hoc Caracallæ ſextum cum quinto Getæ, ob profectionem in Britanniam ad declarandam eorum concordiam, cuſum arbitramur; nam poſt eorum reditum Geta unum tantum diſtribuit, quod fuit ipſius ſextum.

Hic nummus aureus, præſtantiſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. VIIII. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, aſſiſtentibus aliis figuris.*

Congiarium Antonini ſextum cum quinto fratris copulatum, ob profectionem in Britanniam datum, ſupra diximus: Septimum etiam cum ſexto Getæ poſt eorum ex Britannia reditum. At Octavum Caracallæ poſt fratris cædem diſtributum eſt: denique hoc nonum ante profectionem ejus in Germaniam, ex qua Romam morte præventus non rediit.

Hic nummus aureus inter rariores addendus eſt.

PACATOR ORBIS. *Caput Orientis radiatum.*

Qui Pacatoris orbis titulus Severo patri, ob pacem Parthis conceſſam, datus eſt, idem Antonino ejus filio tanquam æquale cum ipſo imperium gerenti, ob

tribun. poteſtatem illi communicatam, in hoc nummo conceditur. Caput Solis & quidem juvenile depingitur, ut Orientis effigies: quod in illis provinciis, Romæ reſpectu, Sol oriri videatur.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos recenſendus.

PONTIF. TR. P. VIIII. COS. II. *Imperator eques decurrens dextra ſubmiſſa haſtam gerit.*

Hic Imperatoris vel Auguſti in equo currentis typus, ut plurimum ejus ad bellum profectionem indicat, & cum Caracalla in ſua trib. poteſtate IX. ad nullum profectus ſit bellum, ipſius ſtatuam bellatoris habitu; erectam potius ſuſpicamur.

Hic nummus argenteus, è rariorum numero eſt.

PONTIF. TR. P. X. COS. II. *Caracalla ſtans inter duos fluvios jacentes & provinciam decumbentem.*

Ut in ſuperiore nummo ob trib. pot. IX. in qua ad nullum profectus eſt bellum Caracalla, ejus ſtatuam equeſtrem bellatoris habitu conjecimus, pariter in hoc ob trib. pot. X. in qua ex Oriente jam pridem redierat, pedeſtrem ejus ſtatuam tanquam Meſopotamiæ & Armeniæ recuperatorem auſpicamur, cum ejuſmodi typus in nummis Trajani æreis occurrat.

Hic nummus argenteus, pro raro recenſetur.

PONTIF. TR. P. XI. COS. III. *Figura velata ſacrificans aſtante tibicine & popa cum victima.*

Initio trib. poteſtatis XI. Caracallæ cuſus eſt nummus, poſtquam in fine menſis Martii V. C. 961. trib. poteſtatem X. abſolviſſet, ob quam vota decennalia ſolvebantur, ad quæ ſacra faciens Caracalla ut Pontifex, ſpectat.

Hic nummus ex auro & argento rariſſimus eſt.

PONTIF. TR. P. XII. COS. III. *Imp. Eques jaculo impetit captivum.*

Caracalla in Britannia erat cum trib. poteſtatem XII. agebat : de ipſo loquentem audiamus Herodianum, qui Getam in parte inſulæ Romanis ſubjecta Severum reliquiſſe narrat, *Antonino ſecum adverſus barbaros educto.* Ideo Caracalla in equo barbarum jaculo feriens exhibetur.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

PONT. TR. P. XIII. COS. III. *Imperator galeatus ſtans imponit mulieri genuflexæ coronam muralem, ille gerit ſiniſtra haſtam & clypeum.*

Trib. poteſtatem XIII. agens Caracalla, in Britannia bellum gerebat : ille provinciæ coronam muralem, profert, quod murum qui eam ab aliis Britannis ſeparat, fortiter defenderit : nam Britannia teſte Dione muro dividebatur. *Incolunt Meatæ juxta eum murum, qui inſulam in duas partes dividit.* Britanni nempe Romanæ poteſtati ſubjecti ex una parte, & Britanni ex altera, liberi.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. XVIII. COS. IIII. P. P. *Imperator paludatus aſtante ſibi milite cum labaro, ſacrum facit ante altare Æſculapii ſtantis pro foribus templi duarum columnarum, ad cujus latus ſtat victoria cum palma.*

Frequentes cum Æſculapii ſigno nummi in Caracallæ trib. poteſtate XVIII cuſi, eum hoc anno ægrotaſſe ſuadent ; nam, ut ait Dio, *Fuit ægra corporis valetudine, quod morbis partim evidentibus, partim occultis correptus eſſet.* Niſi quod Pergamum Caracalla hoc anno profectus, in Æſculapii templo ſacra fecerit, ut Græci frequentes ejus urbis nummi indicarent.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

Eadem epigraphe. Caracalla paludatus ſtans pede crocodilo impoſito, dextra ſpicas à figura muliebri ipſi porrigente accipit.

Signatus eſt nummus ob Caracallæ adventum in urbem Alexandrinam, ejus meminit Dio, *Profectus eſt Alexandriam, fingens ſe magno eorum deſiderio teneri.* Urbis Genius ſpicas provinciæ munera ipſi porrigit, nam iis plurimum abundabat. Caracalla crocodilo ejus ſymbolo pedem imponit, tanquam ad ipſius aſpectum manſueto.
Hic nummus aureus inter rariores reponendus.

Eadem epigraphe. In aliis XVIIII. *In aliis* XX. *Leo capite radiato ore fulmen.*
Quidam hunc typum ad memoriam leonis, de quo narrat Dio in Caracalla *quod leo, qui improviſo de monte deſcenderat, pro eo pugnaſſet.* Sed hæc non videtur nummorum materia, ſimilis autem leo fulmen ore gerens exhibetur in nummis Herculei Maximiani, qui pro ſolito providentiæ & imperii ſymbolo accipitur.
Hic nummus ex argento non obvius, ſed ex auro inter rariores reponendus.

P. M. TR. P. XVIIII. COS. IIII. P. P. *Quadriga decurrentes, ſole aurigante.*
Quadrigæ illæ non triumphales ſunt quia decurrunt, ergo non ad victoriam Parthicam à Caracalla relatam ſpectant, ſed ad ejus aurigationem de qua loquitur Herodianus. *Subſtitit autem poſt id Antoninus in Meſopotamia, ſtudio aurigandi intentus.* Solis habitu decurrit, nam ut ait Dio. *Dicebat ſe in agitandis curribus ſolem imitari, eaque in re maxime gloriari.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

P. M. TR. P. XX. COS. IIII. P. P. *Currus à tauris vectus in quo figura muliebris cum creſcente Luna in capite.*
Ut in ſuperiore nummo Caracalla ſub Solis habitu in quadrigis tanquam domitor Orientis exhibetur, ita Julia ejus mater in taurorum bigis comparatur Lunæ, tanquam illa eſſet altera Diana, ut Oppianus eam jam

appellavit in Cyneget. lib. I. At in boum bigis Diana vehitur propter Lunæ cornua, vel quod taurus cæleſtis ſit Lunæ aſcenſus.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Antonini laureatum.*

PROF. PONTIF. TR. P. XI. COS. III. *Imp. eques dextram elevans, dextra haſtam, pro pedibus captivus.*

Profectionem Caracallæ in Britanniam denotat, nam ille tribunitiam poteſtatem XI. in fine Martii hujus anni 961. ingreſſus erat, Severus pater bellum hoc meditans, conſulem eum cum fratre Geta hoc anno fecit, ut ipſi antiquo more, ad belli munia tanquam conſules proficiſcerentur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ANTONINVS PIVS AVG. BRIT. *Caput Antonini laureatum.*

PROFECTIO AVG. *Figura paludata gradiens, dextra haſtam, ſubſequente milite ſignum militare geſtante.*

Nomen Britannici quod gerit Caracalla, ob victorias in Britannia ab eo relatas, profectionem indicat, quam ille anno 962. iniit; at cum illa non contra barbaros ſuſcepta eſſet, ſed teſte Herodiano, *ut milites ordinaret, & provincias inviſeret.* Ideo prætorianus ſignum gerit militare, & ipſe pedes incedit, non ut mos eſt in bello, nam in equo currentes depingi ſolebant.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans, alter cum ſola figura, obvius eſt.

ANTONINVS AVGVSTVS. *Caput Antonini laureatum.*

P. SEPT. GETA CAES. PONT. *Caput Getæ ſine corona.*

Percuſſus eſt nummus ſub Severo patre, cum Caracallam appellavit Auguſtum, & Getam fecit Cæſarem: de his narrat Spartianus, *Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum*

13. *agentem, participem imperii dixerunt milites; Getam quoque minorem filium Caſarem dixerunt.* Qua de cauſa tertium Severus dedit congiarium.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

RECTOR ORBIS. *Figura virilis nuda ſtans, dextra globum; læva haſtam gerit.*
Nulla eſt certior principis effigies, quam periti gubernatoris, ut refert Plato in Politico: Ideo Did. Julianus in nummis globum gerit & *Rector orbis* perhibetur, ſed toga ornatus eſt, quaſi bonis legibus eum gubernaturus: Severus vero, ut & Caracalla, adinſtar Jovis, nudi ſunt, tanquam ope divina, eum moderantes.
Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter rariores adſcribitur, ſed cum epigraphe RECTORI ORBIS *ex argento, præclarus eſt.*

SAL. GEN. HVM. *Figura muliebris ſtans, dextra figuram paludatam procumbentem ſublevat, ſiniſtra baculum ſerpente involutum gerit.*
Ægra quidem corporis valetudine erat Caracalla, ut teſtatur Dio: ſed narrat Herodianus. *Cum multa contra homines & contra jura civitatum feciſſet, morbo implicitus graviter laboravit.* Porro quaſi Salus generis humani ab eo dependeret, Hygia ſanitatis dea illum procumbentem in genua, manu ſublevans exhibetur.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ANTONINVS AVGVSTVS. *Caput Caracallæ laureatum.*
SEVERI PII AVG. FIL. *Imperator paludatus ſtans, dextra victoriam globo impoſitam, ſiniſtra haſtam; pro pedibus captivus.*
Percuſſus eſt nummus cum Caracalla in fine Martii anni v. c. 951. dictus eſt à patre *Auguſtus*, poſtquam fratrem ejus Getam Nonis ejuſdem menſis Cæſa-
rem

rem appellaſſet ; hocque anno Severus relicto Pertinacis nomine amicorum querimonia, *Pius* eſt cognominatus.
Hic nummus ex argento & auro, rarus eſt.

VIC. PART. P. M. TR. P. XX. COS. IIII. P. P. *Imp. paludatus ſtans dextra globum, ſiniſtra ſcipionem, ad pedes captivus: coronatur à victoria palmam ſiniſtra gerente.* Caracalla Parthis ſub ſpem matrimonii cum Artabani regis filia in colloquium accitis, imparatos fraude aggreſſus eſt, & plurimos interfecit, deditque ad ſenatum de victoria literas: Patres, ut ait Herodianus, *metu atque aſſentatione cunctos illi honores victoriæ decernunt.* Percuſſi ſunt ideo nummi cum victoriæ ſigno.
Hic nummus argenteus, inter rariores numeratur.

VICT. PART. *Trophæum ad cujus imum duo captivi, ex adverſo victoria ſedens, utraque manu clypeum in quo* VOT. XX.
Cum tribunitiam poteſtatem XX. attigiſſet Antoninus, vota decennalia pro ejus ſalute ſoluta ſunt, ut indicat nummus, nam primam ille trib. poteſtatem acceperat anno V. C. 951. in fine Martii, & occiſus eſt 8. Aprilis 970. cum ille pararet pugnam cum Parthis inire, de quibus trophæum in nummo appoſitum eſt, quaſi juſto eos prælio ſuperaſſet.
Hic nummus aureus, rarus eſt.

VIRTVS AVGG. *Imperator paludatus ſtans inter duas figuras fluvii procumbentes & provinciam lugentem, dextra haſtam, læva parazonium gerit, ut in typo Trajani æreo cum epigraphe* ARMENIA ET MESOPOTAMIA *&c.* Armenias amiſerat Nero, rege iis Tiridate à Parthis impoſito, Trajanus eas recuperavit, provinciaſque fecit Romanas, addita iis Meſopotamia, unde ipſi cuſus inſignis ille nummus: ſed hanc Parthis ceſſit Hadrianus:

eam recepit ſub M. Aurelio L. Verus, quæ iterum amiſſa eſt ſub Commodo, ſed Caracalla cum patre ſe eam P. Romano virtute ſua reſtituiſſe gloriatur.

Hic nummus argenteus rarior eſt altero, in quo ſola epigraphe PONTIF. *&c.*

IMP. ANTONIN. ET GETA CAES. *Capita adverſa Caracallæ & Getæ, alterum laureatum, alterum vero nudum.* VIRTVS AVGG. *Virtus ſedens, dextra victoriam, ſiniſtra clypeo innixa parazonium gerit.*

Virtus etiamſi in averſa fratrum nummi parte inſcripta, ad Getam non ſpectat, nam ille tantum Cæſar, Auguſti nomen habere nequit, ſed de Severo & Caracalla eſt intelligenda, quorum Virtute contra Parthos victoria relata eſt, illa ſedet, tanquam in patre & in filio ſtabilis, & ut ait Claudianus, *immotaque cunctis caſibus.*

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

VOTA SOLVT. DEC. COS. III. *Imperator ſacrificans aſſiſtentibus tibicine & popa, cum victima.*

Anno v. c. 961. Caracalla decennium Trib. poteſtatis & communicati à patre imperii finiit, ideo ſacra diis faciens, illa ſolvit: cujus rei memoriam in nummis relinquere poſteris voluit. Hoc autem anno conſulatum III. iniit cum fratre Geta II.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

DIVO ANTONINO MAGNO. *Caput Caracallæ nudum.* CONSECRATIO. *Aquila globo inſiſtens.*

Caracalla à Macrino ſucceſſore conſecratus eſt, aſtipulante Spartiano, *A Macrino qui eum occiderat, timore militum, ac maxime prætorianorum, inter deos relatus eſt.* Sed cum nummi ſemper aliquid novi exhibeant, ut Antoninus Alexandrum imitari volebat: imo ſe Alexandrum nominabat: per hunc Macrinum ipſi *Magni* nomen indidiſſe docemur.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

ΑΥ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡΗΛ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ.
Caput Caracallæ.
ΜΗΤΡΟΠΟ. ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ ΕΤ. ΙΒ. *Caracalla togatus inſidens monti Argæo dextra globum, ſiniſtra femori admiſſa.*
Anno Tribunitiæ poteſtatis duodecimæ Antonini percuſſus hic à Cæſarienſibus Cappadociæ nummus, cum tunc in Britannia eſſet cum patre Severo: in eo repræſentatur ut Genius urbis inſidens monti Argæo, cui credebatur ab iis deum præeſſe: togatus quidem ut familiaris, & non paludatus tanquam bella gerens.
Hic nummus argenteus, inter rariores computandus.

Eadem epigraphe. ΕΤ. Ι ς. *Mons Argæus, diverſi ſunt anni.*
Frequentes ſunt Cæſarienſium Cappadociæ nummi Caracallæ ſignati, & ſi mihi conjicere liceat, quotannis: nam ipſi maxime ejus familiæ ſtudioſi erant, tum quod pater Severus eis Neocoriam & alia beneficia contuliſſet. Mons Argæus, ſolemne eſt Cæſarienſium inſigne.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑΡΙ ΝΕΩΚ. ΕΤ ΙΖ.
Apollo ſeminudus muliebri habitu inſidens monti Argæo, dextra ramum laur.
Cæſareæ Cappadociæ Apollinem fuiſſe cultum nos docet hic nummus, forſan ejus templum erat ad radices ejus montis extructum, & quidem diſtylum, quod in nummo maximo Macrini & Diadumeniani ſimul juncti obſervamus. Apollo laurum tenet, quod hæc arbor illi ſacra ſit.
Hic nummus argenteus, inter rariores.

ΤΥΧΗ ΤΑΡΣΟΥ ΜΗΤ. Γ. Β. *Mulier inſidens*

rupibus, ad ped. fluvius.

Tarſus Ciliciæ metropolis Peſcennii quidem partes ſequuta eſt, ſed poſt primam Severi victoriam, mox ei adhæſit, & pro beneficiis à patre & filio acceptis, Severianam & Antoninianam ſe nominavit, ut ærei frequentes illius nummi nos edocent; quare non mirum eſt, ſi in hoc, Caracalla *Tarſi Fortuna* appelletur. Mulier, Genius eſt urbis. Fluvius vero, Cydnus eſt, qui eam tranſmittit. Literæ Γ. Β. id eſt *γνώμη βȣλῆς* Senatus decreto.

Hic nummus argenteus, inter rariores computandus.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΑΙΟΝ ΕΛΕΥΘ. ΤΑΡΣ.

id eſt Senatus liberæ Tarſi. *Figura ſedens conjicit ſuffragii teſſeram in vas.*

Nummi typum recte explicuit Eques Patinus pag. 310. mutilam porro vulgavit ejus epigraphen, quam cum ſupplere ex Minerva ſua potius quam ex nummi lectione ſe jactat Harduinus fol. 485. per ΚΟΛ. ΑΝΤΟΝ. *Coloniæ Antoninianæ*, æque riſum præbet Antiquariis, ac dum ſuperiores literas Γ. Β. interpretatus eſt *anno ſecundo* pro *γνώμη βȣλῆς Senatus decreto.* Cum autem Caracalla Tarſum Liberam, pronuntiaſſet, uti eam olim à M. Antonio apud Appianum, & ab Auguſto, ex Chryſoſtomo legimus, in nummis decretum ſui ſenatus deinceps appoſuit, & in hoc exprimit libertatem Κοινοϐȣ́λιον per ſuffragiorum vota. Heſychius ſenatores κοινοϐȣ́λας appellat.

Hic nummus ex modulo maximo eximiæ raritatis eſt.

PLAUTILLAE nummi ex argento obvii, ex auro inter rariores numerandi.

PLAVTILLA AVGVSTA. *Caput Plautillæ.*

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ laureatum.* Plautilla Plautiani præfecti prætorii filia à Severo patre Caracallæ filio in uxorem data eſt, quod parens ejus Severi eſſet municeps, atque ut quidam putant, etiam conſanguinitate propinquus, teſte Herodiano: ideo maritus & uxor hinc & inde in eodem nummo cælantur.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

PLAVTILLAE AVGVSTAE. *Caput Plautillæ.*

ANTON. P. AVG. PONT. TR. P. V. COS. *Caput Caracallæ laureatum.*

Tempus quo celebratæ ſunt Caracallæ cum Plautilla nuptiæ, indicat nummus, nempe cum is in conſulatu primo ex Oriente cum patre redux, ageret tribunitiam poteſtatem v. Non autem per conſulatus anni Imperatorum denotantur, ſed tribunitia poteſtas eos recte aſſignat, quotannis enim eodem die, quæ primum accepta fuerat, numerabatur.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

CONCORDIAE AETERNAE. *Duæ figuræ dextras ſibi jungentes.*
Caracalla & Plautilla ſimul matrimonio juncti, dextras ſibi porrigunt in concordiæ conjugalis ſignum: qui mos ex Perſis dimanaſſe videtur, cum ea res apud eos pro firmiſſima fide haberetur, ut narrat Diodorus in Hiſtoria Philippi.
Hic nummus aureus, inter rariores recenſendus.

CONCORDIA FELIX. *Caracalla & Plautilla dextras ſibi porrigentes.*
Iterum Caracalla & Plautilla pro concordiæ conjugalis ſigno dextras ſibi jungunt; quo argumento fidem dextris tutandam & ſacratam eſſe ſignificabant, quod & dextra dextræ juncta denarium numerum efficit, qui ſacratiſſimus & perfectiſſimus ſit, ut refert Lilius Gyraldus. Nam ut felices eſſet nuptiæ, maxime omnia obſervabant.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PROPAGO IMPERI. *Idem typus.*
Cum matrimonium, liberûm quærendorum cauſa fiat, & dictum ſit matrimonium à matris nomine: quia ideo nubunt fœminæ, ut matres aliquando fiant, unde fauſto omine connubium in hoc nummo dicitur *Propago imperii*, quod ſummopere optabat Severus, ut in nummis filiorum *Æternitas imperii* demonſtrat.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

GETAE nummi ex argento obvii, ex auro inter rariores collocandi.

P. SEPTIM. GETA CAESAR. *In aliis* IMP. *&c. Caput Getæ laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques.*

Adventus in Geta, quando nummus Cæſaris nomen præfert, illius ex Oriente cum patre & fratre in urbem reditum poſt Peſcennii mortem indicat; ſed cum Imperator in eo appellatur, ejus in Urbem ex Britannia adventum, poſt Severi patris mortem denotat.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores adſcribendus.

AETERNIT. IMPERI. *Capita Severi & Caracallæ adverſa.* Per æternitatem imperii in nummis Getæ cum patris & fratris imaginibus, in familia Severi imperium immortale futurum deſignare voluerunt, quaſi per filiorum propagationem, imperii æternitati ille providerit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

CASTOR. *Figura virilis capiſtro equum retinens.*

In memoriam ludorum Circenſium ſub Severo actorum, Caſtor in Getæ nummo cum equo percuſſus eſt: in iis enim curriſſe videtur Geta, & Caſtor iis ludis

præerat ; nam Iſidorus lib. 10. agens de ludis Circenſibus. *Itaque*, inquit, *Caſtori & Polluci deputantur hæ ludorum ſpecies.* Caſtori à Mercurio diſtributum equum aiunt : Homerus vero eum equum primùm domuiſſe refert.
Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro inter rariſſimos locandus.

FELICIA TEMPORA. *Quatuor puerili quatuor anni tempora deſignantes.*
Felix indicatur Severi imperium per felicia tempora in nummo Getæ inſcripta, ſub quatuor puerulorum figuris quatuor anni tempeſtates deſignantibus : primus Ver cum calatho florum refert : alter Æſtatem per falcem meſſoriam utraque manu geſtans : tertius dextra leporem, læva calathum fructuum plenum, Autumnum deſignat. Quartus veſtitus hyemem, per pedicam & avem captam denotat.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

FELICITAS TEMPOR. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra caduceum gerens, dextram porrigit Getæ, læva cornucopiæ geſtanti.*
Felicitas temporum ſub Severo per deam Felicitatem & Getam Cæſarem dextras jungentes exprimitur, illa autem caduceum pacis inſigne gerit : hic vero cornucopiæ, ſymbolum abundantiæ : ſic Felicitas populorum per pacem & abundantiam deſignatur.
Hic nummus aureus, rarior eſt argenteo.

FID. EXERC. TR. P. III. COS. II. *Figura muliebris velata, dextra pateram, læva ſignum militare, ſtat inter duo alia.*
Geta trib. poteſtatem Non. Martii anno 961. à patre paulo antequam Roma egrederetur pro profectione Britannica accepit, eo autem mortuo frater & ipſe pacem cum Britanniæ barbaris A. D. Non Febr. 969.

fecere,

ſecere, tunc Geta tertiam abſolvebat trib. poteſtatem, at cum Caracalla uti ſe unum Imperatorem declararent milites, adhortaretur, iis perſuadere non potuit, teſte Herodiano : inde in nummo Fides Exercitus.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

JOVI SOSPITATORI. *Jupiter ſtans in templo duarum columnarum.*
Ut in patris & fratris numiſmatibus, Jovis Soſpitatoris templum eſt cælatum, ita in Geta illud exhibetur, quod Severus extinctis bellis civilibus extruxiſſe videtur. De illo altum eſt apud Hiſtoricos ejus ſæculi ſilentium : inde nummi certa ſunt Hiſtoriæ ſupplementa. Soſpitator idem eſt ac Servator : ita dictus, quod Jupiter Severum à tot periculis ſervaverit.
Hic nummus argenteus, inter rariſſimos ponendus.

JVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*
Caput Juliæ non ideo in Getæ nummis ſignatur, tanquam ejus mater eſſet & non Caracallæ, nam & ipſa in Caracallæ parte averſa etiam occurrit : utriuſque Caracallæ & Getæ parens erat Julia ; ſed plurimi ad concordiam in familiâ Severi indicandam percuſſi ſunt, ut Geta cum Severo patre, modo cum fratre, modo cum matre.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LIB. AVGG. VI. ET V. *Duo Imperatores ſedentes in ſuggeſtu, aſtat Liberalitas à dextris ; in imo figura ad gradus ſubſtructionis.*
Hoc liberalitatis Caracallæ & Getæ monumentum, in hujus nummis vivo adhuc patre antequam ad bellum Britannicum cum ipſis proficiſceretur, editum eſt, ad concordiam inter fratres denotandam ; Sexta autem Caracallæ liberalitas cum quinta Getæ copulatur, quam pro titulo Cæſaris, ob ætatem accepit ante fratrem.

Hic nummus aureus, præſtantiſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. VI. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

Sexta illa Getæ liberalitas, ultima eſt, quam populo diſtribuit, cum ille Romam ex Britannia poſt patris Severi mortem reverſus eſt, ſed paulo poſt in gremio matris à fratre occiſus eſt: minime autem concordes eſſe potuerunt; de Geta inquit Herodianus. *Major pars ad Getam ſpectabat quod ſpeciem quandam probitatis præ ſe ferret.*

Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

MINERV. SANCT. *Minerva galeata, clypeo dextra impoſita, ſiniſtra haſtam gerens.*

Sanctum pro propitio veteres poſuiſſe docemur. Tibullus de Junone. *At tu ſancta fave*, & Catullus de Venere. *Quem neque ſancta Venus.* Minerva autem artium dea perhibetur, & Geta teſte Herodiano, *Diſciplinarum laude celebres circa ſe frequentes habebat:* à Julia matre edoctus, quæ cum philoſophis quotidie philoſophabatur.

Hic nummus argenteus pro raro habetur, ex auro præſtantior eſt.

MARTI VICTORI. *Mars galeatus, dextra haſtam, humeris trophæum.*

Mars à Romanis maxime cultus eſt, cum ab illis Romuli conditoris parens exiſtimaretur, duoque templa illi extruxerunt: alterum in urbe ad illam cuſtodiendam ſub nomine Quirini: alterum in via Appia extra urbem prope portam, ſub nomine Gradivi; ille autem haſta ornatus & trophæum gerens depingitur, ut Victor.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PRINC. JVVENT. *Figura paludata ſtans, dextra pilum, pone trophæum.*

Geta Severi filius natu minor, Princeps juventutis à patre ut & Caracalla frater declaratus eſt, ex inſtituto nempe Auguſti qui hoc titulo, ad Caium & Lucium adoptione filios, imperium transferri ſignificavit. Trophæum ad patris victorias ſpectat, quaſi jam ille earum particeps.
Hic nummus argenteus frequens; aureus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Tres equites decurrentes.
In memoriam Troiæ ludi, in quo Geta ut Princeps juventutis præfuit; celebrabatur ille in Circo à majoribus & minoribus pueris claræ ſtirpis qui turmatim diſcurrebant: hi vero fuerunt in Italiam ab Aſcanio Æneæ filio primum tranſlati, de quibus Virgil. lib. 5. Æneid.

Incedunt pueri, pariterque ante ora parentum
Frenatis lucent in equis.

Hic nummus aureus, rariſſimus & præſtantiſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi.*
Videtur cuſus Getæ vultus in averſa patris nummi parte, cum ille conſul factus eſt cum Antonino Caracalla fratre anno V. C. 958. qui honos maximæ dignitatis ſymbolum erat, hoc etiam tempore titulus Imp. XI. Severo conveniebat; nam eum obtinuerat in Parthica Victoria: unde in nummo *Parthicus Maximus* cognominatur.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

PONTIF. COS. II. *Severus in ſubſtructione ſedens in medio Caracallæ & Getæ.*
Pontifex dicitur Geta quaſi candidatus imperii, nam Cæſares in collegia Pontificum adſcribebantur. Conſul II. appellatur, quando conſulatum iterum anno 961. cum Caracalla fratre geſſit; paulo antequam trib.

poteſtatem à patre accepiſſet, nam Cæſar adhuc appellatur. In ſubſtructione ſedet cum Severo & Caracalla pro congiario ob id diſtribuendo.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Quadrigæ triumphales aurigante Geta.

Ad Proceſſum conſulatus II. & non ad triumphum referendæ ſunt quadrigæ, Geta enim nunquam triumphavit, ita quadrijugo vehitur curru ob primum conſulatum in nummis, cum hac inſcriptione COS. Quadrigæ erant conſulis procedentis ſolemnis pompæ inſigne, quale videre eſt apud Spanhemium pag. 705. & apud Noriſium diſſert. I. fol. 19.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. In aliis PONTIF. TR. P. COS. II. *Imperator eques proſternens captivum.*

Geta modo cum Cæſaris nomine, modo cum Imperatoris titulo, ſed ſemper COS. II. appellatus, contra barbarum decurrens depingitur: horum nummus alter dum conſulatum II. cum fratre anno 961. iniit, ſignatus eſt: alter poſtquam trib. poteſtatem Non. Martii ejuſdem anni à Patre accepit, ad bellum Britannicum profecturus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

RESTITVTORI VRBIS. *Severus paludatus ſtans ſacra facit ſuper aram, læva haſtam.*

Ad Severum patrem pertinet hic typus, qui honoris cauſa aut monetariorum incuria in Getæ nummis occurrit; frequens in Severo. An is hunc titulum meruerit ex Dione, de quo ait, *Ædificia nova extruxit, vetera reſtituit.* An potiùs adulatoriè qui Pacator Orbis & Fundator Pacis in aliis nummis inſcribitur.

Hic nummus inter rariores numerandus.

ROMAE AETERNAE. *Roma galeata ſedens in aditu templi ſex columnarum & plurimis ſtatuis exornati.*

Si mihi conjecturæ locus ex ſupraſcriptis Dionis verbis de Severo *Ædificia nova extruxit, vetera reſtituit.* Templum illud Romæ Æternæ, quod in æreis Antonini Pii nummis obſervatur, ab eo plurimis ſtatuis adornatum exiſtimarem reſtauratum. An vero ab Antonino Pio, & in quarta Urbis regione extructum fuerit, videant eruditi.

Hic nummus argenteus, elegantia & raritate præſtantiſſimus eſt.

TEMPOR. FELICITAS. *In corona laurea.*

Frequens eſt & ut plurimum adulatoria ſub Auguſtorum Imperio epigraphe, qua populos felicitate ſuorum temporum gloriari volebant, quaſi ſub iis annona frequens, & rerum omnium abundantia; hæc vero temporum Felicitas in laurea inſcripta, illam Severi victoriis partam denotat.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

VOTA PVBLICA. *Duæ figuræ togatæ & velatæ ſacrificantes tertia intermedia, aſtant camillus & tibicen.*

Geta tanquam Pontifex ſacra facit, velatus quidem ut in urbe, pro votis ſolutis decennalibus, aut ſuſceptis pro patre vicennalibus, nam in nummo Cæſar adhuc nuncupatur. Camillus puer ingenuus ad ſacrificium miniſtrat. Tibicines tibias inflantes ſacris populi Romani intereſſe ſolebant.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores habendus.

M. AVRELIVS ANTON. AVG. *Caput Caracallæ ſine laurea.*

Signati ſunt frequentes nummi ſub Severo patre cum vultibus filiorum, hic Caracalla cum Geta, ad denotandam eorum concordiam: nam ut ait Herodianus de Severo. *Ipſe liberos ſemper ad amicitiam adducere conabatur, ad-*

hortanſque ad concordiam & conſenſum, fabulas antiquas & tragœdias in memoriam revocabat.
Hic nummus argenteus, rarior eſt aureo.

Λ. ΣΕΠΤΙ. ΓΕΤΑΣ ΚΑΙ. *Caput Getæ.*
ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑΡΙΑ ΝΕΩ. ΕΤ. Γ.
In aliis. ς. In aliis Ι ς. *Mons Argæus, in vertice aſtrum.*
Frequenter occurrunt Cæſarienſium Cappadociæ nummi Severo, Juliæ, Antonino, & Getæ percuſſi, ob beneficia Severi in eos collata, cum ii partibus Peſcennii relictis, inter primos ipſi adhæſerint, & ob id facta eſt eorum urbs à Severo Νεωκόρος: de quo plura in libro, quem de nummis Imperialibus Græcis mox edituri ſumus.
Hic nummus aureus, inter rariores habendus.

MACRINI nummi ex argento obvii, ex auro inter rariores conſtituendi ſunt.

IMP. C. M. OPEL. SEV. MACRINVS AVG. *Caput Macrini laureatum.*

ANNONA. *Figura muliebris ſedens, dextra ſpicas, læva cornucopiæ.*

Macrinus, poſt occiſum Caracallam, delatum ſibi à militibus imperium literis docet ſenatum, de quo Herodianus. *Lecta epiſtola, conclamatum à ſenatu univerſo, nullique non honores Auguſtorum Macrino decreti.* Mox ille Annonam procuravit ut ſibi imperium ſtabiliret, in cujus rei memoriam cuſus eſt nummus.

Hic nummus aureus, rarus eſt: argenteus obvius.

FELICITAS TEMPORVM. *Figura muliebris ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Nil mirum ſi Felicitas Temporum ſub Macrino commendetur, nam ait Herodianus. *Neque vero tantopere gaudebant omnes Macrini ſucceſſione, quantopere exultabant, feſtamque lætitiam univerſi agitabant quod Antonino liberati eſſent.* Nam pro tyranno Romæ habebatûr, à militibus quos ditabat, ſolum adamatus.

Hic nummus aureus, rarus eſt: argenteus, frequens.

FIDES MILITVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, utraque manu ſignum militare.*
Extincto Caracalla, incerti quid agerent milites, ſi quidem adventare Parthi nunciabantur; primo Audentium pro Imperatore, ſed ille ſenectutem excuſans, deinde Macrinum deligunt, de quo Herodianus. *Suſcepit autem Macrinus imperium non tam benevolentia quam Fide Militum fretus &c.* Qua de cauſa ſtat Concordia ambabus manibus ſigna militaria tenens.
Hic nummus aureus, rarus eſt: argenteus, vulgaris.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen.*
Cum Macrinus Romanos contra Parthos eduxiſſet, cruentum inter eos initum eſt prælium, referente Herodiano. *Uno igitur alteroque die à mane ad veſperam pugnatum*; & addit *Tanta autem virorum jumentorumque multitudo cecidit, ut omnis compleretur campus:* ideo Jovi Conſervatori ſacra facta ſunt, qui Auguſtum ſervaverit.
Hic nummus aureus, inter rariores computandus: argenteus, tritus eſt.

LIBERALITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram frumentariam, læva cornucopiæ.*
Macrinus ut populi Romani gratias ſibi conciliaret, cui à Caracalla liberalitates ſæpe datas ſciret, congiarium ipſe diſtribui juſſit; aliudque promiſit, quod filius ejus Antonini nomen accepiſſet, ut innuit Capitolinus. *Vellem, Quirites, jam præſentes eſſemus. Antoninus veſter vobis congiarium ſui nominis daret.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PONTIF. MAX. TR. P. II. COS. II. P. P. *Quadriga triumphales aurigante Imperatore, à victoria coronato.*

Ut

Ut in Geta quadrigas non ad ipſius triumphum ſpectare diximus, ſed ad pompam proceſſus ipſius conſulatus, ſic ipſæ in quibus Macrinus à Victoria coronatus ſpectatur, ad proceſſum ipſius conſulatus II. quem iniit Kal. Maii cum Diadumeniano Filio. Vide Erud. Noriſii differt. I. fol. 19.

Hic nummus aureus, præſtantiſſimus eſt, ſed argenteus eximiæ raritatis eſt.

SALVS PVBLICA. *Figura muliebris ſtans, paſcit ſerpentem.* Fœmina ſedens quæ ſerpentem paſcit, Hygia Æſculapii filia eſt, vota pro Macrini ſalute facta fuiſſe arguit; an propter ejus ægritudinem? an in ſalutis augurium, apud Romanos olim celebratum, quod intermiſſum, Auguſtum renovaſſe legimus apud Suetonium? Porro Salutem publicam in Principis conſervatione conſiſtere indicat nummus.

Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento obvius.

VICTORIA PARTHICA. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra lauream.*
In memoriam victoriæ, quam contra Parthos poſt Caracallæ necem, retulit Macrinus: de illo autem refert Capitolinus. *Pugnavit tamen, & contra Parthos, & contra Armenios, & contra Arabas, quos Eudemones vocant, non minus fortiter, quam feliciter.* Unde victoria coronam & palmam victoris inſignia gerit, illa graditur tanquam ad alias properans.

Hic nummus argenteus, inter rariores aſcribendus.

VICT. PART. P. M. TR. P. II. COS. II. P. P. *Victoria gradiens, præ manibus clypeum.*
Victoria ſedet tanquam firma, indicans hac de cauſa, pacem fuiſſe cum Artabano Parthorum rege factam, uti narrat Herodianus, *Fœdus cum Macrino ferit, atque*

in proprias ſedes revertitur. De quibus ad ſenatum ſcripſit; *Propterea*, ait Dio, *decreta fuerunt ei ſacrificia, victoriæ ergo, datumque Parthici nomen.* Sed illud non accepit.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

VOT. PVB. TR. P. II. COS. II. P. P. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, læva haſtam: pro pedibus aquila.*

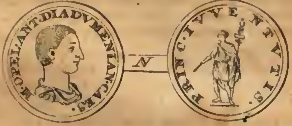
Vota publica pro Macrino facta indicat nummus, ea non fuiſſe Decennalia arguit trib. poteſtas. II. cum ea initio imperii ſuſciperentur: ſed Jupiter in eo ſignatus eodem modo, quo in ſuperiore nummo cum epigraphe *Jovi Conſervatori*, vota quidem pro Principe ſuſcepta ob bellum Parthicum; eoque confecto, ſoluta denotat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟ. Γ. *Aquila inſiſtit clava, roſtro coronam.*

Nummi ex argento maximi, Romæ non ſunt percuſſi; hunc in Syria ſignatum denotat aquila, & cui rei illa Jovis ales inſiſtit, urbem in qua cælatus eſt, denotare monuimus: hæc clavæ impoſita Tyrum, ob Herculis cultum, in hac urbe, ſignatum indicat.

Hic nummus maximus, inter rariores habendus.

DIADUMENIANI nummi ex argento rari, ex auro rariſſimi ſunt.

FIDES MILITVM. *Figura muliebris ſtans inter quatuor ſigna militaria, utraque manu unum gerit.*

Mulier hæc Concordia videtur eſſe, deſignans fidem militum, qui Macrinum patrem & filium Diadumenianum ad imperium evexerant, ut narrat Lampridius. *Antonini Diadumeniani pueri, quem cum patre Opilio Macrino, Imperatorem dixit exercitus.* Signa militaria, Romanæ militiæ ſymbola ſunt.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

M. OPEL. ANT. DIADVMEN. CAES. *Caput Diadumeniani nudum.*

PRINC. IVVENTVTIS. *Figura paludata ſtans, dextra ſignum militare, ſiniſtra haſtam.*

Milites non modo Macrinum Imperatorem elegerunt, ſed & Diadumenianum ejus filium, Cæſarem appellarunt, qua de re ad ſenatum mox ille literas dedit, ſenatus vero ejus filium Juventutis Principem dixit, teſte Dione. *Tam ipſi, quidquid par eſſet, quam filio ejus decretum fuit, iſque Patricius, &* Juventutis Princeps *eſt appellatus.*

Hic nummus aureus, elegantia & raritate inſignis eſt.

Eadem epigraphe. Figura paludata ſtans inter tria ſigna militaria, quorum unum dixtra tenet, læva ſcipionem.
Princeps Juventutis dicebatur is, qui pueris majoribus & minoribus ad Troiæ ludum nominatis præerat, ſed omnes, Patricii eſſe debebant, de quibus ait Suetonius in Auguſto 43. *Claræ ſtirpis indolem ſic innoteſcere.* Unde vidimus ſupra apud Dionem, Diadumenianum à ſenatu patricium factum, ut Juventutis Princeps appellaretur.
Hic nummus argenteus rarus eſt: ex auro, rariſſimus.

SPES PVBLICA. *Figura muliebris ſtans, dextra florem; læva veſtem ſublevat.*
Spes, ut juvenum dea, in nummis Cæſarum cælatur, tanquam bonam de ſe ſpem concitarent; nam ut ait ipſe Diadumenianus ad milites, apud Lampridium. *Ego autem elaborabo ne deſim nomini Antoninorum.* Quod olim de Marcello Virgilius. Magnæ ſpes altera Romæ.
Hic nummus argenteus, ſuperiore præſtantior eſt.

ELAGABALI nummi ex auro & argento, frequentes & obvii ſunt.

IMP. CAES. M. AVR. ANTON. PIVS AVG. *Caput Elagabali laureatum.*

ADVENTVS AVGVSTI. *Imperator eques dextram ſublevans, ſiniſtra ſpiculum.*

In memoriam adventus Elagabali Romam pacificatoris habitu proficiſcentis, in Syria autem à militibus contra Macrinum electus A. D. Idib. April. anni 971. eo devicto & occiſo Nicomediæ hiemavit, ita poſtulante anni tempore; de cujus adventu ait Dio. *Quapropter ut in urbem pervenit, nihil ſcilicet novum Romani viderunt.* Imaginem enim ſuam prius mandaverat.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

CONSERVATOR AVG. *Currus ſupra quem lapis in conum, & aquila.*

Lapis ille in conum factus ſupra currum, deus eſt Elagabalus, quem eleganter deſcribit Herodianus. *Ipſum porro dei ſimulacrum impoſitum vehiculo, auro ac lapidibus pretioſiſſimis variegatum deducebat ex urbe in ſuburbanum: trahentibus equis ſejugibus, emaculato candore ac*

magnitudine præcellentibus. In cujus rei monumentum, hic nummus eſt percuſſus.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

JOVI VICTORI. *Imperator dextra fulmen, ſiniſtra haſtam, pro pedibus aquila, à tergo duo ſigna militaria.*
Elagabalus à militibus in odium Macrini A. D. Idib. April. anni 971. Imperator electus eſt in Syria; quo die *Jovi Victori* feſtum Romani celebrabant, ut refert Ovidius in Faſtis.

Occupat Apriles Idus cognomine Victor
Juppiter.

Hoc forſan die Jovi Victori votum feciſſe videtur Elagabalus, ſi Macrini exercitum fudiſſet.
Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

JVL. AQVILIA SEV. AVG. *Caput Aquiliæ Severæ.*
Julia Aquilia Severa, erat Veſtalis, quam Elagabalus divortio cum Julia Paula facto, ſibi in uxorem junxit, eam vero dimiſit, & Anniam Fauſtinam accepit, ſed ad eam rediiſſe nos docent, non modo Dio. *Dein verum ad Severam rediit*, ſed ejus nummi Græci cum literis L. E. id eſt anno quinto ſignati, cum in ea trib. poteſtate fuerit occiſus.
Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt.

JVLIA SOEMIAS AVG. *Caput Sœmiadis.*
Julia Sœmias Julii Aviti & Juliæ Mæſæ filia, Vario Marcello homini Syro nupto, Elagabali mater fuit, quem Mæſæ & ſuis artibus ad imperium evexit, ſed cum eo male gubernans, probris inſignis, cum illo à prætorianis interfecta eſt.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LIB. AVG. P. M. T. R. P. II. COS. II. *Imperator ſedet in ſubſtructione cum Liberalitate ſtante, icuncula ſcalam aſcendit.*

Tria congiaria diſtribuiſſe Elagabalum nos edocent hactenus ejus nummi, hoc primum poſtquam hiemaſſet Nicomediæ, & Romam vere adveniſſet in ſecunda tribunitia poteſtate, populo dedit, aſtipulante Herodiano. *Diviſo igitur congiario in populum, ut mos eſt imperium ſuſcipientibus.* Adeſt Liberalitas & Præfectus prætorii.

Hic nummus aureus, elegantiſſimus eſt.

LIB. AVG. II. COS. II. P. P. *Imperator ſedet in ſuggeſtu hinc Liberalitas & inde Præfectus prætorii ſtant, Romanus aſcendit gradus.*

Secundum congiarium videtur ab Elagabalo diſtributum, quando Corneliam Paulam duxit uxorem, ut innuit Xiphilinus. *In quibus nuptiis nonnulla largitus eſt non ſ..um ſenatorio & equeſtri ordini, ſed etiam ſenatorum uxoribus. Plebs aureis ſex epulata eſt viritim, milites hoc amplius quatuor.* Hoc vero matrimonium anno 972. cum ille adhuc gereret conſulatum II. celebratum eſt.

Hic nummus aureus, inter rariores annumerandus.

P. M. T. R. P. III. COS. III. P. P. *Quadrigæ Imperatore aurigante.*

Quadrigæ ad Antonini Elagabali triumphum non pertinent, nullum enim egit. Sed ſpectant ad proceſſum conſulatus III. quem Romæ ſuſcepit, nam primum in Syria, alterum Nicomediæ ſibi adrogare auſus erat, qua de re plurimi ex diverſa materia percuſſi ſunt ejus nummi, in memoriam ſolemnis conſularis illius proceſſus pompæ.

Hic nummus aureus, inter rariores collocatur.

Eadem epigraphe. Elagabalus in quadrigis coronatur à Victoria.

Plurimi Imperatores Romani in quadrigis ob-

ſervantur qui nullum egere triumphum, quorum nummos ad ſolemnem illorum conſularis proceſſus pompam referre oportuit, ut indicant ii in quibus ejuſmodi quadrigæ Imperatore aurigante occurrunt, cum epigraphe *Fel. proceſ. Conſulat. Aug. n.* ut videre eſt apud Spanhemium pag. 705.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

P. M. TR. P. V. COS. IIII. *Elagabalus in quadrigis dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.*
Ad proceſſum Elagabali conſulatus IIII. cum Alexandro Severo initi anno v. c. 975. ſpectat nummus; cum enim ille anno ſuperiore conſulatum non egiſſet, illum hoc anno rurſus accepit; nec tyro eſt, qui hunc nummum ad Elagabali triumphum referri velit, at ſi conjecturæ locus, quando adſunt quadrigæ pertinent ad conſulatus proceſſum, Imperator ſcipionem eburneum, inſigne conſulum tantum gerit.
Hic nummus argenteus, pro raro recenſetur.

SACERD. DEI SOLIS ELAGAB. *Figura ſtolata ſtans, dextra pateram ſuper aram, ſacrificantis ritu.*
Antoninus Sœmiadis filius, dictus eſt Elagabalus, à ſacerdotio Solis quem Syri Elagabalum dicunt, ut ait Herodianus de illo & Alexandro loquens. *Sacerdotes ambo Solis, quem maxime indigenæ colunt, Phœnicum lingua* Elagabalum *vocitantes.* Hunc titulum, cum novum Romam Deum attuliſſet, & præ cæteris coleret, ſemper ſervavit: cujus dictus eſt *Summus* & *Invictus* Sacerdos.
Hic nummus argenteus nec rarus nec obvius eſt, SVMMVS SACERDOS AVG. INVICTVS SACERDOS AVG. *facile parantur.*

SANCT. DEO SOLI ELAGABAL. *Quatuor equi trahentes currum, ſupra quem coni ſpecies cum quatuor vexillis.*

Elagabalus

Elagabalus eſt deus in pompa traductus coni forma, quem mire illuſtrat Herodianus. *Lapis eſt maximus, ab imo rotundus & ſenſim faſtigiatus, propemodum ad coni figuram.* Nullus ducit currum, de quo idem Auctor. *Neque enim quiſquam mortalium eum inſcendebat currum, ſed circumſtabant omnes, quaſi aurigantem deum.* Sanctus, id eſt propitius appellatur.
Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

SPEI PERPETVAE. *Spes ſtans dextra florem, ſiniſtra veſtem colligit.*
Spes in Cæſarum nummis plerumque exhibetur, quia Spes in juvenibus & pueris aliqua ineſt: cum quindecim circiter annos eſſet Elagabalus, plurima etiam de ſe pollicebatur; qua de re ad ſenatum ſcripſit, ut narrat Dio. *Multa quoque de ſe ipſo non tantum militibus, ſed etiam ſenatui populoque Romano promittebat.* Ideo Spes in Elagabalo cum ille creſceret, videbatur tanquam perpetua.
Hic nummus argenteus, pro raro habendus eſt.

PAULAE nummi ex argento frequentes, ex auro rariſſimi ſunt.

IVLIA PAVLA AVG. *Caput Juliæ Paulæ.*
CONCORDIA. *Imperator & Paula dextras ſibi porrigentes.*
Elagabalus, ut loquitur Dio, *Corneliam Paulam duxit in matrimonium, quo fieret pater, ſicuti dicebat, celerius.* Unde nummi ad eorum concordiam conjugalem denotandam percuſſi: cujus dextrarum junctio, ſymbolum eſt: nam ait Tacitus, Annal. 12. *Mos eſt regibus, quoties in ſocietatem coeant, implicare dextras.* Quæ juramenti ſpecies eſt.
Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

CONCORDIA AETERNA. *Tres figuræ ſtantes, quarum duæ dextras jungunt, tertia intermedia.*
Alter concordiæ typus in Juliæ Paulæ nummo, deam ipſam Concordiam manus conjugibus imponentem exhibet, quaſi eos conjungeret, dum dextras ſibi porrigunt: ſed illa conjugalis concordia non tam per dextras implicatas exprimi videtur, quam fides conjugalis, cui eas attribuunt: ut notant Grammatici, unde Concordia in perpetuum duratura, dicitur Æterna.

Hic nummus aureus, elegantia & raritate inſignis eſt.

VENVS GENETRIX. *Mulier ſedens dextra globum, ſiniſtra haſtam.*

Cum eſſent matrimonia liberûm procreandorum cauſa, inſtituta; ideo Venus Genitrix ad fæcunditatis Paulæ augurationem exhibetur, cum Elagabalus illam duxerit, quo citius fieret pater, ut ſupra diximus. Illa à Romanis culta eſt, cui templum Cæſar dedicavit in regione VIII. Globum gerit, illa enim Genius generationis ſupremus credebatur. Solinus in Fragm.

Tu Fœtibus auges
Cuncta tuis, totus pariter tibi parturit orbis.

Hic nummus argenteus, inter rariores recenſendus.

AQUIL. SEVERAE nummi ex argento vulgares, ex auro inſignis elegantiæ & raritatis ſunt.

IVLIA AQVILIA SEV. AVG. *Caput Juliæ Severæ.*

CONCORDIA. *Imperator togatus ſtans, dextram Aquiliæ Severæ porrigit.*

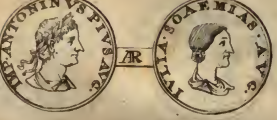
Ad concordiam conjugalem cum Aquilia Severa, quam ex numero Veſtalium abſtulerat Elagabalus, denotandam: ut in Julia Paula diximus.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores collocandus.

IMP. M. AVR. ANTONIN. PIVS AVG. *Caput Elagabali.*

Imperatores in nummis aureis & argenteis uxorum vultus honoris cauſa ſignare ſolebant, quo argumento Sall. Orbianam Alexandri conjugem, & Etruſcillam Decii ſponſam fuiſſe didiſcimus.

Hic nummus aureus, raritate & elegantia præſtantiſſimus eſt.

SOEMIADIS nummi ex argento triti ſunt, ex auro rariſſimi.

IVLIA SOEMIAS AVG. *Caput Sœmiadis.*
IMP. ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Elagabali laureatum.*
Non modo Auguſti uxorum vultus in nummis, ſed & matrum effigies cælarunt, hic mos à Caligula manavit, quem ſequutus eſt Claudius.
Hic nummus argenteus, elegantia & ſingularitate conſpicuus eſt.

VENVS CAELESTIS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pomum, ſiniſtra haſtam puram.*
Ut Aſtarte dea, Syris eadem erat quæ Venus Cæleſtis: ideo Sœmias ut erat Syra, pro Venere Cæleſti in nummis ſuis exhibetur.
Hic nummus argenteus obvius eſt: ex auro rariſſimus habendus.

JUL. MAESAE nummi aurei rariſſimi ſunt, ex argento obvii & vulgares.

IVLIA MAESA AVGVSTA. *Caput Mæſæ.*

IVNO. *Figura muliebris velata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ.*

Jul. Mæſa ſub habitu Junonis exhibetur, cum hæc regnis præeſſe crederetur; unde Reginæ nomen tulit: Mæſa autem nepotes Elagabalum & Alex. Severum ad imperium evexit, & conſiliis ipſa regnare videbatur.

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt, ex argento obvius.

SAECVLI FELICITAS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram ſuper aram ignitam, ſiniſtra caduceum oblongum.*

Sub Elagabali imperio, mediante Mæſa ejus avia, ſæculi Felicitatem per orbem Romanum deſignare videtur nummus.

Hic nummus argenteus vulgaris eſt, ex auro, rariſſimus eſt.

ALEXANDRI SEV. nummi ex auro & argento triti ſunt.

IMP. CAES. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. *Caput Alex. Severi laureatum.*

AETERNITATIBVS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra globum, læva innixa columnæ ſpiculum geſtat.*

Romani in acclamationibus novi Imperatoris multos ei annos precabantur & ejus regnum tanquam Æternum optabant, ut de ipſo Alexandro narrat Lampridius. *Vincas, valeas, multis annis imperes.* Unde in nummis *Æternitas Imperii.* Mulier globum gerit, quaſi mundus eſſet ab æterno, & in æternum duraturus.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos recenſeri poteſt.

IMP. SEV. ALEXAND. AVG. IVLIA MAMAEA AVG. MATER AVG. *Capita Alex. Severi & Jul. Mamææ adverſa.*

FELICITAS TEMPORVM. *Alexander ſedens togatus coronatur à victoria pone eum ſtante, ei aſtant duæ mulieres, quarum una caduceum gerit.*

Percuſſus eſt nummus hic perelegans poſt victoriam Perſicam, quæ coronam Alex. Severo porrigit: unde Felicitas Temporum per eam P. Romano procuratur,

mediante etiam Julia Mamæa Auguſti matre digniſſima, & dea Felicitate comite: Romani per filii virtutem & matris conſilium feliciter imperium dirigi gratulantes.

Hic nummus aureus, maximi moduli eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

INDVLGENTIA AVG. *Spei typus.*

Typus eſt *Principis Juventutis* ſolitus, ſub nova *Indulgentiæ Auguſti* inſcriptione, ad denotandum Alex. Severum ab Elagabalo Cæſarem declaratum, Principis Juventutis eſſe factum, & quidem indulgentiâ Elagabali, cum vix decimum octavum annum ageret; ſed id ſagax avia Mæſa, ſuſpectans populorum indignationem, procuravit. Vide Seguinum in Sel. Num. edit. 2. pag. 170.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores collocandus.

Eadem epigraphe. Spes ſtat dextra florem, ſiniſtra veſtem colligit.

Spes in Cæſarum nummis plerumque ſignatur, ſed raro cum hac epigraphe *Indulgentia Aug.* cum autem Elagabalus Cæſarem dixiſſet Alexandrum Severum conſobrinum ſuum, etiamſi adhuc ille eſſet adoleſcens, ideo ſumma indulgentia id fecit, & quidem Juliæ Mæſæ ejus aviæ artibus, ut Alexandro imperium deferret, ſi illud Elagabalo conſervare non poſſet.

Hic nummus aureus, inter rariores habetur.

IOVI PROPVGNATORI. *Jupiter ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*

Jupiter cognomine *Propugnator* in nummis Imperatorum, qui cum barbaris decertarunt, ſæpe exhibetur, quaſi à Jove ipſo, in prælio defenſi eſſent: unde ipſi incolumes gratulabundi ſacra faciebant; cujus erat in palatio templum, ſi Grutero fides pag. 3. num. 2.

Hic

Hic nummus ex argento tritus, ex auro non obvius eſt.

IVLIA MAMAEA AVG. *Caput Iul. Mamææ.*
Imagines Auguſtarum in nummis aureis & argenteis Imperatorum obſervari potius ſolent quam in æreis, imo in iis raro occurrunt, cum Imperatores potius amicitiæ quam honoris cauſa id facerent, quod ſenatus non audebat: nam Cæſares monetam auream & argenteam cælari curabant, ſenatus æream tantum.
Hic nummus aureus, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

LIBERALITAS AVG. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, aliis figuris aſſiſtentibus.*
Congiarium populo diſtribui debuiſſet, ſi Alexander Cæſar à patre factus eſſet, ſed id indulgentia ſua factum in nummis teſtari voluit Elagabalus: nec etiam datum eſt, quando conſul Alexander factus eſt cum Elagabalo, quia hic *cum eo procedere noluit*, ut narrat Lampridius, ſed mox poſt ejus necem cum imperare cœpit.
Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. II. *Mulier ſtans dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Secundum congiarium dediſſe videtur Alexander, quando uxorem duxit Salluſtiam Barbiam Orbianam anno ſecundo vel tertio imperii: de qua altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium, ſed Antiquarii per nummos eam è tenebris eruerunt & marito probè reddiderunt. Vide Seguini Diſſertationem in 2. editione Selectorum numiſmatum, apud Jo. Jombertum.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. III. *Mulier ſtans dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Tertia Alex. Severi liberalitas P. Romano conceſſa

eſt, ob initum anno v. c. 979. ſecundum conſulatum, ut indicat trib. poteſtas v. cum ea liberalitate in æreis nummis, ut pote amplioribus, conjuncta.
Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

LIBERALITAS AVG. IIII. *Typus idem.*
Lampridius Alexandrum ter tantum congiarium dediſſe narrat, *Congiarium Populo ter dedit, donativum militibus ter.* Sed nummi eum quinquies illud diſtribuiſſe probant. Quartum autem ab eo diviſum eſt anno 982. quando geſſit conſulatum III. cum Caſſio Dione II.
Hic nummus ex argento & auro inter elegantiores reponendus.

LIBERALITAS AVG. V. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopia.*
Alexander ſuſcepto bello Perſico victor Romam rediit, triumphoque acto, apud ſenatum orationem habuit, dimiſſoque illo Capitolium aſcendit, & ut refert Lampridius, dixit, *Quirites, vicimus Perſas, milites divites reduximus, vobis congiarium pollicemur.* Quod quidem paucis abhinc diebus diſtribuit, ut ait idem Scriptor. *Deinceps congiarium populo Romano dedit.*
Hic nummus aureus, rarus eſt.

PERPETVITATI AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra globum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*
Hæc in nummo epigraphe videtur appoſita in memoriam acclamationis, qua uſus eſt erga Alexandrum ſenatus, deos precatus, ut eum perpetuarent, Lampridio narrante. *Dii te ex manibus impuris eripuerunt: Dii te perpetuent.* Non enim occurrit in aliis principibus hæc inſcriptio, & Alexandro peculiaris eſt.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

P. M. TR. P. COS. P. P. P. *Leo fulmen dentibus tenet.*
Leonis ore fulmen gerentis typus, jam in Caracalla prodiit, qui etiam in Maximiano Diocletiani Imperatoris ſocio apud Triſtanum tom. 3. pag. 366. obſervatus, pro imperii ſeu providentiæ ſymbolo exhiberi videtur, niſi quis ad natalem Alexandri ſub leonis ſigno diem referre voluerit, is enim radiis caput habet ornatum, tanquam ad ſolem ſpectans.
Hic nummus argenteus, inter rariores cenſendus.

Eadem epigraphe. Imperator in quadrigis.
Hæc tribunitiæ poteſtatis primæ & conſulatus primi inſcriptio, nummum in memoriam pompæ primi conſulatus ab Alexandro cum Elagabalo initi ſignatum arguit, cum ille imperium eo occiſo occupavit, nam adhuc conſul erat: Elagabalus autem *noluit cum conſobrino procedere.* Teſte Lampridio.
Hic nummus argenteus & aureus inter rariores habentur.

P. M. TR. P. V. COS. II. P. P. *Imperator in quadrigis dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.*
Monumentum eſt pariter proceſſus Alexandri conſulatus II. quem iniit anno v. c. 979. cum Quintilio Marcello.
Hic nummus aureus inter raros recenſetur.

Eadem epigraphe. Thermæ Alexandrinæ.
Plurimis operibus Romam exornavit Alexander, Thermarum ejus icon nobis ſupereſt in hoc nummo: de quibus loquitur Lampridius in ejus vita. *Opera veterum principum inſtauravit, ipſe nova multa conſtituit, in his Thermas nominis ſui, juxta eas quæ Neronianæ fuerunt, aqua inducta, quæ Alexandrina nunc dicitur.* Ejus veſtigia in palatio Mediceo *plateæ Dominæ* vulgo dicto.
Hic nummus ex auro & argento, præſtantiſſimus eſt.

P. M. TR. P. VIII. COS. III. P. P. *Imperator in quadrigis conſularibus.*

Alexander trium ſuorum conſulatuum pompam conſtanter in nummis expreſſit, de illis ita loquitur Lampridius. *Conſulatum ter iniit tantum: ac primo nundino ſibi alios ſemper ſuffecit.* Tertium hunc cum Dione Caſſio ſuſcepit anno 982. cuſuſque eſt in rei memoriam nummus, cum trib. pot. VIII. iniiſſet eodem anno.

Hic nummus argenteus, inter rariores numeratur.

P. M. TR. P. XII. COS. III. P. P. *Imperator paludatus in quadrigis triumphalibus.*

Non amplius ad Pompam proceſſus conſulatuum Alexandri ſpectant quadrigæ, ſed ad Perſicum ejus triumphum, quem in trib. poteſtate XII. geſſit, ut recte innuit nummus: ipſe paludatus incedit & ramum lauri tenet: in ſuperioribus vero nummis togatus eſt ut conſul, & ſcipionem eburneum conſulis inſigne, ſemper habere deberet.

Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt.

ORBIANAE nummi, ex argento rari; ex auro hactenus non inſpecti ſunt.

SALL. BARB. ORBIANA AVG. *Caput Orbianæ.*
CONCORDIA AVGVSTORVM. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram.*
Salluſtia ab Antiquariis anterioris ſæculi Trajano Decio in uxorem data, à Franc. Gottifredi Nobili Romano, conjugi legitimo Alex. Severo reſtituta eſt, ut recte notavit Seguinus noſter in Opuſc. pag. 287. Dea Concordia in averſa nummi parte, ad conjugalem inter Alexandrum & Salluſtiam, indicandam concordiam ſignatur.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

PVDICITIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra faciem velo obducit, ſiniſtra haſtam tranſverſam geſtat.*
Quænam fuerit Salluſtia Alexandri uxor, altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium, porro Salluſtius ſub eo principe florebat, Salluſtio enim Alexander reſcribit Cod. 8. tit. 11 de fidejuſſ. & mandat. Dea autem Pudicitia velo faciem obumbrans, ad impenetrabilem Salluſtiæ indicandam caſtitatem perhibetur.
Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

MAMAEAE, nummi ex argento frequentes, ex auro ſunt rariſſimi.

FELICITAS PVBLICA. *Mulier ſedens dextra caduceum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Julia Mamæa Alexandri mater, ut erat bonis moribus, *Felicitas publica* à Romanis exiſtimabatur, ſicut principi filio acclamaverant teſte Lampridio. *Felices nos imperio tuo. Felicem Rempublicam.* Felix omnino imperium, cui grata populo, militibuſque ac ſenatui forma principatus erat, ut ait Herodianus.

Hic nummus ex argento frequens & obvius; ex auro rariſſimus eſt.

IMP. C. M. AVR. ALEX. SEVER. AVG. *Caput Alex. Severi laureatum.*

Imago matris in averſa filii Imperatoris parte, magnum denotat illius imperium, ut ſub Neronis initio Agrippina olim potiebatur; audiamus autem de Mamæa Herodianum. *Quippe illi mater ſupra modum imperitabat, ac dicto audientem ſemper habebat.* Ideo cum eſſet avara, illius necis cauſa exiſtimatur.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis & præſtantiæ eſt.

IVL. MAMAEA AVG. *Caput Mamææ.*

IVNO CONSERVATRIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram, læva haſtam puram: pro pedibus pavo.*

Mamæa ſub Junonis Conſervatricis imagine exhibetur, quæ Alexandrum filium ab Elagabali inſidiis ſervaverit, ut narrat Herodianus. *Servabantque eum diligenter omnes ab inſidiis Antonini. Mater autem Mamæa neque poculentum aliquid, neque eſculentum guſtare puerum ſinebat quod ab illo mitteretur.* Pateram gerit, ſacris Junoni pro filio factis.

Hic nummus aureus eſt rariſſimus: ex argento, obvius.

VESTA. *Figura muliebris ſedens, læva haſtam, dextra palladium.*

Sub effigie Veſtæ repræſentatur Mamæa, ad indicandam illius pudicitiam, cujus ſymbolum eſt, ut aperit Græcus Ariſtophanis interpres apud ill. Spanhemium de nummo Smyrnæorum pag. 357. quod Veſta ſcilicet, poſt debellatos Titanas, optione habita petendi quod vellet, continuo virginitatem petierit.

Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt; ex argento, obvius.

MAXIMINI nummi ex argento triti & obvii, ex auro rariſſimi ſunt.

IMP. MAXIMINVS PIVS AVG. *Caput Maximini laureatum.*

AEQVITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ gerens.*

Maximinus ut ſtatim factus eſt Imperator, mox ad effigiem ſuam tanquam dignitatis imperatoriæ jus ſummum, monetam cudi curavit; in qua ſignata eſt Æquitas, non ad Juſtitiam ſpectans, de illo enim refert Capitolinus. *Sine judicio, ſine accuſatione, ſine delatore, ſine defenſione omnes interemit, omnium bona ſuſtulit.*

Hic nummus ex auro, rariſſimus eſt: ex argento frequens & obvius.

LIBER. AVG. *Imperator ſedet in ſubſtructione aſtant hinc Liberalitas, inde Præfectus prætorii: Romanus aſcendit ſcalam.*

Etiamſi Maximinus ex Germania, ubi Imperator à militibus electus erat, Romam non venerit, congiarium tamen populo ejus juſſu in Urbe diſtributum ipſius nummi convincunt, cujus memoriam in æreis nummis conſignavit ſenatus, ut & proceſſus ejus conſulatus pompæ, de qua mox dicturi ſumus.

Hic

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Quadrigæ triumphales quibus inſidet Imperator, dextra ſcipionem eburneum geſtans.*
Maximinus circa Octobris initium anni 988. poſt Alexandri mortem imperium arripuit, & conſulatum anno 989. ſuſcepit cum Julio Africano, at cum abſens eſſet? an ejus figura in proceſſus conſulatus pompa fuerit geſtata? an quaſi proceſſiſſet, nummi in rei memoriam ſint percuſſi.
Hic nummus argenteus, inter elegantiores annumerandus eſt.

SALVS AVGVSTI. *Salus ſtans paſcit ſerpentem.*
Licet altum ſit de Maximini morbo apud Hiſtoricos ſilentium, cum tamen ægrotaſſe indicat nummus: quando enim mentio eſt Æſculapii aut Hygiæ ejus filiæ, ſanitatis numinum occurrit, ſemper eos morbo quodam laboraſſe illi arguunt, videntur ergo pro eorum ſalute ſacra peracta; quorum memoria in monumentis publicis conſignatur.
Hic nummus aureus, pro raro habendus.

VICTORIA GERM. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam, pro pedibus captivus.*
Maximinus in Germania Imperator, Alexandro à militibus occiſo, electus, ſtatim ad bellum contra Germanos ſe comparavit, de quibus inſignem victoriam retulit, Capitolino narrante. *Ingreſſus igitur Germaniam Tranſrhenanam per* CCC *vel* CCCC *millia barbarici ſoli vicos incendit, greges abegit, prædas ſuſtulit: barbarorum plurimos interemit.* In cujus rei memoriam cælata eſt in hoc nummo Victoria.
Hic nummus ex auro, elegantiſſimus eſt.

VICTORIA GERMANICA. *Imperator paludatus ſtans, coronatur à victoria palmam gerente, ad cujus pedes capti-*

vus manibus poſt terga revinctis.

Hæc ſunt Germanicæ victoriæ à Maximino relatæ monumenta: Victoria illi lauream imponit ob egregia ejus belli facinora, de quibus ita loquitur Herodianus. *Fuere item alia prælia, quibus omnibus ipſe manu pugnam capeſſens, ac fortiſſimè dimicans, explendeſcebat.* Maximam rebus geſtis claritudinem adepturus; niſi gravior multo ſuis ac truculentior, quam ipſis fuiſſet hoſtibus.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores recenſendus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Cum aliquis Princeps ad imperium pervenerat, mox vota pro illius ſalute ſuſcipiebantur: hunc diximus morem ab Auguſto manaſſe ex Dione, cum in aliud decennium acceпiſſet imperium; unde feſtum eo die pro ejus renovatione celebratum eſt. Porro in veteri calendario occurrit. *Votorum nuncupatio* III. *Non. Jan.* pro ſalute principis, ob anni forſan renovationem.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

PAULINAE nummi ex argento rari ſunt ex auro hactenus non obſervati.

DIVA PAVLINA. *Caput Paulinæ velatum.*

CONSECRATIO. *Pavo cauda expanſa.*

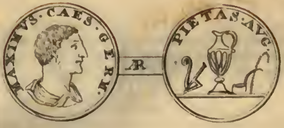
Nummis, Paulinæ uxoris Maximini Imperatoris nomen debemus, Ammianus & Zonaras ejus quidem principis conjugem memorant, ſed nomen reticent; eadem quæ filii lineamenta, & eadem quæ mariti nummorum forma, nobis id penitus confirmant. Zonaras maritum crudelitate ſua ei mortem procuraſſe narrat, cujus conſecrationem à ſenatu, ipſius precibus factam nummi nos edocent.

Hic nummus ex argento, rarus eſt.

CONSECRATIO. *Pavo animam Auguſtæ in cœlos ferens.*

Pavo in vertice rogi pro Auguſtarum conſecratione in campo Martio erecti, funiculo alligabatur, quo flammis tandem exuſto, illa per aerem volitans, Auguſtæ animam in cœlos efferre credebatur, cujus icon in nummis poſtea ad ejus conſecrationis memoriam cælabatur. Pavo pro fœminis principibus: aquila pro Imperatoribus erat ſelecta, quod illa Junonis, hæc Jovis ales eſſet.

Hic nummus argenteus, ejuſdem eſt pretii, ac ſuperior.

MAXIMI Cæſaris nummi ex argento rari, ex auro hactenus non inſpecti ſunt.

MAXIMVS CAES. GERM. *Caput Maximi.*

PRINC. IVVENTVTIS. *Figura paludata ſtans, dextra pilum deorſum tenet, ſiniſtra haſtam: à tergo duo ſigna militaria.*

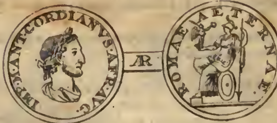
Cum Principis juventutis titulus ipſi conceſſus eſſet, quem Imperator Cæſarem appellabat, mox in nummis ejus inſcribebatur: ſed obſervandum hunc tantum pueris titulum fuiſſe datum, cum ludis Troiæ præeſſe poſſent: nam Cæſaribus ætate provectis nunquam eum videmus tributum.

Hic nummus ex argento, rarus eſt.

PIETAS AVG. *Vaſa pontificalia.*

Sacerdotium ad imperium renunciati inſigne fuit, cujus inſtituti ratio ab Auguſto manavit, qui Caio & Lucio filiis ſacerdotium mox contulit, poſtquam eos adoptavit: ut Imperator cum ſupremo rerum aliarum arbitrio, ita ſacra omnia & religiones omnes populi Romani haberet; unde illi Pontificatum maximum retinuere.

Hic nummus argenteus, ſuperiore elegantior eſt.

GORDIANI AFR. ſenioris nummi ex argento rariſſimi ſunt; aureos non inſpeximus. Cavete ne typos recentes cum Antiquario Palatino, pro veris accipiatis.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. *Caput Gordiani Africani laureatum.*

CONCORDIA AVGG. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra duplex cornucopiæ.*

Ad indicandam Gordiani patris cum Gordiano filio concordiam, quos Africa provincia contra Maximinum appellaverat Imperatores: eos ſimul Auguſtos ſenatus confirmavit teſte Herodiano. *Quare ſenatus... etſi de Maximino certi nihil habebat... abolitis illius honoribus Gordianum, filiumque ipſius, Auguſtos declaravit.*

Hic nummus argenteus, inter elegantiores numerandus.

P. M. TR. COS. P. P. *Figura togata ſtans, dextra protenſa ramum gerit.*

Genius ſenatus in Gordiani patris nummis exhibetur cum patres ad provinciarum rectores miſiſſent, quibus mens P. Romani circa electionem Gordiani exponebatur & ipſos hortarentur, uti communem patriam tuerentur, perſuaderentque nationibus ut in fide per-

manerent, cujus proprium antiquitus imperium foret: ita Gordianus per nationes ſenatus Genius perhibebatur.

Hic nummus argenteus, ſi caput attendas, rariſſimus eſt, ſi partem averſam, obvius.

ROMAE AETERNAE. *Figura muliebris galeata ſedens, dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam.*

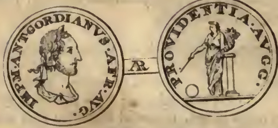
Romæ Æternæ templum in Antonini Pii nummis obſervavimus, in quo cernebatur, ut in hoc, ejus ſignum ſedens dextra victoriam, quod nunc exhiberi auguramur, ob ſacra Romæ pro Gordiano cive ſuo facta, ad victoriam contra Maximinum Thracem & hoſtem appellatum obtinendam.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores aſcribendus.

SECVRITAS AVGG. *Figura muliebris ſedens, dextra ſcipionem, ſiniſtra ſellæ innixa.*

Securitas P. Romani, Gordianorum contra Maximinum electione, in augurium deſignatur: nam poſt lectionem litterarum Gordianorum ad ſenatum, ipſe clamavit. *Dii vobis gratias. Liberati ab hoſtibus ſumus, ſi penitus liberemur.* Nulla enim poſt hanc electionem, niſi per Gordianos Romæ Securitas.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

GORDIANI AFR. junioris nummi argentei, ejuſdem ſunt ac patris, elegantiæ & raritatis; ex auro non obſervantur.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. *Caput Gordiani laureatum.*

PROVIDENTIA AVGG. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra cornucopiæ brachio columnæ impoſito, dextra radium: pro pedibus globus.*

Hæc Auguſtorum providentia, de re frumentaria non intelligitur; ſed deorum providentia Gordianos fuiſſe electos denotat: matrona enim dextra radium, qua globum humi poſitum demonſtrat, deorum providentia gubernari indicat: illi autem globum volvere ad libitum creduntur, & ſic per hos Imperatores contra Maximinum ab iis eſſe proviſum demonſtratur.

Hic nummus argenteus, inter rariores computandus.

VICTORIA AVGG. *Victoria gradiens, dextra protenſa coronam, læva lauream.*

Nummus cum epigraphe & victoriæ typo in utroque Gordiano ſignatus, & quidem ex ſenatuſconſulto, haud dubie aliquam eorum victoriam contra Maximini duces relatam, etſi levem, indicat: ejuſmodi typus

in Othone qui victus denique ſuit, occurrit; cujus victorias mediocres indicat Suetonius.

Hic nummus argenteus, ſi partem anticam attendas, rariſſimus eſt: ſi averſam, obvius.

VIRTVS AVGG. *Figura militaris dextra ramum, leva impoſita clypeo haſtam gerit.*

Hic Gordiani junioris pecularis eſt typus, cum alios habeat plurimos patri reſpondentes: nam armorum Virtus in juvenibus magis micat, ut conſul in ſenatu ante acclamationes, pro iis pronuntiavit. *Gordiani ſenis felicitatem atque prudentiam, juvenis* virtutem *atque conſtantiam læti experiamur.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

BALBINI

BALBINI nummi ex argento pro raris habentur, ex auro eximiæ raritatis ſunt & elegantiæ.

IMP. C. D. CAEL. BALBINVS AVG. *Caput Balbini radiatum.*

AMOR MVTVVS AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Senatus ut olim habuerat duos conſules, ſic duos Imperatores elegit, quaſi reipublicæ formam reſtituere vellet: quod unus eorum Pupienus, contra Maximinum hoſtem appellatum profectus, dixit militibus apud Herodianum. *Neque enim unius tantum hominis peculiaris poſſeſſio principatus eſt, ſed communis antiquitus totius P. Romani.* Unde inter eos *amor* mutuus exoptatur.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

CARITAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Dextræ illæ duæ in nummis Balbini & Pupieni ſignatæ concordiam eorum indicare videntur, quæ Amore mutuo & Caritate mutua conſervatur: porro differt Amor à Caritate, quod Amor ſit Caritatis ſpecies, & hæc tantum ad homines pertineat. Caritas debet eſſe mutua, id eſt alterius in alterum par & æqualis.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Concordiæ ſymbolum, dextræ ſunt junctæ; dextra autem ſe antiqui venerabantur, & per dextram jurabant, tanquam fidei ſedem & virtutis miniſtram. Porro Capitolinus concordiam inter duos illos Auguſtos non omnino fuiſſe annotat. *Et erant quidem diſcordiæ inter Balbinum & Pupienum, ſed tacitæ; & quæ intelligerentur potius quam viderentur.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

FIDES MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Non modo Amoris mutui, Caritatis, & Concordiæ, quorum dextræ junctæ ſunt ſymbola, ſed etiam Fidei mutuæ, quæ omnia in duobus requiruntur Auguſtis. Non modo autem ſufficit, quod, quis ſua Fide promiſit, ſervare debeat, ſed illud alter etiam ſervet, neceſſe eſt. Plautus ait Capt. ſc. 3. act. 2. Fac fidelis ſis fideli.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*
Jovis Conſervatoris in Auguſtorum nummis effigies ſæpe cælata, ad acclamationes publicas potius ſpectat, quam ad peculiarem Imperatoris eventum, ut in Domitiano qui ſacellum Jovi exſtruxit, quod in ſeditione Vitelliana ab eo conſervatus fuiſſet. Ita Capitolinus in Balbini & Pupieni electione conclamatum ait. *Maxime & Balbine Auguſti, dii vos ſervent: dii vos principes fecerunt, dii vos conſervent.*
Hic nummus argenteus, non obvius eſt.

LIBERALITAS AVGVSTORVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Congiarium P. Romano datum arguit nummus, licet de illo ſileant Hiſtorici. Herodianus quidem de Pupieno narrat. *Hæc loquutus Maximus ac pecunias magna copia*

pollicitus. Quas Romæ cum Balbino & Gordiano diſtributas per donativum militibus & populo per liberalitatem nos docent nummi ærei tres hos principes exhibentes.
Hic nummus argenteus, pro raro notatur.

PATRES SENATVS. *Duæ dextræ junctæ.*
Senatus declarato hoſte Maximino, & occiſis in Africa novis Imperatoribus Gordianis: ut ſe à furore ejus vindicaret, in ædem Concordiæ concurrit, & ex ſenatoribus duos Imperatores elegit: unde illi in nummis ſe tantum Patres ſenatus inſcribunt, cum dextrarum junctarum lemmate, ad denotandam eorum cum ipſo concordiam.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

PAX PVBLICA. *Fig. mulieb. ſedens, dext. ramum, læva haſtam.*
Interempto hoſte publico, Pax publica jure pronuntiatur, nullum enim erat cum barbaris bellum, nam ut Pupienus ipſe ait, apud Herodianum. *Ut autem barbaræ etiam gentes* Pacem *quietemque tueantur, nobis curæ erit hic labor.* Sed cum ex hac pace, ipſi Auguſti beata vita, boniſque omnibus affluente gaudere debuiſſent, militum ſeditione paucis ab hinc menſibus occiſi ſunt.
Hic nummus argenteus, obvius eſt.

PIETAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Si Amor, Caritas, & Fides mutua inter duos Imperatores exoptetur, Pietas etiam inter eos mutua deſideratur: quaſi eſſent fratres, & parentum loco ſeſe debito cultu mutuo complectantur, ac honeſtam de fide atque mente utriuſque opinionem ambo habeant.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

P. M. TR. P. COS. II. P. P. *Figura togata ſtans, dextra ramum oleæ, ſiniſtra ſcipionem.*
A tempore quo Auguſtus Pontificatum maximum cum

imperio conjunxit: penes ſeniorem Auguſtum, hæc dignitas tantum reſederat, ſed Balbinus & Pupienus ambo eam habuerunt, teſte Capitolino. *Decretis ergo omnibus imperatoriis honoribus atque inſignibus, percepta tribunitia poteſtate, jure proconſulari*, Pontificatu maximo, *patris etiam patriæ nomine, meruerunt imperium.* Balbinus pro Genio ſenatus exhibetur.

Hic nummus argenteus, pro raro numeratur.

PROVIDENTIA DEORVM. *Figura muliebris, dextra ramum, pro pedibus globus.*

Licet à ſenatu Balbinus & Pupienus creati Imperatores fuiſſent; attamen, ut iſtud fieret, Providentia deorum procuratum deſignare in nummis voluerunt. Ideo mulier depingitur dextra radium gerens, & globus pro pedibus ejus apponitur.

Hic nummus argenteus, non obvius.

VICTORIA AVGG. *Victoria ſtans, dextra coronam, læva palmam.*

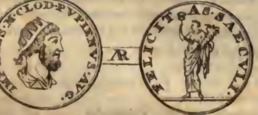
Ad victoriam de Maximino relatam ſpectat, de qua ait Capitolinus. *Et Maximinus quidem apud Aquileiam ita victus eſt, ut à ſuis occideretur.* Duces cum ſumma poteſtate jam conſulares, lecti à ſenatu, Criſpinus ac Menophilus contra Maximinum, qui ut Aquileia diuturniorem ſuſtineret oppugnationem, procurabant, donec veniret cum exercitu Pupienus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Notum utique nova imperii auſpicia à Decennalibus votis petita eſſe. De Balbino ac Pupieno, ait Capitolinus. *Egreſſi à ſenatu primum Capitolium aſcenderunt, ac rem divinam fecerunt.* Non autem conviviorum ſolum, ſed & omni prætcrea ludorum ſolemnitate, illa peragebantur, de quibus idem Auctor. *Celebratiſque ſacris, datis ludis ſcenicis, ludiſque circenſibus.*

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

PUPIENI nummi ex argento, pro raris notantur, ex auro eximiæ ſunt raritatis.

IMP. CAES. M. CLOD. PVPIENVS AVG. *Caput Pupieni radiatum.*

AMOR MVTVVS. AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*

Cum duo Imperatores eſſent à ſenatu electi qui rempublicam pari poteſtate adminiſtrarent, ut ait Herodianus, ne rurſus principatus autoritas in tyrannidem proveheretur; ideo *mutuus amor* inter eos exoptatur: nam ut oſtendit Cicero. Amor (ex quo amicitia nominata eſt) princeps eſt ad benevolentiam conjungendam.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

CARITAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*

Idem Caritatis mutuæ elogium quod in Balbini nummis retulimus, in Pupieno obſervatur, cum inter eos mutua Caritas exoptaretur, qui pari imperio rempubl. gubernandam ſuſceperant, quam fide data per dextrarum ſymbolum, ſibi invicem promiſiſſe videntur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*

Dextræ junctæ ad denotandam inter Pupienum & Balbinum concordiam expreſſæ ſunt, quæ ut plurimum rara eſt, nam ut ait Herodianus. *Regnandi eſt inexhauſta aviditas, atque incommunicabilis natura poteſtatis.* Uterque enim, ipſo teſte, ad ſe ſummam imperii trahebat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

FELICITAS AVGG. *Figura muliebris ſtans; dextra caduceum, ſiniſtra haſtam.*

Hæc Felicitatis Auguſti epigraphe, vel ad acclamationes publicas Pupieno & Balbino factas ſpectat, de quibus Capitolinus. *Felices vos judicio ſenatus: felicem rempublicam veſtro imperio.* Vel ad pacem interempto Maximino ſtabilitam, cujus temporibus Felicitas magis regnat; unde mulier caduceum pacis ſymbolum gerit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

FIDES MVTVA. *Duæ dextræ junctæ.*

Ut Fides militum in electione principis, per dextram ſignum militare tenentem, pro concordiæ ſymbolo habetur: ita ſibi dextras ad Fidem mutuam ſibi præſtandam, junxiſſe Pupienum & Balbinum veriſimile eſt: in cujus rei memoriam illas in nummis exprimere ambo voluerunt.

Hic nummus argenteus, inter rariores habetur.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus cum haſta & fulgure.*

Imperatores mox rem divinam, cum erant electi, faciebant: ideo Jovi Conſervatori ſe commendabant; ſed Herodianus Pupienum & Balbinum in ipſo Capitolini Jovis templo eſſe vocatos *quaſi teſte & conſeſſore atque adeo rerum omnium inſpectore deo.* Unde illi Jovi conſervatori ſacra fecerunt.

Hic nummus argenteus, non obvius eſt.

LIBERALITAS AVGVSTORVM. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, læva cornucopiæ.*

Principes Romani ſub imperii auſpicia, ut populi Romani gratiam ſibi conciliarent, congiarium erogare ſolebant, quorum tamen memoriam vix aliunde quæras, quam ex ſuperſtitibus eorum nummis: quis enim Pupieni & Balbini Liberalitatem memorat, præter inſignes illorum nummos.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

PATRES SENATVS. *Duæ dextræ junctæ.*

Pupienus & Balbinus ſe *Patres ſenatus* inſcribunt, ut à ſenatu imperium accepiſſe denotarent, quem tamen titulum ulceroſi animi militum haud æquis auribus accipiebant, *indignè* ut loquitur Herodianus, *ferentes datos ſibi a ſenatu Principes.* Cum per hanc electionem ille triumphare de militibus videretur.

Hic nummus aureus, inter elegantiores habetur.

PAX PVBLICA. *Figura Pacis ſedens cum ramo, & haſta.*

Bellum contra Maximinum vocabatur publicum, cum apud Capitolinum, ipſe Imperator hoſtis publicus appelletur. *Juſſum tunc tamen, ut omnia ex agris in civitates colligerentur, nequid hoſtis publicus inveniret*, ergo illo interempto, jure Pax publica dicta eſt, cujus memoria in nummis conſignata eſt.

Hic nummus argenteus, nec rarus, nec obvius eſt.

PIETAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*

Per mutuam inter Pupienum & Balbinum Pietatem, amor illius erga hunc, quo ſe invicem colerent, intelligendus: ſed publica eorum Concordia potius videbatur, quam privata, cum apud Capitolinum iratus ſit Balbinus, quod ſenatus Pupieno ſtatua equeſtris aurata fuiſſet, ob interemptum Maximinum decreta.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

PROVIDENTIA DEORVM. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra cornucopiæ, dextra ramum quo tangit globum.*

Etiamſi à ſenatu Pupieni, & Balbini ad imperium electio facta ſit, ipſi tamen populo inſinuare *deorum providentia* id actum fuiſſe volebant, per eos mundum gubernari indicantes, in quo nihil prorſus evenit, quod ab illis ante non fuerit jam decretum.

Hic nummus argenteus, non obvius eſt.

VICTORIA AVGG. *Victoria gradiens, dextra ſertum, ſiniſtra palmam.*

Nulla magis à ſenatu & populo exoptata fuit victoria, quam contra Maximinum hoſtem publicum ab iis declaratum, qua de re Capitolinus. *Sed tantum valuit bellum Maximo, quia profectus eſt contra Maximinum, ut etiam victoria decerneretur.* Idem eſt Maximus & Pupienus, nam in ejus nummis Pupienus Maximus dicitur.

Hic nummus ex argento rarus eſt, ex auro rariſſimus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Sub imperii auſpicia ſupplicationes, ludi, & præſertim vota pro ſalutis principe celebrari ſolebant: hæc quidem decennalia vocabantur, quod omni decennio ſolverentur; unde in quibuſdam nummis *vota ſoluta*, & tunc in alterum decennium ſuſcipiebantur, unde in aliis *vota ſuſcepta.* Sed illa à *votis decennalibus* auſpicabantur.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores recenſendus.

GORDIANI

GORDIANI PII nummi ex auro minus frequentes ſunt, quam ex argento.

IMP. CAES. M. ANT. GORDIAN. PIVS AVG. *Caput Gordiani laureatum, in aliis radiatum.*
CONCORDIA MILIT. *Figura muliebris ſtolata ſedens, dextra pateram, læva cornucopiæ.*
Gordianus XIII annorum puer, Balbino & Pupieno Imperatoribus à ſenatu electis, acriter pro principe poſtulatus eſt, ut narrat Herodianus. *Nam ipſi ex Gordiani genere principem ſibi depoſcebant.* Sed iis à militibus occiſis, ſolus ab illis Imperator appellatus eſt, hinc nummus cum epigraphe *concordia militum.*
Hic nummus ex argento obvius eſt, ex auro inter rariores recenſetur.

DIANA LVCIFERA. *Figura muliebris ſtolata ſtans, ambabus facem protendit.*
In gratiam matrimonii Gordiani cum Tranquillina Miſithei Præfecti prætorii filia ſignatus eſt nummus, quam Dianam Luciferam, Auguſtarum ſuperiorum exemplo, appellarunt. Diana facem ambabus tenet, quod ejus ſacra noctu fierent.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LIBERALITAS AVG. *In aliis.* II. III. IIII. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, læva cornucopiæ.*
Congiaria quatuor à Gordiano diſtributa P. Romano nummi nos edocent, primum quidem numeratur cum Cæſar factus eſt, nam in æreis cum Balbino & Pupieno obſervatur; ſecundum, quando imperium ſuſcepit: tertium, pro ipſius cum Tranquillina matrimonio; quartum denique, ante ipſius diſceſſum ad bellum Parthicum.
Omnes liberalitatis typi non obvii ſunt, in argento II. *&* III. *frequentes ſunt, rarus vero* IIII. *Omnes ex auro rari.*

PIETAS AVGG. *Inſtrumenta pontificalia.*
Ad Gordianum, factum Cæſarem ſpectat, denotatque eum ex more ſacerdotium accepiſſe, primi faſtigii tyrocinium: nam ipſi Cæſares, ut indicat Neronis nummus, in omne collegium cooptabantur: ſub qua dignitate ſacris ac cæremoniis deorum imbuti, deinde cum imperio Pontificatum maximum ſuſcipiebant.
Hic nummus argenteus, inter præſtantiores annumeratur.

PVDICITIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra faciem velo obducit.*
Ipſa eſt Tranquillina Gordiani uxor ſub Pudicitiæ deæ effigie, ad indicandam ipſius caſtitatem: nam cum nulla arte irreparabilis eſſet pudicitia læſa, conſpicuam reddebat fæminam principem. Velo illa faciem obumbrat, matronarum Romanarum exemplo, dum per vicos incedebant.
Hic nummus argenteus inter raros locum meretur.

P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Imperator eques pacificatoris habitu dextram attollens.*
Statua videtur equeſtris à ſenatu Gordiano decreta in ſecunda ejus tribunitia poteſtate, quaſi in urbem rediret victor, Sabiniano in Africa, per Mauretaniæ præſidem oppreſſo.

Hic nummus argenteus de rariorum numero eſt.

P. M. TR. P. III. COS. II. P. P. *Quadriga quibus inſidet Imperator à victoria coronatus.*
Ad Gordiani proceſſus conſulatus ſecundi pompam, ſpectare nummum docet inſcriptio tribunitiæ poteſtatis III. cum in illa eum inierit cum Aurelio Pompeiano, qua die in curru per urbem ſolemni pompa in capitolium ex domo ſua conſules vehebantur, qui quaſi de ſubjectis hoſtibus triumphare videbantur, ex Hieronimo ad Marcell.
Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

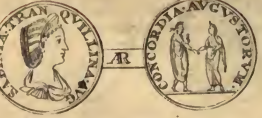
VENVS VICTRIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra galeam, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*
Ad Tranquillinam ſpectat Veneris Victricis typus in averſa conjugis nummi parte cælatus, cum illa ſub Veneris effigie exhibeatur, & quidem Victricis: Venus autem formæ & voluptatis dea, per fæmineas blanditias victoriam de hominibus etſi bellicoſis referre ſolet. Templum illius deæ erat Romæ in theatro Pompeii.
Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

VICTORIA GORDIANI AVG. *Victoria gradiens, dextra ſertum, ſiniſtra palmam.*
In memoriam victoriæ contra Sabinianum Carthagine ab Africanis Imperatorem appellatum, per Mauretaniæ præfectum relatæ: hanc memorat Capitolinus anno v. c. 993. Venuſto & Sabino coſſ. Quanta eſt populorum volubilitas Carthaginenſis, patrem & avum, contra ferocem Imperatorem Auguſtos acclamant, contra nepotem benignum principem rebellant.
Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑ. Β. Ν. ΕΤ. Δ. *Mons Argæus.*

A Cæſarienſibus Cappadociæ ſignatus eſt nummus, anno imperii Gordiani quarto; nempe quando ad Perſicum bellum profectus eſt. Se Metropolitas inſcribunt, cum hanc dignitatem ſub Antonino Pio adepti ſint, ut in nummis imperialibus Græcis oſtendemus. Bis Neocori dicuntur, cum primam Neocoriam à Caracalla, & ſecundam ab hoc principe obtinuerint.

Hic nummus argenteus ad maximum modulum attingens, inter rariores reponendus.

TRANQUILLINAE nummi ex argento, inſignis elegantiæ & raritatis ſunt, ex auro hactenus non obſervati.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. *Caput Tranquillinæ.*
CONCORDIA AVGVSTORVM. *Gordianus togatus dextram porrigit Tranquillinæ capite velato.*
Furia Sabinia Tranquillina Miſithei filia nupſit Gordiano, cui in ejus nummis dextram porrigit, ad conjugalem concordiam denotandam. Sabinia & non Sabina dicitur; illud gentis nomen, hoc tantum cognomen in nummis Latinis. Furia in Græcis adjuncto aliquando Sabiniæ nomine, nec mirum duplici nomine fæminas fuiſſe inſignitas.
Hic nummus argenteus, ſummæ raritatis eſt.

PHILIPPI ſenioris nummi ex argento vulgares ſunt, ex auro inter rariores habentur.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS AVG. *Caput Philippi laureatum, in aliis radiatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques, dextram elevans, ſiniſtra pilum.*

Gordiano à militibus occiſo in Meſopotamia Philippi artibus, hic ab iis appellatus Romam venit, ut innuit Zoſimus. *Ubi Romam veniſſet, ordinis Senatorii viros oratione benigna ſibi conciliavit.* In Adventus hujus memoriam, ille in equo Pacificatoris habitu repræſentatur.

Hic nummus argenteus, nec rarus, nec obvius eſt.

AETERNITAS AVGG. *Elephas cum rectore.*

Æternitas Auguſtorum, & Æternitas imperii varie depinguntur in Philippi nummis: illa quidem, per elephantem ſolemne æternitatis ſymbolum deſignatur, quaſi optarent ut Philippi vita ita prolongaretur, ac elephantis, qui longiſſime vivere traditur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

AETERNITAS IMPERII. *Figura nuda Solis capite radiato, dextram elevans, læva flagrum.*

Æternitas imperii Philipporum per Solem, in nummis ſub figura Juvenis nudi, capite radiato depictum, tanquam ſidus æternum, à Romanis repræſentatur, qui Græcorum more, ut refert Jac. Oiſelius, hoc ſymbolum mutuarunt ab Ægyptiis, qui Solem & Lunam, ſidera æterna exiſtimabant.

Hic nummus argenteus, inter rariores habetur.

ANNONA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas modio imponit.*

Romani principes ſub auſpicia imperii annonæ, ut ſibi populos devincirent, providere ſolebant, quam Philippus mox procuraſſe videtur: præſertim cum Imperator ab urbe per aliquot annos abſuiſſet, cujus rei memores Romani diligentiam Philippi in nummis per mulierem ſpicas modio imponentem expreſſerunt.

Hic nummus argenteus vulgaris eſt, ex auro rariſſimus.

LIBERALITAS AVG. *In aliis* II. *in aliis* III. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

Philippus Imperator factus, ubi primum Romam ex bello Perſico rediit, congiarium populo rependit anno 998. Secundum annò 1000 cum ludis ſæcularibus. Tertium anno 1001. tertio conſulatu cum filio II. ſuſcepto, ut nummi ejus ærei teſtantur cum epigraphe COS. III. & liberalitatis III. typo.

Hi nummi argentei obvii ſunt, ex auro rariſſimi.

PAX AETERNA. *Pax ſtans dextra ramum olivæ, ſiniſtra haſtam.*

Sapor Perſarum Rex in populi R. ditionem ingreſſus, jam Syriam invaſerat, ex qua Gordianus eum expulit: ſed eo principe occiſo, Philippus pacem cum illo inivit, ut narrat Zoſimus. *Is ſacramentis intervenientibus, amicitia cum Sapore conſtituta, belloque ſopito Romam proficiſcitur.* Sed hæc non fuit Æterna, nam populo

inſtigante, bellum redintegrare coactus eſt.
Hic nummus aureus, inter raros habendus.

PAX FVNDATA CVM PERSIS. *Figura muliebris ſtolata ſtans dextra extenſa ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*
Pacem cum Perſis feciſſe Philippum memorat quidem Zoſimus, ſed ad eam obtinendam, ipſis Meſopotamiam & Armeniam conceſſiſſe nos edocet Zonaras, *cum Sapore Perſarum rege pacem fecit, Meſopotamia & Armenia conceſſis.* Bellum Philippus per fratrem cum Sapore renovavit, ſed ob bella civilia nihil profecit.
Hic nummus argenteus, inter rariores recenſetur.

PIETAS AVGG. *Capita Otaciliæ & Philippi junioris adverſa.*
Pietas eſt debitus cultus erga deum, ſed latius pietatis nomen ſumitur, ut amorem erga parentes & propinquos complectatur: Philippus hic ſuam erga uxorem Otaciliam & filium Philippum, quem Cæſarem ſub imperii auſpicia nominavit, denotat: dum eam, circa utriuſque imaginem, inſcribere curavit.
Hic nummus argenteus, inſignis elegantiæ & raritatis eſt.

P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Imperator togatus ſedet dextra globum, ſiniſtra parazonium.*
Philippus in ſede curuli ſedet togatus dextra globum ſuſtinens, tanquam *Rector orbis*; togatus eſt, ſenatoris habitu, in urbem ex bello Perſico reverſus. Sella curulis & parazonium quod læva gerit, ſummi magiſtratus inſignia, ſunt. Adulatorie Romani principes orbem, Jovis exemplo, regere dicebantur.
Hic nummus ex auro, inter rariores numerandus.

ROMAE AETERNAE. *Roma ſedens ſuper clypeum, dextra victoriam, ſiniſtra haſtam.*
In memoriam ſacrificii Romæ in ejus templo, de quo ſæpe

ſæpe egimus, à Philippo, poſt ipſius in urbem adventum, perpetrati: cum populus Romam ipſam ſub cujus tutela eſſet, pro dea coleret, adinſtar Græcorum qui ipſi templa conſtruxerunt, ut in eorum nummis legitur. ΘΕΑ ΡΩΜΗ.

Hic nummus argenteus eſt obvius, ex auro rariſſimus.

SAECVLVM NOVVM. *Templum exaſtylum in quo Jupiter ſedens.* Quod *Saculum novum* exhibent nummi Philippi ex argento, idem eſt, quod in æreis *Milliarium Saculum* denotat: nempe ſæculares ludos anno milleſimo ab urbe condita per eum celebratos, quorum cura Quindecimviris erat demandata. Vide apud Capitolinum in Gordiano, qua munificentia Philippus eos ediderit. Templum, Jovis Capitolini eſt.

Hic nummus pro raro notatur.

SPES FELICITATIS ORBIS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra florem, ſiniſtra veſtem ſublevat.*
Philippus cum ſenatus populique Romani gratiam omnimodo ſibi conciliaſſet, & militum animos donativo demulciſſet, *hoc modo*, ut ait, Zoſimus, *ſtabili ſe potiturum imperio arbitratus.* Quod Orbis ſub ejus imperio, Felicitate gauderet, in ſpem venit; itaque ejus dominatio, *Spes Felicitatis Orbis*, dicta eſt.

Hic nummus argenteus, inter rariores habetur.

VICTORIA AVG. *Victoria gradiens dextra coronam, læva palmam gerit.*
Nummus ille maximus in Syria percuſſus, ex forma videtur; an in bello quod pace abrogata, Perſis indixit, cum provincias ipſis relictas recuperaret, ſed id aliis gravioribus exortis, promiſſione reſtitutionis provinciarum compoſitum eſt. Romæ nummos ex argento maximos non obſervamus ſignatos, quod hac forſan moneta non uterentur Romani.

Hic nummus maximi moduli, rariſſimus eſt.

VICTORIA CARPICA. *Victoria gradiens dextra ſertum, ſiniſtra palmam.*

Carpi Sarmatiæ Europææ populi provincias Romanas devaſtabant, in quos profectus Philippus, eos coercuit, teſte Zoſimo. *Ipſe contra Carpos expeditionem ſuſcepit, qui jam Iſtro vicina loca populabantur.* Cum iis tandem pace inita, Romam rediit, in cujus memoriam percuſſi ſunt nummi.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores numeràtur.

VIRTVS AVGG. *Duæ figuræ equeſtres decurrunt.*

Duæ illæ figuræ equeſtres, ambo Philippi ſunt, pater & filius; decurrunt, ad expeditionem nempe Carpicam; at cum Zoſimus patrem ad hoc bellum fuiſſe profectum narrat, nummi filium parentem comitatum eſſe nos docent. Virtus Augg. in nummis inſcribitur, cum illa in duce apprime requiratur.

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt; ex argento, obvius.

OTACILIAE nummi ex argento ſunt obvii, ex auro rariſſimi.

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. *Caput Otaciliæ.*

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. *Caput idem.*

Caput idem in utraque parte ſignatum, non ad hiſtoriam ſpectat: ſed monetarum incuria, aut urgente neceſſitate videtur appoſitum, ut in ærea noſtra moneta aliquando occurrit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Nummi caput idem in averſa parte exhibentes, apud antiquitatis cultores pro raris habentur.

PIETAS AVG. N. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra globum, ſiniſtra haſtam: pro pedibus icuncula.*

Icuncula pro pedibus Otaciliæ, filius ejus eſt Philippus, & nummus denotat matris pietatem in ipſo ad imperium educando: illi globum ejus ſymbolum oſtendit, nam Cæſar à patre jam fuerat declaratus, ideo dextram verſus eum tendit, tanquam accepturus, nam paulo poſt ei trib. poteſtatem communicavit, imo & Imperator in nummis appellatus fuit, licet 12. annum tantum attigiſſet, cum interfectus eſt.

Hic nummus argenteus, inter rariores annumerandus.

PVDICITIA. *Mulier ſedens dextra velum trahit ſuper faciem, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Nihil carius habuiſſe Auguſtas, quam Pudicitiam, teſtatur ſæpius in eorum nummis repetita ejus epigraphe. Unde ut dea Romæ culta eſt, & quidem ab omnibus fæminis : nam una Patricia, altera Plebeia erat, diverſaque habebant templa, unum in foro boario, alterum in vico longo.

Hic nummus aureus, rarus eſt.

SECVRIT. ORBIS. *Figura ſedens, dextra ſcipionem.*

Securitas orbis pro ſecuritate imperii hic uſurpatur, cum imperium Romanum, orbis Romanus plerumque appelletur. Otacilia autem, ut Securitas orbis appellatur, ſic depingitur ſedens, tanquam imperium ſub ea quietum. Manu caput ſuſtentat, ut in ea requieſcens. Sceptrum tenet, imperii inſigne.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis & præſtantiæ eſt.

SAECVLARES AVGG. *Cippus.*

Ad ludos Sæculares anno ab urbe condita milleſimo per Philippum maritum celebratos ſpectat : de quibus vide Capitolinum in Gordiano. Cippus, eſt columna, quæ cum inſcriptione ad conſervandam rei alicujus memoriam ſolebat erigi : ut in nummis Auguſti videre eſt, ob vias munitas, & etiam ob ludos Sæculares ſub eo factos, ut in Domitiano & Severo obſervavimus.

Hic nummus aureus, inter rariſſimos reponendus.

PHILIPPI junioris nummi ex auro rariſſimi ſunt, ex argento frequentes & obvii.

M. IVL. PHILIPPVS NOB. CAES. *Caput Philippi ſine laurea.*

PIETAS AVGG. *Inſtrumenta pontificalia.*

Inſtrumenta pontificalia in Philippo juniore cælata, eum ſacerdotium imperii candidati, ſeu ſecundi faſtigii ſymbolum, ut loquitur Ill. Spanhemius, reliquorum Cæſarum more, obtinuiſſe demonſtrant : unde Pietas Auguſtorum erga deum in ſacris faciendis, vere denotatur.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

PRINCIPI IVVENT. *Figura paludata ſtans, dextra globum, læva ſcipionem : à tergo duo ſigna militaria.*

Principis Juventutis appellationem, futuræ imperii ſucceſſionis ſymbolum eſſe ſæpe diximus; adſunt in nummo ſigna militaria, quæ nobis militum conſenſu, eum ita fuiſſe à patre appellatum indicant.

Hic nummus aureus, inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Figura paludata gradiens, dextra haſtam, læva globum, ſubſequente milite.

Globus quem tenet Philippus Princeps Juventutis appellatus, ſucceſſionem in imperio futuram aperte demonſtrat. Nam imperium per globum deſignari nemo neſcit. Altera figura quæ Philippum comitatur, ejus collega eſſe videtur, ut in decurſionibus Neronis & Getæ obſervamus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. PHILIPPVS AVG. *Caput Philippi laureatum, in aliis radiatum.*

VICTORIA AVGG. *Victoria gradiens, dextra coronam ſiniſtra palmam.*

Philippus filio imperium communicaſſe videtur, cum ad bellum contra Carpos profectus eſt: ſi quidem cum epigraphe *Virtus Augg.* ſignati ſunt nummi, in quibus ambo in equis ad hanc expeditionem currentes, Imperator filius appellatur: quibus victis & ex ditione Romana repulſis, nummus cum victoriæ typo & Imperatoris titulo percuſſus eſt.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

TRAJANI Decii nummi ex argento frequentes ſunt, ex auro inter rariores numerantur.

IMP. C. Q. TRAJ. DECIVS P. F. AVG. *Caput Trajani Decii laureatum, in aliis radiatum.*

ADVENTVS AVG. *Figura equeſtris.*

Trajanus Decius à Philippo contra Marinum, quem Mœſiorum & Pannoniorum legiones Imperatorem appellarant, miſſus fuerat : ſed eo occiſo legiones imperium Trajano etſi recuſanti detulerant, itaque in eum movit Philippus, ipſoque in prælio interempto, Romam cum omnium plauſu Trajanus venit.

Hic nummus argenteus, eſt obvius ; ex auro, inter rariores habendus.

AEQVITAS AVG. *Mulier ſtans dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Nihil præter æquitatem deſiderans Decius, *Vir*, ut ait Sext. Aur. Victor *artibus cunctis, virtutibuſque inſtructus*, bonitate Trajano adæquatus eſt, nomenque Optimi Principis judicio ſenatus meruit. Æquitas bilancem ad omnia ponderanda gerit, cum jus unicuique reddere debeat. Alii de jure cudendæ monetæ explicant.

Hic nummus aureus, inter præſtantiores collocandus.

DACIA. *Figura muliebris ſtans, dextra caput aſininum conto impoſitum.*

Dacia in nummis Trajani Decii exhibetur, tanquam ab eo conſervata ſub imperio Romano: nam ut ait Zoſimus. *Ob inertem Philippi ſocordiam in omnibus, Scythæ Tanaim tranſgreſſi vicina Thraciæ loca prædis agendis infeſtabant.* Dacia autem ultra Thraciam erat, illa tenet contum cui caput Aſininum eſt, Dacorum arma.

Hic nummus argenteus, obvius eſt: ex auro inter rariores aſcribitur.

DACIA FELIX. *Figura muliebris ſtans, dextra ſignum militare.*

Felices ſe nominabant provinciæ & urbes quæ imperio Romano accedebant, ideo Dacia ſignum militare Romanum ſymbolum tenet, à Trajano adquiſita. *Felix* dicta eſt in antiqua illius inſcriptione apud Gruterum, *Cujus virtute* Dacia *imperio addita* Felix *eſt.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt; ex auro inter rariores.

PANNONIAE. *Duæ figuræ muliebres cum ſigno militari.*

Pannoniæ in Trajani nummis ſignantur, quod ille ab exercitu Pannoniarum electus fuerit. Pannonia erat gemina, una ſuperior dicta, in qua duæ legiones hiemabant Decima Gemina, & Decima quarta Gemina: altera inferior, in qua Prima Adjutrix.

Hic nummus ex argento nec rarus, nec obvius eſt; ex auro, rariſſimus.

VERITAS AVG. *Mulier ſtans dextra coronam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Veritas pro Uberitas à monetario ſcripta eſt, quæ iis temporibus pro *Ubertas* dicebatur: omnes ejus typi in nummis occurrunt cum crumena & cornucopiæ, cum eadem ſit quæ Abundantia, per cujus ſymbola, pecuniæ & frugum, fructuumque omnium copia ſub

ſub hoc Imperatore donatur.
Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

VICTORIA AVG. *Victoria gradiens dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
In memoriam Victoriæ quam Trajanus Decius contra Scythas reportavit, de quibus loquitur Zoſimus. *Quos aggreſſus Decius & omnibus prœliis ſuperior, prœda quoque recepta eſt.*
Hic nummus argenteus, obvius eſt; ex auro, rariſſimus.

VICTORIA GERMANICA. *Imp. eques præeunte Victoria.*
Victoria Trajani, cum de multis populis cujuſdam partis Germaniæ ſimul in imperii provincias irruentibus eſſet reportata, *Germanica* eſt appellata : poſtquam brevi Romam redire cogitabat, quare Pacificatoris habitu, tanquam jam rediens ipſa præeunte Victoria depingitur.
Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

ETRUSCILLAE nummi ex argento vulgares ſunt, ex auro rariſſimi.

IVNO REGINA. *Juno ſtans dextra pateram, ſiniſtra haſtam: ad pedes pavo.*

Etruſcilla pro Voluſiani uxore ab Antiquariis ſuperioris ævi habita eſt, ſed noſter Seguinus ex nummo Regio, illam Decii eſſe, pro more, elegantiſſime probavit. Hic ſub Junonis Reginæ effigie, ut ſolebant Imperatorum conjuges, repræſentatur: tanquam eſſet altera Juno, alterius Jovis uxor.

Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

HER. ETRVSCILLA AVG. *Caput Etruſcillæ.*

PVDICITIA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra faciem velo obducit, in aliis eadem figura ſedet.*

Nihil frequentius in Auguſtarum nummis quam *Pudicitiæ Auguſtæ* epigraphe, eam enim omnes ſtudioſe demonſtrare ambiebant, tanquam præcipuum principis fœminæ decus; quo ſe Trajano caram ac conſpicuam Etruſcilla reddidit.

Hic nummus argenteus frequens, ex auro rariſſimus eſt.

SAECVLVM NOVVM. *Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſedens.*

Typus hic Etruſcillæ non convenit qui Otaciliæ forſan eſt, aut proculdubio Philippi, monetarii incuria in averſa hujus Auguſtæ nummi parte adhibitus: nam Sæculum novum in Philippo, ob ſæculares ludos anno ab Urbe condita milleſimo celebratos, cælatum eſt.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

VBERITAS AVG: *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra crumenam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Inſcriptio nummi Trajani Decii *Veritas Aug.* à nobis ſupra allata, eadem eſt quæ *Uberitas Aug.* in Etruſcilla ejus uxore, litera B. in eo à ſcalptore omiſſa: nam utriuſque figura crumenam dextra, cornucopiæ læva gerit, ad indicandam pecuniæ & frugum fructuumque omnium ſub hoc imperio copiam.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Q. HERENNII nummi ex argento rari, cum Imperatoris titulo rariſſimi : ex auro eximiæ præſtantiæ ſunt.

Q. HER. ETR. MES. DECIVS NOB. C. *Caput Herennii laureatum, in aliis radiatum.*

CONCORDIAE. *Duæ dextræ junctæ.*

Duæ, illæ dextræ junctæ ad concordiam inter Q. Herennium & Hoſtilianum cognatum indicandam, in hoc nummo expreſſæ ſunt, cum idem typus in nummis Hoſtiliani occurrat : hic autem erat Filius Hoſtiliani à ſenatu Imperatoris poſt mortem Gordiani contra Philippum appellati, quem Cæſarem Decius, filia ei in uxorem data, appellavit, cui Romæ cuſtodiam cum in Scythas profectus eſt, reliquit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. C. Q. HER. ETR. MES. DECIO AVG. *Caput Q. Herennii radiatum.*

MAR. PROP. *Mars gradiens dextra haſtam, læva clypeum.*

Herennio percuſſerunt nummum, cum proficiſceretur ad bellum quod vocant Germanicum, *Marti propugnatori* ſacra facientes, ut illum pugnando contra barbaros de-

ſenderet : Mars autem ut erat belli præſes, etiam à Romanis, quod Romuli pater exiſtimaretur, præcipue colebatur.

Hic nummus argenteus, eſt rariſſimus.

PRINCIPI IVVENTVTIS. *Figura paludata ſtans, dextra ſcipionem deorſum, læva haſtam tranſverſam.*

Principis juventutis titulus ſolitum futuræ ſucceſſionis imperii ſymbolum, in Q. Herennio, ut in aliis Cæſaribus exhibetur. Vir eruditiſſimus ob locum Lampridii in quo dicitur, *Commodus inter Principes juventutis cooptatus*, exiſtimat tres collegas fuiſſe ex Getæ nummo, in quo tres decurrunt equites, ſed in altero perelegante quinque obſervantur.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

PIETAS AVGVSTORVM. *Inſtrumenta pontificalia. Alius cum Mercurio & attributis.*

Inſtrumenta Pontificalia ſacerdotium à patre filio tanquam imperii hæredi communicatum denotat, ut ejus pietatem erga deos in ſacris faciendis arguit; ſed cur Mercurius exhibetur? an quod ſacrificia & deorum cultus inſtituerit, ut innuit Diodorus lib. 1. Unde in nummo M. Aurelii æreo ipſe viſitur cum epigraphe *Relig. Aug.*

Uterque hic nummus inter argenteos rariores notatur.

SPES PVBLICA. *Templum ſex columnarum in quo Herennius paludatus ſtat cum haſta.*

Spes in Cæſarum nummis ſolitus eſt typus, cum de eorum juventute Spes bona conciperetur: ejus deæ ædes erant in foro olitorio, illius templum novum in VII. regione, quod in hoc nummo videtur repræſentatum, ſed quis illud extruxerit, ignoratur: Decius vix quietè imperavit, ut ipſius munificentiæ tribui poſſit.

Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis eſt.

IMP. C. Q. HER. ETR. MES. DECIVS AVG. *Caput Herennii radiatum.*

VICTORIA GERMANICA. *Victoria gradiens cum ſerto & palma.*

Cum Zoſimus Decium de barbaris victoriam retuliſſe referat his verbis, *quos aggreſſus Decius & omnibus præliis ſuperior, præda quoque recepta.* Victoriæ nuncium ante ejus mortem aſportari Romam potuit, unde nummi cum victoriæ typo cuſi ſunt. Imperator dicitur Q. Herennius, quod eum imperii participem fecerit quando ad hoc bellum profectus eſt pater.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

HOSTILIANI nummi ex argento rari ſunt, cum titulo Imperatoris rariores: ex auro rariſſimi.

C. VAL. HOSTIL. MES. QVINTVS NOB. C. *Caput Hoſtiliani radiatum, in aliis.* C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS CAES. AVG. *in aliis* IMP. *&c.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques dextram elevans, ſiniſtra ſpiculum gerit.*

Non convenit titulus Auguſti in averſa nummi parte exaratus, cum nomine Cæſaris quod circa Hoſtiliani caput legitur, idcirco nec typus, nec epigraphe *Adventus* ad eum ſpectat, ſed Decii ſoceri eſt, monetarii incuria cum ejus effigie conjuncta; nam Hoſtiliani in urbem ex nulla regione adventus, apud Hiſtoricos memoratur.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

CONCORDIA AVG. *Duæ dextræ junctæ.*

Eædem dextræ junctæ in nummis Hoſtiliani & Q. Herennii, eorum concordiam indicant: nam ille hujus ſororem acceperat in uxorem, & à Decio adoptatus erat; ne cum ipſe & filius eſſent ad bellum Germanicum profecti, nova quidem in ejus gratiam molire-

tur ſenatus, qui illius patrem Hoſtilianum contra Philippum appellaverat.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

PIETAS AVGG. *Inſtrumenta pontificalia.*

Pietatem Hoſtiliani erga deos indicant pontificalia inſtrumenta in ejus nummis expreſſa, ob ſacerdotium quod Imperii candidatis à Principe conferebatur, Auguſti primum exemplo: unde mos ad alios Imperatores, erga Cæſares à ſe factos, dimanavit.

Hic nummus argenteus, obvius & frequens eſt; ex auro rariſſimus.

MARTI PROPVGNATORI. *Mars gradivus, dextra haſtam, ſiniſtra clypeum.*

Multi typi Hoſtiliano & Q. Herennio communes ſunt, ut pote ſimul Cæſaribus: unde hic *Marti propugnatori* dicatus, in Q. Herennio, ob ſacra huic deo facta pro ipſius profectione ad bellum Germanicum, etiam Hoſtiliano datur, quod Mars etiam bellator, ad arcendos hoſtes diceretur.

Hic nummus argenteus, non obvius eſt.

ROMAE AETERNAE AVG. *Roma galeata ſedens, dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam: pro pedibus clypeus.*

Hoſtilianus Romæ moratus eſt, dum Decius & Herennius ad bellum eſſent profecti: ſed iis in illo occiſis, cum Trebonianus à militibus Imperatore electus eſſet: Hoſtilianus in conſortium imperii cum eo venit: unde Auguſti nomen & ſimilis percuſſus qui Gallo nummus, cum epigraphe Romæ Æternæ: de qua mox in eo dicturi.

Hic nummus aureus, inter elegantiores recenſendus.

SECVRITAS AVGG. *Figura muliebris cubito ſiniſtro ſellæ innixa, brachio dextro caput admoto.*

Nummus

Nummus hic Hoſtiliani cuſus eſt, cum ille Imperator eſſet cum Treb. Gallo renunciatus, poſtquam is pacem tributo à Scythis emiſſet, quaſi tunc ille cum ſocio ſecuritas eſſet P. Romani. Mulier ſedet ſolito modo ut quieta: dextra caput ſuſtinet, tanquam ſub ea imperium requieſcens: ſceptrum, poteſtatis ſummæ inſigne.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores collocandus.

SAECVLVM NOVVM. *Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſedens.*

Typus Philippi, monetarii errore & incuria, in Hoſtiliani averſa nummi parte ſignatus eſt, ut ſæpe obſervatur ſub his Imperatoribus uſque ad Gallienum: Sæculum enim novum appellatur, ob ſæculares ludos anno ab urbe condita milleſimo à Philippo editos: de quibus ſuo loco dictum eſt.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

SPES PVBLICA. *Figura muliebris ſtans, dextra florem trifidum, ſiniſtra veſtem ſublevat.*

Spes in primis Cæſaribus ſimpliciter ſcribebatur, deinde ſub aliis addita eſt vox *Publica*: hæc Juvenum dea depingitur ut juvencula, teſte Artemidoro in deorum deſcriptione. *Spes Virgo & quidem ridens.* Porro Lampridius in Elagabalo Spem veterem memorat, quaſi duæ eſſent, quarum altera ſenes etiam alat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VBERITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra crumenam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Hoſtilianus poſt Cæſaris appellationem, quam à Trajano in adoptione accepit, Auguſti nomen etiam obtinuiſſe videtur, quando Q. Herennio, cum ad bellum Scythicum profectus eſt, eum communicavit titulum: unde modo Cæſar in nummis: modo Augu-

ſtus, ut in hoc: modo Imperator; imo cum epigraphe *Augg.* quando Imperator cum Gallo appellatus eſt. De ubcritate, pro ubertate, dictum eſt in Decio.

Hic nummus argenteus, rarus & conſpicuus eſt.

VICTORIA GERMANICA. *Victoria gradiens, dextra extenſa coronam, ſiniſtra lauream.*

In Q. Herennio cum Imperatoris titulo ſimilis *Victoria Germanicæ* epigraphe & typus percuſſus eſt, qui in Hoſtiliano hic obſervatur; quod indicat in utriuſque honorem, Victoriam à Decio relatam in nummis fuiſſe ſignatam: cum ante bellum uterque, Auguſtus: uterque, Imperator ſit renuntiatus.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

TREB. GALLI nummi ex argento triti, ex auro inter elegantiores computantur.

IMP. CAES. C. VIB. TREB. GALLVS. AVG. *Caput Galli radiatum, in aliis laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imp. eques pacificatoris habitu.*

Gallus poſt Decii & ejus filii Q. Herennii necem, ab exercitu Mœſiaco Imperator appellatus, pace tributo à Scythis empta, Romam venit: de quo Zoſimus. *His rebus in hunc modum geſtis, Romam venit, magnos ob conſtitutam cum barbaris pacem ſpiritus gerens.* In cujus adventus memoriam percuſſa eſt figura Galli in equo pacificatoris habitu.

Hic nummus argenteus, pro elegante habendus.

AETERNITAS AVGG. *Figura muliebris ſtans, dextra phœnicem globo impoſitum.*

In Vibiorum familia, tanquam æternum futurum eſſet imperium, *Æternitas Augg.* nam ut Hoſtilianus à Decio, ita poſt ejus mortem à Gallo adoptatus eſt, ut confirmat Zoſimus. *Et alterum ex ſiliis ejus ſuperſtitem adoptabat.* Licet ille haberet filium Voluſianum à ſe Cæſarem factum.

Hic nummus argenteus, obvius eſt: ex auro rarus.

ANNONA AVG. *Mulier ſtans dextra ſpicas, ſiniſtra cornucopiæ.*

Prima Imperatoris cura, ut ſibi populi Romani gratias conciliaret, verſus Annonam erat: nam rerum omnium abundantia in urbe, imperium omnino ſtabilit & conſervat; quod deſignatur per ipſam Annonam matronæ inſtar ſedentis, ſpicas ex una manu & cornucopiæ ex altera gerentis.

Hic nummus aureus, pro raro habendus eſt.

PROVIDENTIA AVGG. *Figura muliebris ſtans cum globo & haſta.*

Providentia etiamſi dicatur *Auguſtorum*, tamen non ad Annonæ Providentiam ſpectat, ſed explicanda de *Providentia deorum*, quæ ut ſolet per mulierem radio globum vertentem deſignatur: Gallus licet à militibus Imperator eſſet appellatus, id tamen deorum providentia factum fuiſſe denotare voluit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

ROMAE AETERNAE. *Figura galeata ſedens, dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam: pro pedibus clypeus.*

Frequens eſt, in his ultimis ſuperioris imperii, ut aiunt, Auguſtis, *Romæ æternæ* typus: quæ cum imperium à variis undique barbaris impeteretur, teſte Zoſimo. *Nec minus bello, quod undique ſcaturiendo velut emerſerat,* Roma tamen Æterna videbatur futura, victoriam de hoſtibus ſemper referens: unde illius ſignum in augurium gerebat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

SAECVLVM NOVVM. *Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſedens.*

Prodit iterum typus *Seculi novi* in Gallo, ut aliis, à Philippo Auguſtis, minime congruens; an id monetariorum incuria? an vero memoriam ludorum tanta ma-

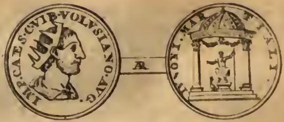
gnificentia editorum perpetuam reddere, per aliorum Imperatorum nummos voluerint.

Hic nummus argenteus, inter rariores recenſendus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Mos erat ſub auſpicia novi Imperatoris, vota pro ejus ſalute in multos annos ſuſcipere; unde ipſa *Decennalia* appellata ſunt, ſeu quod ipſa omni decennio ſolverentur, & altera ſuſciperentur in alterum decennium. Eorum inſcriptio in corona ex quercu apponebatur, quod vitam primi homines ex glandibus quercuum ſuſtentarent.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VOLUSIANI nummi argentei frequentes, ex auro rariſſimi ſunt.

IMP. CAES. C. VIB. VOLVSIANO AVG. *Caput Voluſiani laureatum, in aliis radiatum.*

ADVENTVS AVGG. *Imperator eques.*

Voluſianus videtur à militibus Cæſar appellatus, cum mox patrem Gallum acclamaſſent, quod nomen tuliſſe confirmant ejus nummi cum Cæſaris appellatione etiamſi rari: ſed Auguſtus à Patre cum Romam veniret, factus eſt: quod probant ejus nummi cum Auguſti titulo, in ipſius cum patre adventu percuſſi.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

APOLL. SALVTARI. *Apollo ſtans dextra ramum, ſiniſtra lyram ſaxo impoſitam.*

Ut Apollo malis mederi credebatur, tanquam Medicinæ deus, ſic cum peſtis ſub Gallo ſæviret, ut narrat Zoſimus. *Nec minus bello quod undique ſcaturiendo velut emerſerat, lues etiam peſtilens in oppidis atque vicis ſubſecuta,* Gallus & Voluſianus, uterque ſub effigie Apollinis ſalutiferi ſignatus eſt.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

IVNONI MARTIALI. *Templum in cujus medio figura ſedens.*

Peculiaris eſt hic *Junoni Martiali* in Gallo & Voluſiano typus, cum dea in templo pulcherrimo ſedente : illud à Sexto Rufo in VIII. regione aſſignatur, quod reſtauraſſe videntur illi Imperatores. Nummum ſimilem æreum maximi moduli pulcherrimum poſſidet ill. Epiſcopus Apamienſis deſignatus, qui inſignem eorum ſeriem locuples poſſidet, quam parat publicam reddere.

Hic nummus ex argento obvius eſt, ex auro inter rariores ponendus.

LIBERALITAS AVGG. *Figura muliebris cum teſſera & cornucopia.*

Monimentum eſt congiarii à Gallo & Voluſiano dati P. Romano, de quo altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium, & quod tantum ex nummorum commendatione eruitur. Mulier teſſeram gerit, in qua quæcumque in congiarii diſtributione populo erogabantur, denotabat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO AVG. *Ideſt, Imperatori Cæſari Vandalico Finnico Galendico Vendenico Voluſiano Auguſto. Caput laureatum.*

MARTI PACIFERO. *Mars galeatus dextra ramum, ſiniſtra haſtam.*

Ut Commodus dictus eſt *Sarmaticus*, ob Sarmatas à M. Aurelio devictos : ſic Voluſianus omnia Sarmatiæ populorum à Gallo patre tanquam devictorum cognomina geſtat. Vandalos, Finnos, Galindas & Vendenos memorat hoc tractu Ptolemæus lib. 3. Vide quæ de iis in noſtro Coloniarum tomo ſecundo diximus, fol. 316. Voluſianus ob pacem cum iis populis à patre initam, dicitur Mars Pacifer.

Hic nummus argenteus, ob hanc epigraphen in anteriori parte, inter rariſſimos aſſervandus.

MONETA AVGG. *Tres monetæ ſtantes.*

Monetæ in Voluſiani nummis exhibentur, non ut harum reſtitutoris: nam illi non ex meliore argento ſunt, quam ſuperiores; ſed ad monetam novam cum ejus effigie percuſſam, indicandam. Tres apponuntur mulieres, cum ex auro, argento, & ære pro uſu publico ſignarentur.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

PVDICITIA AVG. *Mulier ſtolata ſedens, dextra velo faciem obducit, leva haſtam tranſverſam.*

Pudicitia Auguſtæ minime convenit Voluſiano, ſed unus eſt ex illis typis, monetariorum errore, in nummis Imperatorum & Auguſtarum percuſſus: hic enim erat Otaciliæ aut Etruſcillæ, ut forma hujus temporis demonſtrat.

Hic nummus argenteus, pro raro numeratur.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Vota decennalia pro Treboniani patris ſalute ſuſcepta, videntur etiam pro Voluſiano ejus filio facta, cum ſimilis eorum memoria in utriuſque nummis ſignata ſuperſit: at cum hæc vota pro vitæ principum diuturnitate perpetrata eſſent, & glandibus primi homines ad vitam ſuſtentandam, pro cibo uterentur: ideo hæc epigraphe in corona quercea apponebatur.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

AEMILIANI nummi ex argento, pro raris numerantur, ex auro unus à nobis inſpectus eſt.

IMP. CAES. AEMILIANVS P. F. AVG. *Caput Æmiliani laureatum, in aliis radiatum.*

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*

Tanta typorum confuſio in his ultimis Imperatoribus occurrit, ut continuo alii pro aliis exhibeantur. En Æmilianus qui ſolus imperavit cum epigraphe *Concordia Augg.* & dextris duabus junctis, qui typus Q. Herennii ſeu Hoſtiliani eſt; alterum æreum vidimus cum *Æternitas Augg.* ad Treb. Gallum aut Voluſianum ſpectantem.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

DIANAE VICTRICI. *Diana ſtans Venatrix.*

Diana cognomine *Victrix* in Æmiliani nummis peculiariter exhibetur; an ea ut Apollo frater contra peſtem hoc tempore ſævientem, invocata ſit? an vero ut tutelaris Epheſi dea, Scythas urbem diripientes *Victrix* per Æmilianum pepulerit? Zoſimus autem ait *Cum Scythæ jam in Aſiam quoque tranſgreſſi eſſent, omniaque ad Cappadociam & Peſſinuntem & Epheſum uſque diripuiſſent.*

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

IOVI CONSERVAT. *Jupiter porrigit globum Imperatori.*

Barbari undique imperium Romanum populabantur, & Æmilianus ex Zoſimo. *Præter expectationem barbaros in iis locis repertos aggreſſus eſt, cumque magnam eorum partem occidiſſet, & milites in barbaricum ſolum tranſduxiſſet.* Sub Jove Conſervatore exhibetur, quaſi Jupiter ei orbem Romanum ad gubernandum dediſſet, ut denotat typus.

Hic nummus argenteus pro rariſſimo habendus.

MARTI PACIFERO. *Mars galeatus cum ramo & haſta.*

Pacem cum Scythis etiam feciſſe Æmilianum denotant nummi cum epigraphe *Paci Aug. & Marti Pacifero*, quam veriſimile eſt iniiſſe, cum in Italiam contra Gallum & Voluſianum ex Mœſia venerit. Marti comparatur Æmilianus, quod inter eos populos, quibus pacem procuraverat: ille procreatus exiſtimaretur, ex Sophocle.

Hic nummus argenteus, inter rariores cenſendus.

MARTI PROPVGNATORI. *Mars galeatus gradiens, dextra haſtam, læva clypeum.*

Ut Mars apud Dacos, Mœſios, & Thraces quos infeſtabant Scythæ, natus erat: ex Modeſto & Arnobio. Ideo Æmilianus ſub Martis Propugnatoris id eſt Defenſoris effigie repræſentatur: quaſi eorum tutelam ſuſcepiſſet, unde Mars Pacifer in ſuperiore nummo cognominatur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VICTORIA AVG. *Victoria gradiens dextra coronam, læva palmam.*

Victoria vel ad eam ſpectat quam de barbaris retulit Æmilianus: de qua Zoſimus. *Itaque coactis eorum locorum copiis, quæ jam ex parta contra barbaros victoria.*

Vel ad illam, quam de Gallo aut Voluſiano reportavit: de qua Au. Victor. *Ad quem expugnandum profecti, Interanea a ſuis caduntur, ſpe præmii majoris ab Æmiliano: cui nullo labore ſeu detrimento victoria obveniebat.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VOTIS DECENNALIBVS. *In corona laurea.*
Votorum decennalium pro ſalute Æmiliani à ſenatu ſuſceptorum monimentum eſt: nam parum Romanis gratus erat Gallus, cum tributum Scythis feciſſet, quod Æmilianus militibus diſperſit, & eos aggreſſus profligavit: de Gallo narrat Zoſimus. *Quum autem negligenter imperium Gallus adminiſtraret.* Ideo à militibus occiſus eſt, ut ſe Æmiliano darent.
Hic nummus argenteus, inter rariores habetur.

VALERIANI nummi ex argento vulgares, ex auro inter rariores habentur.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. *Caput Valeriani radiatum.*

GALIENVS CVM EXER. SVO. *Cippus ſupra quem Jupiter dextra victoriam, & in quo* Jovi Victori.

Cum undique imperium Romanum barbari ſub Valeriano infeſtarent, ipſe Gallienum filium imperii conſortem deligit, & teſte Zoſimo. *Ut Perſis reſiſteret Europæos exercitus filio tradit.* Gallienus contra Germanos profectus, victoria de iis relata, aram Jovi Victori cum exercitu ſuo dedicat, cujus monumentum eſt nummus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

BONAE FORTVNAE. *Fortuna ſtans dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Ut quiſque Fortuna ſua utitur, ita *bona* dicta, Græcis Αγαϑη Τυχη, Romæ in Capitolio colebatur, cui ſacra feciſſe videtur Valerianus, ut ea proſpera & ſecunda contra barbaros undique Romanas provincias populantes, uteretur.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

DEO VOLKANO. *Vulcanus in templo quatuor columnarum.*

Templum Dei Volcani reſtauraſſe videtur Valerianus, ut hunc ſibi propitium haberet, & arma, quibus opus habebat contra tot barbaros, ſuppeditaret; illius ædes à Sexto Rufo in IX. regione Circi Flaminii aſſignatur. Triſtanus Valerianum Volcano templum hoc extruxiſſe exiſtimat. tom. 3. pag. 130.

Hic nummus argenteus, pro raro habetur.

IOVI PACATORI ORBIS. *Jupiter ſedens dextra pateram, ſiniſtra haſtam: pro pedibus aquila.*

Valerianum, ut mos erat, ante bellum contra Perſas ſuſceptum ſacra feciſſe Jovi denotat nummus, quem appellat Pacatorem orbis: ut imperium bellorum procellis undique conflictatum, pace tranquillum reddat: ideo pateram gerit ad ſacra denotanda, & ſedet tanquam quietus & Pacifer.

Hic nummus argenteus, pro raro notatur.

LIBERALITAS AVG. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

Congiarium Valerianus ſub auſpicia imperii P. Romano diſtribuit, in cujus memoriam percuſſus eſt nummus cum muliere teſſeram gerente.

Hic nummus argenteus, non obvius eſt; ex auro, inter rariores habendus.

LIBERALITAS AVGG. *Duo Imperatores ſedentes in ſubſtructione, ut in nummo æreo Philippi junioris.*

Liberalitas illa à Valeriano data eſt cum Auguſtum Gallienum appellavit, quem Cæſarem fecerat ſenatus, ut refert. Aur. Victor. *Ejus filium Gallienum ſenatus creat.* Cui etiam conſulatum dedit, initio anni 1007. unde ipſi duo in curulibus exhibentur.

Hic nummus argenteus, elegantiſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. *In aliis* AVGG. III. *Liberalitas ſtans ut ſupra.*

Tria erogaſſe congiaria Valerianum nos edocent ejus nummi, forſan plura: ſed quando hoc tertium diſtribuerit, ſi mihi conjecturæ locus, cum Cæſarem fecit Valerianum Juniorem filium, quem in proceſſus conſularis pompa duxit, ut in numiſmate maximo ill. Epiſcopi Apamienſis obſervatur, eo anno quo in Perſas abiit.

Hic nummus ex argento rarus; ex auro inter rariores.

P. M. TR. P. V. COS. IIII. P. P. *Duæ figuræ togatæ clypeis inſiſtentes, ſiniſtris haſtas gerunt.*

Figuræ togatæ illæ, duo ſunt Valeriani filii Gallienus nempe & Valerianus junior: ille Auguſtus jam pridem factus, hic Cæſar appellatus à patre in hac v. tribunitia poteſtate, cum conſulatum IIII. ſuſcepiſſet; quem ob Cæſaris titulum filio juniori conceſſum, tertium ſupra congiarium augurabamur, id proculdubio confirmat.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

RELIGIO AVGG. *Diana Venatricis habitu, dextra telum, ſiniſtra arcum gerit.*

Singularem Valeriani cultum erga Dianam, quam hic Venatricis habitu exhibet nummus, denotat; cui templum conſtrui curavit in regione VI. Urbis, quod Sex. Rufus Valeriani nomen tuliſſe refert, *Dianæ Valerianæ.* Illud deæ ſignum in hoc templo poſitum, Dianæ eſſe videtur.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

RESTITVT. GEN. HVMANI. *Figura ſtat capite radiato dextram elevans, læva globum gerit.*

Cum in Perſas, qui Syriam devaſtabant, Valerianus iter ſuſciperet: in felix augurium *Reſtitutor generis humani* magno elogio appellatur, & ſub Orientis figura, ca-

pite radiato inſignitur, globum gerens, tanquam orbem Romanum reſtituturus.

Hic nummus argenteus, inter rariores recenſendus.

RESTITVTOR ORBIS. *Figura paludata ſtans, dextram mulieri genuflexæ porrigit. Varii ſunt typi.*

Valerianus, ut ait Zoſimus, *animadverſo periculo quod imperio Romano cunctis ex partibus immineret.* Ad expellendos ex Europa barbaros Gallienum cum ducibus miſit, ipſe contra Perſas profectus eſt, in augurium dictus eſt *Reſtitutor orbis.* Sed eventus rei non ſucceſſit, à Perſis captus eſt, apud quos maximo dedecore nominis Romani, miſerrime periit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

RESTITVT. ORIENTIS. *Mulier ſtolata ſtans coronam Imperatori paludato porrigit. Diverſi ſunt typi.*

Sub Orientis nomine, provinciæ Perſis proximæ appellabantur, cum reſpectu Romæ ad Orientem vergerent: contra Saporem eas populantem profectus Valerianus, Orientis Reſtitutor dicitur, cui mulier ſub Genii forma, tanquam jam victori coronam porrigit; ſed ut de eo Trebellius Pollio refert. *Puderet altius virum extollere, qui fatali quadam neceſſitate victus eſt.*

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VICTORIAE AVGG. *Victoria in bigis dextra flagrum.*

Bigæ illæ, quas agit Victoria, non ad victorias à Valeriano aut Gallieno contra barbaros relatas: ſed ad agonem Capitolinum ab illis Romæ celebratum, in quo eorum alter bigæ præmium retulit, ut videre eſt in ſimilibus Severi & Caracallæ nummis: de quibus in noſtro libro de Coloniis tom. 2.

Hic nummus argenteus, inter rariores computandus.

VICTORIA PARTHICA. *Victoria coronam porrigit Imperatori paludato ſtanti. Diverſi ſunt typi.*

Non in augurium victoriæ typus in nummis Imperatorum videtur ſignatus, quamvis ex levi cauſa aliquando factum ſit: at in Valeriano, cum is à Perſis captus ſit, reclamabunt omnes, bellum diu geſſiſſe narrat Aur. Victor. *Bellum per Meſopotamiam anceps diuturnumque inſtruit.* Et tantum ſub pacis colloquio captus eſt.

Hic nummus argenteus, inter rariores cenſendus.

VIRTVS AVGG. *Duæ figuræ paludatæ ſtantes, altera globum dextra, haſtam ſiniſtra; altera victoriam dextra, haſtam læva.*

Virtus Valeriani & Gallieni deſignatur hoc lemmate, tanquam pater armorum virtute orbem Romanum conſervaret, & filius victoriis contra Germanos relatis, illum illuſtraret.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VOTA ORBIS. *Duæ victoriæ ſcribentes in clypeo S. C. palmæ arbori appenſo.*

Valerianus apud Trebel. Pollionem Imperator factus dicitur *Non tumultuario populi concurſu, non militum ſtrepitu, ſed jure meritorum, & quaſi ex totius* Orbis *una ſententia.* Ideo duæ victoriæ quarum teſtes ſunt ejus nummi, *Germanica* nempe & *Parthica* ſeu in augurium ſeu in monimentum verè relatarum, *Vota Orbis* dicuntur ex ſenatuſconſulto.

Hic nummus argenteus, inter rariores recenſetur.

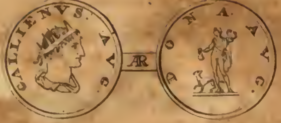

MARINIANAE nummi ex argento non obvii, ex auro hactenus non inſpecti ſunt.

DIVAE MARINIANAE. *Caput Mariniana velatum.*

CONSECRATIO. *Pavo fert Mariniana animam in cœlos.* Duas habuit uxores Valerianus, priorem ex qua natus eſt Gallienus, alteram ex qua Valerianus junior; hanc vero ejus imperii initio mortuam eſſe arguunt ipſius nummi ob conſecrationem in iis denotatam à ſenatu Valeriani precibus conceſſam. Pavo Junonis ales divæ, tanquam alterius Junonis, animam in cœlos efferre exiſtimabatur. *Hic nummus argenteus, pro raro habetur in Italia.*

CONSECRATIO. *Pavo cauda expanſa.* Non alia Principum fæminarum quam virorum conſecrandi ratio, niſi quod Pavo illarum eſſet conſecrationis, Aquila horum eſſet ſymbolum: Pavo autem Junonis ales, ipſi ſacra eſt, ut refert Athenæus lib. 14. quod in Junonis Samiæ templo primum editi ac educati, genus inde in alias regiones propagatum ſit. *Hic nummus argenteus: ejuſdem eſt raritatis ac ſuperior.*

GALLIENI nummi ex argento triti & obvii; ex auro rari ſunt.

IMP. GALLIENVS AVG. *Caput Gallieni laureatum: in aliis radiatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques pacificatoris habitu.* Gallieni in urbem ex Germania adventus monumentum eſt, de quo loquitur Zoſimus. *His rebus omnibus conturbatus Gallienus, Romam reverſus eſt, ut illato ab Scythis Italia bello remedium afferret:* Eques Pacificatoris habitu exhibetur, ut ſolent Romani Principes in adventuum typis repræſentari.
Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

AETERNITAS AVG. *Lupa cum puerulis.*
Æternitas Imperatorum Romanorum infimis his temporibus varie deſignata eſt, in Gordiano tertio per Solem gradientem, in Philippo per Elephantem, in Maxentio per Caſtorem & Pollucem, in Gallieno autem per Romulum & Remum lupæ ubera ſugentes, tanquam æternos. Ipſi in Probo, ſub alia inſigni epigraphe *Origini Aug.* exhibentur.
Hic nummus argenteus, inter elegantiores numerandus.

AETERNITATI AVG. *Duæ dextræ junctæ.*
Æternitatis titulus quo Romani Imperatores ſuos affecerunt, inter ſerviles & aulicas adulationes jam à tempore Trajani, extitit apud Plinium jun. lib. x. ep. 67. Duæ illæ dextræ concordiam inter Valerianum & Gallienum denotant, quæ æterna optatur: porro hic patrem in ſervitute ſeneſcere permiſit.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

APOLLINI CONS. AVG. *Centaurus dextra globum, ſiniſtra temonem inverſum.*
Gallienus inter tot bellicas clades, inter peſtem ita ſævientem, & inter frequentes terræ motus, deos omnes invocaſſe videtur, ut eum ab his periculis conſervarent, quos per animalia ipſis ſacra, in nummis expreſſit, ut eos obſervare licet. Centaurus ex Manilio, Apollini eſt ſacer, ut & Gryphus ex Fulgentio.
Hic nummus argenteus frequens eſt. Alius in quo gryphus, cum eadem epigraphe, non obvius eſt.

BONAE FORTVNAE. *Fortuna ſtans dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Fortunam Gentes deam credidere, eique templa cônſtruxere, multiſque nominibus eam nuncupavere. Apud Romanos Bona Fortuna in Capitolio culta fuit. Mala in Eſquiliis. Gallienus ad illam ut & ad alia numina in periculoſo rerum ſuarum æſtu confugiſſe videtur.
Hic nummus argenteus, inter rariores locandus.

COHH. PRAET. VI. P. VI. F. *Leo gradiens.*
Cohors Prætoriana ſextum Pia, ſextum fidelis, dicitur in Gallieni nummo, in memoriam Pietatis qua erga Imperatorem ſuum uſa eſt contra Tyrannos, & fidem quam ipſi præſtitit, cujus memor Princeps, leonem ejus inſigne in nummis cum ejuſmodi elogio

apponi curavit. Vide Triſtanum de cohortium numero.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Duæ dextræ ſimpliciter junctæ, mutuam Principum concordiam denotant, præſertim cum epigraphe concordia Auguſtorum, nummus autem Nervæ habet *Concordia exercituum?* An vero illa intelligenda ſit inter Valerianum & Gallienum, cum hic typus in patre non occurrat, aut inter Gallienum & Valerianum Juniorem contra Tyrannos: poſtquam captus eſt eorum pater.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

OB CONSERVATIONEM PATRIAE. *Salus ſtans paſcit ſerpentem.*
GALLIENVM AVG. P. R. *Caput Gallieni.*
In hac epigraphe *Gallienum Auguſtum Populus Romanus ob conſervationem patriæ,* ſubauditur colit, adinſtar Græcarum inſcriptionum. Dea ſalus ut & vox *Salutis*, Gallienum ad peſtem ex urbe expellendam, unice curaſſe denotat. Triſtanus ſtatuam pro patriæ conſervatione, in æreo nummo huic Principi erectam exiſtimat.
Hic nummus maximus ex argento eximiæ raritatis eſt.

CONSERVAT. PIETAT. *Figura Imperatoris paludati ſtans, dextram extendit verſus puerum genuflexum, ſiniſtra haſtam.*
Typus Imperatoris dextram verſus puerum genuflexum tendentis cum epigraphe *Conſervator Pietatis.* Videtur indicare Gallienum, etſi tot ille urgeretur bellis, in quibus neceſſariæ erant pro re militari impenſæ, nihil ex alimentis Italiæ aut Urbis detrahere voluiſſe, imo ipſis conſervaſſe, in cujus rei memoriam percuſſi ſunt nummi, tanquam munificentiſſimo Principi.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

COS. IIII. P. P. *Gallienus in quadrigis triumphalibus dextra ramum, læva equorum habenas.*
Conſulis quartum titulus, has quadrigas ad pompam hujus conſulatus à Gallieno initi anno 1014. ſpectare denotat: etiamſi hoc anno Macrianum & filios per Aureolum magna ſtrage vicerit, nullum de tyrannis triumphum egit; ſed unicum de Perſis, ſi Pollioni fides. De bellis autem civilibus triumphare non ſolebant Imperatores.
Hic nummus argenteus, inter præſtantiores habendus.

DIANAE CONS. AVG. *Diana venatricis habitu, dextra arcum, ſiniſtra haſtam inverſam: pro pedibus cervus.*
Inter alia numina quæ pro Conſervatoribus ſuis invocavit Gallienus, occurrit Diana, quæ & ſub epigraphe *Diana Felix* etiam viſitur, quam Valerianum patrem præcipue coluiſſe diximus: tum ob ejus nummum cum inſcriptione *Religio Augg.* tum ob ædes ab illo dictas *Valerianas* in VI. regione memoratas.
Hic nummus argenteus, nec rarus, nec obvius eſt.

DEO AVGVSTO. *Caput Auguſti laureatum.*
Pincipes Romani inter divos relati, à Gallieno reſtituti ſunt plerique, cum eorum effigie in nummis argenteis, & epigraphe *Divo*, verbi gratia, *Auguſto* circa aram ignitam ſeu aquilam conſecrationis ſymbolum: ſed in hoc aureo Auguſtum ut Imperii fundatorem, ad aliorum diſtinctionem, cum effigie ſua conjunxit, & epigraphe *Deo Auguſto*, ut jam in Colonia Tarraconenſi vocatum monuimus in lib. Colon. pag. 66.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

DEO MARTI. *Figura galeata ſtans in templo, dextra clypeum, ſiniſtra haſtam.*
Templa in nummis Imperatorum, aut eorum à Prin-

cipe in cujus nummis exhibentur, à fundamentis erectionem, vel illorum ab iis reſtaurationem indicant: Martis ut Volcani templum memoratur in IX. regione circi Flaminii: ideo illa à Valeriano & Gallieno conſtructa, potius quam reſtaurata auguramur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

DONA AVG. *Mercurius ſtans cum petaſo in capite, dextra crumenam, ſiniſtra caduceum: pro pedibus canis.*

Hanc epigraphen ad Mercurii dona, ex Pollione rectè Com. Mediobarbus retulit pag. 373. *Gallienus Oratione, Poëmate, atque omnibus artibus clarus.* Mercurius vero Ægyptiis literas demonſtraſſe putabatur, eas illum inveniſſe, Cicero & Ariſtides tradunt: ideo ſermonis deus ab antiquis exiſtimabatur.

Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

FIDEI MILITVM. *In aliis* FIDEI EQVITVM. *In laurea.*

Ut exercitus ſeu legiones ſibi Imperator in tot bellis externis ſeu civilibus conciliaret, ingenioſè militum & equitum fidem publice in nummis extollere Gallienus excogitavit, ne illorum animos à ſe alienaret, & quidem in laurea apponere, ut victoriam illorum auxilio & virtute contra barbaros & hoſtes ſe expectare demonſtraret.

Hi nummi aurei, rariores ſunt argenteis.

FIDEI PRAET. *Tria ſigna militaria.*

Gallienus ut ſe fidem legionum expertum denotaret, ita & Prætorianorum teſtatur hoc ſignorum militarium lemmate. Per Prætorianos, cohortes Prætorias intelligit. Sub Auguſto novem inſtitutæ ſunt, unaquæque ex mille hominum compoſita, ſub Galba auctæ ſunt ad duodecim: qui numerus ſub Severo adhuc computabatur ex Dione.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe. Genius ſtans dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ, pone eum ſignum militare.
Sub Genio cohortium Prætorianarum Gallienus ipſe in nummo perhibetur, ut alii Imperatores Genii ſenatus dicti ſunt: at cum Prætoriani Principis corporis ſeu cuſtodiæ eſſent conſtituti, cum iis blande & benevole agebat, ne aut eum desererent, aut occiderent: quare illis largitionibus ſæpe diſtributis, earum Genius appellabatur.
Hic nummus aureus, inter rariores locandus.

HERCVLI CONS. AVG. *Aper.*
Inter tot deos à Gallieno in nummis Conſervatores appellatos, prodit Hercules, cum apro ipſi ſacro: erat enim aper terribilis in regione Calydoniæ, qui non ſolum ſegetes devaſtabat, ſed occurrentes homines dentibus lacerabat, illum clava mactavit, & humeris in civitatem omnibus mirantibus tulit: unde ei pro ſymbolo datus eſt.
Hic nummus argenteus, inter elegantiores aſcribendus.

IOVI CONSERV. AVG. *Capra.*
Capra pro Jovis ſymbolo exhibetur, cum ille infans nutriendus in Creta, Themidiæ Altheæ datus eſſet: hæc erat domina capræ, quæ ex ea Jovem nutrivit: illa vero in mercedem inter aſtra collocata eſt, ex Germanico ſupra Aratum commentatore. Alii aliter rem memorant, Vide Diodorum & Plutarchum.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IOVI CRESCENTI. *Puer inſidens capræ.*
Aut eſt hic typus ex Salonino monetariorum errore; Gallieno junctus, ut in illius gratiam à patre communicatus, ut ut ſit ad Saloninum ſpectat: cujus tenera

ætas *Jovi creſcenti* in Creta ab Amalthea Capra nutrito comparatur : qui nummus Salonino cuſus eſt , quando Cæſar à patre factus eſt : de quo Vide Triſtanum tom. 3. fol. 119.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

IO. CANTAB. *Jupiter ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.* De Jove Cantabro altum eſt ſilentium, quem Cantabri Hiſpaniæ Tarraconenſis populi coluiſſe videntur, à quibus nomen habet: illos bellicoſos fuiſſe memorat Silius Italicus , quos cum Gallieni duces aggrederentur, illorum numini topico ſacra feciſſe videntur: ut ipſum ſibi propitium redderent, antiquo Romanorum more, qui ita hoſtium deos precibus & ſacrificiis ſollicitabant: in cujus victoriæ monimentum, nummos *Jovi Cantabro* dedicavit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

IVVENTVT. AVG. *Jupiter nudus ſtans dextra victoriam, ſiniſtra haſtam.*

Juventus Romanis, Hebe Græcis dicta eſt , cui ſacra faciebant juvenes , cum veſticipes barbæ primitias ponerent : Gallienus autem ſæpe lanugine ornatus in nummis viſitur , quam cum depoſuiſſet, nummum adinſtar M. Aurelii & Caracallæ cudit , in hujus nummo Princeps victoriam tenet ; ſed Gallienus ſub Jovis effigie, eam gerit.

Hic nummus argenteus pro raro notandus.

LEG. I. ADI. VI. P. VI. F. *Capricornus.*

Superiores notas interpretamur. *Legio Prima Adjutrix. Sextum Pia. Sextum fidelis.* Legiones primùm ab ordine quo erant inſtitutæ , videntur vocatæ Prima , Secunda, & Tertia, at cum iis diminutis , novæ conſcriberentur, plurimæ à loco ubi conſtitutæ fuerunt, dictæ ſunt Primæ, quæ cognominibus poſtea diſtingui

cœperunt.

cœperunt. Hæc prima Adjutrix à Galba ex Dione inſtituta eſt in Urbe ut ſibi auxilio eſſet, unde Adjutricis cognomen, de qua Tacitus Hiſtor. 1. *Prima Adjutrix non ante in aciem deducta; ſed ferox & novi nominis avida.* Capricornum pro inſigni geſſit in felicitatis augurium, cum Galba ſub hoc ſidere natus eſſet.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LEG. I. AVG. VI. P. VI. F. *Mars galeatus ſtans cum haſta & clypeo.*

Legio 1. Auguſta, nova eſſe videtur etſi Auguſtæ nomen habeat, nam ab Auguſto non conſtituta eſt, ſi in enumeratione legionum ſub Auguſto non obſervetur: nec ſub Galba, nec ſub Severo apud Dionem occurrit: ideo à Gallieno conſcriptam ſuſpicamur, unde *Auguſtæ* nomen, tanquam ſub imperante: quod confirmare videtur Mars ejus inſigne, quem præcipue coluiſſe Gallienum diſcimus, ex templo quod huic deo erexit in circo Flaminio, ut nos docent ejus nummi cum epigraphe *Deo Marti*, & illius templi icone.

Hic nummus argenteus, elegantiſſimus eſt.

LEG. I. ITAL. VI. P. VI. F. *Aper.*

Legio 1. Italica triplex fuit, una bello Punico ſecundo conſcripta; altera à Cæſare Dictatore in Galliis habita, at cum neutra extet in recenſione legionum Auguſti, qui veteres plurimas exauctoravit: hæc eſt igitur quam à Nerone inſtitutam nos docet Dio. Italica fuit appellata quod ex Italicis militibus fuiſſet delecta; ab eo Lugduni ad Celtarum provinciæ cuſtodiam collocata, de qua Tacit. Hiſt. 1. *Ad legionem Italicam eaſque quæ Lugduni agebant copias ſpecie ſenatus miſit.* Aper ejus inſigne ad Herculem ſpectat, apud Celtas, ad quos miſſa fuerat legio, magnopere cultum, ex Luciani libello.

Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

LEG. I. ITAL. VII. P. VII. F. *Capricornus.*

Legio I. Italica iterum prodit cum epigraphe VII. P. VII. F. Omnes legiones quarum nummos hic recenſemus, has notas VI. P. VI. F. exhibent: quod illi cuſi ſint anno imperii ſexto, cum legiones quolibet anno fidei ſacramentum renovarent, & ſic unaquæque *ſextum Pia, ſextum Fidelis* dicitur: quædam autem ex iis dictæ ſunt *Septimum Pia & Fideles*, quod earum nummi anno ſeptimo ſignati ſint: ſed cur in hoc, legionis Primæ Italicæ Capricornus pro Apro cuſus ſit, illum ex aliis legionum typis qui eum præferunt, appoſitum eſſe putamus, ut his temporibus ſæpe typum pro altero, in aliis Auguſtorum nummis obſervare eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LEG. I. MIN. VI. P. VI. F. *Minerva dextra victoriolam, ſiniſtra haſtam cum ſcuto.*

Legio I. Minervia à Domitiano conſcripta eſt, ex Dione pag. 564. ſic ab illo nominata, ob peculiarem cultum quo hanc deam proſequutus eſt, ut ex illius Imperatoris nummis vidimus: in cujus etiam rei memoriam Minervæ ſimulacrum ipſam legionem pro inſigni habere voluit. Sub Severo quatuor Primæ recenſentur, & ſub Gallieno etiam quatuor occurrunt. Sed I. Parthica deeſt, pro qua I. Auguſta ſuffecta videtur.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores annumerandus.

LEG. II. ADI. VI. P. VI. F. *Pegaſus.*

Legio II. Adjutrix jam ſub Auguſto recenſetur, eaque videtur ex Africanis conſcripta qui auxilium Pompeianis tulerunt, ut ſubinnuere videtur Cæſar, lib. 6. de bel. Civ. *Quarta fuit Afraniana, ex Africa quam ſecum adduxerat, reliqua ex fugitivis. Auxiliares conſiſtebant.* Ex iis colligitur legionem ab Afranio Pompeii legato in Africa fuiſſe conſcriptam ex Thapſitanis,

Hadrumetanis, & aliis qui ſub Juba & Pompeianis ordines duxerant, & alias Adjutrices in Hiſpaniam tranſiiſſe. Quod confirmat inſigne hujus legionis Pegaſus, qui Africæ ſymbolum eſt, ut videre eſt apud Triſtanum tom. I. pag. 89.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LEG. II. ITAL. VI. P. VI. F. *Lupa cum puerulis lactantibus.* Legio II. Italica à M. Aurelio ex Dione inſtituta eſt, ideo ſub Galba in legionum enumeratione non recenſetur; ab illo in Norico conſtituta: at cum ex militibus Italico ſeu Latii jure gaudentibus conſtaret, Lupam cum puerulis, Romanæ gentis ſymbolum, accepit: ut plurimæ coloniæ exhibuerunt, de quibus conſule noſtrum de iis librum. Merere autem in legione nemo poterat, qui civis Romanus non eſſet.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores aſcribendus.

LEG. II. PART. V. P. V. F. *Centaurus dextra elata, læva clavam.*

Legio II. Parthica à Severo conſcripta eſt, ut docet Dio, qui illum duas alias hujus nominis I. & III. inſtituiſſe narrat, ita appellatas quod in limitibus Parthorum eas locaret. Centaurus leg. II. Parthicæ pro inſigni à Severo datum eſt, quod Parthi ut Centauri in equo veloces eſſent, eos tamen tanquam alter Hercules clava vicit. Hæ notæ V. P. V. F. nummum anno Gallieni 5 cuſum notant, cum hæc legio quinquies fidei juramentum præſtitiſſet.

Hic nummus argenteus, ex rariſſimorum numero eſt.

LEG. II. PART. VI. P. VI. F. *Idem typus ex adverſa parte.* Iterum prodit legio II. Parthica cum eodem typo ex adverſa parte, ſed cum his notis VI. P. VI. F. anno Gallieni imperii 6. nummum indicans percuſſum, ut diximus. Alterum vidimus hujus legionis typum cum

Hippocentauro pharetram ex arcu emittente, qui ad alias legiones Parthicas ſpectat, primam forte quæ Gallieni ævo extabat: cum ejus meminerit Ammianus ſub Conſtantio & Juliano. Signa legionum omnia in decennalium à Gallieno editorum pompa, narrat Pollio lata fuiſſe. *Et ſigna templorum, omniumque legionum ibant.*

Hic nummus argenteus inter rariores ponendus eſt.

LEG. III. ITAL. VII. P. VII. F. *Ciconia avis.*

Legio III. Italica à M. Aurelio ex Dione conſtituta eſt, ut & II. Italica, de qua ſupra egimus: ex Italicis militibus nempe compoſita, unde nomen & inſigne accepiſſe videtur, Ciconia autem ad denotandam verſus Imperatorem & fundatorem ſuum, ob beneficia Italiæ ab eo collata, pietatem. De iis refert Capitolinus. *Italicis civitatibus tempore frumentum ex urbe donavit; omnique rei frumentariæ conſuluit.*

Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

LEG. IIII. FL. VI. P. VI. F. *Leo.*

Legio IIII. Flavia à Veſpaſiano conſtituta eſt ex Dione. *Veſpaſianus* IIII. *in Syria Flaviam.* Ita de gentis ſuæ nomine cognominata eſt, II. Auxiliariam etiam in Pannonia inſtituerat, ſed jam hæc ſub Severo deerat. Pro inſigni geſtat Leonem, fortitudinis ſymbolum, ut & aliæ plurimæ.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

LEG. V. MAC. VI. P. VI. F. *Victoria dextra lauream, ſiniſtra palmam, pro pedibus aquila.*

Legio V. Macedonica, ex veteribus eſt: nam ſub Pompeio agebat in Pharſalica pugna, nomen *Macedonicæ* habuiſſe videtur, à provincia Macedonia devicta, quod confirmare videtur, Victoria pro inſigni. Aquila Romanum denotat imperium, Reipublicæ tempore in Macedonia rem tutabatur, ex qua Pompeius eam edu-

xit. lib. 3. Civ. bel. *Quintam ab opere deductam, ſubſidio ſuis eduxit.* Ab Auguſto in Germania inferiore locata eſt; ubi Gallieni tempore, ut ex coloniarum nummis diſcimus, adhuc manebat.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LEG. VII. CL. VII. P. VII. F. *Bos.*

Legio VII. Claudiana, ita à Claudio nominata, quod in fide pro eo in Mœſia contra Scribonianum Daciæ legatum permanſerit; ante nullo cognomine ornata, ſed ordine ita nuncupata, ideo à Julio Cæſare, *Veterrima vocata*, & ab eo in Britanniam tranſmiſſa lib. 4. de bell. Gall. Bovem pro inſigni gerit, coloniarum ſymbolum, quod ex coloniis Romanis conſcripta eſſet. Notæ VII. P. VII. F. nummum anno 7. imperii cuſum denotant.

Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

LEG. VIII. AVG. VI. P. VI. F. *Bos.*

Legio VIII. ob numerum dicta, ex veteribus erat legionibus, quam cum IX. conjunxit Julius Cæſar in pugna Pharſalica lib. 3. de bel. Gall. *Cæſar ſuperius inſtitutum ſervans* X. *legionem in dextro cornu*, IX. *in ſiniſtro collocaverat; tametſi erant Dyrrachinis præliis vehementer attenuata & huic ſic adjunxit* VIII, *ut pene unam ex duabus efficeret.* Auguſtus eas reparavit, IX nempe ex Hiſpaniarum colonis, unde Hiſpanienſis dicta: hæc vero ex ejus nomine *Auguſta.* Bos pro inſigni, ex colonis factam eſſe denotat.

Hic nummus argenteus, inter præſtantiores computandus.

LEG. X. GEM. VI. P. F. *Taurus.*

Legio X. nomine & ordine dicta, inter veteres numerabatur, ejus autem virtus prædicatur apud Jul. Cæſarem lib. 1. de bel. Gall. *Huic legioni & indulſerat præcipuè, & propter virtutem confidebat maximè.* Dyrrha-

china & Pharſalica pugna plurimum attenuatam cum altera conjunxiſſe videtur Auguſtus, unde *Geminæ* cognomen. Bos ejus inſigne eam ex colonis inſtitutam arguit.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

LEG. XI. CL. VI. P. VI. F. *Neptunus dextra tridentem, ſiniſtra Delphinum.*

Legio XI. in Gallia cum Julio Cæſare militavit, ſed impar cæteris, nam nova erat: de qua lib. 8. de bel. Gall. *habebat ſumma Spei, delectæque juventutis,* XI. *quæ, octavo jam ſtipendio functa tamen, collatione reliquarum, non eandem vetuſtatis & virtutis ceperat opinionem.* Hæc ab Auguſto cum XI. in Mœſia collocata, pro Claudio contra Scribonianum in fide permanens, ambæ ab illo *Claudianæ* dictæ ſunt. Neptuni ſignum gerere videtur, ipſi à Claudio datum, quod illa per mare illum in Britanniam ſequuta ſit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

LEG. XIII. GEM. VI. P. VI. F. *Victoria dextra coronam, ſiniſtra palmam, ante eam Leo gradiens.*

Legio XIII. à Julio Cæſare memorata eſt in lib. 5. bel. Gall. *In his L. Roſcio legato, quem legioni* XIII. *præfecerat, certior eſt factus?* an hæc bellis attenuata, cum altera ſociata, dicta ſit Gemina? an ea ſit, de qua Cæſar ipſe loquitur in eod. lib. *Unam ex Sicilia veteranam, quam factam ex duabus gemellam appellabat.* Ipſa duarum legionum ſigna gerit, unum ex provincia quadam devicta, Aphricana forſan, ut ex Victoria augurari quis poſſet: alterum ex Leone ſolito fortitudinis in coloniis ſymbolo, ut videre eſt in nummis Viminacii coloniæ, in tom. 2. noſtri Coloniarum libri.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & inſignis.

LEG. XIIII. GEM. VI. P. VI. F. *Capricornus.*

Legio XIIII. Reipublicæ tempore conſcripta eſt, ex lib. 6. Comment. *Cæſar... impedimentis legionem* XIIII. *reliquit, unam ex his tribus quas proxime conſcriptas ex Italia tranſduxerat, eique legioni caſtriſque Q. Tullium Ciceronem præfecit.* Martia Victrix erat appellata, ut ex nummo Severi noſcimus, & hæc cognomina adepta fuiſſe videtur in Gallia: cum ab illius provinciæ nationibus per inſidias circumſeſſa, de iis victoriam retulit. Gemina ab Auguſto facta eſt, qui tot legiones exauctoravit. Capricornus legionis inſigne, Felicitatis ſymbolum eſt, unde illæ *Felices* nominabantur.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

LEG. IIXX. VI. P. VI. P. *Capricornus.*

Legio IIXX. ideſt decima octava, apud Dionem ſub Severo in limitibus provinciarum non numeratur: porro à Claudio lecta eſt in Germania ſuperiore XVIII. Victrix apud Tacitum? an illa fuerit, vel potius XXII. tranſpoſitis II ante XX. quæ in alio nummo poſt has notas occurrit cum eodem inſigni, nempe Capricorno; videant eruditi.

Hic nummus argenteus, pro rariſſimo habendus.

LEG. XX. VI. P. VI. F. *Capricornus.*

Legio XX. apud Dionem cognominatur Valeria & Victrix, ipſa ex vetuſtis legionibus eſt: nam in ſecundo Punico bello educta in aciem fuit, teſte Livio lib. 7. Decad. 3. *Et legio viceſima ab dextro cornu inſtructa.* Valeria videtur dicta, quod in Valeria Latii regione fuerit conſcripta, cujus urbes erant, Marſi, Carſeoli, Amiternum, Furconium, & Reate. Hæc ab Auguſto in Germania inferiore conſtituta, à Claudio in Britanniam tranſducta, ubi *Victricis* nomen eſt conſecuta. Capricornus, inſigne Felicitatis ſymbolum eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LEG. XXII. VI. P. VI. P. *Capricornus.*

Legio XXII. apud Spartianum in Did. Juliano *Primigenia* cognominatur, à Tacito dicitur & *Auguſta*, ab Auguſto nempe; quod prima ex Antonii legionibus ad eum tranſierit, & eam in fidem acceperit, hæc à Julio Cæſare ſcripta, ex Galliis adverſus Pompeium ducta, Antonio militabat. Capricornus pro inſigni, Felicitatis ſymbolum eſt.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

LEG. VLP. VI. P. VI. F. *Capricornus.*

Legio XXX. Ulpia à Trajano conſcripta eſt, ut & II Trajana, ex Dione: prior collocata in Germania ſuperiore: altera in Ægypto. Hujus nummum habemus Alexandriæ cuſum in Carino cum epigraphe ΛΕΓΙΩΝ. Β. ΤΡΑΙ. L. Γ. *Legio* II. *Trajana*, *anno* 3. porro in Gallieno non adhuc obſervata eſt. Superior de gentis Ulpiæ appellatione, in quam adoptati erant Trajani majores nomen habuit. Capricornus pro inſigni, Felicitatis ſymbolum eſt, ut in aliis: ex felicitate enim, victoria.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos habendus.

LIB. AVG. T. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, læva cornucopiæ.*

Quatuor occurrunt in nummis Gallieni liberalitates, modo cum voce *Augg.* modo cum epigraphe *Aug.* priores cum patre conceſſæ: aliæ poſt ejus captivitatem aut mortem, quæ cæteris rariores ſunt: quando autem eas diſtribuerit, pronunciare non facile eſt: porro peculiaris videtur initialis T litera, pro ſolita numerorum nota.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

LIBERO P. CONS. AVG. *Panthera.*

Nemo eſt tam rudis in re nummaria, qui ex animalibus

libus Diis majoribus dicatis ſæpe in Gallieno occurrentibus, ignoret illum eos in tam periculoſo rerum ſui temporis æſtu, Conſervatores ſuos appellaſſe, cujus rei memoriam in nummis conſignavit. Liber autem, Pater dicitur, quod Dii ipſi, ut omnes norunt, Patris nomine vocarentur. Ei ſubjectam pardalim ait Phornutus, quod aſperrimi mores temperato vini uſu manſueſcant.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

MARTI PROPVGNAT. *Mars galeatus, dextra proterens captivum.*

Gallienum præcipue Martem coluiſſe nos docent ejus numiſmata; unde ipſum huic deo templum extruxiſſe in circo Flaminio novimus, & Propugnatorem appellaſſe: merito quidem, cum tot bellis civilibus & externis undique impeteretur. Mars autem deus erat belli dux & præſes.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter rariores recenſetur.

NEPTVNO CONS. AVG. *Equus marinus.*

Equus hic fabuloſus Neptuno tribuitur ob mare, nam equum tridentis ictu ab eo è terra excitum narrant. Alii ex Diodoro, Neptunum equos primum domuiſſe, artemque equitandi ab illo traditam: ex quo Hippius fuit appellatus apud Val. Probum in Comment. Neptunus Romæ equorum certaminibus præeſſe credebatur, & in ejus feſto ceſſabant ab operibus equi & muli redimiti floribus. Neptunus Gallieni Conſervator fuit, quando Scythæ & rurſus Gothi navali prælio victi ſunt.

Hic nummus argenteus, inter rariores reponendus.

GALLIENVM AVG. P. R. *Caput Gallieni laureatum pectore tenus.*

OB LIBERT. REC. *Libertas ſtans, dextra palmam, ſiniſtra haſtam.*

Populus Romanus Gallienum Auguſtum veneratur ob libertatem receptam. Vana ſanæ populi laudis oſtentatio, qui libertatem ſub filio receptam palam prædicat, dum pater ejus Imperator, captivus apud Perſas magno totius imperii Romani dedecore gemebat.

Hic nummus aureus, rariſſimus eſt.

OB CONSERVATIONEM SALVTIS. *Salus paſcit ſerpentem.*

Populus Romanus Gallienum Auguſtum veneratur ob conſervationem ſalutis. Si adulatoria, non tamen vana eſt hæc Populi erga Principem laus: nam peſtis illa generalis ſub Decio, Gallo, & Æmiliano furens, poſt quindecim annos ſub Gallieno ceſſavit, qui deæ Saluti votum perſolviſſe videtur: quare Triſtanus ſtatuam ipſi erectam, ob nummi epigraphen, exiſtimat.

Hic nummus argenteus maximi moduli, eximiæ raritatis eſt.

PAX FVNDATA. *Trophæum, in cujus imo duo captivi manibus poſt terga revinctis.*

Ad pacem cum Germanis à Gallieno initam referendus eſt nummus, ut ſolita & legitima nummorum cudendorum materia, de ipſo Zoſimus: inquit: *Inito fœdere cum quodam de Gentis Germanicæ principibus ex aliqua parte periculum minuiſſe viſus eſt.* Nam ad pacem cum Aureolo tyranno factam, ut quidam autumant, veriſimile non videtur ejuſmodi elogium *Pax fundata*, nec trophæum cum captivis erectum.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus.

PERPETVITATI AVG. *Mulier ſtans, dextra globum, ſiniſtra innixa columnæ.*

Perpetuitas pro Æternitate ponitur, ideo mulier globum gerit, quod æternum mundum exiſtimarent;

ſic imperium Principis perpetuum ſeu æternum optantes, ut felicitatem ſuam ſub eo denotarent. Pro *Perpetuitati* in nummo ſemiexeſo Triſtanus legiſſe videtur Perennitati, tom. 3. pag. 71. nam idem eſt typus.

Hic nummus argenteus, ex rariorum numero eſt.

PIETAS AVG G. *Imperator dextram porrigens Auguſtæ.*
Ad denotandam cum Salonina uxore concordiam, & pietatem, nam Gallieni amaſia erat Pipa vel Pipara cujuſdam Marcommanorum Regis filia: Salonina autem vera conjux, & illi nupta, ut quidam exiſtimant, antequam pater ejus imperium ſuſcepiſſet.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

P. M. TR. COS. P. P. *Imperator paludatus, dextra haſtam, ſiniſtra pilum, ſtat inter duas figuras fluviorum: qualibet dextra arundinem gerit.*
Poſt Germanicas victorias à Gallieno relatas videtur percuſſus nummus, in quo ſtat ille victor inter duas fluviorum figuras, Rhenum nempe & Moſellam, Germaniæ utriuſque præcipua flumina: in quibus ad earum tutelam erant in unaquaque quatuor legiones. Moſella autem ſuperiorem ab inferiore dividebat.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. XII. C. VI. P. P. *Imperator eques pacificatoris habitu.*
Nummus, Gallieni XII poteſtatem & VI conſulatum notat, quem iniit cum Amulio Saturnino anno V. C. 1018. Exhibet vero ejus ex Galliis Romam adventum pacificatoris habitu. Quod ſi dicatur Gallienus jam ex Galliis reverſus, Romæ conſulatum accepiſſe: ad ſtatuam equeſtrem, poſt triumphum ejus Perſicum hoc anno actum, ipſi erectam, referatur.

Hic nummus ex argento, inter rariores numerandus.

PROVIDENTIA AVG. *Mercurius cum ſtrophio ſtans & modio, dextra crumenam, ſiniſtra caduceum.*

Mercurius in nummo ſignatus cum epigraphe *Providentia Auguſti*, commercium in toto imperio per bella interruptum, Gallieni providentia reſtitutum denotare videtur: Mercurium autem à mercibus dictum refert Feſtus, ideo eum negotiorum omnium exiſtimabant eſſe deum, qua de re crumenam gerit.

Hic nummus argenteus, pro raro habendus.

RESTIT. GALLIAR. *Imperator paludatus ſtans, ſiniſtra haſtam, dextra figuram procumbentem, læva cornucopia gerentem ſublevat.*

Gallienus poſt victoriam de Poſtumo relatam, adulatoriè dicitur *Reſtitutor Galliarum*, de qua Pollio. *Victrix Gallieni pars fuit*, ſed tamen Poſtumus Gallias retinuit, & ideo potiori jure in nummis ſuis hunc titulum præfert. Tres Galliæ ſub hoc Galliarum nomine comprehenduntur, ut ſub Galba nos docent ejus numiſmata.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

RESTITVT. GEN. HVMANI. *Figura tunicata cum pallio gradiens, capite radiato dextram attollit, læva globum geſtat.*

Ad victorias ab Odenatho in Oriente contra Perſas relatas ſpectare videretur hic titulus, cum Oriens depingatur in nummo, quare Gallienus triumphum egit, ut narrat Pollio, *Vincente Odenatho triumphavit Gallienus*, niſi jam hic typus in patre, ut ſequens *Reſtitutor Orientis* cuſus prodiiſſet: ideo ad primas Valeriani de Perſis victorias pertinet, unde patri & filio percuſſi ſimiles nummi.

Hic nummus argenteus, inter rariores aſcribitur.

RESTITVT. ORIENTIS. *Imperator paludatus recipit à muliere turrita coronam.*

Revera Gallienus Reſtitutor Orientis dici nequit, cum in Orientem profectus non ſit, etſi ob victorias in his regionibus ab Odenatho relatas triumphaverit: ſed cum patre ejus hic titulus ob leves quaſdam de Perſis victorias datus ſit, ipſi etiam ut imperii participi communicatus eſt, & pares nummorum typi ſignati.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

SALVS AVG. *Salus ſtans paſcit ſerpentem, ex adverſo ſtat Imperator paludatus.*
Salus ſeu Hygia ſalutis dea, tanquam conſervatrix Gallieni cum ipſo repræſentatur, ut ante obſervavimus in ſuperioribus nummis cum hac epigraphe *ob conſervationem ſalutis*, cum eodem typo. Peſtis enim Romæ & per totum imperium Romanum maxime ſæviebat; teſte Oroſio lib. 7. cap. 21. *Nulla fere provincia Romana, nulla civitas, nulla domus fuit, quæ non illa generali peſtilentia, correpta atque vaſtata ſit.*
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

SECVRIT. ORBIS. *Mulier ſedens dextra haſtam, ſiniſtram capiti admovet.*
Securitas, ut ſolet, matronæ ſedentis forma depingitur, dextra haſtam; quaſi totus orbis Romanus ſecurus ſit Macriano & filiis extinctis Gallieni armis victricibus: ſiniſtra caput ſuſtentat, ut nullis curis anxia, quietè ſedens, & ut ait Pollio *quaſi ſecurus rerum ac patre jam recepto*, cum ubique imperium nutaret.
Hic nummus aureus, inter rariores cenſendus.

SISCIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra haſtam, læva cornucopiæ, in imo fluvius cum urna aquas vomente.*
Nummus poſt Ingenui tyranni mortem cuſus eſt, ille Pannoniæ præfectus imperium arripuerat, Gallienus autem eum vicit: ideo Siſcia hujus provinciæ urbs præcipua, & Romana colonia ex Plinio lib. 3. cap. 25. ſedens

& tranquilla exhibetur : pro pedibus illius decumbit Savus, ad indicandum urbis ſitum. Illa haſtam gerit, ad provinciam armis tutandam : cornucopiæ vero, rerum omnium abundantiæ ſymbolum eſt.
Hic nummus argenteus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

SOLI CONS. AVG. *Taurus.*
Bos pro ſolis ſymbolo exhibetur, nam ipſi ſacer erat, ut docet Theocritus 25. Idyl. eumque album ipſi immolari. Ælianus bovem Mnevim Soli, ut bovem Apim Lunæ dicatos narrat lib. 2. cap. 2. Vide Triſtanum tom. 3. pag. 88. Gallienus autem majores deos pro Conſervatoribus accepit, ut ſæpe diximus.
Hic nummus poſterior argenteus, rarior eſt anteriore.

VICT. GALLIENI AVG. *Figura militaris proculcans pede dextro captivum, dextra haſtam, læva clypeum habentem.*
VICTORIA GERMAN. *Victoria porrigens coronam Imperatori paludato ſtanti, dextra globum, ſiniſtra haſtam gerenti.*
Uterque nummus ad victoriam pertinet Germanicam, Gallienus autem ut narrat Zoſimus, *Videns Germanicas gentes cæteris infeſtiores eſſe, quæ accolas Rheni Celticas nationes acrius vexarent, hanc partem ſibi propugnandam ab hoſtibus ſumit.* De quibus victoriam retuliſſe teſtes ſunt nummi.
Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VICTORIAE AVGG. II. GERM. *Victoria gradiens dextra coronam, læva palmam, pro pedibus captivus lugens.*
Duas de Germanis victorias retuliſſe Gallienum nummi nos docent, & quidem antequam captus eſſet Valerianus, cum Auguſtorum nomine cuſus ſit ille ; nam in patris captivitate, ſolus nominatur. De Victoria, Zoſimus. *Interdum tranſitu hoſtes arcet, interdum tranſeuntibus ſuos inſtructos objicit.* Leves etſi victoriæ, cudendorum tamen nummorum cauſæ fuerunt.

Hic nummus argenteus, rarus & elegans eſt.

VICTOR. AVG. *Victoria ſcribens in clypeo* III.

VICTORIA AVG. III. *Tres victoriæ ſtantes, dextra coronam, læva palmam ferentes.*

VICTORIA GALL. AVG. III. *Victoria gradiens dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

An tres victoriæ in nummis ſignatæ ad tres illas de Poſtumo relatas victorias ſpectent, de quibus Pollio? *Victrix Gallieni pars fuit, pluribus præliis eventuum ratione decurſis.* An vero cum decennalia celebravit Gallienus, in eorum pompa plurimæ gentes ſimulatæ ibant, Gothi, Perſæ, & Franci, de quibus tanquam devictis, tres illæ victoriæ in nummis cælatæ ſint?

Hic nummus argenteus, inter elegantiores locum meretur: aureus eſt rariſſimus.

VICTORIA NEPT. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam.*

In mari denotat Gallieni victoriam nummus, Pollio eum de Scythis in Ponto victorem poſtquam vaſtaſſent Heracleam, narrat. *Scythæ navibus factis Heracliam pervenerunt, atque inde cum præda in ſolum proprium reverterunt, quamvis multi naufragio perierint, navali bello ſuperati.* Et paulo poſt inquit, *Veneriano item duce, navali bello Gothi ſuperati ſunt.* Inde etiam *Neptuno Conſervatori* nummi à Gallieno percuſſi.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores adnumerandus.

VIRTVS AVG. *Caput imberbe & galeatum.*

Licet Gallienus voluptatibus plurimum eſſet deditus, tamen ut inquit Pollio, *ubi neceſſitas coegiſſet, velox, fortis, denique Ingenium conflictu habito vicit*, & alibi. *Erat enim in Gallieno ſubita Virtutis audacia.* Nil mirum igitur, ſi Virtutis effigies in averſa ejus vultus parte ad illam in eo denotandam, ſit repræſentata.

Hic nummus argenteus, præſtantiſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Hercules ſtans, dextra clava ſiniſtra ſpolia leonis.

Virtus Gallieni variis modis prædicatur, modo ipſe pedes haſta & clypeo armatus pede proterit barbarum, modo eques ſpiculo hoſtem proſtratum impetit, modo clavam humero dextro gerit, ut videre eſt apud Triſtanum tom. 3. pag. 70. & in hoc nummo ſub Herculis effigie prodit: de cujus virtute in nummo ſequente.

Hic nummus aureus, inter rariores locandus.

VIRTVS VALERI. *Pharetra, exuvium leonis, clava, thorax, & arcus.*

Obvii ſunt nummi cum epigraphe *Virtus Auguſtorum* ad indicandam Valeriani & Gallieni Virtutem, cum pater verſus Orientem movit, & filius Europæos ſuſcepit exercitus : unde Valeriani Virtus in Gallieni nummis cum omnibus Herculis inſignibus exhibetur, nam virum fortem antiqui ſub Herculis virtute depingebant, nam ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, id eſt, à fortitudine, dictus eſt Alcides.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Ad vota decennalia initio imperii cum patre ſuſcepti ſpectare videtur, cum idem typus in nummis Valeriani cum laurea in parte averſa occurrat, de quibus plura in aliis Imperatoribus diximus. Gallienus autem primum quidem Cæſar, à patre factus eſt, ſed mox Auguſtus eſt appellatus : nam cum Cæſaris nomine nummi non reperiuntur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

VOTA DECENNALIA. *Victoria ſcribens in clypeo palma appenſo.*

Mire

Digitized by Google

Mire illuſtrat hunc nummum Pollio, victoria enim ſcribit in clypeo *Decennalia*, ille narrat Scythas Romanorum ducum virtute devictos, Gallienum ex Byzantio, quaſi magnum aliquid geſſiſſet, Romam curſu rapido convolaſſe, convocatiſque patribus *Decennia* celebraſſe, id eſt ſolviſſe, & altera ſuſcepiſſe.

Hic nummus argenteus, inter rariores reponendus.

VOT. X. ET XX. *In laurea.*

Hæ ſunt Decennaliorum ſolutorum, & Vicennaliorum ſuſceptorum notæ, quæ Pollio Gallienum novo genere ludorum, nova ſpecie pomparum, exquiſito genere voluptatum celebraſſe refert, anno Urbis conditæ milleſimo & decimo ſexto, Albino & Dextero conſulibus.

Hic nummus ex auro, inter præſtantiores habendus eſt.

GALLIENAE AVGVSTAE. *Caput Gallieni ſpicis coronatum.*

VBIQVE PAX. *Victoria in bigis dextra flagrum.*

In ludibrium Gallieni ab uno ex ipſis qui Imperatoris titulum contra eum arripuerat, percuſſus videtur, illum *Auguſtam* appellans: ut omnibus denotaret pro fæmina eum haberi debere, qui res tam negligenter in bellis undique Romanum imperium prementibus ageret: de quo ait Pollio, *ut ejus ne mentio quidem apud exercitum fieret:* ita pro laurea ſpicas gerit, tanquam abdomini potius quam bello vacaret: bigas agit, quod victoriam in Circo potius quam de hoſtibus quæreret: pro epigraphe *ubique Pax*, cum nulla provincia eſſet, quæ bello non impeteretur.

Hic nummus aureus, eximiæ raritatis eſt.

SALONINAE nummi ex argento frequentes ſunt, ex auro inter rariores numerantur.

SALONINA AVG. *Caput Salonina.*

AEQVITAS AVG. *Mulier ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopia.*

Æquitas ſub tribus monetis in fæminis Principibus exhiberi videtur, ad indicandum ipſas habere jus cudendarum in illis imaginum, quod & Cæſaribus hujus ævi conceſſum eſt, ut in nummo Salonini æreo maximo, videre eſt, quod confirmat alter ſimilis Saloninæ apud Triſtanum pag. 99. nam in iis res tantum maximi momenti ſignabantur.

Hic nummus argenteus pro raro habendus.

ANNONA AVG. *Mulier ſtolata ſtans dextra ſpicas, leva cornucopia: pro pedibus modius tritici plenus.*

Etiamſi Annonæ typus ad Imperatorem potius quam ad Auguſtam ſpectet, tamen eum Saloninæ Gallieni eſſe exiſtimamus, cum illa Annonæ providerit, cum ejus maritus in bello contra barbaros & tyrannos detineretur. Segetiæ deæ templum in Saloninæ nummis percuſſum, id ab illa conſtructum denotare videtur: porro ſi aliquis inſtet eum Gallieni eſſe & mone-

tariorum incuria ſignatum, non ei pertinaciter refragabimur.

Hic nummus argenteus, inter rariores habetur.

AVG. IN PACE. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Hæc inſcriptio in Salonina inſolens & obſcura Triſtano noſtro videtur, ſed non inſpexerat nummum in Gallieni ludibrium cuſum cum *Galliena Auguſtæ* nomine, & epigraphe *ubique Pax*, dum totus orbis Romanus à barbaris undique premeretur: unde in dedecus hunc etiam ejus conjugi ſignatum putamus à quodam tyranno, qui ſimiliter eam *in pace Auguſtam* appellavit, dum per omne imperium continuum arderet bellum.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

CONCORDIA AVGG. *Gallienus porrigens dextram Saloninæ.*

Ad denotandam conjugalem Gallieni cum Salonina concordiam, cui ille dextram porrigit in fidei teſtimonium. Id obſervandum in Latinis hujus Auguſtæ nummis, eam nominari ſæpe Corneliam, & numquam Chryſigonem niſi in Græcis: unde conjicimus illam quidem Romanam, ſed ex Græcia originem duxiſſe.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Eadem epigraphe. Tres dextræ junctæ.

Tres illæ dextræ junctæ nummum denotant percuſſum, cum Valerianus Junior à fratre Gallieno Auguſtus eſt appellatus, quod ſummam arguit erga fratrem pietatem & in ejus familia concordiam: unde rei memoriam in Saloninæ nummis conſignavit.

Hic nummus argenteus, inter rariores collocandus.

DEAE SEGETIAE. *Figura muliebris tunicata cum Luna creſcente in capite, manus elevans, ſtat in templo quatuor columnarum.*

Deæ Segetiæ templum fuiſſe à Salonina erectum nummus indicat, cum tantum aram in Circo maximo haberet ex Plinio. Segetia illa, à ſegetibus appellata eſt, cum iis præpoſita eſſet, quando ex terra prodeunt, ut narrat Auguſtinus lib. 4. Civ. Dei cap. 7. Hanc deam magnopere coluiſſe videtur Salonina, ad annonam P. Romano procurandam.

Hic nummus argenteus, pro raro habetur.

FELICITAS PVBLICA. *Figura muliebris ſedens, dextra caduceum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Diximus Saloninam P. Romano annonam procuraſſe, ex ejus nummo cum hac epigraphe ſignato, quod per templum Deæ Segetiæ ab illa extructum confirmare conati ſumus: unde *Felicitas Publica* per ejuſmodi frumenti abundantiam & frugum omnium copiam, quam indicat cornucopiæ, inſcribitur. Caduceus Felicitatis ſymbolum eſt.

Hic nummus ex argento tritus eſt & obvius: ex auro rarus eſt.

IVNONI CONS. AVG. *Cerva.*

Ut majores deos omnes Gallienus in illa turbulentiſſima tempeſtate imperii pro Conſervatoribus acceperat, quos per eorum ſymbola in nummis ſuis expreſſit: Salonina ut Auguſti conjux, Junonem conſervatricem invocat, quam per cervam denotat: at cur illa huic deæ ſacra ſit, optime ex Callimacho notavit Triſtanus, quem conſule tom. 3. pag. 101.

Hic nummus argenteus, inter raros computatur.

ROMAE AETERNAE. *Roma galeata ſedens, dextra victoriolam porrigit Imperatori togato ſtanti.*

Gallienus ſtat togatus tanquam pacificus, bello undique confecto, à Roma ſedente ut dea; victoriæ ſignum in mercedem imperii victoriis ſuis contra barbaros & tyrannos pacati recipit; ſic populo illudens, dum pro-

vinciæ Romanæ aut à barbaris infeſtarentur, aut à tyrannis occuparentur.

Hic nummus aureus, inter rariores habendus.

VENVS GENETRIX. *Venus ſtans, dextra puerulum, ſiniſtra haſtam gerit.*

Salonina dicitur *Venus Genetrix* ad fecunditatem denotandam, illa enim puerulum gerit nempe Saloninum filium: imo alter nummus duos ſtantes exhibet cum epigraphe *Pietas Augg.* ſed nihil fecunditas Saloninæ profuit, Saloninus Cæſar factus, à Poſtumo occiſus; & Q. Gallienus Saloninus ejus frater in puerili adhuc ætate mortuus eſt.

Hic nummus aureus, inter rariores locandus.

VENVS VICTRIX. *Figura muliebris, dextra globum, læva palmæ ramum.*

Venus pomum gerit, quod ob pulchritudinem in Ida monte acceperat à Paride, unde Victrix cognominata eſt: ita repræſentatur & nominatur Salonina, quod ob vultus & corporis elegantiam à Gallieno inter cæteras Romanas electa fuerit. Palmæ ramus, victoriæ ſymbolum eſt.

Hic nummus ex argento non obvius, ex auro rarus habetur.

VESTA AETERNA. *Figura muliebris ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam.*

Veſta in nummis Saloninæ exhibetur ad deſignandam ejus pudicitiam, nam in Veſtalibus nulla de earum labe ſuſpicio haberi debebat. Æterna dicitur, ob æterni ignis cuſtodiam, quod nomen ei largitus eſt Horatius lib. 3. Od. 5. *Æternaque Veſtæ.* Palladium gerit, tanquam felicitatis pignus. Vide ill. Spanhemii de Veſta Diatribam.

Hic nummus argenteus, inter rariores numerandus.

VESTA FELIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra facem.*

Salonina ſub Veſtæ nomine, ad deſignandam pudicitiam in ſuperiori nummo, repræſentata eſt; ſed in hoc Felix cognominatur, per pudicitiam denotare ſuam in imperio Felicitatem volens, ut ſupra dicitur Felicitas publica. Aliter explicuit Triſtanus.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

SALONINI nummi ex argento vulgares ſunt, præcipue in Gallia, ex auro rariſſimi.

P. COR. SAL. VALERIANVS CAES. *Caput Salonini radiatum.*

DII NVTRITORES. *Jupiter ſeminudus ſtans, ſiniſtra haſtam, dextra victoriolam figura paludatæ porrigit.*

Jupiter Victor, & Gallienus etiam Victor, dicti ſunt Salonini Nutritores Dii, tanquam ſub iis educatus, Victor omnium Gentium futurus ſit: at ut Jupiter crederetur Salonini Nutritor, jam ipſi puero, Jovis nomen dederat pater, & nummum ſub ejus nomine cum epigraphe *Jovi creſcenti* ſignari curaverat. Vide Triſtanum.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores recenſetur.

DEO MARTI. *Mars galeatus in templo quatuor columnarum.*

Templi Martis icon in nummis Salonini exhibetur, in memoriam quod Gallienus ejus pater illud in circo Flaminio erexiſſet: ut enim Gallienus Jovem Victorem filii ſui Nutritorem prædicabat, ita Martis cultorem, filium exemplo ſuo eſſe demonſtrare voluit: Mars autem in bello maribus præeſſe credebatur.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

IOVI CRESCENTI. *Puer inſidens capræ.*

Jovi in Creta à capra educato alluditur per hunc Salonini nummi typum, tanquam eſſet alter puerulus Jupiter: capræ inſidet eam cornu apprehendens, puerorum more, ut notat Triſtanus ex epigrammate Anthologiæ lib. 1. cap. 33. quia à teneris annis, ut equos aliquando ducere poſſent, inſtituebantur.

Hic nummus ex argento frequens, ex auro rariſſimus eſt.

PIETAS AVGG. *Inſtrumenta pontificalia.*

Inſtrumenta Pontificalia Saloninum à Gallieno patre ornatum ſacerdotio fuiſſe arguunt, cum illum Cæſarem nominavit, ut Auguſtus qui filios Caium ſcilicet Pontificem, Lucium vero Augurem, ut ſimpulum in prioris nummo, & lituus in altero denotant: ſed omnia vaſa Saloninum in omne Pontificum collegium aſcitum, Neronis exemplo demonſtrant.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro rariſſimus.

PRINCIP. IVVENTVTIS. *Saloninus ſtans paludatus; dextra ſignum militare, ſiniſtra haſtam gerit.*

Qui in futuræ imperii ſucceſſionis ſpem deſignabantur, ſi pueritiam tantum adepti eſſent, Principis Juventutis titulo donabantur, nam ætate provecti ut L. Ælius, Antoninus Pius, & M. Aurelius, & alii, eum non tulerunt, cum ad adoleſcentes ſpectaret: quo titulo Saloninus, ut puer honoratus eſt.

Hic quinarius argenteus, inter elegantiores aſcribendus.

SPES PVBLICA. *Figura paludata ſtans, dextram elevat, ex averſo Spes dextra florem, ſiniſtra veſtem ſublevat, aſtro intermedio.*

Paludatus Saloninus, cui adſtat dea Spes, ſolita Cæſarum comes, ad denotandum quod de hoc principe pro

pro bello contra barbaros ſuſcipiendo promittebat; cui illa florem ſeu herbam tanquam victoriam ſponderet, porrigit.

Hic nummus argenteus, rarus eſt & elegans.

VICTORIA GERMANICA. *Victoria coronam figuræ paludatæ præbet.*

Victoria Germanica in Salonini nummo, ob Gallieni victoriam de Germanis relatam exhibetur, cum idem parentis honos, filio communis ſit: ideo Victoria ipſi coronam præfert, Gallienum victoriam contra Germanos reportaſſe, declarant nummi, qui ipſi Germanici maximi cognomen tribuunt.

Hic nummus argenteus, inter elegantiores habendus.

VICTORIA PART. *Victoria ſtans, dextra coronam porrigit figuræ paludatæ ſtanti, dextra globum, læva haſtam gerenti.*

Ut Germanicæ victoriæ à patre Gallieno, ita & Parthicæ ab avo Valeriano relatæ monimentum in nummis Salonini exhibetur: porro notandum, quod illud in nepote occurrit, in Gallieno Valeriani filio tamen non obſervatur, non quod, ut putamus, ſignatum non ſit, ſed ad nos hactenus non pervenerit.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

DIVO CAES. VALERIANO. *Caput Salonini nudum, in aliis cum corona radiata.*

CONSECRATIO. *Rogus.*

Saloninus in Gallias à patre miſſus, ut ſub Poſtumo duce fortiſſimo rem militarem diſceret, ejus artibus occiſus eſt: mœrens pater eum inter divos à ſenatu referri curavit, in cujus rei memoriam plurimi nummi cum diverſis typis ſuperſtites ſunt. De rogo pro conſecratione erecto paſſim diximus.

Hic nummus argenteus, pro raro habetur.

VALERIANI junioris nummi ex argento frequentes, ex auro rariſſimi ſunt.

P. LIC. VALERIANVS CAESAR. *In aliis* AVG. *Caput Valeriani junioris radiatum.*

IOVI CRESCENTI. *Puer inſidens capræ.*

An hic Jovis pueruli capræ inſidentis typus in Salonino cælatus, Valeriano juniori ejus patruo etiam datus ſit, dubitare quis poſſet, cum huic principi peculiaris ſit, & in aliis Cæſaribus minime obſervatus : is potius monetariorum incuria cuſus videtur, cum ſimilem in Gallieno obſervaverimus.

Hic nummus argenteus, inter rariores habendus.

VALERIANVS NOBIL. CAES. *Caput ut ſupra.*

ORIENS. *Valerianus paludatus coronam imponit trophæo, ſiniſtra clypeo innixa.*

Valerianus junior dicitur in nummis Oriens, tanquam Sol novus in imperio oriretur, quando ejus particeps à fratre Gallieno factus eſt, Orientem enim jam domuiſſe, Meſopotamiamque recuperaſſe credebatur, in qua trophæum de Perſis jam erigere videtur, cum Odenathus Perſarum duces captos ad eos miſiſſet, de quibus Romæ triumphus actus eſt.

Hic nummus argenteus, rariſſimus eſt.

PIETAS AVGG. *Duæ figuræ velatæ ſacrificantes ſuper aram ignitam, aſtro intermedio.*

Gallienus & Valerianus fratres ſacra faciunt velati , unde eorum erga deos Pietas notatur ; & mihi conjecturæ locum facit aſtrum pro Oriente ſignatum , ob victorias ab Odenatho de Perſis relatas , quem Gallienus, ut ait Pollio. *Conſulto Valeriani fratris ſui & Lucilii propinqui... participato imperio Auguſtum vocavit.*

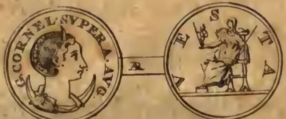
Hic nummus argenteus , rarus eſt.

VIRTVS AVGG. *Roma galeata ſedens , dextra victoriolam , ſiniſtra haſtam.*

Roma ſedet , ut quieta & tranquilla , Gallieni & ejus fratris Valeriani virtute : quaſi eam à barbaris in Italiam irruentibus conſervaſſent : de Gallieno ita loquitur Zoſimus. *His rebus omnibus conturbatus Gallienus , Romam reverſus eſt : ut illato , ab Scythis Italiæ bello remedium afferret.* Valerianus in nummis cum Gallieno repræſentatur ut pote imperii particeps.

Hic nummus argenteus, rarus eſt.

Multi confundunt Valerianum Cæſarem cum Salonino ut jam monuimus in noſtris æreis nummis. Quando nomen Corn. aut Salon. obſervatur, aut quando cum conſecratione reperitur Salonini ſunt, Valerianus junior non conſecratus fuit.

GNEAE CORNELIAE SUPERAE

Valeriani jun. uxoris nummi ex argento eximiæ ſunt raritatis: ex auro non obſervantur.

G. CORNEL. SVPERA AVG. *Caput Corn. Superæ in medio creſcentis Lunæ.*

IVNO REGINA. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam: pro pedibus pavo.*

Solitus eſt Auguſtarum typus *Juno Regina*, nam ut Imperatores ſub Jovis titulo ſæpe exhibebantur, ſic fæminæ Principes ſub Junonis effigie erant deſignatæ: cum hæc illius ſoror & conjux eſſet, ita prodit Cornelia Supera magis ex nummis quam ex Hiſtoricis nota: nam altum eſt de illa apud eos ſilentium.

Hic nummus argenteus, inſignis præſtantiæ eſt ac raritatis.

VESTA. *Figura muliebris capite velato ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Veſtam in Auguſtarum nummis ad indicandam earum pudicitiam cælari diximus, ipſi ut pudicitiæ deæ velum conceditur, ut denotent caſtas debere per vicos velatas tantum incedere. Veſta Palladium pro ſymbolo gerit, quod in intimo templi ſui penetrali aſſervaretur.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt ac elegantiæ.

Eadem epigraphe. Mulier ſtolata ſtans ſine velo, dextra pateram, ſiniſtra haſtam tranſverſam.

Veſta iterum prodit eodem quo in Saloninæ nummis typo, ubi *Veſta felix* inſcribitur: quod epithetum Triſtanus ipſi Auguſtæ potius quam huic Deæ peculiare exiſtimat, ſed Felix eſſe videtur quæ Pudica, cum Veſta ad pudicitiam Auguſtæ denotandam in earum nummis repræſentetur.

Hic nummus argenteus, ſingularitatis eximiæ eſt ac præſtantiæ.

Ante Triſtanum nemo Corneliæ Superæ nummum vulgavit, cui duos alios ad ejus confirmationem addidimus, ſed hi omnes argentei ſunt: nunc vobis æreum Græcum mediæ formæ perelegantiſſimum, licet opus noſtrum de Græcis Imperialibus mox in lucem edituri ſimus, in gratiam lectoris exhibemus.

ΓΝ. ΚΟΡ. ΣΟΥΠΕΡΗΝ. ΣΕ. *Cneam Corneliam Superam Auguſtam* ſubauditur *colunt. Caput Corn. Superæ.*

ΑΡΧ. ΤΟ. Β. ΦΙΛΟΙΣΙΜΑ ΙΟΥΛΙΕΩΝ. *Pontifice iterum Philœcima Julienſium.* Pallas ſedens dextra pateram, ſiniſtra haſtam gerit: pro pedibus noctua.

FINIS.

INDEX AUTHORUM.

ÆLIANVS. 388
AMMIANVS MARCELLINVS. 159. 307. 372.
APOLLONIVS Rhodius. 112
APPIANVS. 10. 37. 268
ARISTIDES. 366
ARISTOPHANES. 4
ARISTOPHANIS INTERPRES. 303
ARNOBIVS. 354
ARTEMIDORVS. 161. 209. 246
ATHENÆVS. 106. 361
AVSONIVS. 200
CAPITOLINVS. 166. 167. 168. 169. 170. 172. 174. 179. 181. 185. 186. 194. 203. 217. 221. 222. 223. 224. 225. 239. 248. 281. 304. 305. 314. 316. 319. 320. 328. 329. 332. 373.
CASAVBONVS. 153
CATVLLVS. 274
CICERO. 6. 40. 118. 167. 196. 247. 266. 317. 366.
CLAVDIANVS. 266
DIO CASSIVS. 3. 4. 5. 12. 14. 16. 17. 19. 20. 26. 34. 35. 38. 40. 44. 62. 78. 91. 92. 94. 101. 102. 124. 127. 168. 173. 189. 190. 193. 194. 196. 199. 203. 212. 215. 216. 227. 238. 240. 242. 247. 248. 253. 254. 255. 257. 261. 262. 276. 277. 282. 283. 284. 285. 289. 290. 306. 366. 369.
DIO CHRYSOSTOMVS. 268
DIODORVS Siculus. 11. 14. 173. 270. 341. 367.
EVSEBIVS. 72. 98. 148
EVSTATHIVS. 59
EVTROPIVS. 90. 127. 130. 176
FABRETTVS. 125. 126. 156
FESTVS POMPEIVS. 95. 136. 189
FRONTINVS. 4
FVLVIVS VRSINVS. 18. 24. 27. 31 62
FVLGENTIVS. 363
GALENVS. 128
GELLIVS. 249
GERMANICVS. 367
GRVTERVS. 128. 154. 203. 211. 296. 336.
HARDVINVS. 77. 153. 268.
HERODIANVS. 189. 192. 193. 195. 203. 204. 205. 206. 213. 214. 215. 216. 218. 220. 221. 224. 225. 226. 229. 230. 236. 237. 239. 240. 242. 249. 254. 257. 261. 262. 264. 269. 273. 274. 278. 279. 280.

281. 285. 287. 288. 289. 306. 308. 309. 314. 315. 317. 318. 319. 321.
HERODOTVS. 11
HESYCHIVS. 268
HIERONIMVS. 58. 93. 323.
HOMERVS. 88. 272
HORATIVS. 90. 389
HYGINVS. 203
IOSEPHVS. 94. 104. 112
ISIDORVS. 198. 272
IVLIVS CÆSAR. 370. 373. 374. 375.
IVLIVS OBSEQVENS. 16
IVLIVS POLLVX. 221
LACTANTIVS. 206
LAMPRIDIVS. 102. 191. 192. 193. 195. 197. 220. 283. 284. 295. 297. 298. 299. 300. 302. 303. 306. 341.
LIBRI SACRI. 92
LIVIVS. 15. 75. 76. 86. 375
LVCIANVS. 369
LVCRETIVS. 219
LYLIVS GIRALDVS. 270
MANILIVS. 56. 109. 363
MEDIOBARBVS. 77. 236. 366.
MODESTVS. 354
NICASIVS. 145
NICEPHORVS. 123
NICOLAVS DAMASCENVS. 3
NORISIVS. 60. 276. 281
OISELIVS. 76. 327
ONVPHRIVS. 90
OPPIANVS. 247. 262
OROSIVS. 381
OVIDIVS. 235. 286
PATINVS. 7. 19. 81. 92. 123. 194. 268.
PAVSANIAS. 114. 145. 153
PHORNVTVS. 377
PHOTIVS. 185.
PLATO. 264
PLINIVS. 4. 74. 158. 381. 388.
PLINIVS Jun. 120. 122. 125. 126. 130. 135. 159. 210. 363.
PLVTARCHVS. 16. 18. 84. 87. 228. 367.
PROPERTIVS. 33. 165. 190
PRVDENTIVS. 76
PTOLEMÆVS. 251
QVINCTILIANVS. 236
SEGVINVS. 11. 40. 77. 96. 98. 130. 188. 203. 296. 298. 301. 338.
SENECA. 47. 235
SERVIVS. 143. 247
SEXTVS RVFVS. 351. 357. 358
SILIVS ITALICVS. 152
SOLINVS. 291
SOPHOCLES. 354
SPANHEMIVS. 68. 77. 88. 96. 144. 276. 288. 303. 333. 389.
SPARTIANVS. 136. 140.

141. 142. 144. 145. 147. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 162. 167. 227. 228. 229. 256. 257. 263. 266. 276.
STATIVS. 88. 112
STRABO. 158. 182
SVETONIVS. 38. 41. 50. 55. 56. 58. 59. 60. 61. 63. 64. 66. 67. 69. 72. 75. 78. 82. 84. 88. 89. 92. 93. 95. 96. 103. 104. 107. 109. 110. 111. 113. 151. 174. 281. 289. 312.
SYBILLINA CARMINA. 98
TACITVS. 30. 36. 47. 64. 68. 77. 78. 80. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 90. 98. 103. 108. 110. 198. 290. 369. 375. 376.
THEOCRITVS. 382
TIBVLLVS. 274
TOINARDVS. 105
TREBELLIVS POLLIO. 359. 360. 365. 366. 372. 380. 381. 383. 385. 395.
TRISTANVS. 4. 88. 115. 118. 130. 153. 155. 185. 209. 299. 357. 364. 368. 371. 378. 379. 380. 384. 386. 388. 390. 391. 393. 395. 397.
VALENS. 97. 98. 130. 138. 145. 228. 250. 351. 359. 365.
VALERIVS PROBVS. 377
VALESIVS. 144
VARRO. 219
VELLEIVS PATERCVLVS. 36
AVr. VICTOR. 118. 120. 179. 355. 357. 360.
P. VICTOR. 104. 122. 129. 132. 167.
VIRGILIVS. 27. 284
VOPISCVS. 125
XIPHILINVS. 126. 127. 203. 229. 246. 287.
ZONARAS. 126. 307. 328.
ZOSIMVS. 302. 326. 327. 328. 329. 330. 336. 337. 342. 345. 347. 348. 350. 353. 354. 355. 356. 359. 362. 378. 395.

INDEX

RERUM ET VERBORUM.

A

ACclamationes Alex. Severo factæ, 298
Adiabene olim Aſſyria, 240
Adoptio L. Ælii Cæſaris, 162
Adrianus Auzout vir eruditus, 253
Adventus Getæ in Urbem geminus, 271
Severi in Urbem ſecundus, 223
Ædes concordiæ, 315
Fortunæ obſequentis, 167
Ædituus in Capitolio Domitianum ſervavit, 109
Ægyptii Solem & Lunam ſidera æterna putarunt, 327
Ægyptus menſe ſextili capta, 20
Ælius Lamia Domitiæ maritus, 109
L. Ælius Trib. poteſtatem ab Hadriano accepit, 164
Æmilianus victoriam de Scythis reportavit, 354
Æmilius Buca IIII vir ſub Julio Cæſare, 1
Æquitas in Auguſtis effulgere debet, 217
Æra Amiſenorum Ponti, 158. 164
Antiochiæ Auguſtana, 70
Antiochiæ Pompeiana, 70
Sauromatum Regum, 129. 157. 243
Æſculapius Medicinæ deus, 220
Pergami tutelare numen, 146
In nummis quid indicat, 305
Æſtatis ſymbolum quale, 272
Æternitas imperii unde quæſita, 295
Auguſtorum & imperii varie deſignata, 326
Per filios in Severo repræſentata, 241
Per Romulum & Remum notata, 362
Per Solem demonſtrata, 327
Per Caſtorem & Pollucem indicata, 362

Æternitatis ſymbola quænam, 210
titulus, aulica adulatio, 362
Afer erat Sept. Severus, 225
Africa Gordianos appellavit Imperatores, 303
Morte Tacſarinatis pacata, 46
Multarum ferax belluarum, 80
Africæ ſymbolum Scorpio, 23
Africanis beneficia ab Hadriano collata, 112
Agrippa Vipſaniæ gentis cognomen, 7
M. Agrippa Auguſti gener, 7
Deſignatus Conſul, 21
Conſul cum Coſſo Lentulo, 25
Conſulatum geſſit ſecundum, 43
Trib. poteſtatem ab Auguſto accepit, 25
Triumphum modeſte recuſavit, 28
Ab Auguſto inter familiares allectus, 7
Agrippa junior Judææ Rex, 103
Agrippina Claudii neptis, 7
Patruo nupſit, 106
Agon Capitolinus ſub Severo actus, 239
Sub Valeriano editus, 359
Alabanda urbs Cariæ, 117
Alabandenſes Romæ Templum extruxere, 60
Albani quinquatria Minervæ, 110
Albanis populis rex à Trajano datus, 127
Albinus Conſul ſub Gallieno, 385
Cl. Albinus à Romanis expetitus, 218. 220
Apollinem coluit, 217
Cæſaris nomen à Commodo recuſavit, 222
Herculi comparatus, 219
Ex Britannia in Galliam tranſiit, 219
Alcides dictus eſt Hercules, 384
Alex. Severus Elagabali conſobrinus, 296
Solis ſacerdos, 288
Sall. Orbianam duxit uxorem, 297
Matris conſilia ſequebatur, 296
Plurimis operibus Romam ornavit, 299
Bellum Perſicum ſuſcepit, 298
De Perſis triumphavit, 300
A militibus occiſus eſt, 305
Alexandria urbs Ægypti, 262
Ab Antonio Roma appellata, 81
Othoni acclamavit, 81
Alexandrini nummos Pertinaci cudere, 205
Trajano gratulati ſunt, 131
Alimenta Italiæ pueris conceſſa, 122

Alimentarii pueri ſunt dicti Ulpiani, 122
Amiſus urbs Ponti, 158
Amiternum urbs, 375
Amor caritatis ſpecies, 313
Amulius Saturninus ſub Gallieno Cos. 379
Ancharius Priſcus Cordum accuſavit, 46
Ancilia ad ludos Sæculares ſpectant, 31
Anni imperii cum æra Antiochiæ, 70
Veſpaſiani cur novi ſacri dicti, 113
Nervæ cur ita appellati, 121
In quibus provinciis ſignati, 97
Victoriæ Actiacæ in num. Antiochiæ, 70
Annus Romæ milleſimus, 329
Novus Sacer ſub Imperatoribus, 96
Angues ex myſteriis Bacchi, 15
Aſiæ minoris inſignia, 15
Annona rerum omnium abundantia, 348
Gravis ſub Commodo, 245
Annonæ Salonina providit,
Anteo Herculis filius, 16
Antigonus Alexandri M. Dux, 130
Antigonus Rex Judææ captus, 17
Antinous Hadriani Amaſius, 144
Antiochia urbs Syriæ ad Orontem, 70
Sedes imperii Peſcennii, 225
Quatuor æris uſa, 70
Nummos Auguſto cudit, 42
Antiqui per dextram jurabant, 314
Antiſtia gens è Gabiis oriunda, 21
Antonia abſtemia Auguſti Sacerdos, 51
Antonia Claudii filia ex Ælia Petina,
L. Antonius Cos. 10
M. Antonius Julii partium ſtudioſus, 2
Inter ſecundos Cæſaris hæredes adſcriptus, *ibid.*
Commendatione Cæſaris ſacerdotium habuit, 14
Augurali habitu, 14
Tribunatum plebis obtinuit, 14
Fulviam duxit uxorem, 11
Filiam Domitio deſpondet, 13
Imperator III appellatus, 11
Conſulatum III Alexandriæ ſuſcepit, 17
Ab Herculis filio originem trahit, 16
Vocatus Dionyſius, 18
Oſiridem ſe ſcribebat, 14
M. Antonius Antonii Triumviri F. 11
Antoninus Pius patris patriæ nomen tardè recepit, 170
Pacis potius quam belli cupidus, 167

Digitized by Google

De Britannis triumphavit, 166
Mortuus anno v. c. 174. 178
Aper Dianæ ſacer, 25
Legionis I Italicæ inſigne, 369
Ab Hercule occiſus, 367
Apex religionem denotat, 5
A. P. F. id eſt. Auro publico feriundo, 13
Apollo Auguſtorum deus domeſticus, 225
Auguſtus cur dictus, 218
Malis mederi creditus, 350
Actiacus ubi cultus, 146
Muliebri veſte indutus, 190
Antiochiæ tutelaris deus, 84
Cæſareæ Cappadociæ cultus, 267
Lytti Cretæ numen, 114
Moneta dictus, 189
Sanctus appellatus, 210
Vaticinari ſolitus, 88
Contra peſtem invocatus, 353
InDelphinum tranſmutatus,
Apollodorus ſub Trajano Architectus, 125
Apotheoſis Claudii, 69
Aquila pro Jove ſignata, 111
In bonum Augurium Jovi apparuit, 111
In bello contra Gigantes, 70
Imperium Romanum denotat, 70
Fulmini inſiſtens. 70
Unguibus clavam, 134
Fulminis ictu non læditur, 213
Æternitatis ſymbolum. 136
Conſecrationis ſymbolum, 226
Cur in Auguſtarum conſecratione, 157
Aquileia à Maximino obſeſſa, 316
C. Aquilius Siciliæ Proconſul. 23
De Pœnis triumphavit, 23
L. Aquilius III. vir ſub Auguſto, 22
M. Aquilius Proconſul Siciliæ 22
Ara Fortunæ reducis, 99. 219
Segetiæ Deæ in Circo, 388
Jovi Victori, 356
Arabia Imperio R. adquiſita, 130
Archelaus Rex Cappadociæ, 46. 251
Arctoum ſidus Æternitatis ſymbolum, 105
Arcus Auguſto erectus, 32. 49
Druſo conſtructus, 50
Severo ad radices rupis Tarpeiæ, 253
Argæi montis Deus topicus, 267
Argæus mons Cappadociæ, 132
Ariminum uſque via Flaminia, 32
Armenia capta, 20

In poteſtatem Auguſti redacta, 21
Ptolomæo ab Antonio data, 13
Artabanus Rex Parthorum, 265
Artavaſdes Armeniæ Rex, 14
Artaxias Armeniæ Rex, 21
Aſtrum Julii, 13
Aſcanius Æneæ filius, 275
Aſia conſularis quot provincias capiebat, 117
quomodo in nummis deputata, 143
Aſini caput conto impoſitum, 336
Aſtarte Carthaginis dea, 228
Syris Venus cæleſtis dicta, 243
Aſtures in Hiſpania domiti, 24
Aſyli jus apud Pergamenos, 118
Audentius Imperium recuſavit. 280
Augures à Romulo inſtituti, 104
Auguſtarum ſtatuæ per Circum, 59
Auguſtæ, jus cudendæ monetæ an habuerint, 386
Auguſto ſtatua conſecrata, 33
Auguſtus Apollinis filium ſe jactans, 34
Augur & Pontifex factus, 3
Apollini templum erexit, 165
Armeniæ Regis fratrem ex Ægypto Romam duxit, 21
Byzantiis beneficia largitus eſt, 30
Carthaginem colonos miſit, 30
Corinthum colonos tranſduxit, 29
Lappæis libertatem conceſſit, 114
Tarracone ægrotavit, 28
Thraciæ regnum diviſit, 48
Libertatis vindex à ſe dictus, 39
Pontificatum maximum accepit, 21
Ovans Urbem ingreſſus, 34
Tres egit triumphos, 35
Poſt Auguſti nomen non triumphavit, 28
In Syriam profectus eſt, 31
Quando Conſulatum VII geſſit, 47
Imperator VIII quando appellatus, 40
Imperator X quando dictus,
Imperator XIIII quando vocatus, 37
Trib. poteſtatem in perpetuum accepit, 3
Plurimas Legiones exauctoravit, 375
Legionem V Macedonicam ex Gallis ſupplevit, 232
Legionem VIII reparavit, 373
Anni dies ordinavit, 34
Forum Romæ conſtruxit, 124

Ludos Sæculares fecit, 28
Jupiter ab adulatoribus dictus, 27
Divus appellatus, 44
A Tiberio conſecratus, 56
Aurelius Pompeianus Conſul, 313
Aurelii ſtatua equeſtris, 178
M. Aurelius Conſulatum 1 inivit anno 893. 165
Trib. poteſtatem accepit, 169
Filiam ad L. Verum duxit, 187
Germanos & Sarmatas contudit, 166
Frumentum Italiæ conceſſit, 372
Aureolus Imperator Appellatus, 378
Macrianum vicit, 365
Aurum coronarium Italiæ remiſſum, 150
Autumni ſymbolum, 272

B

Bacchi arcana in ciſta geſta, 15
Bacchus cur dictus Liber, 234
Cur in nummis M. Antonii, 25
Peculiaris Severi deus, 227
Bæbius Veſpaſiani Flamen decretus, 90
Balbinus contra Pupienum iratus, 319
Cum Pupieno in ſeditione occiſus, 315
Balbus originem à Gadibus trahit, 23
Barbæ primitias Romani deponere ſoliti, 368
Barbari undique ſub Valeriano, 356
Barbatus Valeriæ gentis cognomen, 10
Barſemius Atrenorum Rex, 240
Baſilica Ulpia à Trajano extructa: 122
Plotinæ apud Nemauſenſes, 148
Bebriacum Italiæ urbs,
Bellum Armeniacum à Caio Cæſare confectum, 3
Britannicum ſub Commodo, 198
Civile morte Antonii ſopitum, 39
Claudii contra Scribonianum, 232
Inter Severum & Peſcennium, 223
Contra Albinum, 241
Pannonicum feliciter geſtum, 34
Parthicum ſub Macrino, 282
Perſicum ſub Valeriano, 357
Peruſinum ſub L. Antonio, 16
Scythicum ſub Gallo, 345
Servile ſub Republica, 22
Siculum contra Sex. Pompeium, 37

Berenice Judæorum Regina, 103
Bigæ non victoriam de hoſtibus. 359
Bilingues nummi, ſingulares, 72
Bithynia populi R. provincia, 144
Bithynium urbs Bithyniæ, 144
Bœtis Hiſpaniæ fluvius, 149
Bonus Eventus inter Deos relatus, 74
Agriculturæ præſes, 93
Bos Apis Lunæ ſacer, 382
Mnævis Soli dicatus, 382
Coloniæ ſymbolum, 373
Leg. VII Claudianæ inſigne, 373
Leg. VIII Auguſtæ, 377
Leg. X inſigne, 374
Britanni liberi, & Romani, 261
Britannia toto orbe diviſa, 260
Britannici nomen Caracallæ datum, 263
Britannicus Claudii F. 61
Britannorum duo genera, 239
Brixellum Italiæ urbs, 86
Bruttius Præſens Conſul, 176
Buca Æmiliæ gentis cognomen, 1
Bulla cum Principis imagine, 6
Byzantium urbs Thraciæ celeberima, 385

C

Caduceus Felicitatis ſymbolum, 388
Pacis inſigne, 2
Caius Cæſar Auguſti filius adoptivus, 3
Pontifex ab Auguſto factus, 93
L. Cæſar Augur factus, 27
Cæſarea urbs Cappadociæ, 71
Metropolis ab Antonino Pio facta, 251
Prius Mazaca dicta, 71
Neocoros à Severo facta, 242
Bis neocoros à Gordiano, 324
Cæſares, qui Principes juventutis non facti, 308
Sacerdotiis in ſpem ſucceſſionis ornati, 93
Deorum cæremoniis imbuti, 322
Cæſarienſes Peſcennio primum addicti, 278
Cæſarion togam virilem ſumpſit, 11
Cæſarum familia in Nerone extincta, 77
Cæſius Cordus Cretæ Proconſul, 46
De repetundis accuſatus, 47
Caledonii Britanniæ populi, 239
Caligula Auguſtum imitari ſtudet, 55
Quinque fratres habuit, 56

In Agrippinam matrem pius. 53
Polemonem Regem in regno confirmavit, 62
Camelus Arabiæ ſymbolum, 133
Camillus, puer eſt ingenuus, 127
Camillus Scribonianus à Claudio defecit, 253
Dalmatiæ Procos. 232
Cancelli comitiorum, 5
Caninius Gallus III vir ſub Auguſto, 23
Conſul cum M. Agrippa, 21
Cantabri Hiſpaniæ Tarr. populi, 368
Ab Auguſto domiti, 24
Capitolium à Vitellianis incenſum, 43
Cappadocia in provinciam redacta, 46
Capra Jovis ſymbolum, 367
Capricornus Auguſti natale, 33
In Amiſi urbis nummis, 158
Leg. I Adjutricis inſigne, 369
Leg. XIIII Geminæ 375.
Leg. IIXX Leg. XX Leg. XXII. XXX Ulpiæ, 376
Hercules Leonis exuviis ornatus, 16
Caracalla Pontifex factus, 255
Auguſtus dictus, 224
Conſulatum Antiochiæ accepit, 56
Cum fratre diſcors, 274
Poſt fratris necem ad Prætorios confugit, 257
In Germaniam profectus, 249
Pergamum adiit, 261
Alexandrum M. imitari voluit, 266
Fratris inſcriptionem ex arcu delevit, 255
Novem congiaria dedit, 258
Aurigationem præcipue dilexit, 262
Alexandriam progeſſus eſt, 261
Per adulationem invictus dictus, 257
Spe matrimonii Parthos decepit, 269
Sub Solis habitu currum duxit, 262
Ægra valetudine uſus eſt, 264
Pro Tyranno habitus, 279
A Macrino conſecratus, 245
Cariſius Auguſti in Hiſpania legatus, 24
Carpenti diſtinctio à thenſa, 174
Carpentum per circum tranſductum, 54
Carpi Sarmatiæ Europææ populi, 330
Carſeoli urbs Latii, 375
Caſtor Ludis Circenſibus Præſes, 274

Caſtoris

Caſtoris caput ſtella ornatum, 30
Carthaginenſes ſub Gordiano III. rebelles, 323
Carthago Africæ urbs, 228
Caſſius Veri Legatus, 186
Catilius Severus Syriæ præſes. 141
Cauſaria liberalitas, 153
Cenſores ſella curuli utentes, 87
Cenſura L. Vitellii, 87
Centaurus Apollini ſacer, 363
Leg. II Parthicæ inſigne, 371
Cerberus Plutonis ſymbolum, 146
Ceres frugum dea, 211
Proſerpinæ mater, 51
Cerva Dianæ ſymbolum, 388
Cetra Hiſpanis, clypeus, 76
Charme Eubuli filia, 130
Charta involuta quid denotat, 27
Chilo cognomen Flaminiæ gentis, 3
Chryſogone Saloninæ nomen, 387
Ciconia Pietatis ſymbolum, 16
Leg. III Italicæ inſigne, 272
Cidaris Armeniæ inſigne, 14
Ciliciæ Pylæ, 212
Cippus cur erectus, 332
Circenſes Ludi ab Auguſto editi, 34
In Agrippinæ gratiam inſtituti, 54
Populo ab Hadriano conceſſi, Sub Severo celebrati, 242
Ciſta ad Bacchi myſteria ſpectat, 15
Ciſtophori nummi, 15
Cithara Apollinis ſymbolum, 30
Cium Bithyniæ urbs, 215
Civica Pompeianus, vir Conſularis, 163
Claſſis Africana ſub Commodo inſtituta, 162
Clava Herculis inſigne, 153
Tyriorum ſymbolum, 216
Claudius Ariſteas Stratoniceæ Prætor, 171
Clodius III vir ſub Cæſare, 3
Claudius Imp. inter deos relatus, 59
Germanici nomen in patris memoriam, 61
Imperator in caſtris appellatus, 60
In Britanniam profectus eſt, 68
Fucinum lacum emiſit, 155
III. Id. an. 808. mortuus eſt, 71
Per adulationem Dei filius dictus, 69
Clementia Imp. Germanici, 85
Cleopatra filium Cæſari peperit, 15
M. Antonio nupſit, 13
Pro Iſide & Luna habita, 19
Nova dea nuncupata, 18

Cleopatræ caput ciſtæ impoſitum, 15
Clitæ Ciliciæ aſperæ populi rebelles, 62
Clodius Macer Numidiæ Præfectus, 77
Clypei exagoni Germanorum, 126
Clypeus votivus, 26
Tito appenſus, 111
Cohortes Prætoriæ ſub Auguſto novem, 366
Quantæ ſub Galbæ, 88
Collega Principis juventutis, 334
Colonia Ælia Capitolina, 153
Columba Veneris ſymbolum, 18
Columna ex roſtris pugnæ Actiacæ, 37
M. Aurelii in foro erecta, 166
Roſtrata Galbæ decreta, 101
Commodo paratæ inſidiæ, 194
Commodus dictus eſt Sarmaticus, 351
Provincias & adminiſtrationes vendidit. 220
Exuperans cognominatus, 194
Herculem ſe appellari juſſit, 193
Leonem conto interfecit, 199
Trib. poteſtatem à patre accepit, 189
Crudelis admodum. 197
De Britannia triumphavit, 190
Romam fecit coloniam, 193
An filios habuerit, 201
Optimus Maximus appellatus, 196
Octo congiaria diſtribuit, 195
Patriæ hoſtis declaratus, 203
A Severo conſecratus, 190
Communitas Aſiæ nummos Auguſto cudit, 15
Concordia in regnis neceſſaria, 253
Conjugalis per dextras deſignata, 254
Populi Romani, 85
Prætorianorum, 85
Congiaria à Trajano tria, 122
Ab Hadriano ſeptem, 150
Ab Antonino Pio, 168
A M. Aurelio, 176
A L. Vero, 185
A Commodo, octo, 195
A Sept. Severo ſeptem, 234
A Caracalla novem, 258
A Geta ſex, 276
Ab Elagabalo tria, 287
Ab Alex. Severo quinque, 293
A Maximino unum, 304

A Balbino & Pupieno unum,
A Gordiano Pio quatuor, 322
A Philippis tria, 327
A Decio unum, 335
A Gallo unum, 347
A Valeriano tria, 358
A Gallieno quatuor, 376
Conjuges Imperatorum ſub Junonis effigie, 358
Conjuratio Piſoniana detecta, 67
Conſentes, Agricolarum dii, 211
Conſenſus exercituum, 86
Conſtantia Claudii Imp. ſymbolum, 57
Conſularis pompæ proceſſus, 323
Conſulatus Gallieno datus, 357
Maximæ dignitatis honos, 275
Corbulo Neronis legatus, 66
Pater Domitiæ, 109
Cordus cognomen Cæſiæ gentis, 46
Cornelia Paula Elagabali uxor, 290
Cornelia Salonina Gallieni uxor, 387
Cornelia Supera Valeriani jun. uxor, 396
Cornelius Balbus Prætor, 23
Cornelius Lupus Cratæ Prætor, 46
P. Suillii dolo circumventus, 47
Cornucopiæ abundantiæ ſymbolum, 5
Corona Civica ob cives ſervatos, 22
Radiata cur compoſita, 107
Spicea Cereri dicata, 50
Quercea qua de re, 39. 349
Corvus Apollini ſacer, 88
Coſrhoes Parthorum Rex, 127
Coſſus cognomen Corneliæ gentis, 25
Coſſutia gens æqueſtris, 4
Coſſutius Maridianus IIII vir, 3
Cotys Thraciæ rex, 48
Cretenſes Trajano devoti, 150
Auguſti conſecrationem cuderunt, 42
Criſpina ſub Veneris effigie, 200
Capreas relegata, & occiſa, 201
Criſpinus vir Conſularis, 316
Crocodilus Ægypti ſymbolum, 37
Crotalum pro terræ orbe, 182
Crumena abundantiæ ſymbolum, 330
Mercurii inſigne, 280
Cteſiphon Parthorum regina, 240

Cumæ urbs & colonia ab Auguſto deducta, 29
Cumis ſepultum Sirenis corpus, 29
Cuniculus Hiſpaniæ ſymbolum, 149
Curatores alimentorum Italiæ, 154
Cydnus Ciliciæ fluvius, 269
Cydonia urbs Cretæ, 47
Cyzicus Helleſponti urbs, 215

D

DAcia Thraciæ provincia, 336
Romanis à Decio conſervata, 336
Dacici appellatio quando Trajano data, 126
Dacorum arma, 336
De adoptione Hadriani dubium, 141
Decempeda ad coloniarum deductionem, 27
Decennalia pro decem regni annis facta, 326
Gallieni magnifice celebrata, 385
Decennalium ſuſcipiendorum mos, 108
Decennium M. Aurelii primum, 178
Decii eximiæ dotes, 335
Decius à Philippo contra Philippum miſſus, 335
Victoriam contra Scythas retulit, 337
Hoſtiliano Romam reliquit ſervandam, 340
Victoriam de Germanis reportavit, 337
In bello occiſus, 344
Delphin Apollini ſacer, 88
Denarius numerus ſacratiſſimus, 270
Deus unuſquiſque Pater dictus, 234
Dexter conſul ſub Gallieno, 385
Dextrâ Antiqui jurabant, 314
Dextræ junctæ, ſymbola concordiæ, 119
Dextras jungendi mos à Perſis manavit, 270
Dextras implicare juramenti ſpecies, 290
Diadumenianus Cæſar factus, 283
Diana Venatrix in nummis rara, 118
Diana in boum bigis, 203
Lucifera in parturiendo vocata, 247
Ludorum Sæcularium præſes, 25
A Gallieno præſertim culta, 365
A Cretenſibus, 130
Polymammia ab Epheſiis, 58
Pergenſis à Perge Pamphyliæ urbe, 123
Dianæ templum Epheſi primum, 59

Diſtynna Dianæ cara, 130
Didius Julianus imperium mercatus eſt, 206
Homo vanus, 207
Dido Carthaginis dea, 228
Didrachmi nummi ab Epheſiis cuſi, 69
Dies Feſtus Jovi Victori Romæ, 220
Dii auſpices, qui à Severo dicti, 227
Genitales, qui appellati, 200
Nutritores in Salonino, 391
Patrii à Caracalla vocati, 255
Domini titulus quibus datus 186
Domitiano quando tributus, 110
Commodo etiam datus, 196
Domitia cui primum nupta, 109
Domitiani anni cur novi ſacri dicti, 113
Domitiano filius quando natus, 115
Domitianus in ſeditione Vitelliana ſervatus 314
Uxorem duxit ante imperium, 116
Germanici nomen accepit, 109
Forum Romæ conſtruere cœpit, 124
Jovis templum in Capitolio extruxit, 109
Minervæ filius exiſtimari voluit, 112
Triumpho de Judæis adfuit, 103
De Germanis bis triumphavit, 109
Lappæis libertatem confirmavit, 114
Puerum filium conſecravit, 112
Sine prole mortuus eſt, 92
Domitianus filius novennis deceſſit, 115
Domitilla inter deas relata, 99
Domitius Ænobarbus claſſis Antonii præfectus, 13
L. Domitius Pontifex mortuus, 3
Drachma cum denario eadem, 76
Drachmales nummi Epheſi percuſſi, 74
Dromedarius duo habet in dorſo tubercula, 133
Druſus à patre Tiberio Trib. pot. accepit, 49
Druſus ſenior ovans, Romam ingreſſus eſt, 50
Durmius III vir ſub Auguſto, 25

E

ELagabalus 15. annos circiter natus, 289

Solis ſacerdos, 288
In odium Macrini electus, 286
Caracallæ filius à quibuſdam putatus, 245
Nicomediæ hyberna egit, 288
In conſulatu cum Alex. Severo non proceſſit, 297
Macrinum occidit, 285
Juliam Paulam duxit uxorem, 286
Aquiliam Severam rapuit, 287
Nullum egit triumphum, 288
Congiaria tria diſtribuit, 287
Elagabalus deus, erat lapis in conum, 285
Romam ab Antoninis allatus, 288
Elegia Armeniæ urbs, 128
Elephanti thenſam trahere ſoliti, 118
Elephantis proboſcidis Africæ ſymbolum, 80
Elephas æternitatis ſymbolum, 326
Eleutherna Cretæ urbs, 47
Emerita Luſitaniæ urbs, 24
Emiſa Cæleſyriæ urbs, 230
Enſis Divi Julii Cæſaris, 86
Epheſus Ioniæ urbs, 253
Epocha in gratiam Auguſti, 42
Equorum certamini præeſt Neptunus, 377
Equus Caſtori à Mercurio donatus, 198
Neptuni fabuloſus, 377
Eranum Amiſenis à Trajano conceſſum, 159
Eſquilina una ex regionibus Romæ, 129
Etruſcilla Decii uxor, 338
Euphranor eximius Pictor, 74
Expeditio Britannica. 236

F

Faces Juſtitiam denotant; 2
Fames ſub Commodo ingens, 192
Faſciculus ſpicarum Alexandriæ ſymbolum, 117
Fauſtina ſenior ſub Cybele depicta, 182
Fauſtina junior caſtrorum mater, 181
Pro nova Junone habita, 175
Sub Veneris effigie, 180
Fauſtus Sulla Antoniæ Claudii maritus 62
Felicitas temporum in annona emicans, 212
Per victorias quæſita, 277
Per pacem procurata, 272
Felix provincia imperio addita, 336
Felix proceſſus conſulatuum, 288
Felix, quæ pudica, 397

Feſtum Jovis Victoris quando celebratum, 286
Pro decennio. Imperatorum, 241
Fides mutua in Auguſtis exop. 315
Flamines Antoniæ conceſſi, 51
Veſpaſiano decreti, 90
Flavia Domitilla Veſpaſiani uxor, 92
Flaminius III vir ſub Julio Cæſare, 3
Florus cognomen Aquiliæ gentis, 22
Flos in quadrigis Titi, 102
Fœdus initum cum Gabinis, 21
Fœminæ duplici cognomine ornatæ, 325
Fonteius Capito in Germania res novas molitus, 79
Fora Romæ quinque, 124
Fortuna ad Galbæ limina, 74
Plurimis cognominibus prædita, 132
Inter numina poſita, 202
Opes tribuere exiſtimata, 206
Divitiarum mater ac nutrix,
Virilis & muliebris, 181
Bona in Capitolio culta, 303
Mala in Eſquiliis, 363
Fortunæ manenti votum, 192
Franci populi, 383
Frumenti penuria ſub Domitiano, 119
Frumentum quot accepere ſub Auguſto, 23
Fucinus lacus à quibus emiſſus, 155
Fulmen divinitatis ſymbolum, 213
Imperii Romani, 19
Providentiæ, 30
Urbis Seleuciæ Syriæ, 84
Fulvia M. Antonii uxor, 12
Fundi urbs prope Terracinam, 74
Furia Tranquillina Gordiani III uxor, 325
Furconium urbs, 375
Futuræ ſucceſſionis ſymbolum, 341

G

GAbiæ urbs Latii, 21
Gades urbs Hiſpaniæ Bœticæ, 149
Galba in villa natus, 74
Africæ Proconſul, 80
Virtutis dignitate ad imperium electus, 79
Provinciarum concordia appellatus, 76
Galbæ ſomnium, 75
Equeſtris ſtatua, 75
Annum tribuunt Alexandrini, 80
Gallia Galbæ inter primas acclamavit, 75
Galliæ Tres, 380
Gallienus cohortium genius, 367
Milites ſibi conciliare conatus, 366

Germanos bis ſuperavit, 382
Macrianum per Aureolum vicit, 365
Ingenuum belli virtute devicit, 383
De Poſtumo victoriam retulit, 380
De Perſis triumphavit, 380
Decennalia ſumptuosè celebravit, 385
Italiæ bello remedium quæſivit, 362
Ex alimentis puerorum detrahere noluit, 364
Ad peſtem expellendam ſeſe accinxit, 364
Circenſes edidit, 385
Templa Martis & Vulcani reſtituit, 565
Patrem in ſervitute reliquit, 363
Filium conſecrari juſſit, 393
Per deriſionem Auguſta appellatur, 385
Voluptatibus plurimum deditus, 383
Gallorum arma quænam, 75
Gallus ab exercitu Imperator appellatus, 347
Negligenter imperium adminiſtravit, 355
Tributum Scythis promiſit, 345
Γ. B. id eſt ΓΝΩΜΗ ΒΟΥΛΗΣ, ſenatus decretum, 268
Gellius Antonii Quæſtor provincialis, 12
Generis humani aſſertor, 78
Genius Urbis ſub Fortunæ typo, 350
Senatus in Gordiani nummis, 369
Antiochiæ urbis Syriæ, 132
Lugduni Albinus, 219
Genus humanum quid ſignificet, 78
Germani ſub Commodo devicti, 191
Germanici cognomen Trajano datum, 126
Germanici Victoria, 45
Germanorum arma, 58
Geſa Gallorum tela, 75
Geta Cæſar factus, 224
Pontifex initiatus, 275
In ludis Circenſibus decurrit, 271
Auguſtus appellatus, 226
Congiaria ſex diſtribuit, 276
Magis quam Caracalla amatus, 274
Glandibus primi homines pro cibo uſi ſunt, 352
Globus dominium denotat, 5
In imperio ſucceſſionem, 354
Gordianus de electione ſua ſcribit ad Senatum, 300
Gordianus III pro Principe à populo poſtulatus, 321
Perſas ex Syria expulit, 327
A militibus occiſus, 226

Gortyna Cretæ urbs, 46
Gothi ſeptemtrionales populi, 383
Navali prælio ſuperati, 377
Gracchus cognomen Semproniæ gentis, 5

H

Hadriani cum ſenatu concordia, 144
Ex Sarmatia reditus ejus, 150
Hadriano 22 annos tribuunt Alexandrini, 80
Hadrianus ex Bœtica oriundus, 154
Syriæ præſes à Trajano conſtitutus, 141
Quo menſe imperium ſuſcepit,
Triumphare recuſavit, 148
Athenis hiemavit, 145
Ædificia Romæ plurima inſtauravit, 154
In Germaniam profectus eſt, 149
In Aſiam iter fecit, 147
Fucinum lacum emiſit, 155
Litteris potius quam bello vacavit, 145
Nulla per ſe bella geſſit, 147
Ter tantum conſul, 159
Vota in III decennalia ſuſcepit, 164
Congiaria ſeptem diſtribuit, 150
Plurimum in ſenatores ſævit, 144
Hadrumetum urbs & colonia Africæ, 371
Hebe, Juventus dicta, 368
Herennius Hoſtiliani cognatus, 340
Imperii particeps factus, 342
Contra Germanos profectus, 340
In bello occiſus cum patre, 344
Hercules, viri fortes olim appellati, 184
Hercules à Trajano cultus, 128
A Severo 227. à Gallieno, 307
Unde dictus Gaditanus, 149
Cur invictus appellatus, 219
Tyri præcipue cultus, 97
Hieroſolyma ſub Veſpaſiano capta, 90
Quo die à Tito expugnata, 92
Ter obſeſſa, 102
Hilaritas P. Romani, 209
Hippius Neptuni cognomen, 37
Hippopotamus Ægypti ſymbolum, 151
Hiſpani quibus armis utantur, 76
Hiſpania per Auguſtum pacata, 21
Galbæ primum acclamavit, 75
Hiſpanis beneficia ab Hadriano collata, 151

Hiſpanorum arma, 24
Homines initio glandibus veſcebantur, 349
Honores Cæſari decreti, 1
Honoris cauſa nummi Fæminis cuſi, 293
Honos carpenti Matronis conceſſus, 174
Hoſtilianus pater contra Philippum Imperator appellatus, 340
Hoſtilianus filius à Decio adoptatus, 348
Q. Herennii cognatus, 343
In conſortium imperii vocatus, 344
Cum Gallo Imperator factus, *Ibid.*
Hyemis ſymbolum pedica & avis, 272
Hygia Æſculapii filia, 281
Sanitatis dea, 264
In nummis quid indicat, 305

I

JAnus ante fores curiæ poſitus, 303
Ibis Ægypti ſymbolum, 142
Ida mons, 384
Idus Aprilis feſtum Jovis Victoris, 86
Ignis à Veſtalibus ſervatus, 135
Imperator, vocatus Princeps ſenatus, 196
Invictus appellatus Peſcennius, 212
Ad expeditionem decurrens, 76
Imperatores, facti, mox ſacrificabant, 318
Monetam ſubito cudebant, 297
De bellis civilibus triumphare non ſolebant, 365
Orbem, Jovis exemplo ſe regere, prædicabant, 328
Tanquam Pontifices ſacra faciebant, 102
Conſecrati, à Gallieno reſtituti, 336
Imperatoris nomen datum Cæſari, ut proprium, 1
Imperatorum ſtatuæ per Circum tractæ, 59
Indulgentia ſub Spei typo, 296
Pro permiſſione cælata, 160
Pro tributi remiſſione, 228
Ingenuus ſub Gallieno tyrannus, 381
Inſtrumenta pontificalia ſacerdotium indicant, 392
Joannes Hebræorum dux, 94
Joves Latii Imperatores putati, 178
Jovi cæli & terræ imperium, 212
Jovis cuſtos, 67
Iſidis cultus apud Ægyptios, 142
Sacra Romæ edita, 190
A Commodo perpetrata, 198

Italica urbs Hiſpaniæ Bœticæ, 149
Italicæ nomen legionibus, 232
Italiæ pueris Liberalitas conceſſa,
Judæa à Veſpaſiano capta, 91
Judæi ſub Nerone rebellarunt, 91
In lacu Gennaſar victi, 104
Quotannis didrachmum pendere juſſi, 100
Judaicæ religionis odium, 95
Julia Auguſti, 27
Julia Titi Auguſta dicta, 102
A patruo pro conjuge habita, 106
Julia Severi ex Emiſa oriunda, 230
Caracallæ & Getæ mater, 372
Pro Cerere habita, 246
Pro Cybele, 244
Pro Diana, 247
Philoſophiæ vacabat, 244
Ab Elagabalo conſecrata, 245
Julia Paula Elagabali uxor, 286
Julia Aquil. Severa Veſtalis erat, *ibid.*
Ab Elagabalo in uxorem ducta, 292
Julia Sœmias Elagabali mater, 286
Julia Mamæa Alex. Severi mater, 302
Filium ab Elagabali inſidiis liberavit, 303
Avara, & filii necis cauſa, 302
Julia Mæſa Alex. Severi avia, 280
Julius Africanus vir conſularis, 305
Julius Avitus Juliæ Mæſæ Maritus, 386
Julius Cæſar Coſſutiam deſponſavit, 4
Originem à Venere trahebat, 1
Venerem præcipue colebat, 4
Pontifex Maximus, 12
Forum Romæ conſtruxit, 124
Carthaginem coloniam deduxit, 5
Parens patriæ appellatus, 3
Julus Æneæ filius, 2
Juno Jovis ſoror & conjux, 208
Moneta appellata, 189
Nuptiarum præſes, 106
Samia ab inſula vocata, 361
Soſpita Lanuvii culta, 4
Jupiter deorum & hominum Rex, 208
Ammon in Ægypto cultus, 131
Cantaber in Luſitania, 368
Creſcens à Cretenſibus, 3?2
Defenſor ſalutis dictus, 194

Feretrius appellatus, 25
Liberator, 67
Optimus Maximus, 194
Præfectus orbi, 212
Salaminius, 96
Soſpitator idem ac Servator, 257
Sponſor ſecuritatis, 194
Stator à ſiſtendo, 167
Victor, 86
Fulmine Gigantes profligavit, 230
In aquilam transformatus, 111
Jusjurandum Claudii Imp. 66
Juſtitia omnia ponderat bilance, 83
Juventa Imperii, 258

L

L. In nummis Græcis annum ſignificat, 73
Labienus cum Parthis militavit, 11
Lachetes Prætor Cydoneatum, 48
Lætitia coronam gerit, 203
Lapis in coni formam, Elagabalus deus, 289
Lappa urbs Cretæ, 113
Laurentum Italiæ urbs, 198
Laurus Antiochiæ inſigne, 84
Apollinis ſymbolum, 113
Lectiſternium in templis poſitum, 175
Legio cur VI.P.VI.F. dicta, 370
Legio Adjutrix, 78
A Galba inſtituta, 231
I. Auguſta à Gallieno conſcripta, 369
I. Italica à Nerone, 369
I. Minervia à Domitiano, 370
II. Adjutrix ab Afranio ſcripta, 270
II. Italica à M. Aurelio, 231
II. Parthica à Sept. Severo, 371
II. Trajana à Trajano, 376
III. Italica à M. Aurelio, 232
IV. Flavia à Veſpaſiano, 372
V. Macedonica à Macedonibus devictis, 232
VII. Claudiana à Claudio dicta, 373
VII. Galbiana à Galba, 78
VII. Gemina ſub Auguſto in Dalmatia, 231
VIII. Auguſta ab Auguſto, 232
Ex veteribus à numero dicta, 273
X. Ex ordine vocata, 273
Gemina ubi hiemabat, 336

xi. Claudiana ex veteribus à numero, 374
A Claudio mutato nomine dicta, 232
xiii. Gemina ex veteranis, 374
xiv. Gemina ubi hiemabat, 336
Reipublicæ tempore inſtituta, 375
Martia & Victrix appellata, 233
xix. A quo inſtituta, 375
xx. Valeria Victrix appellata, *ibid.*
xxii. Primigenia ab Auguſto, 333
xxx. Ulpia Victrix à Trajano, 376
Legiones ab ordine dictæ, 368
Britannicæ Albino faverunt, 218
Germanicæ Albino adhæſere, *Ibid.*
Legionum ſigna in pompa geſta, 372
Lentulus Flamen Martialis, 26
Lentulus Spinter Augur, 26
Cognomen Corneliæ gentis, 25
Leo Africæ ſymbolum, 142
Fortitudinis, 372
Imperii, dentibus fulmen, 262
Providentiæ, idem, 295
Leg. iv. Flaviæ inſigne. 372
Lepidus Pontifex maximus, 8
quando mortuus, 21
Liber dictus Bacchus, 334
Libri Sibyllini à quindecimviris cuſtoditi, 88
Libertas plurima nomina ſortita, 77
Libertas velut in Nerone reſtituta, 67
Licinius Cæcinna vir conſularis, 61
Liris Italiæ amnis, 70
Lituus Auguris ſymbolum, 2
Livineius Regulus iv. vir, 4
Livia Claudii avia ut mater Caſtrorum cælata, 64
Lollius Urbicus Britannos vicit, 166
Longus cognomen Muſſidiæ gentis, 5
Lucilius Gallieni propinquus, 395
Lucilla ſub Cereris effigie, 188
M. Aurelii filia, 187
Lucius Meſcinius iii vir, 218
Lucius Roſcius Cæſaris legatus, 371
Lucius Vitellius Imperatoris pater, 87

Ludi pro Cæſaris ultione celebrati, 16
Apollinares quando editi, 179
Circenſes à Commodo celebrati, 198
Sæculares ab Auguſto facti, 28
A Domitiano editi, 111
A Sept. Severo,
A Philippo, 29
Sub Dianæ tutela, 25
Scenici, 24
Ludorum Sæcularium cura, 329
Lugdunum urbs Galliæ, 219
Luna creſcens Byzantii ſymbolum, 30
Æternitatis, 210
Lupa cum puerulis Romæ ſymbolum, 104
Legionis II Italicæ inſigne, 371
Lyra Apollinis ſymbolum, 113
Lyttus urbs Cretæ. 114

M

Macrianus ſub Gallieno tyrannus, 366
Macrinus Caracallæ ſucceſſor, 279
A ſenatu patricius factus, 283
Contra Parthos dimicavit, 281
Magni nomen Caracallæ dedit, 266
Mæatæ Britanniæ populi, 239
Magiſtratus minores ſub Cæſare aucti, 2
Majores & minores dii, 382
Manius Acilius de Antiocho triumphavit, 15
Mannus Arabiæ Rex, 188
Manus concordiæ ſymbolum, 2
Manlia Scantilla Did. Juliani uxor, 208
Marciana à Trajano conſecrata, 137
Marcommanni populi, 379
Maridianus in Coſſutiam gentem adoptatus, 3
Mariniana Valeriani uxor ſecunda, 361
Marinus Mœſiæ Præfectus, 335
Marius Capito, 17
Marius III vir ſub Auguſto, 26
Marius Celſus Othonis dux, 85
Mars legionis I. Auguſtæ inſigne, 369
Bellator dictus, 344
Pacator nominatus, 235
Pacifer appellatus, 351
Romuli pater exiſtimatus, 274
A Gallieno cultus, 377

Apud Romanos, 235
Apud Thraces natus, 352
Ultor cognominatus, 15
Marſi populi, 375
Martis Sidus, 26
Martis ſimulacrum, 26
Mater caſtrorum Julia Severi, 250
Matidia Marcianæ filia, 136
Auguſtæ titulo donata, 138
Ab Hadriano conſecrata, 140
Matrimonium liberûm cauſa, 270
A matris nomine dictum, *Ibid.*
Matronæ Romanæ prodibant velatæ, 322
Mauri ſub Commodo victi, 196
Maximinus Imperator factus, 305
Germanos debellavit, *Ibid.*
Gravis ac truculentus, 306
Uxori mortem attulit, 307
Hoſtis appellatus, 310
Aquileiæ occiſus, 316
Mazaca, dicta Cæſarea, 71
Metropolis facta, 46
Meduſa Providentiæ ſymbolum, 238
Menophilus vir conſularis, 316
Mercurius à mercibus dictus, 380
Equorum diſtributor, 198
Primus equum domuit, 272
Ægyptias litteras docuit, 366
Paridi pomum dedit, 389
Amiſi cultus, 158
Lytti Cretæ urbis, 114
Mereri in legione qui poterant, 371
Meſopotamia Perſis à Philippo conceſſa, 328
Meſſalina Claudii uxor, 61
Mettia gens è Lanuvio oriunda, 4
Metrius IV vir, 4
Minerva Leg. I. Minerviæ inſigne, 370
Tutelaris Athenienſium dea, 145
Belli Præſes, 213
Artium dea, 274
A Domitiano ſuperſtitiosè culta, 104
Panachæis cognominata, 115
Vibbone oppido culta, 32
Minos Rex Cretæ, 130
Miſitheus Gordiani III. ſocer, 324
Mithrydates à Claudio Ponti Rex factus, 62
Mœſa mulier ſagax, 296
Elagabali & Alex. Severi avia, 294
Moneta cum bilance, 214
Jus regni ſummum indicat, 304

Monetæ jus an penes Principes fæminas, 248
Mons Argæus Cappadociæ, 71
Mores aſperrimi vini uſu manſueſcunt, 376
Mos regibus dextras implicandi, 290
Sacra faciendi Claudio, per Neronem abolitus, 59
Moſella Germaniæ inferioris fluvius, 379
Mucianus Syriæ Præſes, 84. 89
Mundus providentia gubernatur, 320
Munificentiſſimus princeps Gallienus, 364
Muſſidia gens è Sabinis oriunda, 5
Muſſidius Longus IV vir, 5
Myſteria Cereris, 51

N

NAxus inſula, 111
Nemeſes duæ apud Smyrnæos cultæ, 145
Neptunus leg. XI. Claudianæ inſigne, 374
Gallieni deus conſervator, 377
Nero à Claudio adoptatus, 60
Druſi cognomen initio tulit, 63
Major Britannico biennio tantum, 64
Imperium ſuſcepit an. 808. 71
Initio multa ſenatus arbitrio permiſit, 67
Summam rerum matri, 63
Gravia vectigalia abolevit, 67
Tres habuit uxores, 73
Armenias amiſit, 265
Hoſtis P. Romani judicatus, 78
Nerva Antonii Proquæſtor, 11
Nerva Imp. Cretenſis, 120
Nullum bellum per ſe geſſit, *ibid.*
Inter bonos Principes recenſitus, 119
A Trajano conſecratus, 124
Nicæa urbs Bithyniæ, 215
Nicomedia urbs Bithyniæ, 285
Nicopolis urbs Epiri, 146
Nili acceſſus denotatus, 149
Ægypti ſymbolum, 150
Nobiliſſimus dictus Commodus, 195
Noctua Minervæ ſacra, 131
Nova imperii auſpicia, 241
Nubere quando Veſtalibus licitum, 107
Numidia à Galba reſtituta, 77
Nullus Imperator, Trajano melior, 126
Numa Pompilius Veſtæ templum extruxit, 95
Nummi Hiſpanici poſt Caligulam

lam nulli, 77
Certa ſunt hiſtoriæ monumenta, 273
Diligentius quam Hiſtorici congiaria docent, 167
Plurimum hiſtoriæ ſubſidium afferunt, 160
Pluſquam codicibus duraturi, 124
Ejuſdem urbis Latini & Græci, 133
In ludibrium Gallieni facti, 375
In ludibrium Saloninæ, 387

O

OCciſi in Africa Gordiani, 315
Octavia Claudii filia, 61
Neroni nupta, 62
Dimiſſa ut ſterilis, 73
Odenathus Palmyrenorum princeps, 380
Perſarum duces cepit, 394
Olea Pacis ſymbolum, 74. 76
Hiſpaniæ, 154
Oppianus Severi coetaneus autor, 247
Ops dicta eſt Conſiva, 12
Vocata eſt terra, 213
Optimi cognomen quando Trajanus recepit, 123
Orbis imperium Romanum denotat, 2
Oriens provincias Rom. ſuperiores arguit, 125
Orons Syriæ fluvius, 132
Oſiris idem cum Sole, 11
Maritus Iſidis putatus, 198
Otacilia Philippi ſen. uxor, 33
Othonis in annona procuranda diligentia, 82
Victoriæ tres, 84
Copiæ ubi fuſæ, 88

P

PAcator dicti Severus & Caracalla, 259
Pagurus papilionem vectabulis retinet, 26
Palladium Felicitatis pignus, 389
In Veſtæ fano aſſervatum, 107
Pallas Prudentiæ dea, 236
Palma Syriæ Rector ſub Trajano, 131
Palmæ ramus victoriæ ſymbolum, 389
Apameæ Syriæ, 97
Arbor Judææ, 99
Palmarum rami quid deſignent, 209
Pamphylia provincia Populo data, 144
Pandataria inſula, 53
Pannonia provincia gemina, 336
Paphos urbs Cypri, 98
Pater patriæ nomen Auguſto datum, 41

Senatus, dictus eſt Commodus, 196
Parthamaſiris Pacori F. Artabani N. 128
Armeniæ Rex factus, 127
Parthamaſpates Artabani F. 169
Rex Parthis à Trajano datus, *ibid.*
Parthenope nomen Sirenis, 29
Parthi populi Aſiæ, 235
Parthici nomen Macrino decretum, 282
Maximi cognomen Severo conceſſum, 215
Patientia in Ethnicis quæ virtus, 151
Patres ſenatus dicti Imperatores, 315
Patricius à ſenatu Macrinus factus, 283
Paulina Maximini uxor, 307
Pavo Junonis ſymbolum, 161
Pavones primi in Samo educati, 106
Pax Veneris ſocia, 4
Pax inter Auguſtum & Antonium, 22
A Veſpaſiano inita, 93
Cum Sarmatis, 96
Inter Auguſtum & Phraatem Regem, 37
Cum Artabano Rege, 281
Cum Sapore Rege, 327
Orbis terrarum, 83
Pegaſus Africæ ſymbolum, 371
Corinthi urbis, 29
Legionis II Adjutricis inſigne, 371
Pergameni Auguſto templum dicarunt, 35
Pergamus Aſiæ urbs, 128
Perge urbs Pamphyliæ, 118
Pergenſes Græce & Latine ſcribentes, 134
Perpetuitas pro Æternitate, 378
Perſæ populi Aſiæ, 383
Pertinacis æquitas, 202
Pertinax congiarium dedit, 203
Peſcennius Apollinis cultor, 211
A Romanis contra Julianum appellatus, 212
Antiochiæ Imperator factus,
Pertinacis vitam æmulari ſtudet, 203
Cognominatus Juſtus, 216
Non conſecratus eſt, 210
Peſſinus urbs Galatiæ, 353
Peſtilentia Romæ vigens, 189
Etiam ſub Valeriano, 378
Petronia gens è Sabinis orta, 30
Petronius III vir ſub Auguſto, 29
Philippenſis pugna, 13

Philippus Macedonum Rex, 173
Philippus Imp. ex Perſico bello reverſus, 328
Senatores ſibi conciliat, 326
Filium Cæſarem appellat, 328
Ludos ſumma magnificentia edidit, 329
Contra Carpos profectus, 330
Bellum cum Perſis renovare tentat, 328
In Marinum movet, 335
Philippus junior 12 annos natus, 331
Philœcima Julienſium ſacerdos, 397
Phœnix æternitatis ſymbolum, 181
Phraates Parthorum Rex, 23
Armeniam invaſit, 36
Pietas L. Antonii cognomen, 16
Pietas erga deum cultus, 328
Pipara Marcomannorum Regis filia, 379
Piſonis adoptio à Galba, 81
Plantianus Præfectus prætorii, 269
Plautilla Caracallæ uxor, *ibid.*
Plotina Trajani uxor, 123
Ab Hadriano conſecrata, 124
Pœtavio Pannoniæ urbs, 232
Poplicola Gelliæ gentis cognomen, 12
Polemo Ponti & Boſphori Rex, 19
Polemo II. Rex Ponti, 62
Regnum paternum à Caligula obtinet, 71
Ponti regnum Neroni ceſſit, 72
Ejus regis anni in nummis, 71
Pomum Veneri datum, 389
Pompa Circenſis, 118
Pompeius Commodum occidere tentat, 196
Pompeius M. Hieroſolymam cepit, 102
Pompeius uxorem duxit Antoniam, 62
Pontifices duo maximi, 316
Pontificis maximi officium, 173
Dignitas perpetua, 102
Pontinæ paludes, 128
Pontus in provinciam redacta, 71
Porta Capena in prima urbis regione, 167
Portus Iccius apud Morinos in Gallia, 236
Poſtumus Gallieni dux, 393
In Galliis Imperator appellatus, 389
Præfericulum Pontificis maximi inſigne, 12

Prætexta quando depoſita, 103
Prætoriani qui dicti, 88
Prætorium tabernaculum, 24
Prætura Domitiano decreta, 90
Praxiteles inſignis ſtatuarius, 93
Principes Juventutis quinam facti, 94
Patricii eſſe debebant, 284
Pueri tantum, 308
Principis at periti gubernatoris effigies, 264
Proboſcis elephantis Africæ ſymbolum, 142
Proceſſus conſularis pompæ in Caracalla, 254
Geta 276. Macrino 281. Elagabalo 287. Alex. Severo, 299
Proconſul qui provinciam adminiſtrat, 17
Profectio Parthica Trajani, 126
Caracallæ in Britanniam, 263
Profectiones Severi plurimæ, 237
Proquæſtores monetam cudebant, 11
Proſerpina Cereris filia, 51
Providentia optima frugi materfamilias, 204
Provinciales ſub Commodo ſedati, 176
Ptolemæus M. Antonii ex Cleopatra F. 13
Pudicitia velo faciem obumbrat, 301
Præcipuum fœminarum decus, 338
Nulla arte reparabilis, 322
Romæ ut Dea culta, 332
Una Plebeia, altera Patricia, *Ibid.*
Puellæ alimentariæ ab Ant. Pio, 169
Fauſtinianæ dictæ, 174
Pueri capræ cur inſidebant, 392
Majores & minores in Trojæ ludo, 284
Pugna Leonis cum Cervo, 25
Pupienus contra Maximinum profectus, 313
Pythodoris Thraciæ Regina, 48

Q

Quadrigæ conſulares M. Aurelii, 177
Quæſtor provincialis, 10
Quæſtores nummos cudebant, 5
Quæſtura inter magiſtratus minores, 6
Quatuor puellæ, 4 anni tempora deſignantes, 246
Quinariorum ſeries apud Ser. Cenomanenſium Ducem, 168

Quindecimviri ſacris faciundis præpoſiti, 29
Quintilius Marcellus vir Conſularis, 299
Quintus Gallienus Gallieni F. 389

R

RAdiis ornatum Leonis caput, 299
Radius, baculus pro aſtrologia, 311
Reginus Antiſtiæ gentis cognomen, 21
Regnandi inexhauſta aviditas, 318
Regulus Livineiæ gentis cognomen, 4
Repentinus Did. Juliani gener, 200
Rhadamiſtus Armeniæ Rex, 66
Rhenus Germaniæ fluvius, 152
Rheſcuporis Thraciæ Rex, 48
Reges ſocii Auguſto templum dicarunt, 38
Rogus unde dictus, 170
In campo Martio erigebatur, 305
Suggeſtus ſpecie quadrangula, 166
Roma pro Dea culta, 214
Renaſcens ſub Galba, 77
Victrix in ejus nummis, *Ibid.*
Romæ nummi maximi argentei non cudebantur, 319
Romanæ matronæ cara pudicitia, 332
Romanorum acclamationes in novis Impp. 245
Roſtra nova, dicta Julia,
Rubrius Gallus Vitellii dux, 86
Rufus Meſciniæ gentis cognomen, 88

S

SAbina puellas alimentarias inſtituit, 161
Matidiæ filia, 139
Anno V. C. 789. mortua, 160
Sabinia Tranquillinæ nomen, 325
Sabinianus rebellat in Africa, 322
Sabinus Juliæ Titi maritus, 102
Sabinus Conſul ſub Gordiano III. 325
Sacerdotia Caio & Lucio data, 255
Sacerdotium primi faſtigii tyrocinium, 322
Imperii candidati ſymbolum, 333
Sacra Marti Propugnatori, 344

Romæ pro Gordiano acta, 310
Omnia penes Imperatorem, 308
Sæculum novum ſub Philippo, 339
Aureum ſub Commodo, 155
Frugiferum ſub Pertinace, 204
Salamis Cypri urbs, 98
Salii menſe Martio ſolemnia, 31
A quo inſtituti, 112
Salonina Gallieni uxor, 379
Ob vultus & corporis elegantiam amata, 389
Saloninus in Gallias miſſus, 393
Poſtumi artibus occiſus, 398
Salus Æſculapii, 220
Gallieni conſervatrix, 381
Generis humani in Trajano, 127
In Commodo, 197
Salluſtia Orbiana Alex. Sev. uxor. 301
Salluſtio reſcribit Alex. Severus, *Ibid.*
Sapor Perſarum Rex, 327
Salvius Cos deſignatus non iniit, 30
Samos inſula, 106
Sanctus, ideſt propitius, 210
Sarmatæ repreſſi, 83
Sauromates Rex Sarmatarum, 130
Sauromatum Regum æra, 243
Savus Pannoniæ fluvius, 382
Sceptrum divinitatis inſigne, 56
Imperii, 332
Scipio eburneus conſulum inſigne, 228
Scopas ſtatuarius ſub Auguſto, 190
Scorpio Africæ ſymbolum, 23
Scythæ Italiam depopulantur, 362
Securis religionis ſymbolum, 2
Securitas ut depicta, 381
Segetia à ſegetibus dicta, 388
Seleucia Syriæ ad Orontis oſtia, 105
Selinus Ciliciæ urbs, 139
Sella aurea in circum & theatra; 107
Supremi honoris inſigne, 101
Curulis in templo quando, 77
Eburnea Conſulis & Prætoris, 94
Sempronius Gracchus ſub Cæſare Quæſtor, 5
Senatus æream monetam cudebat, 297
Sui juris ſtudioſus, 37
In ædem Concordiæ concurrit, 315

Albino plus ſavebat quam Severo, 221
Maximini honores abolevit, 300
Hoſtilianum patrem appellavit Imperatorem, 344
Gallienum dixit Cæſarem, 357
Sententiæ Auguſti ſymbolum, 37
Septembris menſis, dictus Germanicus, 52
Septennis Sext. Verus eſt mortuus, 178
Sepulius Macer IIII vir, 5
Sermonis deus Mercurius, 336
Serapis creditus Æſculapius, 198
Serpens Felicitatis & prudentiæ ſymbolum, 6. 212
Serpentes Aſiæ inſignia, 18
Servilius Vatia vir Conſularis, 10
Seſtertia quindena ſingulis prætorianis, 60
Severi filii ſine prole deceſſerunt, 225
Severus rei militaris ſcientia peritus, 224
Peſcennii nummos mutuatus eſt, 240
Britannici appellationem cepit, 237
Albinum inſidiis aggreſſus eſt, 217
Vehiculationem Italiæ remiſit, 222
Ædificia plurima extruxit, 276
Legiones tres inſtituit, 231
Ludos Sæculares celebravit, 235
Parthos debellavit, 224
Minervam ſummopere coluit, 238
Pro crudeli habitus, 218
Duos Antoninos reliquit, 225
In Britannia mortuus eſt, 226
Sextilis menſis, Auguſtus dictus, 20
Sextus Verus M. Aurelii F. 178
Signa militaria Auguſto remiſſa, 23
Romanæ militiæ ſymbola, 283
Silanus Augur, Antonii legatus, 17
Ejus partium deſertor, *Ibid.*
Silii de Treviris victoria,

Siſcia Pannoniæ urbs & colonia, 381
Siſtrum Ægypti ſymbolum, 142
Sodales Antoniæ matris Claudii, 51
Sœmias Elagabali mater, 293
Soæmus Armeniæ Rex, 185
Sol idem cum Oſiride, 11
Sol & Luna Æternitatis ſymbola, 89
Sidera æterna, 327
Solis caput radiatum, 260
Soſius Syriæ præſes, 17
Sub Antonio Hieroſolymam cepit, 102
Spectacula ob Severi decennium edita, 230
Spes juvenum dea, 284
Florem pro ſymbolo gerit, 211
Gemina, nova & vetus, 345
Solita Cæſarum comes, 392
Sphinx Auguſti ſigillum, 33
Spicæ, annonæ ſymbolum, 108
Spinter Corneliæ gentis cognomen, 26
Spolia Jovi Feretrio, 25
Statilia Neronis uxor tertia, 73
Statius Priſcus Veri legatus, 185
Statua Apollinis Palatini, 33
Statua Auguſto S. C. decreta, 40
Equeſtris erecta, 31
Per circum acta, 50
Populi juſſu poſita, 39
Equeſtris Hadriani Stratoniceæ, 171
Commodo ſub Herculis habitu, 193
Equeſtris Severo 236. Caracallæ, 260
Pupieno 319. Gordiano, 310
Stella Aradi ſymbolum, 97
Stellæ pro æternitatis ſymbolo,
Stolo III vir ſub Auguſto, 31
Strato Amiſi tyrannus, 158
Stratonicea Cariæ urbs, 171
Studium nummorum fructuoſum, 54
Supplicationes pro imperii auſpiciis, 320
Syrii Peſcennium vehementer amabant, 215

T

Tacfarinas in Africa victus, 45
Tapſacus Africæ urbs, 370
Tarpeia virgo Sabina, 30
Tarraco urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, 144

Tarſus

Tarſus Ciciliæ urbs & metropolis, 268
Libera ab Antonio & Auguſto dicta, 269
Peſcennii partes deſeruit, 268
Severiana & Antoniniana vocata, *Ibid.*
Tatianus Trajano familiaris, 134
Tatius Sabinus Rex, 5
Taurus in ſpectaculis à Cæſare productus, 4
Temo maris potentiæ ſymbolum, 5
Templa Cypriorum tria inſignia, 98
Templi Jeroſolymitani vaſa, 93
Templum Æſculapii, 261
Apollinis Bajani, 208
Apollinis Palatini, 33
Apollinis Sancti, 211
Auguſti à Tiberio inchoatum, 54
Auguſti apud Pergamenos, 60
Bacchi & Herculis, 227
Concordiæ Romæ, 67
Dianæ Epheſiæ, 59
Dianæ Pergenſis, 118
Dianæ Valerianæ, 358
Fortunæ Muliebris, 181
Fortunæ Reducis, 219
Herculis Gaditani, 152
Honoris, 129
Jani quando clauſum, 39
Jovis Ammonis, 230
Jovis Capitolini, 86
Jovis Cuſtodis, 110
Jovis Feretrii Auguſtus reſtituit, 25
Jovis Olympii Athenis peractum, 38
Jovis Propugnatoris, 296
Jovis Soſpitatoris, 257
Jovi Tonanti ab Auguſto dicatum, 38
Jovis Victoris, 36
Junonis Martialis, 381
Junonis Samiæ, 361
Julii Cæſaris ab Auguſto, 36
Martis Ultoris in Capitolio, 38
Martis Geminûm, 274
Minervæ, 104
Nemeſium Smyrnæ, 145
Oſiridis Alexandriæ ab Antonio, 14
Pacis à Claudio inchoatum, 93
Pietatis in Circo Flaminio, 16

Veneris Romæ, 323
Veneris Genetricis, 156
Veneris Paphiæ in Cypro, 98
Veneris Victricis in theatro Pompeii, 2
Veſtæ rotundum, 95
A Nerone reſtitutum, 68
Sub Commodo arſum, 249
Victoriæ, Romæ, 55
Volcani Romæ, 357
Teſſera in pugna Pharſalica, 156
Thenudia Althea Jovis nutrix, 367
Thenſa ſolum à ſenatu decreta, 173
Conſecrationis ſymbolum, 107
Deorum vehiculum, 118
Coperta, quid arguit, 137
Thermæ Alexandrinæ, 299
Tiara Armeniæ ſymbolum, 14
Tiberius Alexander Ægypti præfectus, 89
Tiberius ab Auguſto adoptatus, 44
Triumphum quando egit, 40
Tibicines ſacrificiis intereſſe ſoliti, 277
Tigranes Armeniæ majoris Rex, 26
Tiridates Armeniæ Rex, 68
A Phraate in fugam actus, 37
Titianus Othonis frater, 85
Tito conſulatus decretus, 90
Titus in matrem Pius, 100
Sine prole mortuus, 92
A Domitiano conſecratus, 102
Toga virilis quando data, 103
Tolumnius Vejentium Rex, 25
Trajanus pater Legionis x dux, 124
Trajanus Imp. Armenias recuperavit, 265
Reſtitutor Italiæ dictus, 127
Duos egit de Dacis triumphos, 125
Titi nummos reſtituit, 107
Selinunte mortuus, 131
Tranquillina Miſithei filia, 321
Gordiano Pio nupta, 322
Tres Galliæ quomodo vocatæ, 78
Tribunitia poteſtas Tiberio prorogata, 41
Quando Druſo data, 45
Quot annis renovata, 102
Tridens Neptuni inſigne, 146

Tripus Apollinis ſymbolum, 69
Triquetra Siciliæ inſigne, 28
Triumphorum diſtinguendorum modus, 125
Triumphus à Tiberio actus, 41
Sub Severo, 275
De Judæis à Veſpaſiano, 94
De Perſis à Gallieno, 394
Triumviri deducendæ coloniæ, 17
Trogus Mariæ gentis cognomen, 17
Trojæ luſus ſub Claudio actus, 60
De Britannis, 58
De Germanis, 197
De Hiſpanis, 24
De Judæis ſub Antonio, 17
Turres in capite oppida denotant, 248
Typi aliorum Auguſtorum in aliis, 353
Tyrus Phœniciæ urbs, 210

V

V Aleria Latii regio, [illegible]

Dianam præcipue coluit, 358
Filium conſortem imperii fecit, 356
Volcano templum erexit, 357
Victoriam de Perſis retulit, 393
A Sapore captus, 359
Valerianus Junior Salonini patruus, 394
Imperii particeps à Gallieno factus, 394
Valerius Barbatus Quæſtor provincialis, 10
Valerius Meſſala vir conſularis, 28
Varia gens ex Oppido Vibone, 52
Varius Marcellus Sœmiadis maritus, 286
Vatia Serviliæ gentis cognomen, 10
Uberitas pro Ubertas, 346
Vehi ſuper Aquilam in ſomnio, quid ſignificat, 161
Vehiculatio Italiæ à Nerva remiſſa, 250
A Severo Imperatore, 228
Ventidius M. Antonii legatus, 19
Ponti [illegible] 11

Venus formæ & voluptatis dea, 323
Seminuda tanquam Victrix, 216
Amiſi culta, 162
Pomum pulchritudinis ſymbolum, 389
A Paride pro formæ pretio, 200
Cloacina Romæ appellata, 5
Cœleſtis dicta Aſtarte, 228
Pacifera cognominata, 250
Victrix unde vocata, 103
Veris ſymbolum, 272
Veritas pro Ubertas, 336
Venuſtus vir conſularis, 323
Verus Soæmum in Armenia reſtituit, 185
Bellum Parthicum per 5 annos confecit, 186
Quatuor congiaria diſtribuit, 184
Novum Imperii annum inchoavit, *Ibid.*
Veſpaſiani Imperium quando cœptum, 89
A Nerone contra Judæos miſſus, 90
Cypri urbibus opitulatus, 98
Sacra faciendi Claudio morem reſtituit, 59
Capitolii reſtaurationem aggreſſus, 93
Quando mortuus, 102
A Tito filio conſecratus, 90
Veſta Pudicitiæ ſymbolum, 303
Quid petierit debellatis Titanibus, *Ibid.*
Eadem cum Cerere, 51
Veſtæ templum ſub Veſpaſiano perfectum, 88
Veſtales qua ætate lectæ, 135
Palladium in aulam tranſtulere, 249
Caſtitatem ut moniales obſervantes, 107
Ignis æterni cuſtodes, 51
Antonio Veſpaſiani duci obviæ, 88
Veſtalibus ad ſacrarium aditus, 12
Veſtalium ſuſpicio pudicitiæ nulla, 389
Vetus Antiſtiæ gentis cognomen, 21
Vexillum inſigne equitum, 50
Via Appia Brunduſium uſque, 128
Flaminia ab Auguſto ſtrata, 32
Viæ munitæ ſub Auguſto, 39
Vibius Varus III vir ſub Triumviratu, 18
Victoria in bigis ad Agonem Capitolinum, 235

Gradiens tanquam ad alias, 215
Cum aquila, Leg. v. Macedonicæ inſigne, 372
Britannica in Claudio 61. in Commodo 145. in Severo 226.
Cantabrica, 24
A Romanis quæ exoptata, 320
Germanica ſub Valeriano, 360
Judaica ſub Veſpaſiano, 95
Navalis ad lacum Gennaſor, 104
Navalis ſub Gallieno, 383
Othonis ducum fraude non relata, 84
Pannonica ſub Auguſto, 34
Pannonica ſub Trajano, 129
Parthica ſub Severo, 230
Parthica ſub Valeriano, 359
Philippenſis, 26
Populi Romani, 79
Severi in ejus nummis, 244
Cum leone, Legionis XIII inſigne, 374
XII Viri ſacra pro ludis cele-

Vindex Galliarum præſes, 78
Vincius III vir ſub Auguſto, 32
Vir fortis dicebatur olim Hercules, 384
Virginia matrona Romana, 135
Virtus à viro dicta, 241
Pro deo & dea apud Romanos, 79
Armorum in juvenibus micans, 312
Vitellius clementiæ gloriam tulit, 85
Duos habuit filios, 87
Vitulus Voconiæ gentis cognomen, 6
Unicuique Fortuna vel Genius, 219
Voconia gens ex Aricino municipio, 6
Voconius Vitulus Cæſaris Quæſtor, *Ibid.*
Vologæſes Parthorum Rex, 66
Voluſianus Cæſar factus à patre, 347
Paulo poſt Auguſtus, 350
Votum à S. P. Q. R. factum, 28
Pro Cæſaris ultione, 2

Pro Macrino ob bellum Parthicum, 282
Decennalia quando ſuſcepta, 157
Pro ludis celebrata, 316
Pro felici matrimoniorum ſucceſſu, 176
Votorum nuncupatio ad 3. Non. Jan. 306
Votum Fortunæ reduci, 31
Marti Ultori factum, 24
Vultures boni augurii aves, 104
Zeno Polemonis Regis pater, 71

FINIS.